

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนัน
และการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

นางสาวรัตนภรณ์ ยงยุทธวิชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

Legal Issues Related to the Law Enforcement of Thai Gambling
and Online Gambling

Miss Rattanaorn Yongyutthawichai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice

School of Law

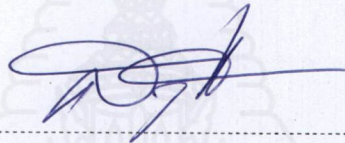
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย
ชื่อและนามสกุล	นางสาวรัตนภรณ์ ยงยุทธวิชัย
วิชาเอก	กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

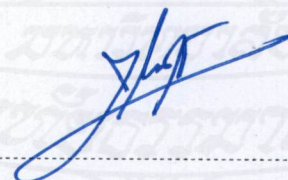
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ)

(รองศาสตราจารย์วรรุฒิ เทพทอง)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย
ผู้ศึกษา นางสาวรัตนภรณ์ ยงยุทธวิชัย **รหัสนักศึกษา** 2614004378 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความหมายของคำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ (2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการลงโทษทางอาญาและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย (3) ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการพนันของประเทศไทย ลักษณะของการพนันและการพนันออนไลน์ การจ่ายสินบนนำจับและมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน (4) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยและต่างประเทศ (5) ศึกษาแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิจัยจากเอกสาร ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย ประกาศและเอกสารราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบังคับ ใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

จากผลการศึกษาพบว่า (1) พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ยังไม่มีการบัญญัติคำจำกัดความหรือนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” และ “ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” เอาไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้เกิด ปัญหาในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย (2) การกำหนดบทลงโทษของผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือผู้เข้า เล่นการพนันในปัจจุบันค่อนข้างต่ำเกินไป จึงยังไม่มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสถานการณ์ ในปัจจุบัน (3) บทบัญญัติในเรื่องสินบนนำจับ ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในบางกรณีไม่สามารถจ่ายเงินสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับได้จริง อีกทั้งยัง ขาดมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน (4) พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและลงโทษเกี่ยวกับการเล่นการพนันออนไลน์ ในประเทศไทย ซึ่งแตกต่างกับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสิงคโปร์ที่มีบทบัญญัติและมาตรการ ทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวเอาไว้ชัดเจน โดยในบางประเทศมีการบัญญัติแยกหมวดเฉพาะเอาไว้ด้วย (5) ข้อเสนอแนะ คือ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ.2478 ในส่วนของบทบัญญัติเกี่ยวกับ คำจำกัดความหรือนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพนัน บทกำหนดโทษ ของผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่น การพนัน การจ่ายสินบนนำจับ และเพิ่มหมวดของบทบัญญัติที่เกี่ยวกับ การพนันออนไลน์และการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนันไว้ในพระราชบัญญัติ ดังกล่าวด้วย

คำสำคัญ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย นิยามของการพนัน การพนันออนไลน์ สินบนนำจับ มาตรการคุ้มครอง เด็กและเยาวชนจากการพนัน

Independent Study title: Legal Issues Related to the Law Enforcement of Thai Gambling and Online Gambling.

Author: Miss Rattanaporn Yongyutthawichai **ID** 2614004378 **Degree** Master of Laws

Independent Study advisor: Dr. Supattra Phanwichit, Assistant Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study meanings of Gambling and Online gambling. 2) to study concept and theory of criminal punishment and theory of Gambling and Online gambling. 3.) to study legal measures regarding suppression of Thai gambling, type of Gambling and Online gambling , rewards and measures of child and youth protection invited to gambling. 4) to study and analyze issues legal Issues related to the law enforcement of Thai Gambling and Online gambling and international.5) to study a resolution regarding legal Issues related to the law enforcement of Thai Gambling and Online gambling.

This study was a qualitative research by using documentary approach. Data was collected via related documents, regulations, rules, notifications and other governmental documents regarding legal issues related to the law enforcement of Thai Gambling and Online gambling.

The study revealed that 1) The Gambling Act. B.E.2478 (1935) there is still no obviously meanings of “Gambling” and “Gambling Manager” causing problems with interpretation and law enforcement. 2) Now, penalty of “Gambling Manager” or Gambling Player” is low and inappropriate to economy and current situation.3) About Rewards in section 15 of The Gambling Act. B.E.2478 (1935) is cannot be efficiently enforcement because in the other case cannot pay rewards to guide and then is still no measures of child and youth protection invited to gambling. 4) The Gambling Act. B.E.2478 (1935) there is still no legal and measures to control and punish regarding to Online gambling. 5) A suggestion is adjustment The Gambling Act. B.E.2478 (1935) in part of meanings of Gambling,rewards and add category of Online Gambling and measures of child and youth protection invited to gambling in The Gambling Act. B.E.2478 (1935)

Keywords: Legal Issues related to the law enforcement, Meanings, Gambling, Online gambling, Rewards, Measures of child and youth protection invited to gambling

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต ที่ได้ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ อีกทั้งยังได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองกล้า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณี ไพรทอง ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระและยังได้ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ด้วย

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ทำให้สามารถสำเร็จจุล่งไปด้วยดี และขอขอบคุณกำลังใจ แรงสนับสนุนและความช่วยเหลือ ในทุกด้าน จากครอบครัว ญาติมิตร เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักศึกษา เพื่อนสนิท และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านในความสำเร็จครั้งนี้มาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียน ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีในการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและสามารถนำไปศึกษา ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต

รัตนาภรณ์ ยงยุทธวิชัย

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
ขอบเขตของการศึกษา	8
ระเบียบวิธีวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการพนัน และการพนันออนไลน์	10
1.ประวัติความเป็นมาของการพนันและวิวัฒนาการของการพนันสู่การพนันออนไลน์	10
1.1.ประวัติความเป็นมาของการพนันในประเทศไทย	10
1.1.1.ก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478	11
1.1.2.หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478	12
1.2.วิวัฒนาการของการพนันสู่การพนันออนไลน์	13
2.แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์	15
2.1.แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมการพนันในประเทศไทย	15
2.2.แนวคิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ในประเทศไทย	16
3.ความหมายของการพนันและการพนันออนไลน์	17
3.1.ความหมายตามตัวบทกฎหมาย	17
3.2.ความหมายตามความเห็นของนักวิชาการ	19
3.3.ความหมายตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554	20
3.4.ความหมายตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา	20
3.5.การนิยามความหมายในต่างประเทศ	21
3.6.ความหมายของการพนันออนไลน์	22

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาและหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา	22
4.1.ความหมายของโทษ.....	23
4.2.ความหมายของโทษอาญาตามนัยแห่งกฎหมายอาญา	24
4.3.ความหมายของการลงโทษ	25
4.4.วัตถุประสงค์ของการลงโทษ	26
4.5.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา	26
4.5.1.ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน.....	26
4.5.2.ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง	29
4.5.3.ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด	33
4.6.รูปแบบการลงโทษทางอาญา	35
4.6.1.โทษประหารชีวิต	35
4.6.2.โทษจำคุก	36
4.6.3.โทษกักขัง	37
4.6.4.โทษปรับ	38
4.6.5.โทษริบทรัพย์สิน	38
4.7.หลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา	39
4.7.1.กฎหมายอาญาต้องชัดเจน	40
4.7.2.กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด	41
5.ความเป็นมาและแนวคิดเกี่ยวกับการจำสินบนนำจับ	41
5.1.ความเป็นมาเกี่ยวกับการจำสินบนนำจับของต่างประเทศ	42
5.2.แนวคิด ประวัติความเป็นมาของการจำสินบนนำจับของไทย	46
5.3.แนวคิดของกระบวนการพิจารณาคดีอาญา	46
5.4.ขอบเขตและความหมายของคำว่า “สินบนนำจับ”	48
6.แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักชวนให้เข้าร่วมการเล่นการพนัน	48
6.1.แนวความคิดในการคุ้มครองและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน	49
6.1.1.แนวคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของพ่อแม่	49
6.1.2.แนวความคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของสังคม	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.1.3.แนวความคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชน	49
6.2.แนวความคิดทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน	52
6.2.1.แนวคิด Police Power	52
6.2.2.แนวคิด Parents Patriae	52
6.3.หลักสากลในการคุ้มครองและรับรองสิทธิเด็ก	53
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในประเทศไทย และในต่างประเทศ	58
1.กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในประเทศไทย	58
1.1.ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	58
1.2.ประมวลกฎหมายอาญา	59
1.3.พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478	60
1.3.1.ความหมายของการพนัน	60
1.3.2.สัญญาการพนันและขั้นตอน	61
1.3.3.ผลของสัญญาการพนันหรือขั้นตอน	63
1.3.4.การเล่น ตามมาตรา 4 ทวิ	65
1.3.5.ประเภทของการพนัน	66
1.3.6.ทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน	71
1.3.7.ผู้จัดให้มีการเล่น	72
1.3.8.สินบนนำจับ	73
1.3.9.การกำหนดโทษ	73
1.4.ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. (ฉบับร่าง) และบันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.	75
1.5.กฎกระทรวง ฉบับที่ 17 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478	81
1.6.พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (แก้ไข พ.ศ.2560)	82
2.กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในต่างประเทศ	84
2.1.กฎหมายการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกา	84
2.1.1.แนวคิดและความเป็นมาของการพนันและการพนันออนไลน์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.2.ความหมายของคำว่า “การพนัน” ในประเทศสหรัฐอเมริกา	85
2.1.3.บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับความผิดการพนัน	86
2.1.4.รูปแบบหรือประเภทของการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา	86
2.1.5.การอนุญาตให้มีการเล่นการพนัน	87
2.1.6.การควบคุมการเล่นการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา	88
2.1.7.กฎหมายควบคุมการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา	88
2.1.8.กฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ในประเทศสหรัฐอเมริกา	89
2.2.กฎหมายการพนันของประเทศสหราชอาณาจักร	104
2.2.1.ความเป็นมาของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005)	104
2.2.2.วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005)	105
2.2.3.สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005)	106
2.2.4.การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005)	110
2.2.5.คณะกรรมการการพนัน (Gambling Commission)	112
2.2.6.บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์	114
2.2.7.บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการเล่นการพนัน	116
2.2.8.มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากการพนัน	116
2.3.กฎหมายการพนันของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	118
2.3.1.ระบบกฎหมายและระบบการปกครองของประเทศฮ่องกง	118
2.3.2.ความเป็นมาและสถานการณ์การเล่นพนันในประเทศฮ่องกง	119
2.3.3.กฎหมายการพนันในประเทศฮ่องกง	121
2.3.4.การกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายการพนันของประเทศฮ่องกง	125
2.3.5.มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันทางอินเทอร์เน็ต	126
2.3.6.มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน	126

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.กฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์	127
2.4.1.ความเป็นมาของการพนันในประเทศสิงคโปร์	127
2.4.2.กฎหมายเกี่ยวกับการพนันของประเทศสิงคโปร์	128
2.4.3.กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศสิงคโปร์	131
2.4.4.มาตรการควบคุมการพนันออนไลน์	133
2.4.5.มาตรการพิเศษสำหรับคุ้มครองเด็กและเยาวชน	133
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์	
ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ	136
1.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนัน	136
2.ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน	140
3.ปัญหาเกี่ยวกับสินบนนำจับ	144
4.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนัน ออนไลน์ในประเทศไทย	145
5.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูง หรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน	151
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	155
1.บทสรุป.....	156
2.ข้อเสนอแนะ	159
บรรณานุกรม	163
ภาคผนวก	169
ก พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478.....	170
ข ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. (ฉบับร่าง) และบันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.	180
ค กฎกระทรวง ฉบับที่ 17 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478.....	210
ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (แก้ไข พ.ศ.2560).....	221
ประวัติผู้ศึกษา.....	237

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	เปรียบเทียบกฎหมายการพนันของประเทศไทยกับต่างประเทศ 157

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพนันกับสังคมไทยเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่คู่กันมาอย่างช้านานตั้งแต่ในอดีต โดยการพนันถือเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ที่เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของผู้คน จนอาจกล่าวได้ว่าการพนันเป็นสิ่งที่ควบคู่มากับสังคมโลก เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั่วโลกตั้งแต่อดีตมาจนถึงในปัจจุบัน แม้ว่าในประเทศไทยประชาชนส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งมีหลักการมุ่งลดกิเลสและตัดหา อันเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ที่ทำให้ชีวิตไม่มีความสุข แต่ก็ยังมีคนบางกลุ่มที่มีความเชื่อในเรื่องของโชคลางหรือการเสี่ยงโชคด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้ทำให้ได้เงินหรือทรัพย์สินต่างๆ มาอย่างง่ายดาย โดยอาศัยเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่แน่นอนมาเป็นข้อแพ้นะกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่มากกว่าหรือได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเงินทองหรือทรัพย์สินต่างๆ ก็ตาม โดยไม่ต้องลงทุนหรือเสียแรงกายมากนัก การพนันจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งของผู้คนที่เป็นนักเสี่ยงโชคทั้งหลายเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ เพราะยอมเป็นธรรมดาของมนุษย์ที่เมื่อมีความโลภเข้าครอบงำจิตใจแล้ว ก็มักจะอยากได้เงินหรือทรัพย์สินจำนวนมากๆ เพื่อสนองความต้องการของตัวเอง แต่กลับไม่ต้องการที่จะลงทุนมากหรือเสียประโยชน์ของตนเองไป ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้มีการนิยมเล่นการพนันกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทุกวันนี้ทั้งในสังคมไทยและทั่วโลก นำไปสู่ผลกระทบที่ตามมาจากการเล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรงต่อตัวผู้พนันเอง ทำให้เกิดความเกียจคร้าน หมกหมุ่นต่อความโลภที่อยากจะได้เงินเยอะๆ เพราะเมื่อผู้พนันลงทุนทรัพย์สินของตนไปกับการพนันแล้ว หากในครั้งแรกที่ลองเล่นการพนันแล้วได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากกว่าเสีย ก็จะมีคามคาดหวังว่าครั้งต่อไปก็ต้องได้แบบนี้อีก แต่หากปรากฏว่าผลที่ได้กลับไม่เป็นดังใจคาดหวัง กลับต้องสูญเสียทรัพย์สินนั้นไปเป็นจำนวนมากหรืออาจจะทั้งหมดที่ตนทำมาหาได้ไปกับการพนันจนสิ้นเนื้อประดาตัวหรือหมดเนื้อหมดตัว ก็ย่อมมีความต้องการที่จะได้เงินหรือทรัพย์สินนั้นกลับคืนมาหรือเรียกว่าต้องการถอนทุนคืน จึงต้องพยายามที่จะดิ้นรนทุกหนทางเพื่อที่จะหาทรัพย์สินใหม่มาทดแทนเพื่อให้สามารถกลับไปเล่นการพนันได้ดังเดิมหรือเพื่อจะนำไปใช้หนี้จากการพนันที่ตนเองได้ก่อไว้ จนส่งผลกระทบต่อสังคมอันนำไปสู่การก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลักทรัพย์ การฉ้อโกงทรัพย์ การชิงทรัพย์ การปล้นทรัพย์ การทำร้ายร่างกายหรืออาจร้ายแรงไปถึงการฆ่าผู้อื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือเงินทองนั่นเอง นอกจากนี้การพนันยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวและคนรอบข้างของผู้พนันเอง ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก การสูญเสียความรักและความอบอุ่นในครอบครัวอันเป็นสถาบันที่เป็นรากฐานที่สำคัญของสังคม ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นปัญหาสังคมที่ทำให้คนในสังคมได้รับความเดือดร้อน อีกทั้งยังขัดต่อหลักการของศาสนาพุทธที่พยายามจะขัดเกลาคติใจมนุษย์ให้เป็นคนดี ละเว้นจากการกระทำ

ความชั่วทั้งปวง แต่ให้มีความขยันหมั่นเพียรและมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพการงานของตน เพื่อที่จะได้ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข

จากบริบทของสังคมไทย ปัญหาการพนันเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งซึ่งได้มีการถกเถียงกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน การพนันถือเป็นความผิดประเภท Mala Prohibita เป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดและจำเป็นจะต้องมีการควบคุมโดยกฎหมาย เนื่องจากการพนันเป็นต้นเหตุที่นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ในทัศนคติของนักวิชาการเกี่ยวกับอาชญาวิทยาได้จัดการพนันไว้เป็นอาชญากรรมพิเศษ (Technical Crime)¹ คือ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายแต่ไม่ได้มีความชั่วร้ายในตัวเอง

ในอดีตประเทศไทยเคยมีการกำหนดให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น² โดยมีการเปิดบ่อนโรงหวย ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงประกาศยกเลิกการพนัน เพราะทรงเห็นว่าคนไทยติดการพนันจนสิ้นเนื้อประดาตัวเป็นหนี้เป็นสินกันมาก โดยทรงยกเลิกเบี้ยบ่อนในเมืองหลวงและตามหัวเมืองต่างๆ ของสยามประเทศ³ กระทั่งต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงตระหนักว่า “การพนันเป็นของเลว”⁴ และทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ปิดโรงบ่อนเบี้ยและโรงหวยที่มีมานานกว่า 81 ปี ในสยามประเทศทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459 และห้ามมิให้ผู้ใดเล่นถั่วโปในราชอาณาจักรอีกต่อไป โดยถือว่าการพนันเป็นของต้องห้ามและเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากเห็นว่าประเทศไทยเป็นสังคมแห่งเมืองพุทธ การพนันถือเป็นอบายมุขอย่างหนึ่ง จึงขัดต่อหลักทางพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการทำความดีละเว้นความชั่วให้ขยันหมั่นเพียรทำมาหากิน ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการประกาศใช้กฎหมายที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2473” ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่รวบรวมกฎหมายการพนันต่างๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งบังคับใช้เพียง 5 ปี จนกระทั่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 ทรงเล็งเห็นว่า กฎหมายการพนันดังกล่าวยังมีความบกพร่องของเนื้อหาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ หากปล่อยไว้จะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ขึ้นมา เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันการเล่นการพนัน ทั้งยังเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวนี้ ยังคงมีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าจะ

¹ ชุมพล โลหะชาละ. “คำบรรยายเรื่องการพนันต่างๆ ที่ขึ้นสู่ศาล”. *ดุสิต* 21,4, (กรกฎาคม – สิงหาคม 2517) : หน้า 10

² สมุนทิพย์ จิตสว่าง. “การพนันอย่างถูกต้องตามกฎหมายในสังคมไทย”. ค้นวันที่ 10 มกราคม 2563. จาก <http://polsci.chula.ac.th/sumonthip/devian-gambling/htm>

³ อัมพวรรณ มงคลอินทร์. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* 35,4, (ตุลาคม – ธันวาคม 2558) : 215. หน้า 215

⁴ จิรัฏฐ์ จันทะเสน. “การพนันเป็นของเลว”. ค้นวันที่ 30 มกราคม 2563, จาก <http://www.thaيلandsusu.com/webboard/index.php?topic=78190.0;wap2>

มีการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกหลายครั้ง โดยแก้ไขครั้งสุดท้ายคือในปี พ.ศ.2505 และยังไม่ได้มีการแก้ไขอีกเลยจนกระทั่งปัจจุบันนับเป็นระยะเวลากว่า 58 ปีแล้ว กฎหมายดังกล่าวจึงนับว่ามีความล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและยุคสมัยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

ในสังคมยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างปฏิเสธไม่ได้ โดยจะเห็นได้จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้คนอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาเป็นยุคสมัยแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้นกว่าสมัยก่อน และเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้เอง ทำให้ในปัจจุบันการพนันได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการเล่นใหม่ๆ ขึ้นมากมาย เพื่อดึงดูดนักพนันหน้าใหม่ให้เข้ามาเล่นการพนันเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ (Online Gambling) ที่ผู้เล่นสามารถเข้าถึงช่องทางการพนันได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพียงแค่ใช้อุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็สามารถเล่นการพนันได้แล้ว ไม่ว่าจะผ่านทางโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ หรือผ่านทางเว็บไซต์ออนไลน์หรือผ่านทางแอปพลิเคชันต่างๆ อย่างเช่น เฟสบุ๊ก (Face Book) หรือโปรแกรมสนทนาไลน์ (Line) โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเล่นยังสถานที่เล่นการพนันเหมือนอย่างในสมัยก่อนและยังสามารถเล่นการพนันได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงการพนันออนไลน์ได้อย่างง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว นับเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักพนันทั้งหลาย โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะยากต่อการติดตามกำกับและควบคุม ซึ่งการพนันออนไลน์นี้เป็นที่ได้รับนิยมอย่างมากในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสังคมของทุกประเทศ รวมทั้งในสังคมไทยด้วย เนื่องจากเด็กและเยาวชนถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้และความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคอมพิวเตอร์และการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตมากกว่าคนรุ่นก่อน จึงสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตได้ง่าย โดยช่องทางการโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ยังถือเป็นช่องทางหลักในการเล่นการพนันออนไลน์ผิดกฎหมายในประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งในประเทศไทยนั้น การพนันออนไลน์ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ยังพบว่าการลักลอบเล่นการพนันออนไลน์ให้เห็นกันอยู่อย่างเปิดเผย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายในส่วนของการพนันออนไลน์มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะ

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ถือเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมและลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย ซึ่งมีการกำหนดบทลงโทษในทางอาญาเอาไว้ด้วย แต่การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังคงมีผู้ที่ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎหมายอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ แม้ว่าการพนันจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แต่ก็ยังคงมีการลักลอบเล่นการพนันเกิดขึ้นในสังคมไทยอยู่อย่างต่อเนื่องทุกปี จากการศึกษาข้อมูลทางสถิติคดีของสำนักงานแผนและ

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลคดีของสำนักงานศาลยุติธรรม⁵ ในข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนธันวาคม 2562 มีจำนวนคดีความผิดเกี่ยวกับการพนันที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรมากถึง 32,936 ข้อหา ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 10 ของข้อหาในคดีอาญา (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563) แม้ว่าจะมีจำนวนลดลงจากปี 2560 ที่มีจำนวนข้อหาถึง 39,550 ข้อหา และในปี พ.ศ.2561⁶ ซึ่งมีจำนวนถึง 49,079 ข้อหา คิดเป็นร้อยละ 5.63 % ของจำนวนข้อหาทั้งหมด ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 3 ก็ตาม แต่ก็ยังเห็นได้ว่ายังคงมีการเล่นการพนันของคนไทยอยู่เช่นเดิม เพราะยังไม่สามารถหยุดพฤติกรรมของนักพนันทั้งหลายให้ลดน้อยถอยลงหรือเลิกเล่นการพนันได้ ทั้งยังมีกลุ่มผู้เล่นการพนันหน้าใหม่เพิ่มเข้ามาอีกเรื่อยๆ ดังนั้น ปัญหาการพนันจึงถือเป็นภัยคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในรัฐ แม้ว่าภายหลังจากที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 จะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอีกหลายครั้ง โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุด คือ ฉบับที่ 8 ในปี พ.ศ.2505 และยังคงมีผลบังคับใช้มาจนถึงในปัจจุบัน โดยไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าจะได้มีความพยายามจะแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนันขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ.2554 ก็ตาม แต่สุดท้ายร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวก็ตกไป เนื่องจากมีการยุบสภาในปีนั้น จึงทำให้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่ได้มีการแก้ไขอีก นับเป็นระยะเวลาจนถึง 58 ปี ความล้าสมัยของกฎหมายดังกล่าวจึงส่งผลให้สภาพบังคับไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งในส่วนของเนื้อหาในบางมาตรายังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

จากการศึกษาพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 พบว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ผู้เล่นการพนันไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายการพนันฉบับนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยได้กำหนดประเด็นที่จะทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติที่คำจำกัดความหรือนิยามความหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มิได้มีการบัญญัติถึงคำจำกัดความหรือนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” เอาไว้โดยเฉพาะว่ามีความหมายอย่างไร ทั้งนี้ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ก็เป็นเพียงการกำหนดรูปแบบและวิธีการเล่นการพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินั้น และในมาตรา 4 ทวิ วรรคสอง ก็เป็นเพียงการบัญญัติว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วยเท่านั้น

⁵ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติคดี สำนักแผนและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม. “สถิติข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตั้งแต่ มกราคม – ธันวาคม 2562”. สำนักงานศาลยุติธรรม. สืบค้นวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563.

⁶ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติคดี สำนักแผนและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม. “รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ.2561”. สำนักงานศาลยุติธรรม. สืบค้นวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563.

แต่ก็ไม่ได้มีการบัญญัติถึงนิยามของคำว่า “การพนัน” ไว้แต่อย่างใด ซึ่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงความรับผิดชอบและกำหนดโทษทางอาญาเกี่ยวกับการพนันไว้ กฎหมายดังกล่าวจึงต้องมีบทบัญญัติที่มีความชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือในการตีความและการบังคับใช้ ดังนั้น เมื่อไม่มีการบัญญัติถึงนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” เอาไว้แล้ว ย่อมเกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้ โดยในปัจจุบัน การจะพิจารณาว่าการกระทำใดบ้างเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 หรือไม่นั้น จะต้องอาศัยการพิจารณาจากความหมายตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ซึ่งก็เป็นการแปลความหมายตามธรรมดาทั่วไปหรือจากความคิดเห็นของนักวิชาการด้านกฎหมายของไทยประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายของคำว่า “การพนัน” และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 อีกทั้งยังพบว่าในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบในการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการพนันที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้มีความยุ่งยากและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้พระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวไม่สามารถที่จะควบคุมให้ครอบคลุมไปถึงรูปแบบของการพนันที่หลากหลายนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ยังไม่ได้มีการบัญญัติถึงความหมายของคำว่า “ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” เอาไว้ว่ามีความหมายอย่างไร จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ที่จะต้องเกิดความชัดเจนในการตีความและการบังคับใช้ เพื่อให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีผลใช้บังคับมานานกว่า 58 ปีแล้ว การกำหนดโทษจึงไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและค่าของเงินตราในปัจจุบัน โดยจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้กำหนดอัตราโทษสูงสุด โดยลงโทษจำคุกอย่างสูงสุดไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น ซึ่งเป็นอัตราโทษที่ต่ำเกินไป ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบหรือรู้สึกเกรงกลัวต่อการลงโทษ เมื่อเปรียบเทียบอัตราโทษปรับกับการเล่นพนันในปัจจุบัน ยกอย่างเช่น การเล่นพนันทายผลฟุตบอลของโต๊ะรับพนันรายใหญ่ ซึ่งมีวงเงินราว 10-50 ล้านบาทนั้น จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 12 (1) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 อัตราค่าปรับขั้นสูงสุดในส่วนของผู้จัดให้มีการเล่น คือ 5,000 บาท ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกรงกลัวต่อโทษ เพราะถือว่าเป็นค่าปรับเพียงน้อยนิด คุ่มค่ากับการได้มาของเงินสำหรับการจัดให้มีการเล่นพนัน หากเปรียบเทียบกับอัตราโทษของความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 102 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่ โดยการเพิ่มอัตราโทษของความผิดลหุโทษนั้น พบว่ามีการแก้ไขจากเดิมที่โทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท มาเป็นโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งเป็นการแก้ไขบทลงโทษเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสถานการณ์ในปัจจุบันนั่นเอง

ในการกำหนดโทษทางอาญา นอกจากจะมีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันสังคมตามทฤษฎีการลงโทษแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดด้วย บทกำหนดโทษจึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบทกำหนดความผิด การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา โดยใช้แนวคิดในเชิงข่มขู่

คนในสังคมให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิด เพื่อควบคุมและปราบปรามการเล่นการพนันที่เบาเกินไป ทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ขาดประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับสภาพความผิดและสภาพสังคม เศรษฐกิจและสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จึงสมควรที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทกำหนดโทษดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับ

ในเรื่องของการจ่ายสินบนนำจับ ได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 15 โดยบัญญัติว่า “นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วและพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายสินบนแก่ผู้นำจับด้วย และให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล”

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องหรือมีช่องว่างที่ทำให้ไม่สามารถมีผลบังคับใช้ได้ กล่าวคือ กรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด พระราชบัญญัติการพนันได้กำหนดให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายสินบนแก่ผู้นำจับและให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษา ให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับแก่ผู้นำจับดังกล่าว พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ก็ได้บัญญัติไว้ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งคือ ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล ซึ่งอาจเป็นปัญหาได้ในกรณีที่ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งหากศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วนั้น หากไม่มีเงินเป็นของกลาง เช่น มีเพียงโปยพนันฟุตบอล โปยสลากกินรวบ หรือตุ้มมา เช่นนี้ ก็จะทำให้ผู้นำจับไม่ได้รับสินบนนำจับ ตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวแต่อย่างใด

ส่วนในกรณีที่ให้จ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาลนั้น พบว่าในบางคดีศาลอาจมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกเพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้ลงโทษปรับด้วย จึงทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับจากเงินค่าปรับดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ได้ แต่หากศาลลงโทษในส่วน of ค่าปรับตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งได้กำหนดอัตราโทษที่สูงที่สุดไว้ไม่เกิน 5,000 บาท ศาลย่อมมีคำพิพากษาลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติการพนันได้สูงสุดเพียง 5,000 บาท ตามมาตรา 12 (1) เท่านั้น ซึ่งไม่ได้สัดส่วนกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบันและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกำหนดให้มีสินบนนำจับตามพระราชบัญญัติการพนันที่มีขึ้นเพื่อป้องปราบปัญหาอาชญากรรม โดยให้มีสินบนนำจับเป็นสิ่งจูงใจเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

4. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการเล่นการพนันในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาและมีวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าไปเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดรูปแบบ

การเล่นการพนันมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นการดึงดูดผู้เล่นการพนันหรือนักพนันทั้งหลายให้สามารถเข้าถึงการเล่นการพนันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดายนกว่าเดิม จนเกิดรูปแบบของการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ (Online Gambling) ขึ้นในปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้เล่นการพนันสามารถเล่นการพนันได้อย่างสะดวกสบาย โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ในการเล่น เพียงแต่มีอุปกรณ์การเล่นที่สามารถเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เท่านั้น ก็สามารถเล่นการพนันได้แล้ว

สำหรับในประเทศไทย การพนันออนไลน์ถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพราะไม่มีการอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีการบังคับใช้มาเป็นเวลานานถึง 58 ปีแล้ว และยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์เอาไว้ โดยเฉพาะเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ในปัจจุบันของประเทศไทยจึงเป็นลักษณะของการตีความและเทียบเคียงบทกฎหมายที่มีอยู่เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ โดยเทียบเคียงจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 ทวิ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้ในการอุดช่องว่างสำหรับการเล่นพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุไว้ในบัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือที่ยังไม่มีกฎหมายกระทรวงเพิ่มเติมไว้ และเทียบเคียงจากกฎหมายอื่นที่ใช้ประกอบ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งกฎหมายที่มีอยู่และนำมาปรับใช้นี้ยังไม่เพียงพอต่อการบังคับใช้เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ จึงทำให้ในทางปฏิบัติขาดมาตรการหรือกลไกที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดได้จริง ดังนั้น จึงควรจะมีการบัญญัติมาตรการในการควบคุมและลงโทษในกรณีที่มีการเล่นการพนันออนไลน์ในประเทศไทยขึ้นมา เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีความครอบคลุมไปถึงการพนันออนไลน์ซึ่งเป็นการพนันในรูปแบบใหม่นี้ด้วย

5.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน

เนื่องจากเด็กและเยาวชนถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติที่จะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่สำคัญของสังคมต่อไปในอนาคต ดังนั้น การวางรากฐานหรือปลูกฝังแต่สิ่งที่ดีที่ถูกต้องให้แก่เด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมควรตระหนักถึง รวมทั้งการป้องกันเด็กและเยาวชนจากอาชญากรรมและอบายมุขทั้งปวง ซึ่งปัญหาการพนันนับเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย เนื่องจากเป็นวัยอยากรู้อยากลอง จึงเป็นช่วงวัยที่สามารถถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้ลองทำอะไรใหม่ๆ ได้ง่าย ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนจากการชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนันในทุกรูปแบบ รวมทั้งการพนันออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นด้วย โดยเฉพาะการพนันหลายผลฟุตบอลออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน

แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่ได้มีบทบัญญัติถึงการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการพนันเอาไว้เป็นพิเศษ ซึ่งในต่างประเทศนั้น มีบางประเทศที่มีการกำหนดมาตรการหรือบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการพนันเอาไว้โดยเฉพาะ เช่น กฎหมายการพนันของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีมาตรการคุ้มครองเด็กและ

เยาวชนจากการพนัน โดยการห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนันไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกม การพนันที่มีลักษณะเป็นการทายผลกีฬาฟุตบอล การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง โดยมีกฎหมาย บัญญัติไว้หลายฉบับ หรือกฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์ ที่มีมาตรการพิเศษสำหรับคุ้มครอง เด็กและเยาวชนจากการถูกชักชวนให้เข้าร่วมการเล่นการพนันออนไลน์ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การ บังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีประสิทธิภาพและครอบคลุมไปถึงเด็กและเยาวชนด้วย แล้ว จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีมาตรการหรือบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการ พนันเอาไว้ด้วยเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของการพนันและความหมายของคำจำกัดความหรือนิยาม เกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์

2.2 เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีการลงโทษทางอาญาและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมาย การพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

2.3 เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการพนันของประเทศไทย รูปแบบ ลักษณะของการพนันและการพนันออนไลน์ การจำเริญบนนำจับ รวมทั้งมาตรการ คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน

2.4 เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย การพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชน จีนและประเทศสิงคโปร์

2.5 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการบังคับใช้ กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสถานการณ์ใน ปัจจุบัน

3. ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยทำการศึกษาถึงประวัติ ความเป็นมา ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ แนวคิดและทฤษฎีการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน และการพนันออนไลน์ในประเทศไทยและต่างประเทศ และสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ กฎหมายการพนันในปัจจุบัน รวมไปถึงวิธีการเล่นการพนันในรูปแบบใหม่หรือการพนันออนไลน์ และมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน โดย ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสิงคโปร์ โดยศึกษา ทั้งส่วนที่เป็นข้อดีและข้อเสียแล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศไทย

เพื่อนำมาสรุปและเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย (Legal Issues Related to the Law Enforcement of Thai Gambling and Online Gambling.) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนังสือ ตำรากฎหมาย ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสารวิชาการ บทความทางวิชาการและคำพิพากษาศาลฎีกา รวมถึงการหาข้อมูลทางเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการศึกษาพร้อมทั้งวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนะหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของการพนันและความหมายของคำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์

5.2 ทำให้ทราบถึงแนวคิดทฤษฎีการลงโทษทางอาญาและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

5.3 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการพนันของประเทศไทย รูปแบบ ลักษณะของการพนันและการพนันออนไลน์ การจ่ายสินบนนำจับ รวมทั้งมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน

5.4 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสิงคโปร์

5.5 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหามหาหมายที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสถานการณ์ในปัจจุบัน

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์

1. ประวัติความเป็นมาของการพนันและวิวัฒนาการของการพนันสู่การพนันออนไลน์

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า การพนันได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณ 100 ปี ก่อนคริสต์ศักราช โดยมีต้นกำเนิดมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และได้แพร่ขยายไปยังประเทศอินเดีย บาบิโลน ไปจนถึงประเทศตะวันตก กรีก โรมัน และประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก โดยเฉพาะในประเทศเยอรมนีและประเทศฝรั่งเศส ต่อมาประเทศอังกฤษเห็นว่าการพนันเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย จึงได้มีการพยายามออกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันอยู่หลายครั้ง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งในปี ค.ศ.1541 จึงได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันสำเร็จขึ้นเป็นประเทศแรก โดยหลังจากนั้นก็ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันเพื่อใช้บังคับกับหลายๆ ประเทศในทวีปยุโรป โดยการพนันประเภทลูกเต๋าเป็นที่นิยมเล่นกันในประเทศแถบทวีปยุโรปก็มีที่มาจากการเล่นประเภทถั่วโป อันมีต้นกำเนิดมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ตั้งฮั่นในแผ่นดินจีนและในรัชสมัยของพระเจ้าฮั่นฮงตี้ที่ 7 ก็มีขุนนางจีนชื่อเสียนกิง ได้คิดการพนันประเภทถั่วขึ้น ซึ่งในภาษาจีนเรียกว่า “อิจี้” หรือ “หัวจี้” ต่อมาในสมัยราชวงศ์ใต้เซงราว พ.ศ. 2100 ประเทศจีนจึงได้คิดค้นวิธีการเล่นลูกเต๋าขึ้นเป็นครั้งแรกเรียกว่า “ป้อ” หรือ “โป” และได้แพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้ ส่วนการเล่นพนันประเภทหวย ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือลอตเตอรี่ ก็มีกำเนิดมาจากประเทศจีน ในสมัยพระเจ้าเตากวาง แห่งราชวงศ์ใต้เซ็ง ประมาณ พ.ศ.2364 – 2394 ซึ่งแต่เดิมได้มีการเรียกกันว่า “ฮวยฮวย”¹ และภายหลังต่อมาได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศแถบทวีปยุโรปและอเมริกา เมื่อเทคโนโลยีทางจักรกลและไฟฟ้าเจริญก้าวหน้า จึงเกิดมีการเล่นแบบพลิกแพลง เช่น สล็อตแมชชีน หรือบิลเลียดไฟฟ้า เป็นต้น

1.1 ประวัติความเป็นมาของการพนันในประเทศไทย

ประเทศไทยพบว่ามีการเล่นการพนันกันมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว แต่จุดกำเนิดหรือจุดเริ่มต้นของการพนันในประเทศไทยเริ่มมาจากที่ใดนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันที่แน่ชัด แต่ทั้งนี้สามารถอธิบายถึงความเป็นมาของการพนันในประเทศไทยได้เป็น 2 ช่วง กล่าวคือ ในช่วงก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และในช่วงหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 แล้ว ดังจะอธิบายได้ต่อไปนี้

¹ กนกศักดิ์ เวชยานนท์. คำอธิบายวิธีการเล่นการพนัน. กรุงเทพมหานคร, เนติบัณฑิตยสภา. 2548. หน้า 8-10.

1.1.1 ก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

ในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ได้ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับการพนัน กล่าวคือ ในสมัยนั้นประเทศไทยหรือที่ในขณะนั้นเรียกว่าประเทศสยาม ได้มีการติดต่อค้าขายกับประเทศจีน จึงได้มีการรับเอาการพนันประเภทต่างๆ ของคนจีนเข้ามาเล่นอย่างแพร่หลาย เช่น โป่ ถั่ว หวย หรือที่คนจีนเรียกว่า “ฮวยหวย” และยังได้ปรากฏหลักฐานให้เห็นเด่นชัดขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี โดยในสมัยของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง หรือในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้มีการเล่นการพนันชนิดหนึ่งเรียกว่า “กำตัด” ซึ่งมีวิธีการเล่นและอุปกรณ์การเล่นคล้ายคลึงกับการเล่นถั่วหรืออี่จี่ของประเทศจีน

ในปี พ.ศ. 2230 สมัยแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้มีเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับสยาม ชื่อ ซิมอง เดอลา ลูแบร์ ได้ระบุถึงเหตุการณ์ในสมัยนั้นว่า คนไทยชอบเล่นการพนันมาก ส่วนใหญ่จะเป็นการชนไก่ สกา และหมากรุก บางรายเล่นจนหมดเนื้อหมดตัว จนต้องขายบุตรธิดาหรือแม้กระทั่งตนเองเป็นทาสเพื่อใช้หนี้ ต่อมาในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ทรงเห็นว่า ประชาชนนิยมเล่นการพนันกันมาก จึงโปรดให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของบ่อนการพนันเป็นเงินช่วยราชการเรียกว่า “อากรบ่อนเบี้ย” และยอมให้มีผู้ผูกขาดอากรไปตั้งบ่อนเบี้ยตามหัวเมืองทั่วไป

กระทั่งต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ทรงไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการเล่นการพนันหรือเล่นเบี้ยเหมือนที่แล่วมา แต่ยังคงยอมให้มีบ่อนเบี้ยอยู่บ้าง โดยมีการเก็บอากรแผ่นดิน และทรงเคร่งครัดเรื่องการพนันกับการดื่มสุราของข้าราชการมากขึ้น โดยมีการออกกฎหมายห้ามข้าราชการเล่นบ่อนเบี้ยและเสพสุรา ในปี พ.ศ. 2325

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้มีการจัดตั้งโรงหวยขึ้นในปี พ.ศ.2378² เพื่อให้ราษฎรนำเงินออกมาหมุนเวียนแทนการเอาไปฝังดินไว้ และได้มีการสนับสนุนให้เล่นการพนันเพื่อเก็บภาษีอากร ที่เรียกกันว่า “อากรบ่อนเบี้ย” และ “อากรหวย” โดยอากรบ่อนเบี้ยนั้น หมายถึง เงินที่เก็บจากผู้ประมูลขอตั้งบ่อนการพนันถั่วและโป่ในราชอาณาจักร ซึ่งอากรทั้งสองประเภทดังกล่าว สามารถสร้างรายได้ให้แก่รัฐเป็นจำนวนมากถึงปีละ 400,000 บาท ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ประเทศไทยได้มีการทำสัญญาผูกพันกับต่างประเทศ ทำให้ต้องยกเลิกภาษีผูกขาดหลายประเภท จนเป็นเหตุให้รายได้ของแผ่นดินลดลง จึงได้มีการปรับปรุงภาษีอากรหลายประเภทและได้กำหนดภาษีการพนันเพิ่มขึ้นจากอากรบ่อนเบี้ยอีกประเภทหนึ่ง ทำให้สามารถเก็บภาษีได้สูงถึงปีละ 500,000 บาท

ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงประกาศยกเลิกการเล่นการพนัน เพราะทรงเห็นว่าคนไทยติดการพนันจนสิ้นเนื้อประดาตัวเป็นหนี้เป็นสินกันมาก เนื่องจากการตั้งบ่อนการพนันมีจำนวนมากขึ้น จึงทำให้ปริมาณอาชญากรรมมีมากขึ้นตามไปด้วย โดยในการนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดี

² กนกศักดิ์ เวชยานนท์. คำอธิบายวิธีการเล่นการพนัน. กรุงเทพมหานคร, เนติบัณฑิตยสภา. 2548. หน้า 9-11.

กระทรวงมหาดไทยสมัยนั้น ได้ทรงบันทึกกราบทูลให้รัชกาลที่ 5 ทรงทราบและขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตเลิกบ่อนการพนันในพื้นที่ 2 มณฑล คือ มณฑลนครศรีธรรมราช และมณฑล ชุมพร กับจำกัดการเล่นการพนันในมณฑลต่างๆให้น้อยลง ซึ่งทรงมีพระบรมราชโองการให้เลิกได้³ โดยทรงยกเลิกเบียดบ่อนในเมืองหลวงและตามหัวเมืองต่างๆของสยามประเทศ⁴

กระทั่งต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงตระหนักว่า “การพนันเป็นของเลว”⁵ และทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ปิดโรงบ่อน เบียดและโรงหวยที่มีมานานกว่า 81 ปี ในสยามประเทศทั่วราชอาณาจักร โดยได้มีการประกาศปิด โรงหวย เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459 และประกาศปิดบ่อนทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2460⁶ และห้ามมิให้ผู้ใดเล่นถั่วไปในราชอาณาจักรอีกต่อไป โดยถือว่าการพนัน เป็นของต้องห้ามและเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

1.1.2 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการประกาศ ใช้กฎหมายที่เรียกว่า พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่มีการ รวบรวมกฎหมายการพนันต่างๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งบังคับใช้อยู่เพียง 5 ปี จนกระทั่งในสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 ทรงเล็งเห็นว่า กฎหมายการพนัน ฉบับดังกล่าวยังมีความบกพร่องของเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ หากปล่อยไว้ จะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น โดยการตราพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ขึ้น พร้อมทั้งมีการเพิ่มเติมการเล่นพนันประเภท ต่าง ๆ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันการเล่นการพนัน ซึ่งพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวนี้ ยังคงมีผลบังคับใช้มาจนถึงในปัจจุบัน⁷

อย่างไรก็ตาม ในสมัยรัฐบาลของนายควง อภัยวงศ์ เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม อย่างชัดเจน กล่าวคือ ประชาชนที่ยากจนมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้ที่ร่ำรวยส่วนใหญ่จะเป็น พ่อค้าซึ่งก็มักจะกักตุนสินค้าและลักลอบเล่นการพนันในระหว่างพ่อค้าด้วยกันเอง รัฐบาลจึงคิดวิธี ที่จะแก้ปัญหาด้วยการเปิดให้เล่นการพนันในลักษณะสโมสรรที่ให้คนรวยเข้าเล่น โดยออกเป็นกฎหมาย

³ กนกศักดิ์ เวชยานนท์. *คำอธิบายวิธีการเล่นการพนัน*. กรุงเทพมหานคร, เนติบัณฑิตยสภา. 2548. หน้า 5.

⁴ อัมพวรรณ มงคลอินทร์. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีการพนันที่ถูกต้องตาม กฎหมายในประเทศไทย”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* 35,4, (ตุลาคม – ธันวาคม 2558) : 215. หน้า 215

⁵ จิรัฏฐ์ จันทะเสน. “การพนันเป็นของเลว”. ค้นวันที่ 30 มกราคม 2563, จาก <http://www.thaيلandsusu.com/webboard/index.php?topic=78190.0:wap2>

⁶ ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 47. วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2473. หน้า 177.

⁷ ธารา มีบุญ. *ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นหวยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมวิทยามหาบัณฑิต. สาขาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. หน้า 18

จัดให้มีสถานที่เล่นการพนันเรียกว่า “คาสีโน” ซึ่งดำเนินการโดยรัฐเป็นผู้ควบคุมจัดให้มีการเล่นการพนัน มีการเปิดบ่อนขึ้นที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ปรากฏว่าในความเป็นจริงแล้วกลับมีการให้บุคคลทั่วไปเข้าเล่นได้โดยไม่ได้อำนาจเฉพาะแต่คนรวยแต่อย่างใด จึงเป็นการขัดกับวัตถุประสงค์ของรัฐที่มุ่งจะให้คนรวยเข้าเล่น จึงทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านจากสื่อมวลชนเป็นอย่างมาก จนในท้ายที่สุดรัฐบาลจึงได้สั่งปิดสถานคาสีโนของรัฐบาลลง การแสวงหาประโยชน์จากการพนันจึงยุติลง โดยเปลี่ยนมาเป็นการมุ่งป้องกันและปราบปรามการพนันต่อไป^๘

จากประวัติความเป็นมาของการพนันดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั่วโลกมาช้านาน และเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรมมากมาย สำหรับประเทศไทยนั้น มีการดำเนินนโยบายในการควบคุมกิจกรรมด้านการพนันตามที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดให้การพนันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ก็กำหนดให้มีการพนันบางประเภทเท่านั้นที่สามารถอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันได้โดยถูกต้องตามกฎหมายได้

1.2 วิวัฒนาการของการพนันสู่การพนันออนไลน์

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การพนันเป็นสิ่งอยู่คู่กับสังคมไทยและสังคมโลกมาช้านาน โดยในอดีตนั้นการที่จะเล่นการพนันได้ ผู้เล่นการพนันหรือนักพนันทั้งหลายจะต้องเดินทางไปเล่นยังสถานที่เล่นการพนันนั้นๆ ไม่ว่าจะเปิดบ่อนการพนันต่างๆ หรือไม่เช่นนั้นก็จะเป็นการลักลอบเล่นกันในวงแคบๆ เฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่งเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้สังคมและยุคสมัยได้มีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จึงทำให้การติดต่อสื่อสารจากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลกหนึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย จนอาจเรียกได้ว่าเป็นยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน เป็นสังคมที่เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เนื่องจากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างปฏิเสธไม่ได้ โดยจะเห็นได้จากมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้คนอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาเป็นยุคสมัยแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้นกว่าสมัยก่อน และเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้เอง ทำให้ในปัจจุบันการพนันได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการเล่นใหม่ๆ ขึ้นมากมาย เพื่อดึงดูดนักพนันหน้าใหม่ให้เข้ามาเล่นการพนันเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ (Online Gambling) ที่ผู้เล่นสามารถเข้าถึงช่องทางการพนันได้ง่ายขึ้นกว่าเดิมโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพียงแค่ใช้อุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็สามารถเล่นการพนันได้แล้ว ไม่ว่าจะผ่านทางโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เว็บไซต์ออนไลน์ หรือผ่านทางแอปพลิเคชันต่างๆ อย่างเช่น เฟสบุ๊ก (Face Book) โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเล่นยังสถานที่

^๘ นันทวัฒน์ บรมานันท์. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.). 2554.

เล่นการพนันเหมือนอย่างในสมัยก่อนและยังสามารถเล่นการพนันได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงการพนันออนไลน์ได้อย่างง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว นับเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักพนันทั้งหลาย โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะยากต่อการติดตามกำกับและควบคุม

การพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ตนั้น เดิมเป็นเกมการพนันข้ามชาติ ประเภทหนึ่ง ซึ่งดำเนินการโดยบริษัทขนาดใหญ่ของชาติที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยการพนันประเภทนี้ ได้รับการพัฒนาให้เจริญเติบโตไปพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต⁹ การปรากฏขึ้นครั้งแรกของเว็บไซต์การพนันออนไลน์นั้นอยู่ในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 โดยในปี ค.ศ.1994 รัฐบาลของประเทศแอนติกาและบาร์บูดา ซึ่งตั้งอยู่ในทะเลแคริบเบียนได้มีการออกกฎหมายซึ่งทำให้สามารถขออนุญาตเพื่อออกใบอนุญาตในการจัดตั้งบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ได้ โดยในปีเดียวกันนั้นเอง ซอฟต์แวร์ (Software) การพนันออนไลน์ตัวแรกก็ถือกำเนิดขึ้นในชื่อว่า “ซอฟต์แวร์ Microgaming” ซึ่งยังคงเป็นซอฟต์แวร์ที่ได้รับความนิยมนำไปใช้ในเว็บไซต์การพนันต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน¹⁰

การพนันออนไลน์เริ่มแพร่หลายและได้รับความนิยมมากขึ้นตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1997 โดยมีเว็บไซต์ให้บริการการเล่นพนันเพิ่มมากขึ้นเป็น 200 เว็บไซต์ จากที่ปี ค.ศ.1996 ที่มีเพียง 15 เว็บไซต์เท่านั้นและรายงานที่เผยแพร่โดย Frost & Sullivan ยังพบว่าในปี ค.ศ.1998 เพียงปีเดียวรายได้จากเว็บไซต์การพนันออนไลน์ต่าง ๆ นั้น มีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 830,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ¹¹

สำหรับในประเทศไทยนั้น การพนันทางอินเทอร์เน็ตเริ่มเป็นที่รู้จักในช่วงเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ.1998 ที่มีการแข่งขันฟุตบอลโลก ณ ประเทศฝรั่งเศส โดยที่บริษัท วิลเลียมฮิลล์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับพนันข้ามชาติของประเทศอังกฤษได้ดำเนินกิจกรรมการพนันขึ้น โดยการเปิดรับแทงพนันผลฟุตบอลโลกผ่านทางเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตซึ่งได้มีการเผยแพร่ไปทั่วโลก¹² หลังจากนั้นการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ตก็ได้รับความนิยมและขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะสร้างนักพนันหน้าใหม่ในสังคมให้เพิ่มขึ้นได้อย่างไม่ยาก เนื่องจากเว็บไซต์ที่ให้บริการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน มีเว็บไซต์ที่เปิดเพื่อรองรับฐานลูกค้าซึ่งเป็นนักพนันในประเทศ

⁹ วิษณุ วงศ์สินศิริกุล. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ “เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม”. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).2546. หน้า294

¹⁰ The History of Online Gambling, Retrieved April 17, 2020 from : <http://www.onlinegambling.com/online-gambling-history.htm>

¹¹ “Casino Online เว็บพนันออนไลน์ อุตสาหกรรมตัวแรง!”.สืบค้น 17 เมษายน 2563.จาก <http://xn--42co5bxbybt6arm1ibu.weebly.com/1/post/2012/6/-casino-online12.html>

¹² องอาจ ชัยเพชรโยธิน . การบังคับใช้กฎหมายการพนัน ศีลภาครณีทนายผลการแข่งขันฟุตบอล. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. หน้า 31

ไทยเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการเล่นพนันออนไลน์ยังสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย เพียงแค่ผู้เล่นมีโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็สามารถเล่นพนันออนไลน์ได้แล้ว และการเล่นพนันออนไลน์ยังมีรูปแบบและประเภทของการพนันประเภทต่างๆ ให้เลือกเล่นได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเล่นในลักษณะของ คาสิโนหรือการทายผลต่างๆ เช่น ผลการแข่งขันกีฬา ผลการประกาศรางวัลแม้กระทั่งการเปิดให้ทายผล ไม่ว่าจะเป็นวันประสูติ เพศ น้ำหนัก สีพระเกศา หรือพระนามของรัชทายาทพระองค์ใหม่ แห่งอังกฤษ¹³ เมื่อ ค.ศ.2013 ที่ผ่านมา และเนื่องจากตลาดการพนันในภูมิภาคเอเชีย เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพนันออนไลน์ซึ่งมีแนวโน้มการเติบโตมากที่สุด เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกได้อนุญาตให้การเล่นพนันเป็นสิ่งที่มีความหมายรองรับ ทำให้รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ มีการแสวงหารายได้จากธุรกิจการพนันอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงจากการเล่นการพนันในสมัยก่อนมาสู่การพนันออนไลน์ในปัจจุบัน ส่งผลให้การพนันออนไลน์เป็นที่ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสังคมของทุกประเทศ รวมทั้งสังคมไทยด้วย เนื่องจากเด็กและเยาวชนถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้และความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคอมพิวเตอร์และการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตมากกว่าคนรุ่นก่อน จึงสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตได้ง่าย โดยช่องทางการโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ยังถือเป็นช่องทางหลักในการเล่นการพนันออนไลน์ ผิดกฎหมายในประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งในประเทศไทยนั้น การพนันออนไลน์ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ยังมีการลักลอบเล่นการพนันออนไลน์ให้เห็นกันอยู่อย่างเปิดเผย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายในส่วนของการพนันออนไลน์มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเป็นทางการจะเป็นลักษณะ

2. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์

ในการศึกษาถึงกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงแนวคิดในการควบคุมการพนันและการพนันออนไลน์ในประเทศไทย เพื่อที่จะได้ทราบถึงจุดเริ่มต้นอันเป็นที่มาหรือแนวคิดของกฎหมายการพนันในประเทศไทยได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมการพนันในประเทศไทย

ในปัจจุบันการพนันในประเทศไทยนับว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายและเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมอย่างหนึ่ง อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนร่วมในหลายๆ ด้าน ทั้งยังเป็นสิ่งที่รัฐต้องการที่จะป้องปรามไม่ให้ประชาชนเข้าไปลุ่มหลงมัวเมาเป็นทาสอยู่ในกิเลสจากการพนันอยู่ตลอดมา ดังนั้น จึงได้มีแนวคิดในการควบคุมการเล่นการพนันในประเทศไทยขึ้น โดยในส่วนของบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น มีเจตนารมณ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดการเรียกร้อยทรัพย์สินอันเกิดจากการเล่นการพนันต่อกัน เพราะการพนันไม่ก่อให้เกิดหนี้ กล่าวคือ ไม่ว่าจะฝ่ายใดที่เป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือฝ่ายผู้เล่นพนันจะเป็นผู้ชนะ

¹³ Fox News. "World Bets on British Royal Baby Name, Sex" Retrieved April 20, 2020. From : <http://www.foxnews.com/world/2013/07/02/world-bets-on-british-royal-baby-name-sex/>

พนันก็ไม่สามารถเรียกให้ฝ่ายที่แพ้ชำระหนี้ค่าพนันได้ เพราะไม่มีกฎหมายที่รองรับสิทธิในการเรียกร้องการชำระหนี้การพนัน ดังนั้น สัญญาหรือข้อตกลงใดๆ อันเกี่ยวกับการพนันย่อมไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย ไม่อาจฟ้องร้องบังคับกันได้

ส่วนในการควบคุมทางกฎหมายอาญานั้น รูปแบบการกระทำความผิดตามกฎหมายการพนันเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด (Mala Prohibita) ไม่ใช่ความผิดในตัวเอง (Mala in se) แม้จะไม่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาว่าการเล่นการพนันเป็นการกระทำความผิดโดยตรง แต่ก็มีกรบัญญัติโทษทางอาญา คือ โทษจำคุกและโทษปรับไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทางกฎหมายอาญา คือ การที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้ว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นความผิดและกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้

สำหรับการควบคุมตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 นั้น ก็เพื่อที่จะรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการพนันเข้าไว้ด้วยกัน เนื่องจากก่อนที่จะมีการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการพนันกระจัดกระจายอยู่มากมาย อีกทั้งยังเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น จึงเป็นแนวคิดที่ทำให้เกิดการร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ขึ้น เพื่อใช้เป็นกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันในประเทศไทยนั่นเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตัวบทกฎหมายในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 แล้ว จะพบว่า บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เป็นไปในรูปแบบของข้อบังคับให้กระทำหรือห้ามมิให้กระทำไว้ก่อน แล้วจึงบัญญัติต่อไปว่าหากผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดอย่างไร ซึ่งเป็นความผิดที่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้แน่นอน แม้จะไม่ได้มีการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาว่าการเล่นพนันเป็นการกระทำความผิดและต้องรับโทษ แต่ก็ได้มีการกำหนดว่าการเล่นพนันเป็นการกระทำความผิดและต้องรับโทษของการเล่นการพนันไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งในทางนิติศาสตร์ถือได้ว่า กฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดโทษทางอาญาเป็นกฎหมายอาญาด้วยเช่นกัน เนื่องจากกฎหมายอาญานั้น นอกจากที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังรวมถึงที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติกฎหมายอื่นที่มีการลงโทษเช่นเดียวกับในกฎหมายอาญาด้วย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

ปัจจุบัน กฎหมายการพนันของไทยยังไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับความผิดในส่วนของการพนันออนไลน์เอาไว้อย่างเป็นทางการจะเป็นกิจจะลักษณะในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งเมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์เกิดขึ้น ก็จะนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการพนันในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาใช้ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเป็นไปในลักษณะของการใช้กฎหมายใกล้เคียงอย่างยั้งนั่นเอง แต่ในปี พ.ศ.2554 สมัยรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มีความพยายามจะแก้ไขกฎหมายการพนันขึ้นใหม่ให้มีความทันสมัย โดยเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2554 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ที่เสนอโดยกระทรวงมหาดไทย โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมมาจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งประเด็นสำคัญในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คือ การกำหนดให้หนี้การพนันที่ได้รับอนุญาตสามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงเพื่ออนุญาตให้มีการเล่นพนันตามบัญชี ก. เช่น คาสโน ให้เล่นได้โดยการออกเป็นกฎกระทรวง

แยกเรื่องการจัดให้มีการให้รางวัลเสียงโชค เช่น การเล่นเกมเสียงโชคด้วยความความสั้น (SMS) ผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่อชิงรางวัลต่าง ๆ ออกจากกฎหมายพนันโดยอ้างว่ามีใช้การเล่นเสียงโชคอย่างการพนัน แต่เป็นกิจกรรมทางการตลาด¹⁴ นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มให้ลอตโต้ หวยออนไลน์ การพนันทางอินเทอร์เน็ตที่จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศ และโต๊ะรับทายผลการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เป็นการพนันที่อยู่ในบัญชี ข. ซึ่งสามารถขอรับอนุญาตได้ โดยมีลักษณะเป็นการเพิ่มบทบัญญัติกฎหมายที่ครอบคลุมไปถึงการพนันออนไลน์มากขึ้นด้วย เพื่อให้ตอบสนองกับสถานการณ์ในปัจจุบันนั่นเอง แต่เนื่องจากในเวลาต่อมา มีการยุบสภาในปีนั้นพอดี จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวตกไป และไม่ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 อีกจนกระทั่งในปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวความคิดในการพยายามจะแก้ไขกฎหมายการพนันดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก เนื่องจากจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันมีความครอบคลุมไปถึงการพนันออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบันอีกด้วย

3. ความหมายของการพนันและการพนันออนไลน์

ก่อนที่จะทำการศึกษเกี่ยวกับเรื่องการพนันและการพนันออนไลน์นั้น จะต้องทราบถึงคำนิยามหรือความหมายของการพนันและการพนันออนไลน์เสียก่อนว่ามีความหมายอย่างไร สำหรับประเทศไทยนั้น ไม่ได้มีการให้ความหมายหรือคำนิยามของการพนันไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งไม่มีคำนิยามหรือความหมายของคำว่า “การพนันออนไลน์” ว่าหมายถึงอย่างไรด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คำว่า “การพนันและขั้นตอน” เป็นคำที่ใช้อย่างเป็นทางการในทางกฎหมาย ทั้งในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความหมายของคำว่า การพนันขั้นตอนนี้ เป็นคำที่ต้องทำความเข้าใจเสียก่อน กล่าวคือ

“การพนัน” หมายถึง การเล่นเกมหรือสิ่งอื่นด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ

“ขั้นตอน” หมายถึง การพนันซึ่งได้เสียกันโดยวิธีต่อรอง

เนื่องจากในการนิยามความหมายดังกล่าว ได้มีผู้ให้คำนิยามความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถอธิบายถึงความหมายหรือคำนิยามของการพนันและการพนันออนไลน์ได้ดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายตามตัวบทกฎหมาย

3.1.1 ความหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

แม้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 จะเป็นกฎหมายที่สร้างขึ้นมาเพื่อควบคุมและกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการพนัน แต่ก็มีได้มีการบัญญัติความหมายของการพนันไว้โดยตรง หากแต่เมื่อพิจารณาตัวบทมาตราโดยละเอียดจะพบว่าในมาตรา 4 ทวิ วรรคสอง ได้ให้ความหมายของการพนันโดยอ้อมไว้ว่า ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย

¹⁴ ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน. “จับตา ร่าง พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ.” สืบค้น 28 เมษายน 2563. จาก http://icgp.thaissf.org/autopagev4/show_page.php?varid=59%2C4%2C

มาตรา 4 ทวิ “ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวมาในมาตรา 4 จะพนันหรือจัดให้มีได้เพื่อให้พนันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกระทรวง”

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อนให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย

3.1.2 ความหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิได้บัญญัติคำนิยามเกี่ยวกับการพนันไว้โดยตรง เมื่อพิจารณามาตรา 853 ถึงมาตรา 855 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพนัน ก็เป็นเพียงการกล่าวถึงหนี้ อันเกิดจากการพนันเป็นหนี้ที่ไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย คือ เมื่อไม่ชำระหนี้การพนัน เจ้าหนี้จะมาฟ้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้และเมื่อลูกหนี้ได้ชำระหนี้ไปแล้ว ก็จะเรียกคืนจากเจ้าหนี้ไม่ได้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะมีได้บัญญัติถึงความหมายของการพนันไว้โดยตรง แต่ก็อาจตีความ¹⁵ ได้ว่า

“การพนัน” คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชค ซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือมาพนันเอาทรัพย์สินกันจะโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เช่น การเล่นเกมพนันไพ่ตอง บิลเลียดรู และตีผี เป็นต้น

“ขันต่อ” คือ การเล่นที่บุคคลสองฝ่ายที่มีความเห็นตรงข้ามในเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งไม่แน่นอน อันจะเกิดขึ้นในอนาคตและได้มาตกลงกันว่า ถ้าเหตุการณ์เป็นไปตามนั้นจริงฝ่ายหนึ่งแพ้และอีกฝ่ายหนึ่งชนะ ฝ่ายแพ้จะต้องเสียเงินให้แก่ผู้ชนะตามที่ตกลงกันไว้ เช่น ทีมฟุตบอลทีมใดจะได้แชมป์ เป็นต้น¹⁶

สาเหตุที่บทกฎหมายต่างๆ เกี่ยวกับการพนันมิได้ให้คำจำกัดความเอาไว้ อาจเป็นเพราะว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้นำคำว่า “การพนัน” และ “ขันต่อ” มาจากกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จ บทที่ 118, 119, 120, 121 และบทที่ 123 ประกอบกับผู้ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2473 หรือพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ถือว่าการพนันขันต่อนั้น ประชาชนย่อมเข้าใจได้เองว่ามีลักษณะอย่างไร อีกทั้งก่อนหน้านี้ ประเทศไทยก็ยังมีเกมพนันชนิดต่างๆ เล่นอยู่แล้ว เช่น ตีไก่ กัดปลา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การปล่อยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจความหมายของการพนันเองเช่นนี้ ในทางปฏิบัติย่อมเกิดปัญหา ทำให้มีความยุ่งยากในการทำความเข้าใจและการตีความคำว่าเกมพนันที่แตกต่างกัน

¹⁵ ชุมพล โลหะชาละ. “การพนันชนิดต่างๆที่ขึ้นสู่ศาล” ใน *อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตำรวจตรีสุวิทย์ ไสยสิทธิ์*. หน้า 7, กรุงเทพมหานคร; โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์. 2524. หน้า 7

¹⁶ กานต์คะนิง สุขเกษม. *การเพิ่มความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นความผิดมูลฐานในพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. หน้า 8

3.2 ความหมายตามความเห็นของนักวิชาการ

จีต เศรษฐบุต ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า การพนันไว้ว่า¹⁷ “การพนันเป็นเอกเทศสัญญาที่คู่สัญญาได้ให้คำมั่นซึ่งกันและกัน ฝ่ายหนึ่งจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินแก่อีกฝ่ายหนึ่งแล้วแต่ว่าเหตุการณ์ที่คู่สัญญายังรู้ไม่แน่นอนอันหนึ่งจะได้ปรากฏแก่คู่สัญญาว่าแน่นอนในทางใด เมื่อปรากฏเหตุการณ์ออกมาแน่นอนในทางใดแล้ว คู่สัญญาที่จ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้แพ้ ส่วนคู่สัญญาที่รับเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นได้ชื่อว่าเป็นผู้ชนะ”

หลวงวิเทศจรยารักษ์ ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า การพนัน ไว้ว่า¹⁸ “คู่พนันและขันต่อ ต่างมีความเห็นตรงข้ามในสิ่งภายหน้าอันไม่แน่นอน และจะแน่นอนได้ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้น ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้พนันฝ่ายใดฝ่ายนั้นก็นับว่าเป็นฝ่ายชนะ”

ประภาช วณิกเกียรติ ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า การพนัน ไว้ว่า¹⁹ “การพนันต้องเป็นไปด้วยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบ และมีมือพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินกันโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมิชอบด้วยกฎหมาย และผู้เล่นทุกคนได้ร่วมในการเสี่ยงโชคนี้ด้วย”

สุปัน พูลพัฒน์ ได้ให้คำนิยามของ การพนัน ไว้ว่า²⁰ “การพนันขันต่อ คือ สัญญาชนิดหนึ่งในเอกเทศสัญญา ซึ่งผู้พนันและขันต่อที่เป็นคู่สัญญาได้ให้คำมั่นต่อกันไว้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไข ซึ่งยังไม่รู้แน่นอนตามที่ตกลงกันไว้เกิดขึ้นแน่นอนไปทางใด อีกฝ่ายจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สิน เรียกว่า ผู้แพ้ ส่วนผู้จะได้รับเงินหรือทรัพย์สินนั้นเรียกว่า ผู้ชนะ”

“การพนัน คือ การเข้าเล่นในทำนองการแสวงหาผลประโยชน์โดยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและมีมือพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินกัน ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายก็ตาม”

“ขันต่อ คือ การเข้าเล่นโดยอาศัยการเสี่ยงต่อเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งไม่แน่นอนอันจะเกิดขึ้นภายหน้า โดยคู่กรณีมีความเห็นไม่ตรงกัน จึงตกลงกันว่าถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นแน่นอนตามที่ตกลงกันไว้แล้ว ฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะ อีกฝ่ายหนึ่งแพ้และจะต้องจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้ชนะนั้น”

มานอช สุทธิวาทนฤพุดิ อธิบายความหมายว่า “การพนัน (Gambling) จะมีลักษณะเฉพาะอยู่ที่ว่า คู่สัญญาจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์อันเป็นข้อไขแห่งผลแพ้ชนะนั้นด้วย เช่นการวิ่งแข่งกัน ใครถึงหลักชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

¹⁷ จีต เศรษฐบุต. *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง. 2492. หน้า 171- 172.

¹⁸ หลวงวิเทศจรยารักษ์. *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง. 2495. หน้า 87 – 88.

¹⁹ ประภาช วณิกเกียรติ. *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง. 2495. หน้า 74 – 75.

²⁰ สุปัน พูลพัฒน์. *คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอม การพนันขันต่อ* กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง. 2492. หน้า 75.

ส่วนขั้นตอน (Betting) จะมีลักษณะเฉพาะที่คู่สัญญาได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ อันเป็นข้อไขแห่งการแพ้ชนะ เช่นการดูการวิ่งแข่งขันแล้วตกลงกันว่า คนไหนถึงเส้นชัยก่อนเป็นผลแพ้ชนะ”²¹

รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์ ให้นิยามว่า การพนัน คือสัญญาที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนได้เสียเป็นเครื่องชี้ขาด²²

นอกจากนี้แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมายกองที่ 3 ได้ให้ความเห็นถึงลักษณะของการเล่นพนันเอาไว้ สรุปความได้ว่า จะถือว่าเป็นการพนันได้ ผู้เล่นจะต้องเสี่ยงต่อการเสียประโยชน์

3.3 ความหมายตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 ได้กำหนดความหมายของคำว่า “พนัน” ว่า ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือรวมทั้งโชคด้วย ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง การเล่นเช่นนั้น เรียกว่า การพนัน และพนันขั้นตอน หมายถึง การพนันซึ่งได้เสียกันโดยวิธีต่อรอง²³

3.4 ความหมายตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (civil law) ในตัดสินคดีความ แต่ก็มีบ้างที่ใช้แนวทางคำพิพากษาในเรื่องเดียวกันมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคดี ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาก็เป็นแหล่งที่มาของกฎหมายอย่างหนึ่งเหมือนกัน²⁴ โดยศาลฎีกาได้วางแนวทางการพิจารณาสาระสำคัญของการพนันไว้ คือ ต้องมีการได้หรือเสียทรัพย์สินหรือเงินทองต่อกัน²⁵ แม้ว่าปกติมักจะเป็นการเล่นพนันก็ตาม เช่น การเล่นไพ่ ถ้าวัตถุประสงค์ของผู้เล่นมิได้มุ่งไปในทางแสวงหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินเงินทอง แต่เล่นเพื่อความสนุกสนานเพื่อความสนุกสนาน ระหว่างเพื่อนฝูงก็ไม่ถือว่าเป็นความผิดแต่อย่างใด²⁶ ดังเช่นตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา ต่อไปนี้

²¹มานอช สุทธิวาหนฤพุมิ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอมยอมความและการพนันขั้นตอน. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2551. หน้า 221.

²² รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์. “การพนัน”. วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2, 2, (พฤษภาคม 2519) : 75

²³พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร, ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. หน้า 803.

²⁴ ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2526. หน้า 25.

²⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1020/2473

²⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1133/2500. เนติบัณฑิตยสภา. หน้า 1101-1104.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2473/2515 จำเลยเล่นการพนันพนันเอาสายยางกัน แม้สายยางจะเป็นทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 138 แต่ก็เป็นสายยาง หรือยางรัดที่ใช้แล้ว เจ้าของได้สละละทิ้งมิได้หวงแหนเก็บไว้ใช้อีกต่อไป ไม่ใช่สายยางหรือยางรัด ที่จำเลยซื้อมาสำหรับใช้เป็นสินพนันโดยตรง จำเลยเพียงแต่เอาทรัพย์สินที่มีมูลค่าน้อยและเจ้าของ ทิ้งแล้วมาใช้เป็นอุปกรณ์การเล่นเพื่อให้รู้ว่าใครแพ้ ใครชนะเท่านั้น ยังไม่พอถือว่าเป็นสินพนัน จึงยัง ถือไม่ได้ว่าการเล่นของจำเลยเป็นการเล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 453-460/2501 การเล่นแชร์เปียหอยจะจัดเข้าอยู่ใน ลักษณะการพนันชั้นต่อตามกฎหมายได้หรือไม่ เห็นว่า วิธีการเล่นแชร์เปียหอยตามที่กล่าวมาในฟ้อง และที่น่าสับสนไม่ได้อยู่ในลักษณะของการพนันชั้นต่อ เพราะไม่ใช่วิธีการเสี่ยงโชค

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 470/2508 การพนันสลากกินรวบนั้น ไม่จำเป็นต้องมี ผู้เล่นสองฝ่ายขณะจับกุม เพียงแต่จำเลยขายสลากกินรวบก็เป็นความผิดแล้ว การที่ตำรวจไปซื้อสลาก กินรวบจากจำเลยเพื่อประสงค์จะทำการจับกุมจำเลยนั้น เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานในการ กระทำความผิดของจำเลย ไม่เป็นเหตุให้จำเลยอ้างเป็นข้อแก้ตัวให้พ้นผิดได้

3.5 การนิยามความหมายในต่างประเทศ

ในต่างประเทศก็ได้มีการให้คำนิยามความหมายของการพนันไว้ใน Black's Law Dictionary²⁷ กล่าวคือ

Gambling (การพนัน) หมายถึง การนำเอาเงิน หรือทรัพย์สินของมีค่าไปเสี่ยงโชค กับเหตุการณ์อันไม่แน่นอน โดยการมุ่งหวังที่จะได้บางสิ่งบางอย่างเกินไปจากจำนวนที่นำไปเล่น²⁸

Betting (ชั้นต่อ) หมายถึง ข้อตกลงระหว่างบุคคลสองคน หรือมากกว่าสองคน นำเอาทรัพย์สินหรือสิ่งของมีค่าจำนวนหนึ่งของทุกคนมารวมกัน และให้ทรัพย์สินตกเป็นของบุคคล บางคน ในกรณีที่เหตุการณ์ในอนาคตยังไม่มีความแน่นอนเกิดขึ้น

จากการให้คำนิยามดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่าจะ เป็นจากตัวบทกฎหมาย ความเห็น ของนักวิชาการตามพจนานุกรม ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา หรือนิยามตามความหมาย ในต่างประเทศ การพนันและชั้นต่อ มีทั้งความหมายอย่างแคบและความหมายอย่างกว้าง²⁹ กล่าวคือ

การพนันในความหมายอย่างแคบ คือ สัญญาซึ่งคู่สัญญาต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไขแห่งการแพ้ชนะ เช่น การพนันในการวิ่งแข่งกันเองว่าใครจะเป็นผู้ชนะ

ส่วนชั้นต่อ คือ คู่สัญญาที่มีได้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไข แห่งการแพ้ชนะ เช่น คู่ผู้อื่นวิ่งแข่งกัน แล้วตกลงว่าจะจ่ายเงินให้แก่กันถ้าผู้ใดชนะ

²⁷ นรเทพ บุญเก็บ. *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันบนอินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. หน้า 22.

²⁸ Henry Campbell, Blake's Law Dictionary, 5th ed. (St. Paul : minn west, 1979). p.611.

²⁹ ศตวรรษ จันทรแป้น. *การกำหนดมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการกระทำความผิด เกี่ยวกับการพนัน โดยใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2545. หน้า 18-19.

การพนันและขั้นตอนในความหมายอย่างกว้างนั้น การพนันจะรวมการขั้นตอนเข้าไป ด้วย การพนันขั้นตอน คือ สัญญาที่คู่สัญญาได้ตกลงซึ่งกันว่าฝ่ายหนึ่งจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ อีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อเหตุการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งคู่สัญญาไม่รู้แน่นอนได้ปรากฏผลเป็นที่แน่นอนอย่างใดแล้ว

เมื่อกกล่าวสรุปแล้ว คำนิยามความหมายของการพนัน คือ “การพนัน เป็นการเล่นที่ ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายต่างสมัครใจจะเข้าเล่น ซึ่งการเล่นต้องประกอบไปด้วยการเสี่ยงโชค การทำนายถึง เหตุการณ์ในอนาคตที่กำลังจะเกิดขึ้นโดยมุ่งหวังถึงประโยชน์ในทรัพย์สินเงินทองที่จะได้รับมาจาก อีกฝ่ายหากตนเป็นฝ่ายชนะ ในทางกลับกันฝ่ายที่แพ้ก็ต้องมอบทรัพย์สินเงินทองที่ตนวางเดิมพันให้แก่ ผู้ชนะ”

3.6 ความหมายของการพนันออนไลน์

การพนันออนไลน์ คือ การเล่นเกมการพนันโดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ซึ่งองค์ประกอบของการพนันออนไลน์นั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่³⁰

1) การบริหารจัดการบริการการพนัน (Gambling Operation) ซึ่งประกอบไปด้วย โดเมนเนม (Domain Name) และเซิร์ฟเวอร์ (Server) โปรแกรมการเล่นเกมการพนัน (Gambling Software) และการบริการรับ-จ่ายเงินพนัน (Financial Transaction)

2) กลุ่มผู้ให้บริการรับแทงพนัน (Gambling Operators)

3) กลุ่มผู้รับบริการการพนันหรือผู้เล่นพนัน (Gamblers)

โดยการเล่นพนันออนไลน์นั้นจะมีทั้งในลักษณะของการเล่นที่ต้องทำการดาวน์โหลด และติดตั้งเกมหรือโปรแกรมตามที่เว็บไซต์ให้มาเสียก่อนจึงจะสามารถเล่นได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการ เล่นพนันจำพวกสล็อตแมชชีนหรือเกมคาสิโน ส่วนการเล่นที่สามารถเล่นในเว็บไซต์ได้โดยตรงไม่ต้อง ทำการติดตั้งเกมหรือโปรแกรมใดๆ อีกทั้งจะเป็นการพนันจำพวกทายผลต่าง ๆ หรือการเล่นพนัน ประเภทคาสิโน ซึ่งถ่ายทอดมาจากสถานที่จริง

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาและหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา

ก่อนที่จะศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญานั้น จำเป็นจะต้องทราบ ถึงความหมายของโทษและการลงโทษเสียก่อนว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งเรื่องของทฤษฎีการลงโทษ ทางอาญา รูปแบบในการลงโทษทางอาญา และหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา

³⁰ ไพศาล ลิ้มสถิตย์, วิษณุ วงษ์สินศิริกุล และวิเชียร ต้นศิริคงคล. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ ป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์: มาตรการจัดการทางการเงินและมาตรการอื่น ๆ เสนอ ต่อคณะอนุกรรมการด้านการธนาคารและสถาบันการเงินในตลาดเงินวุฒิสภา. กรุงเทพฯ; มูลนิธิ สดศรี-สุภะดีวงศ์. 2556. หน้า 7.

4.1 ความหมายของโทษ

“โทษ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง “ความประทุษร้าย” ความผิด ความร้าย บาบ ชั่ว ผลแห่งความผิดที่ต้องรับทัณฑ์กรรม อาชญา³¹

ตามพจนานุกรมของเว็บสเตอร์ “โทษ” หมายถึง โทษที่กำหนดไว้ตามกฎหมายสำหรับอาชญากร หรือความเสียหายประโยชน์หรือความทุกข์ทรมานแก่ผู้กระทำความผิดหรือผลที่ไม่พึงปรารถนา³²

จิตติ ดิงศรัทีย ได้อธิบายเกี่ยวกับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาว่า “โทษ” เป็นวิธีการบังคับ (Sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งเดิมทีเดียวก็เป็นการกระทำตอบของชุมชนต่อผู้ที่ทำลายความสงบสุขและความมั่นคงของชุมชนนั้น แต่เมื่อชุมชนมีสภาพเป็นบ้านเมืองขึ้น การกระทำตอบนั้นก็คือผลร้ายที่ศาลหรือผู้พิพากษากำหนดให้ปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะเหตุที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดขึ้น³³ ดังนั้น “โทษ” จึงเป็นวิธีการบังคับ (Sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้³⁴ คือ โทษต้องเป็นไปตามกฎหมาย ต้องเป็นไปโดยเสมอภาค และจะต้องมีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวของบุคคล

คณิต ญ นคร ได้อธิบายว่า “โทษ” เป็นมาตรการบังคับทางอาญา (Kriminalsanktion) ดั้งเดิมที่สุดและจนปัจจุบันไม่มีสิ่งใดมาทดแทนโทษ แต่อย่างไรก็ตาม ในต่างประเทศได้มีแนวโน้มในการพัฒนาเรื่องโทษดั้งเดิมไปในทิศทางที่จะใช้มาตรการอื่นมาทดแทนโทษดั้งเดิม³⁵

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการด้านกฎหมายในต่างประเทศได้อธิบายถึงความหมายของโทษอาญาเอาไว้เช่นกัน ดังนี้

ฮาร์ท เบ็น และฟลู อธิบายว่า โทษอาญาจะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1) โทษจะต้องก่อให้เกิดความทุกข์ หมายถึง ผู้ได้รับโทษจะต้องได้รับความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพทางร่างกาย การได้รับความเจ็บปวดทรมานทางกาย (pain) หรือการสูญเสียทรัพย์สิน หรืออื่นๆ

2) โทษจะต้องใช้ต่อผู้กระทำความผิดกฎหมาย หมายถึง ผู้กระทำความผิดกฎหมายเท่านั้นที่จะต้องถูกลงโทษจะนำบุคคลอื่นที่มีได้กระทำความผิดมารับโทษมิได้

³¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร

³² Webster's New Word Dictionary of American Language. College edition New York : The Word Publishing Company, 1966,p.308

³³ จิตติ ดิงศรัทีย. *กฎหมายอาญาภาค 1*. สำนักอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา. 2529. หน้า 971.

³⁴ พยนต์ สินธุาวา. *เอกสารประกอบผลงาน การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ*. กรมคุมประพฤติ. กระทรวงยุติธรรม. 2555. หน้า 6-7.

³⁵ คณิต ญ นคร. *กฎหมายอาญาทั่วไป*. กรุงเทพฯ,วิญญูชน. 2554. หน้า 7

3) โทษจะต้องมีขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย หมายถึง ต้องมีการกระทำผิดกฎหมายเสียก่อนจึงจะลงโทษได้หากไม่มีการกระทำผิดกฎหมายก็ลงโทษไม่ได้

4) โทษจะต้องเป็นวิธีการซึ่งคนใดคนหนึ่งนอกจากตัวผู้กระทำผิดนำมาใช้กับผู้กระทำผิดนั้น หากผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลนั้นเอง ไม่นับเป็นโทษทางอาญา

5) โทษจะต้องเกิดจากผู้มีอำนาจที่จะกระทำให้เกิดผลร้ายนั้นขึ้นได้ หมายถึง โทษนั้นต้องผ่านกระบวนการตามกฎหมาย และผู้มีอำนาจตามกฎหมายจึงจะเป็นผู้ให้ผลร้ายได้

โยฮันส์ แอนเดอนีส (Johannes Andenaes) อธิบายว่า โทษอาญาจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1) โทษเป็นผลร้ายที่รัฐนำมาใช้กับผู้กระทำผิด ผลร้ายที่จะถือว่าเป็นโทษอาญาตามความหมายนี้จะต้องเป็นโทษที่รัฐซึ่งมีอำนาจนำมาใช้กับผู้กระทำผิดด้วย

2) โทษต้องมีขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย หากไม่มีการกระทำผิดกฎหมายแล้วได้รับผลร้าย ไม่ถือว่าเป็นโทษอาญาตามความหมายนี้

3) โทษเป็นผลร้ายซึ่งต้องการตอบแทนให้ผู้กระทำผิด โดยรู้ว่าผลร้ายที่ได้รับจากรัฐโดยตรงจากการกระทำผิด ไม่ใช่ผลร้ายที่เกิดขึ้นโดยอ้อม

รอส (Alf Ross) เห็นว่า โทษอาญาเป็นการตอบสนองของสังคม ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ³⁶

- 1) จะต้องเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย
- 2) จะต้องถูกกำหนดขึ้นและใช้โดยผู้มีอำนาจเท่านั้น
- 3) จะต้องเป็นผลร้ายต่อผู้กระทำผิด
- 4) จะต้องเป็นผลร้ายที่แสดงถึงการตำหนิผู้กระทำผิดว่าผู้นั้นได้กระทำการที่ไม่สมควร หากผลร้ายนั้นไม่ต้องการการตำหนิ ก็ไม่ถือเป็นโทษตามความหมายนี้

4.2 ความหมายของโทษอาญาตามนัยแห่งกฎหมายอาญา

มาตรา 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา”

ตามนัยของมาตรา 2 จะเห็นได้ว่า บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อ

1. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และ

2. โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ลักษณะของโทษ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. โทษทางร่างกาย ได้แก่ โทษประหารชีวิต

³⁶ สหธน รัตนไพจิตร. ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.

2. โทษจำกัดเสรีภาพ ได้แก่ โทษจำคุก กักขัง และ
3. โทษในทางทรัพย์สิน ได้แก่ การปรับ หรือการริบทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติถึง โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด เอาไว้ ซึ่งมีทั้งหมด 5 สถานด้วยกัน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน

กล่าวโดยสรุป “โทษ” หมายถึง ทณฑกรรม หรือผลแห่งความผิดที่ต้องรับที่รัฐลงแก่ผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

4.3 ความหมายของการลงโทษ (Punishment)

“การลงโทษ” หมายถึง การกระทำที่เป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดที่จะต้องรับโทษ ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อร่างกาย จิตใจหรือทรัพย์สิน เป็นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำความผิดนั้นต้องได้รับผลร้าย เนื่องจากได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติอันเป็นกติกาของสังคม โดยรัฐจะเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลร้ายนั้นๆ การลงโทษจึงเป็นเสมือนเครื่องมือในการตัดสินผู้กระทำความผิด ซึ่งในการลงโทษนั้นมักจะวิธีการที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดหรือการทรมาน ซึ่งเป็นผลจากการตัดสินโดยค่านิยมบางอย่างของสังคม นอกจากนี้ มีนักวิชาการหลายท่านเสนอความคิดว่าการลงโทษเป็นการกระทำตามสัญชาตญาณการแก้แค้น โดยเป็นกระบวนการที่ยุ่ยากซับซ้อน ดังนั้นการลงโทษอาจเป็นเพียงหนึ่งในปฏิกิริยาหลาย ๆ อย่างต่อการฝ่าฝืนกฎหมาย³⁷

นอกจากนี้แล้ว การลงโทษยังเป็นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิด ซึ่งการป้องกันดังกล่าว แบ่งออกเป็น “การป้องกันทั่วไป” คือ การลงโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่มีใช้ข่มขู่ไม่ไห้บุคคลอื่นกระทำความผิดในทางเดียวกันหรือเป็นแบบอย่าง ซึ่งบังคับจิตใจของบุคคลทั่วไปที่คิดจะกระทำความผิดอย่างเดียวกัน ด้งดความคิดนั้นๆ และ “การป้องกันพิเศษหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย” เป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่มีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันพิเศษ เพื่อป้องกันไม่ไห้ผู้ที่เคยกระทำความผิดกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีกและเพื่อป้องกันไม่ไห้มีการกระทำความผิดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมอีกในอนาคต โดยใช้มาตรการฟื้นฟูและป้องกันประเภทต่างๆ ซึ่งศาลสามารถมีคำสั่งใช้ควบคู่ไปกับการลงโทษเพื่อตอบสนองต่อภารกิจหลักในการคุ้มครองสังคมและป้องกันการกระทำความผิดของกฎหมายอาญา³⁸

ดังนั้น การลงโทษ (Punishment) จึงเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมที่มีผลบังคับปฏิบัติต่อผู้ที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่ากระทำความผิดจริง ตามคำพิพากษาของศาล การลงโทษนั้นถือเป็นวัฒนธรรมทางเนติธรรมอันมีความแตกต่างทางด้านวิถีปฏิบัติที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ตลอดจนความเชื่อ หลักศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

³⁷ พเยาว์ ศรีแสงทอง. *การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำความผิด*. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2555.

³⁸ ธาณี วรภัทร์. *หลักกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก*. กรุงเทพฯ, วิญญูชน. 2558. หน้า 33-34.

4.4 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

การลงโทษ เป็นวิธีการที่ใช้ป้องกันสังคมต่อผู้กระทำละเมิดต่อกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม ซึ่งความคิดเรื่องการลงโทษมีมาตั้งแต่เมื่อมนุษย์รู้จักพึ่งพาอาศัยกันและต้องอยู่ร่วมกันและเมื่อสังคมเกิดความซับซ้อนมากขึ้น การลงโทษจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐไม่ใช่เป็นการแก้แค้นด้วยตัวเอง³⁹ ดังนั้น การลงโทษจึงเป็นวิธีการควบคุมอาชญากรรมรูปแบบหนึ่ง⁴⁰ ที่ประสงค์ให้สังคมมีความสงบสุขและปลอดภัย

4.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา

การลงโทษเป็นสภาพบังคับทางกฎหมาย (Sanction) ของกฎหมายอาญา และเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดก็ต้องได้รับโทษ วัตถุประสงค์ของการลงโทษในทางอาญาสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีอันเป็นเหตุผลสนับสนุนเบื้องหลังการลงโทษผู้กระทำความผิดเอาไว้ ซึ่งมีหลากหลายทฤษฎีที่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ ทฤษฎีแก้แค้นทดแทน ทฤษฎีข่มขู่ยับยั้ง ทฤษฎีตัดโอกาสการกระทำความผิดหรือทฤษฎีสัมย์ใหม่อย่างทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด⁴¹ โดยทฤษฎีการลงโทษเหล่านี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อพื้นฐานว่า การกระทำผิดที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถที่จะย้อนเวลากลับไปไม่ให้เกิดการกระทำนั้นเกิดขึ้นอีกได้ แต่เมื่อการกระทำผิดเกิดขึ้นจึงควรหาทางที่จะป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดลักษณะนั้นเกิดขึ้นมาอีก การลงโทษตามทฤษฎีปรัชญาแห่งการลงโทษได้มีการอธิบายถึงทฤษฎีการลงโทษต่างๆ เอาไว้ ดังนี้

4.5.1 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution Theory)

ความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory) มีความเชื่อเป็นพื้นฐานว่า มนุษย์มีเหตุผล มีอิสระเสรีภาพที่จะคิด มีเสรีภาพที่จะกระทำการใด ๆ ภายใต้ความคิดความเชื่อและการตัดสินใจของตนเอง รวมทั้งความสามารถของบุคคลในการใช้เหตุผล การกระทำสิ่งใด มนุษย์ย่อมมีเหตุผลเป็นของตนเอง ดังนั้น มนุษย์จึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองที่ได้กระทำลงไป หากเป็นการกระทำที่ดีเขาจะย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี แต่หากเป็นการกระทำที่ไม่ดี หรือเป็นการกระทำการที่ฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ของสังคม เขาจะย่อมสมควรได้รับการตำหนิ หรือได้รับการลงโทษจากสังคมอย่างสาสมหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยใช้หลัก “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” หรือ ที่เรียกว่า “An eye for one eye, a tooth for a tooth” การที่สังคมลงโทษเขา เพราะเหตุผลที่มาจาก การกระทำของเขาเอง หาใช่สิ่งอื่นใดไม่ เมื่อเขากระทำเขาจะสมควรถูกลงโทษ การลงโทษจึงเป็นการทดแทนการกระทำผิดของเขานั้นเอง ซึ่งทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนนั้นบางตำราใช้คำว่า “ทฤษฎีการลงโทษให้สาสมหรือทฤษฎีเพื่อเป็นการแก้แค้นให้สาสม” วิธีการลงโทษเพื่อแก้แค้น

³⁹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2560. หน้า 211.

⁴⁰ เสกสัน เกรือคำ. อาชญากรรม. อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา (Crime, Criminology and Criminal Justice). นครปฐม, เพชรเกษมการพิมพ์. 2558. หน้า 222.

⁴¹ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ทฤษฎีอาญา. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2556. หน้า 82.

ทดแทนนั้น มีวิธีการต่าง ๆ เช่น นำผู้ที่กระทำความผิดมาผูกไว้ที่เสาแล้วทำการเผา นำมาต้มในน้ำมัน ตัดศีรษะ หรือการตัดลิ้น เขียนตี เป็นต้น⁴²

การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนเป็นรูปแบบการลงโทษที่มีประวัติความเป็นมาเก่าแก่ และแพร่หลายที่สุดในโลกจนถึงปัจจุบัน เป็นแนวคิดซึ่งได้พัฒนามาจากปรัชญาพื้นฐานที่ว่า อาชญากรรมเป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่น จึงสมควรได้รับการลงโทษตอบสนองแก้แค้นให้สาสม อย่างรุนแรงกับอาชญากรรมที่ได้ก่อขึ้น (Tit-For-Fat) ก็เพื่อเน้นย้ำให้ผู้กระทำความผิดได้ตระหนักถึง ผลกรรมที่ได้กระทำต่อผู้อื่นนั่นเอง กล่าวคือ ผู้กระทำการโดยยอมนต้องได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกัน⁴³ ทั้งนี้ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนมีพื้นฐานความเป็นมาทฤษฎีเจตจำนงเสรี (Free Will) มีความเชื่อว่ามนุษย์มีเหตุผล มีอิสระที่จะแสดงออกด้วยการกระทำใดๆ ภายใต้ความเชื่อและการตัดสินใจของตนเอง รวมถึงยอมรับความสามารถและ การใช้เหตุผลของมนุษย์ทุกคน ดังนั้น มนุษย์ทุกคนต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนที่ได้ทำลงไป ซึ่งหากเป็นการกระทำดี ย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี แต่หากเป็นการกระทำที่ไม่ดีหรือฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ของสังคมย่อมต้องได้รับการตำหนิหรือได้รับการลงโทษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำของเขานั้นเอง ด้วยเหตุนี้ การลงโทษจึงเป็นการทดแทนการกระทำความผิดนี้⁴⁴

ในแง่ของอาชญาวิทยา ความหมายของคำว่า “แก้แค้น” แปลได้เป็นสองความหมาย กล่าวคือ

ความหมายแรก หมายถึง “การกระทำตอบแทนแก้แค้น” ตามกฎการแก้แค้น ในลักษณะที่เรียกว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” จึงเป็นผลให้การลงโทษในสมัยโบราณมีความทารุณโหดร้าย และนิยมการลงโทษ ด้วยการประหารชีวิตหรือทรมานร่างกายผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรง เช่น ประหารชีวิตคนที่ขโมยสิ่งของของผู้อื่นหรือตัดอวัยวะของผู้นั้น เป็นต้น เหล่านี้ถือเป็นการลงโทษเพื่อตอบแทนต่อความยุติธรรมที่ถูกประทุษร้าย โดยมีความมุ่งหมายเพื่อขจัดความหวาดกลัวภัยแห่งอาชญากรรม และเป็นการใช้อำนาจของรัฐลงโทษผู้กระทำความผิด เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เสียหายแก้แค้นตอบแทนต่ออาชญากรรมเป็นการส่วนตัวโดยตรงในฐานะที่รัฐเป็นผู้รักษาซึ่งความสงบเรียบร้อยและก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

ความหมายในประการที่สอง การแก้แค้นมีความหมายตรงข้ามกับความหมายในประการแรก กล่าวคือ นักอาชญาวิทยาในปัจจุบันมีความเห็นว่า รูปแบบการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนที่ถือปฏิบัติมา แต่เดิมนั้นเป็นการกระทำแก้แค้นผู้กระทำความผิดโดยปราศจากเหตุผลและมุ่งร้ายต่อผู้กระทำความผิดในทางส่วนตัว เพียงเพื่อตอบสนองต่อความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมที่หวนกลับมา เคียดแค้นชิงชัง ต่ออาชญากร อันเป็นการลงโทษที่ขัดกับหลักความเจริญของอารยธรรมในปัจจุบัน จึงสมควรจะ

⁴² ญรัฎฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. “ทฤษฎีการลงโทษ” ใน *แนวทางการศึกษาชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง*. กรุงเทพฯ; สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2554. หน้า 12.

⁴³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1*. กรุงเทพฯ, พลสยาม พรินต์ติ้ง (ประเทศไทย). 2562. หน้า 812.

⁴⁴ ประเสริฐ เมฆมณี. *หลักทฤษฎีอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ, บพิธการพิมพ์. 2535. หน้า 46

ใช้รูปแบบแก้แค้นทดแทนที่ชอบธรรมและเหมาะสมกับความผิด (Justice Retaliation) อันเป็นแนวทางการลงโทษที่สอดคล้องกับหลักเจตจำนงอิสระและความผิดทางศีลธรรม (The Doctrine of Free Will and Moral Guilt) ซึ่งตั้งอยู่บนหลักสมมติฐานที่ว่า บุคคลมีความเป็นอิสระที่จะเลือกกระทำการใดๆ ระหว่างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี โดยความสมัครใจของตนเอง ย่อมเป็นการชอบธรรมที่จะต้องได้รับผลตอบแทนจากการกระทำนั้นๆ ดังนั้น อาชญากรที่กระทำการประทุษร้ายต่อกฎหมายและศีลธรรมของชุมชน จึงสมควรที่จะต้องได้รับการลงโทษและการประณามทางศีลธรรม ภายใต้หลักการปฏิบัติดังนี้ คือ หลักการลงโทษที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับความหนักเบาแห่งความผิด หลักการลงโทษมุ่งประสานประโยชน์ระหว่างหลักการแก้แค้นและหลักอรรถประโยชน์สุขในสังคม

เหตุผลของการลงโทษตามทฤษฎีแก้แค้นทดแทน แบ่งได้เป็น 2 ประการ ได้แก่⁴⁵

1) เพื่อความยุติธรรม เป็นการให้เหตุผลว่าการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนต่อหลักความยุติธรรม เมื่อฝ่าฝืนผู้กระทำนั้นต้องได้รับโทษ เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม ทั้งนี้บุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มแนวความคิดนี้ คือ เอลมานูแอล ค้านท์ (Kant) เองเกล (Hegel) และ ฮอว์กินส์ (Hawkins) ที่เป็นนักคิดทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน

ในการให้เหตุผลสนับสนุนทฤษฎีนี้ ค้านท์ (Kant) ได้ให้เหตุผลเอาไว้ว่า “เหตุผลที่ต้องลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อรักษาความยุติธรรมเอาไว้ ความยุติธรรมที่ถูกละเมิดจะต้องได้รับการตอบแทน ถ้าหากว่าความยุติธรรมและสิทธิของมนุษย์ถูกทำลายลง ชีวิตของมนุษย์จะไม่มีคุณค่าอะไรเหลืออยู่เลย เราจึงต้องลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะการลงโทษเป็นสิ่งที่เขาสมควรจะได้รับ ถ้าเราละเว้นไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดก็เท่ากับว่าเราฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของความยุติธรรมด้วย”

2) เพื่อทดแทนความผิดตามกฎหมาย เห็นว่าเมื่อมีการทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นก็ต้องลงโทษผู้กระทำความผิด ด้วยเหตุผลเพราะเขาสมควรได้รับการลงโทษ เนื่องจากกระทำผิดกฎหมาย ไม่ใช่เพื่อความยุติธรรม ทั้งนี้ เพราะอาชญากรรม (Crime) และการลงโทษ (Punishment) เป็นสิ่งที่มาคู่กัน

หลักการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน

1) ผู้กระทำความผิดเท่านั้นที่จะถูกลงโทษ กล่าวคือ จะลงโทษได้เฉพาะตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น และจะต้องมีการกระทำผิดเกิดขึ้นเสียก่อนจึงจะลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดได้

2) ผู้กระทำความผิดทุกคนต้องถูกลงโทษโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใครก็ตาม แม้ว่าการลงโทษบุคคลนั้นจะไม่เกิดประโยชน์อะไรต่อสังคมก็ตาม

3) จำนวนโทษต้องพอเหมาะกับความผิด กล่าวคือ การลงโทษจะต้อง “สาสม” กับความผิด มีความหนักเบาเท่ากับความผิดนั้น

ด้วยเหตุนี้ การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงมีไว้เพื่อรักษาความยุติธรรม การลงโทษจึงต้องลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น รวมทั้งจะต้องลงโทษผู้กระทำความผิดทุกคนและจำนวนโทษที่จะลงจะต้องมีความเหมาะสมกับความผิดด้วย

⁴⁵ H.L.A. Hart. *Punishment and Responsibility*. London : Oxford University. 1982. p.4-5.

นอกจากนี้แล้ว การลงโทษที่ชอบธรรมตามหลักของทฤษฎีนี้ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

1. การลงโทษต้องเป็นการทดแทนความเสียหาย (Vindication) หมายถึง ความถูกต้องของการลงโทษจะต้องกระทำลงไปเพื่อเป็นการทดแทนหรือแก้แค้นให้แก่ผู้เสียหายจากการที่ผู้กระทำความผิดได้ทำให้เกิดความเสียหายขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องเป็นการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกพอใจและคิดว่าเป็นการกระทำที่ยุติธรรมแล้ว การลงโทษโดยคำนึงถึงความพอใจของผู้เสียหายนี้จะทำให้ผู้เสียหายยอมรับว่าการแก้แค้นทดแทนไม่ใช่หน้าที่ของเอกชนแต่เป็นหน้าที่ของรัฐ

2. การลงโทษต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม (Fairness)

3. การลงโทษจะต้องได้สัดส่วนกับความผิด (Proportionality of punishment) โดยเห็นว่าจำนวนโทษที่ผู้กระทำความผิดควรจะได้รับจะต้องเท่ากับความเสียหายที่เขาได้กระทำลงจากการกระทำความผิดนั้น

การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน มีความแตกต่างจากการลงโทษให้สาสม กล่าวคือ **การลงโทษให้สาสม** คือ การลงโทษให้สาสมที่ตั้งอยู่บนหลักศีลธรรมและความยุติธรรม จึงมีการพิจารณาว่าการลงโทษยุติธรรมหรือไม่ ได้สัดส่วนหรือไม่ ส่วน **การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน** นั้นเป็นการตอบสนองต่อสัญชาตญาณความรู้สึกโกรธเคืองที่มีการกระทำความผิด จึงตั้งอยู่บนความรู้สึกของผู้ลงโทษเป็นหลัก จึงทำให้นักนิติศาสตร์สมัยใหม่เห็นว่า การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนได้สัดส่วนและเหมาะสมแท้จริงหรือไม่ เช่น การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ เป็นการกระทำต่อทรัพย์สิน แต่โทษที่ได้รับอาจเป็นการจำคุก ซึ่งเป็นโทษที่กระทำต่อเสรีภาพหรือการทารุณที่หนัก หรือการกระทำฐานข่มขืนกระทำชำเรา หากจะได้สัดส่วนก็จะต้องมีการตอบแทนด้วยวิธีที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ก็ไม่อาจทำได้จริง ทำให้การพิจารณาถึงสัดส่วนที่เหมาะสมในการตอบแทนเป็นสิ่งที่พิจารณาได้ยากหากใช้ทฤษฎีโทษนี้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนได้ลดความสำคัญลงเพราะสังคมมีเหตุผลหรือวัตถุประสงค์อื่นในการที่จะใช้ลงโทษผู้กระทำผิดมากขึ้น ประกอบกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนนั้น คำนึงถึงว่าโทษที่จะใช้ลงโทษนั้นต้องเหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำผิดจึงไม่สามารถที่จะกักขังผู้กระทำผิดไว้เกินกว่าระยะเวลาที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดของเขา และเมื่อผู้กระทำผิดได้รับโทษครบตามคำพิพากษาแล้วก็จะได้รับการปล่อยตัว โดยไม่ได้พิจารณาว่าผู้นั้นมีแนวโน้มในการหวนกลับมากระทำผิดซ้ำและเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่หรือไม่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนในปัจจุบันจึงมีความสำคัญลดน้อยลงแต่ยังคงมีอยู่ เพราะยังสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษอย่างสาสม

4.5.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง (Preventive Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดเรื่องการลงโทษที่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 ซึ่งในยุคนี้ถือว่าเป็นเป้าหมายใหม่แห่งการลงโทษ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว

เซ็ดหลาย ไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำ⁴⁶ และเพื่อแสดงให้บุคคลทั่วไปได้เห็นว่า การกระทำผิดนั้นย่อมต้องได้รับการลงโทษเสมอ ซึ่งนับว่าเป็นการข่มขู่หรือปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้ก่ออาชญากรรมในสังคม⁴⁷ ทฤษฎีนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การกระทำผิดที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถที่จะย้อนเวลากลับไปไม่ให้เกิดการกระทำนั้นเกิดขึ้นอีกได้ ดังนั้น เมื่อเกิดการกระทำผิดเกิดขึ้น จึงควรหาทางที่จะป้องกัน มิให้การกระทำผิดนั้นเกิดขึ้นมาอีกมากกว่าที่จะแก้แค้นทดแทนผู้กระทำความผิด โดยมองว่าสังคมควรจะใช้วิธีการลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การกระทำผิดลักษณะนั้นเกิดขึ้นอีก โดยใช้การลงโทษเป็นการขู่ให้บุคคลอื่นในสังคมเกรงกลัวโทษที่จะได้รับและไม่กล้ากระทำความผิด

การลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ขยับยั้งนี้ มิได้คำนึงถึงประโยชน์แต่เฉพาะการลงโทษเพื่อขยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและสังคมโดยรวมอีกด้วย ซึ่งการลงโทษตามทฤษฎีนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “ทฤษฎีอรรถประโยชน์” (Utilitarian Theory) ตามแนวคิดของ จอห์น สจ๊วต มิลล์ (J.S. Mill) และ “ทฤษฎีเจตจำนงเสรี” (Free will) โดยทฤษฎีอรรถประโยชน์เห็นว่า การที่จะตัดสินว่าการกระทำอย่างหนึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ต้องพิจารณาว่า การกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมตามหลักอรรถประโยชน์หรือไม่ กล่าวคือ จะต้องดูจากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมเป็นสำคัญ หากการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ก็จะได้ถือว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม⁴⁸

วัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อข่มขู่ขยับยั้ง

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ขยับยั้งสามารถจำแนกออกได้ 2 ประเภท เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์แห่งการลงโทษ ได้แก่

1) การข่มขู่ขยับยั้งโดยทั่วไป (General Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่บุคคลทั่วไปในสังคม เพื่อแสดงให้เห็นว่าเมื่อกระทำความผิดแล้วจะต้องได้รับโทษอย่างไร ซึ่งเป็นการลงโทษที่มีความมุ่งหมายที่จะให้บุคคลอื่นๆ ในสังคมได้เห็นถึงผลร้ายที่จะได้รับเมื่อกระทำความผิดว่าจะต้องได้รับโทษอย่างไร อันเป็นการให้ข้อคิดเตือนสติคนในสังคม จึงเป็นการยับยั้งและป้องปรามบุคคลในสังคมโดยทั่ว ๆ ไป⁴⁹

2) การข่มขู่ขยับยั้งโดยเฉพาะ (Specific Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดรายบุคคลเพื่อเป็นการมุ่งประสงค์ไม่ให้บุคคลนั้นกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก อันเป็นการลงโทษโดยเฉพาะเจาะจงบุคคลให้รู้สึกเซ็ดหลายและสำนึกผิด

⁴⁶ Francis T.Culen,Pamela. Wilcox,Encyclopedia of Criminology Theory. 2010. p.875.

⁴⁷ ประเสริฐ เมฆมณี. *หลักทฤษฎีวิทยา*. กรุงเทพฯ,บพิธการพิมพ์. 2535. หน้า 59.

⁴⁸ สหธน รัตน์ไพจิตร. *ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527. หน้า 45

⁴⁹ อัจฉรียา ชูตินันท์. *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพมหานคร,สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2557. หน้า 131.

หลักการของทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

ซีซาร์ เบ็คคาเรีย ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่ง “ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง” (Preventive Theory) โดยเห็นว่าการลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสามารถช่วยป้องกันสังคมได้ และได้วางแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งไว้เป็นแนวคิดและหลักการพื้นฐานในการลงโทษ (Beccaria’s Concept of Deterrence) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้⁵⁰

1) การลงโทษต้องทำด้วยความรวดเร็ว (Swiftness of punishment) โดยเหตุผล 2 ประการ กล่าวคือ

เหตุผลประการแรก ผู้กระทำความผิดบางราย กระบวนการยุติธรรมต้องใช้เวลาหลายปี กว่าที่จะนำตัวมาพิพากษาลงโทษ บ่อยครั้งที่พบว่าเวลาที่ใช้ในการติดตามตัวยาวนานกว่าเวลาตามโทษที่จะกำหนดให้ลงโทษสำหรับความผิดนั้นเสียอีก แม้ว่าจะกำหนดโทษสูงสุดแล้วก็ตาม จึงกล่าวได้ว่า “...การลงโทษด้วยความรวดเร็วว่องไวและความใกล้ชิดกับการประกอบอาชญากรรม จะเกิดประโยชน์มากกว่า...”

เหตุผลประการที่สอง ความรวดเร็วในการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดมีความสัมพันธ์กับขนาดของการลงโทษ เพื่อข่มขู่ยับยั้ง การพิพากษาวางโทษและการลงโทษด้วยความรวดเร็วจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

2) ความแน่นอนในการลงโทษ (Certainty of punishment) ซึ่งเบ็คคาเรีย เรียกว่า “...แม้กระทั่งความชั่วร้ายที่น้อยที่สุด แต่เมื่อผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่แน่นอน ย่อมจะมีผลในการสร้างความเกรงขามในจิตใจคนได้ดียิ่ง...” และกล่าวอีกว่า “...ความแน่นอนในการลงโทษ หากมันสามารถช่วยไว้ด้วยความหวังว่าจะได้รับการยกเว้นโทษ...”

3) ความเคร่งครัดหรือความรุนแรงในการลงโทษ (Severity of punishment) การลงโทษที่มีประสิทธิผล โทษที่เป็นไปได้ นี้ จะต้องมากเกินกว่าประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการประกอบอาชญากรรม

การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งมิให้เกิดการกระทำผิดอีกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักสำคัญ 3 ประการ

1) การลงโทษต้องได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด (Proportionality)

(1) การลงโทษต้องมีความ “เท่าเทียมกับ” หรือ “พอดี” กับอาชญากรรม

(2) การลงโทษต้องไม่ใช้วิธีการที่รุนแรงเกินกว่าอาชญากรรม

ก. ภายใต้อำนาจประชาชน รัฐไม่มีอำนาจที่จะลงโทษผู้ใดเกินกว่าที่จำเป็น

ข. การลงโทษที่มีระดับมากเกินไปจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรม

สำหรับผู้ก่ออาชญากรรมที่หนักกว่าและอาชญากรรมที่รุนแรง ควรจะลงโทษให้เท่ากับอาชญากรรมนั้น แต่การลงโทษที่ไม่เท่ากับอาชญากรรม จะกลายเป็นเหตุจูงใจให้ผู้กระทำความผิดประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น

⁵⁰ Tibbetts, Stephen G. and Hemmens. *Criminological: A Text/Reader*. Los Angeles : Sage Publishing. 2010. p. 58.

2) การรับรู้ของสาธารณชน (Public Knowledge) ซึ่งการลงโทษจะไม่สามารถข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำผิดได้ จนกว่าการลงโทษนั้นจะเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปของสาธารณชน

(1) การลงโทษควรกระทำด้วยความรวดเร็ว จนสามารถทำให้สาธารณชนเข้าใจ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษกับอาชญากรรมนั้น

(2) การลงโทษควรเหมาะสมทางสัญลักษณ์และเข้ากันได้กับอาชญากรรม เพื่อให้สาธารณชนเกิดการเปรียบเทียบระหว่างแรงจูงใจ จากการประกอบอาชญากรรมกับการลงโทษที่จะได้รับ

(3) การลงโทษควรมีความแน่นอน

3) กฎหมายกับการลงโทษ จะต้องเป็นเรื่องที่สาธารณะและต้องมองเห็นได้ เช่น การพิมพ์หนังสือ ทำให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงกฎหมาย อันจะทำให้ระลึกความทรงจำ ถึงสัญญาประชาคม สำหรับการลงโทษ โดยเฉพาะอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงลงมา การลงโทษควรจะต้องเห็นได้ชัดเจน เพื่อข่มขู่การกระทำผิดอื่น สำหรับอาชญากรรมร้ายแรง การลงโทษเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นงานของสาธารณชนที่จะต้องช่วยกัน

วิธีการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง สามารถพิจารณาได้ 3 ประการ ดังนี้

1) ปริมาณโทษ โดยมีแนวคิดที่ว่า ปริมาณโทษต้องมากพอที่จะทำให้บรรลุผลในการป้องกันการกระทำความผิด กล่าวคือ ปริมาณโทษต้องมากกว่าผลที่ได้ของการกระทำความผิดและปริมาณโทษต้องไม่เกินไปกว่าความจำเป็นในการบรรลุผลของการป้องกันการกระทำความผิด

2) ความแน่นอนและความรวดเร็วของการลงโทษ กล่าวคือ ต้องพยายามจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้และการพิจารณาพิพากษาจะต้องกระทำโดยรวดเร็วเพื่อเป็นการเน้นย้ำให้บุคคลทั่วไปเห็นว่าเมื่อกระทำความผิดแล้วจะต้องได้รับโทษ

3) ใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือเพื่อยับยั้งให้ผู้อื่นกลัวโทษ เมื่อต้องลงโทษจึงต้องกระทำโดยเปิดเผยและด้วยวิธีที่รุนแรง

การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งนั้นมีลักษณะสำคัญ คือ ความแน่นอนในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ โอกาสหลุดรอดจากการถูกจับกุมมาลงโทษเป็นไปได้ยาก ซึ่งมีผลเป็นการข่มขู่และยับยั้งทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเสี่ยงกระทำผิดขึ้นอีก เพราะหากทำผิดแล้วต้องถูกจับกุมก็ไม่คุ้มค่า และเมื่อมีการกระทำผิดจะต้องสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็วให้ “เห็นผลทันตา” เพราะหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้วอีก 3 ปี ต่อมาจึงสามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ หรืออีก 5 ปีต่อมากว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดก็ทำให้คนทั่วไปสืมเรื่องราวการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นทำให้การลงโทษไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้ง เพราะไม่เห็นผลทันตา และการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษอย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ และบทลงโทษต้องมีความเหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น หากมีการลงโทษที่เบาเกินไปไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดจะส่งผลทำให้ผู้กระทำความผิดและบุคคลทั่วไปไม่เกรงกลัวและคุ้มค่าที่จะเสี่ยงกระทำผิด แต่หากบทลงโทษหนักเกินไปก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดพยายามปกปิดความผิดของตนเองโดยอาจทำร้ายเหยื่อหรือทำให้เหยื่อได้รับผลร้ายมากขึ้น

4.5.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นการลงโทษที่มีวิวัฒนาการมาจากหลักมนุษยธรรม หลักกฎหมายอาญา และแนวความคิดของนักอาชญาวิทยา รวมทั้งนักทฤษฎีจิตวิทยา นักสังคมวิทยา และนักอาชญาวิทยา ยุคใหม่ ต่างก็มีความเห็นในทำนองคล้ายคลึงกันว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคมส่งผลกระทบต่อ อาชญากรรมอย่างมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ย่อมมีอัตลักษณ์ของตนเอง ดังนั้น การประกอบ อาชญากรรมย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคลนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าการลงโทษเป็นแต่เพียงการยับยั้งบุคคลเพื่อไม่ให้ก่ออาชญากรรม トラบเท่าที่ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษอยู่ จึงไม่อาจป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับความรู้สึกในด้านมนุษยธรรมและการพัฒนากิจการราชทัณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักทาง วิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน เป็นเหตุผลที่ผลักดันให้การลงโทษผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแนวคิดไปสู่การ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด⁵¹ ที่จะเป็นการเยียวยารักษาและปรับปรุงพฤติกรรมให้อาชญากรรม เปลี่ยนไปเคารพกฎหมาย⁵²

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดนี้ เป็นวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนมากที่สุดและหากการฟื้นฟูสำเร็จก็จะได้รับประโยชน์จากการลงโทษดังกล่าว เพราะผู้กระทำความผิดจะไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก⁵³ แท้จริงแล้ว ทฤษฎีดังกล่าวไม่ได้เป็นสิ่งใหม่ เพราะ ปรากฏให้เห็นมาแล้วว่าเป็นทฤษฎีที่เคยใช้อยู่ในศาสนาคริสต์ตั้งแต่ครั้งโบราณกาล วิธีการที่นำมาใช้ เช่น การให้ไถ่บาป หรือสารภาพบาปเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่ในปัจจุบัน ได้มีการนำทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมาใช้ในลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้นและได้มีการบัญญัติในกฎหมายอาญาว่าทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่มีความจำเป็นทฤษฎีหนึ่ง⁵⁴

การลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเชื่อว่า อาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นโดย ความสมัครใจของผู้กระทำความผิด การกระทำความผิดของมนุษย์ถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ ร่วมกัน และสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนกดดันและหล่อหลอมจนนำไปสู่การกระทำความผิด ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมี เหตุปัจจัยที่แตกต่างกันไป และปัจจัยเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ ดังนั้น การลงโทษ ควรพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดและหาแนวทางในการแก้ไขเป็นรายบุคคล โดยให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดได้กลับตัวและแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ามาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นการบำบัดผู้กระทำความผิดโดยมีการใช้ แนวทางสังคมศาสตร์และทางจิตวิทยาเข้ามาช่วยแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เช่น การอบรม ทางศาสนา การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา การให้ความช่วยเหลือหลังพ้นโทษ และการแก้ไข สภาพแวดล้อมซึ่งอาจทำได้โดยการจัดการมิให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำผิด

⁵¹ ประเสริฐ เมฆมณี. *หลักทัณฑ์วิทยา*. กรุงเทพฯ, บพิธการพิมพ์. 2535. หน้า 68.

⁵² อรรถยา สุวรรณบุบผา. *หลักอาชญาวิทยา*. กรุงเทพมหานคร, ไทยวัฒนาพานิช. 2518. หน้า 141.

⁵³ ปกป้อง ศรีสนิท. *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. กรุงเทพฯ, วิญญูชน. 2559. หน้า 167.

⁵⁴ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. *ทฤษฎีอาญา*. กรุงเทพฯ, วิญญูชน. 2556. หน้า 91.

ขึ้นอีก การใช้มาตรการคุมประพฤติแทนการลงโทษจำคุก การจำแนกประเภทนักโทษในเรือนจำ เป็นต้น ฉะนั้น การลงโทษไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อการแก้แค้นทดแทนหรือการข่มขู่เท่านั้น แต่หากยังมีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและเตรียมการให้บุคคลเหล่านั้นปรับตัวเข้าสู่สังคมได้เช่นเดิม โดยพิจารณาถึงปัจจัยของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันไปและเป็นไปตามหลักมนุษยธรรม อีกทั้งเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีโดยเกิดความสำนึกผิด เคารพกฎหมาย พร้อมทั้งจะกลับไปอยู่ในสังคมและประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้เมื่อพ้นโทษ

หลักการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู มี 5 ประการ ดังนี้

1) พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้กระทำความผิดประสบกับสิ่งที่ทำลายคุณลักษณะประจำตัวของเขา ทั้งนี้ เพราะเมื่อผู้กระทำความผิดได้รับโทษทำให้เขาได้รับความอับอายและไม่สามารถกลับสู่สังคมได้โดยปกติ ดังนั้น ในการลงโทษจึงต้องพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ เช่น ไม่ลงโทษด้วยวิธีการประจาน ซึ่งเป็นการประกาศให้ผู้อื่นรู้ว่าไม่ควรเลียนแบบอย่างผู้กระทำความผิดหรือหาสถานที่ควบคุมตัวแทนโทษจำคุก เช่น การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในที่อยู่อาศัยของผู้กระทำความผิดนั่นเอง

2) พยายามหลีกเลี่ยงโทษจำคุกระยะสั้นโดยหันมาใช้วิธีการอย่างอื่นแทน สำนักกฎหมายอาชญาวิทยาวิทยาลัยใหม่ได้เสนอให้ยกเลิกการลงโทษจำคุกระยะสั้น ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

(1) การลงโทษจำคุกในระยะสั้นไม่ทำให้บรรล่วัตถุประสงค์ของการฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เพราะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงนิสัยของผู้กระทำความผิดให้กลายเป็นคนดีได้

(2) การลงโทษจำคุกในระยะสั้นกลับทำให้ผู้ถูกลงโทษกลายเป็นผู้ร้าย เพราะได้ชื่อว่าต้องโทษจำคุกมาแล้ว ทำให้เป็นปมในใจของผู้กระทำความผิดที่จะกลับเข้าสู่สังคมได้ยาก

3) การลงโทษต้องให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดเป็นรายบุคคล เนื่องจากความหนักเบาของการลงโทษขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการแก้ไขของแต่ละคน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความหนักเบาของการกระทำความผิด จึงต้องลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลว่าเขาสมควรได้รับการแก้ไขเท่าใด

4) เมื่อผู้กระทำได้แก้ไขดีดั้งเดิมแล้วให้หยุดการลงโทษ โดยไม่ต้องลงโทษต่อเนื่องหากลงโทษผู้นั้นต่อไปก็ไม่มีประโยชน์อะไรอีก ในกรณีผู้กระทำความผิดรุนแรงแต่กลับตัวแก้ไขได้รวดเร็ว ก็อาจมีการลงโทษน้อยกว่าผู้ที่กระทำความผิดเบาแต่กลับตัวแก้ไขได้ล่าช้าก็ได้ เช่น การพักการลงโทษ (Parole) เป็นต้น

5) การให้มีการปรับปรุงการลงโทษของผู้ต้องโทษในระหว่างที่มีการคุมขัง โดยการฝึกอาชีพ ให้การศึกษา อบรมทางศาสนาหรือศีลธรรม เพื่อที่ว่าเมื่อเขาพ้นโทษออกไปแล้วจะไม่กระทำความผิดนั้นซ้ำอีกและสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองต่อไปได้ ซึ่งในการลงโทษอันเป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดจะกระทำต่อเมื่อผู้พิพากษามีข้อเท็จจริงต่างๆเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นประวัติครอบครัวหรือภูมิหลังทางสังคม บุคลิกลักษณะ ประวัติการกระทำความผิด สภาพร่างกายและภาวะแห่งจิตใจ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความผิดที่ควรลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า การลงโทษควรมีไว้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ ประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ ควรจะใช้วิธีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในความผิดลักษณะใด

1) กรณีผู้กระทำผิดไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา เมื่อพิจารณาจากตัวผู้กระทำผิดหากผู้กระทำเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตหรือมีความบกพร่องทางการรับรู้ ไม่สามารถรับรู้ ไม่เข้าใจถึงการกระทำของตน การลงโทษย่อมไม่ได้ผล ควรใช้วิธีการลงโทษ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือการลงโทษเพื่อป้องกัน

2) กรณีที่การลงโทษไม่สามารถรักษาและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้ แต่กลับทำให้แยกลง ผู้กระทำผิดบางประเภทหรือบางคนที่กระทำผิดในเรื่องเล็กน้อย เช่น ลักทรัพย์ เพื่อประทังชีวิต ไม่ใช่มีสันดานโจร หากได้รับการลงโทษจำคุก อาจเป็นการกดดันสภาพจิตใจให้แยกลงหรือเป็นการเรียนรู้ สิ่งที่ไม่ดีจากในคุก จึงควรนำแนวคิดและวิธีการการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู มาใช้จะเหมาะสมกว่าการลงโทษเพื่อยับยั้งข่มขู่หรือการลงโทษเพื่อป้องกัน เนื่องจากการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูดังกล่าว เชื่อว่าการกระทำผิดของแต่ละบุคคลเกิดจากสาเหตุหรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในชีวิต ซึ่งหากสามารถระบุถึงเหตุดังกล่าวได้ ก็สามารถแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดนั้นได้เช่นกัน และการฟื้นฟู เช่นว่า ย่อมต้องพิจารณาถึงเหตุปัจจัยของแต่ละบุคคลเป็นกรณีไป จึงจะสามารถฟื้นฟูให้บุคคลดังกล่าวกลับเข้าสู่สังคมได้ อนึ่ง ในปัจจุบันการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูนี้ มีผู้สนับสนุนเป็นอย่างมากเพราะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันไป อีกทั้งยังเป็นไปตามหลักมนุษยธรรมด้วย

4.6 รูปแบบการลงโทษทางอาญา

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า โทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 มีทั้งหมด 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน การลงโทษที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด ในภาคสองและสาม ทั้งนี้ รูปแบบของการลงโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้นมี 5 ประการ ดังนี้⁵⁵

4.6.1 โทษประหารชีวิต

มีวัตถุประสงค์เป็นการข่มขู่ มีลักษณะมองผลในอนาคต ต้องการข่มขู่ไม่ให้คนทั่วไปกระทำผิด และไม่ให้คนที่กระทำผิดแล้วมีโอกาสกระทำผิดขึ้นอีก โดยการตัดผู้นั้นออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด ส่วนวัตถุประสงค์ข้ออื่นๆ เช่น เพื่อแก้แค้น ทดแทน ก็มีเพียงเล็กน้อย สำหรับความผิดอันทารุณหรือกระทบกระเทือนต่อจิตใจหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างรุนแรง กฎหมายจึงบัญญัติให้ลงโทษประหารชีวิตและการที่ศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิตโดยไม่สามารถหาเหตุอันควรปราณี ที่จะนำมาลดโทษได้จึงเห็นว่าเป็นการแสดงลักษณะไปในทางแก้แค้นอยู่เหมือนกัน

วิธีการประหารชีวิตในปัจจุบัน ทุกประเทศก็พยายามที่จะให้เป็นไปด้วยความเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุด วิธีการที่นิยมใช้ในการประหารชีวิตก็มีการยิงเป้า การแขวนคอ การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า และการรมด้วยแก๊สพิษ ซึ่งประเทศจะใช้วิธีการแต่ละวิธีก็อ้างว่าวิธีการของตนดีที่สุดทำให้ผู้ถูกประหารชีวิตได้รับความเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุด และมีหลายประเทศได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยเด็ดขาด โดยอ้างว่าเป็นการกระทำที่ขัดหลักมนุษยธรรมและต่อสิทธิมนุษยชน

⁵⁵อดิศักดิ์ ทิมมาศย์. “การใช้ดุลพินิจในการลงโทษผู้กระทำผิดในประเทศไทย : ศึกษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 กรณีขักรลในขณะเมาสุรา”. ใน *เอกสารวิชาการ หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 12*. กรุงเทพมหานคร; สำนักงานศาลยุติธรรม. 2552.หน้า 20.

สำหรับการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นยังคงมีโทษประหารชีวิตไว้ โดยมีเหตุผลที่สนับสนุนให้คงมีโทษประหารชีวิต คือ

- 1) โทษประหารชีวิตเป็นโทษที่สามารถยับยั้งความคิดร้ายของผู้ที่คิดจะกระทำความผิดได้มาก เพราะทุกคนย่อมจะรักชีวิตของตนเองยิ่งกว่าสิ่งอื่น
- 2) แม้ยังมีโทษประหารชีวิตอยู่ คดีอุกฉกรรจ์ก็เกิดขึ้นมากแล้ว ถ้ายกเลิกโทษประหารชีวิตเสียแล้วก็ไม่สามารถคำนวณได้ว่าคดีอุกฉกรรจ์จะเพิ่มมากเท่าใด
- 3) คดีบางคดีแสดงให้เห็นว่าจะลงโทษอย่างอื่นย่อมไม่เหมาะสม เช่น คดีที่ผู้กระทำมีใจคอโหดร้าย ฆ่าคนตาย

อย่างไรก็ตาม แม้ประมวลกฎหมายอาญาจะยังคงมีโทษประหารชีวิตไว้ แต่ก็ไม่มีผลรุนแรงเหมือนกับตามกฎหมายในต่างประเทศ เพราะหากมีเหตุบรรเทาโทษ ศาลอาจยกมาตรา 78 มาเป็นเหตุลดโทษได้ ซึ่งทำให้ไม่ต้องลงโทษประหารชีวิต

ทั้งนี้ แต่เดิมการกำหนดโทษประหารชีวิตของไทยกฎหมายให้เอาไปยิงเสียให้ตาย ต่อมาปี พ.ศ. 2546 ได้เปลี่ยนให้เอาไปฉีดยาหรือสารพิษแทนเนื่องจากเห็นว่าการประหารชีวิตแบบเดิมเป็นวิธีแบบเดิมเป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้ายและไร้มนุษยธรรมและกำหนดห้ามนำโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตมาใช้กับผู้กระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี โดยเปลี่ยนโทษดังกล่าวเป็นโทษจำคุกสิบห้าปีแทนทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ที่ประเทศไทยเป็นภาคี⁵⁶

4.6.2 โทษจำคุก

เป็นวิธีการลงโทษในกลุ่มของการจำกัดออกไปจากหมู่คณะหรือสังคม ทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งโทษจำคุกมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ โทษจำคุกตลอดชีวิตและโทษจำคุกที่มีระยะเวลา โดยผู้ถูกจำคุกจะต้องถูกส่งตัวไปคุมขังไว้ในเรือนจำ

วัตถุประสงค์ของการลงโทษจำคุกมี 4 ประการ คือ⁵⁷

1. เพื่อการแก้แค้นทดแทน กล่าวคือ การจำคุกทำให้ผู้กระทำผิดจำกัดเสรีภาพเพื่อเป็นการตอบแทนพฤติกรรมที่ได้กระทำไป ทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความรู้สึกสาสมกับผลร้ายซึ่งผู้กระทำผิดได้ก่อให้เกิดขึ้นต่อสังคม
2. เพื่อเป็นการข่มขู่ กล่าวคือ การจำกัดเสรีภาพ ถือเป็นสิ่งที่ข่มขู่ตัวผู้กระทำผิดเองมิให้กระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีกหรือเป็นการข่มขู่บุคคลทั่วไปไม่ให้กล่าวกระทำผิดขึ้น
3. เพื่อตัดโอกาสมิให้กระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีก กล่าวคือ การถูกควบคุม ถือว่าเป็นช่วงเวลาตัดโอกาสมิให้ผู้กระทำผิดกระทำความผิดซ้ำขึ้นมาอีก

⁵⁶ “หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา,” ฉบับที่ 16. 2546.

⁵⁷ อุทิศ สุภาพ. “การนำปรัชญาวิทยามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำผิดโดยพลั้งพลาด” *คูลพาท* 49, 3, (กันยายน-ธันวาคม 2545) : หน้า 65-66.

4. เพื่อปรับปรุงแก้ไข กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ถูกลงโทษตัวนั้นทางเรือนจำได้ใช้มาตรการต่างๆ ในการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู เพื่อให้กลับตัวเป็นคนดี เช่น การฝึกอาชีพ การให้การศึกษา เป็นต้น

ทั้งนี้ โทษจำคุกเป็นโทษที่ศาลนิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบันเพราะเป็นการรวมวัตถุประสงค์ของการลงโทษหลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งทำให้ประชาชนในสังคมยอมรับและมีปฏิริยาโต้ตอบ แต่อย่างไรก็ดี โทษจำคุกเป็นวิธีการที่รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเปลืองมากที่สุดเพื่อใช้ในการจัดการด้านสถานที่ ด้านการจัดระบบในการปกครอง การฝึกอบรมและการให้การศึกษาตลอดถึงการให้การรักษาพยาบาลทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้ถูกคุมขังกลับตัวเป็นคนดี นอกจากนี้ สำหรับผู้ถูกคุมขังเองอาจมีโอกาสดำเนินการหรือพฤติกรรมในสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ จากผู้ถูกคุมขังด้วยกันอีกด้วย เช่น ได้รับการถ่ายทอดวิธีการกระทำความผิดอื่นจากผู้ถูกคุมขังที่อยู่ด้วยกัน เป็นต้น

4.6.3 โทษกักขัง

โทษกักขังถือเป็นการจำกัดเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษ และเป็นวิธีการลงโทษที่อยู่ในกลุ่มของการกำจัดออกจากหมู่คณะหรือสังคม ซึ่งโทษกักขังนี้เป็นโทษสำหรับความผิดที่ไม่ร้ายแรง เช่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 23 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกและในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือปรากฏว่าได้รับโทษมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ศาลจะลงโทษกักขังแทนการจำคุกก็ได้” จะเป็นได้ว่าโทษกักขัง จะเป็นโทษซึ่งกำหนดไว้แก่ความผิดเล็กน้อย ซึ่งผู้กระทำความผิดสันดานเป็นผู้ร้ายและเป็นหลักเล็งการจำคุกกระยะสั้น เนื่องจากการจำคุกกระยะสั้นไม่เพียงพอที่จะแก้ไขผู้กระทำความผิดและไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

โทษกักขังต่างจากโทษจำคุก คือ โทษจำคุก ผู้ถูกจำคุกจะต้องถูกส่งตัวไปคุมขังไว้ในเรือนจำ แต่การกักขังนั้น เป็นการกักขังไว้สถานที่อื่นซึ่งมิใช่เรือนจำ หรืออาจเป็นการกักขังตัวไว้ในที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเองก็ได้ นอกจากนี้ ศาลยังมีอำนาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุกในภายหลังได้หากประพฤติตัวไม่ดี ฝ่าฝืนระเบียบของสถานที่กักขังหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

ถ้าผู้ถูกลงโทษ ถูกกักขังในสถานที่ซึ่งกำหนดก็จะมีสิทธิพิเศษเหนือกว่าผู้ที่ถูกจำคุกหลายอย่าง เช่น มีสิทธิจะได้รับอาหารจากภายนอกโดยเสียค่าใช้จ่ายเองใช้เสื้อผ้าของตนเอง ได้รับการเยี่ยมทุกวันมีสิทธิเลือกงานในสถานที่ได้ตามใจสมัคร ถ้าผู้ถูกลงโทษถูกกักขังในที่อยู่ของตนเองก็มีสิทธิที่จะดำเนินการในวิชาชีพหรืออาชีพของตนในสถานที่ดังกล่าวได้โดยไม่หยุดชะงัก

สำหรับกรณีการกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบัน กำหนดอัตรา กักขังแทนค่าปรับไว้ในอัตราวันละห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน ทั้งนี้ ได้มีการเพิ่มมาตรการให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณะประโยชน์แทนค่าปรับได้อีกทางหนึ่งเพื่อหลีกเลี่ยงการกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งทำให้ผู้รับโทษตั้งสูญเสียอิสรภาพโดยไม่สมควร⁵⁸

⁵⁸หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2546.

4.6.4 โทษปรับ

การปรับ เป็นโทษที่ผู้กระทำผิดต้องชำระเงินค่าปรับให้แก่รัฐ ใช้กับความผิดเล็กน้อยๆ หรือความผิดลหุโทษ เพราะถ้าหากมีการใช้โทษจำคุกพริ้วเพื่อกินไปเรือนจำต่างๆ ก็จะแออัด ยัดเหยียด ทำให้การอบรมนิสัย จิตใจ และความประพฤตินักโทษให้กลับเป็นคนดีก็ทำได้ยากขึ้น อีกทั้งจะทำให้ได้รับอิทธิพลอันเลวร้ายจากคนที่ต้องโทษในเรือนจำด้วยกัน จนทำให้คนที่เคยทำผิดพลาดเป็นครั้งแรกกลายเป็นคนที่มีจิตใจชั่วร้ายและกระทำผิดต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม โทษปรับสำหรับผู้กระทำผิดที่มีฐานะยากจน อาจทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวและเข็ดหลาบได้ แต่หากผู้กระทำผิดเป็นผู้มีฐานะร่ำรวย การเสียค่าปรับก็ไม่ทำให้ได้รับความเดือดร้อน จึงทำให้โทษปรับไม่มีผลเป็นการข่มขู่ ยับยั้งให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบได้แต่อย่างใด ดังนั้นการใช้โทษปรับจึงต้องพิจารณาฐานะของผู้กระทำผิดด้วย หากผู้กระทำผิดมีฐานะดี การกำหนดโทษปรับหรือมีการกำหนดโทษจำคุก และโทษปรับด้วยก็ควรกำหนดโทษปรับให้สูงกว่าปกติ จนถึงขนาดที่ว่าคนมีฐานะดีก็รู้สึกกระทอกระเทือนเมื่อถูกปรับ หรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อจะกำหนดโทษปรับ นอกจากจะคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด ค่าปรับจะต้องได้สัดส่วนกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิดด้วย

4.6.5 ริบทรัพย์สิน

เป็นการลงโทษแก่ผู้ที่มีทรัพย์สินอันไว้เป็นความผิด หรือใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือที่มาโดยการกระทำความผิดหรือเพื่อจูงใจ หรือเป็นรางวัลที่ให้ผู้อื่นกระทำความผิด⁵⁹ ดังนั้นการริบทรัพย์สินจึงมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นการปฏิบัติการตามกฎหมายและให้เป็นทั้งโทษด้วย

ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้ เพื่อจะทำให้ทรัพย์สินนั้นไม่สามารถนำไปใช้ในการกระทำความผิดได้อีก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการป้องกันสังคมในอันที่จะไม่ให้มีความผิดขึ้นได้อีกทางหนึ่งในอนาคตต่อไปอย่างไรก็ดี ถ้ากรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินแล้ว หากปรากฏว่าภายหลังโดยคำแนะนำของเจ้าของที่แท้จริงว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำความผิด ศาลก็สั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปี นับแต่คำพิพากษาถึงที่สุด⁶⁰

สำหรับวิธีการริบทรัพย์สิน โดยให้ผู้กระทำผิดนั้นส่งทรัพย์สินต่อศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ให้ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนด แต่ถ้าผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งทรัพย์สินที่ริบไม่ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนดแล้ว ศาลยังมีอำนาจสั่งให้

- 1) ให้ยึดทรัพย์สินนั้น
- 2) ให้ชำระราคาหรือส่งยึดทรัพย์สินอย่างอื่นของผู้นั้นชดเชยราคาจนเต็มหรือ

⁵⁹ คณะกรรมการ. *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 33 และ 34*. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร. 2559. หน้า 18-19.

⁶⁰ คณะกรรมการ. *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 33 และ 34*. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร. 2559. หน้า 19.

3) ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้ยื่นจะส่งทรัพย์สินที่สั่งให้ส่งได้ แต่ไม่ส่งหรือชำระราคาทรัพย์สินนั้นได้แต่ไม่ชำระให้ศาลมีอำนาจกักขังผู้ยื่นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง แต่ไม่เกินหนึ่งปี หรืออาจจะปล่อยก่อนกำหนดก็ได้⁶¹

จะเห็นได้ว่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 ได้กำหนดประเภทโทษทางอาญาไว้ 5 ประเภท ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ทั้งนี้ยังมีรูปแบบและวิธีการลงโทษอื่น ซึ่งปรากฏตามประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

1) การเพิ่มโทษ ลดโทษ

การเพิ่มโทษ คือ การมีเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น เช่น เพราะเหตุกระทำความผิดซ้ำหรือซ้ำซากหลายครั้งไม่เช็ดหลาบ

ส่วนการลดโทษ คือ การมีเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษน้อยลง เช่น เพราะเหตุบรรเทาโทษ เป็นต้น⁶²

2) การเปลี่ยนโทษและการยกโทษ

หลักการทั้งสองนี้ เป็นวิธีการที่หลีกเลี่ยงโทษจำคุกกระยะสั้น เนื่องจากเป็นความผิดที่มีโทษต่ำและไม่ร้ายแรง⁶³

3) การรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ

การรอกการลงโทษ เป็นกรณีที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดและกำหนดโทษจำคุกลงไปแต่ให้รอกการลงโทษไว้ ส่วนการรอกการกำหนดโทษนั้น เป็นกรณีที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิด แต่ยังไม่กำหนดโทษจำคุกลงไปในขณะที่นั้น โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าภายในระยะเวลาการกำหนดโทษนั้นหากไปกระทำความผิดขึ้นอีก ศาลจะนำคดีที่รอกการกำหนดโทษนั้นมากำหนดโทษและนำมาบวกกับโทษในคดีใหม่ได้

4) การควบคุมความประพฤติ

วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อทำการบำบัดปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีกว่าใช้เรือนจำ

4.7 หลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา

ในกระบวนการใช้บังคับกฎหมายอาญา⁶⁴ กฎหมายอาญาจะดีหรือไม่ดีนั้น ไม่ได้อยู่ที่ตัวบทกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แม้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายอาญาจะต้องมีการดำเนินการอย่างรวดเร็วในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

⁶¹อุทิศ สุภาพ. *การนำปรัชญาวิทยามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล. 2546. หน้า 67-68.

⁶²คณะวิชาการ. *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78, 92 และ 93*. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร. 2559. หน้า 34-39.

⁶³คณะวิชาการ. *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 23 และ 55*. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร. 2559. หน้า 12-24.

⁶⁴เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ, จีรรัชการพิมพ์. 2549. หน้า 19.

แต่จะต้องหลีกเลี่ยงการนำตัวผู้บริสุทธิ์มาลงโทษให้มากที่สุด เนื่องจากการลงโทษในทางอาญานั้น กระทบกระเทือนถึงสิทธิ เสรีภาพ ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน กฎหมายอาญาจึงจะต้องมีลักษณะที่สำคัญแตกต่างจากกฎหมาย อื่น ๆ ดังนี้

4.7.1 กฎหมายอาญาต้องชัดเจนแน่นอน

กฎหมายอาญาต้องชัดเจนแน่นอน เป็นหนึ่งในลักษณะสำคัญของหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา ซึ่งการบัญญัติกฎหมายนั้นจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ทำให้การตัดสินคดีขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่เป็นอัตวิสัยและอำเภอใจของผู้พิจารณาคดี⁶⁵ ทั้งนี้ หมายความว่า ในการบัญญัติกฎหมายอาญานั้นจะต้องปราศจากถ้อยคำที่กำกวมและคลุมเครือ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาเป็นไปอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนเข้าใจได้ว่าการกระทำอย่างใดที่เป็นความผิดตามกฎหมายและมีกฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่ ซึ่งหากกฎหมายมีการบัญญัติที่คลุมเครือหรือไม่ชัดเจน ประชาชนก็ไม่อาจทราบได้ว่าการกระทำของตนเป็นความผิดหรือไม่ ทั้งนี้ อาจมีการอ้างการไม่รู้กฎหมายมาเป็นข้อแก้ตัวได้ ซึ่งเป็นการไม่เป็นธรรมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งความชัดเจนของกฎหมายอาญาสามารถแยกพิจารณาออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้ คือ⁶⁶

1) บทบัญญัติกฎหมายอาญาต้องเป็นลายลักษณ์อักษร

การบังคับใช้กฎหมายอาญานั้นจะต้องมีบทบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น จึงจะบังคับได้ ซึ่งหากมีช่องว่างของกฎหมาย หรือไม่มีบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าการกระทำหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดเป็นความผิดแล้ว ย่อมไม่ต้องรับผิดในทางอาญา แตกต่างจากกฎหมายแพ่งที่เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ย่อมสามารถยกจารีตประเพณี บทกฎหมายใกล้เคียง หรือหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้ได้

2) กฎหมายอาญาต้องมีบทบัญญัติความผิดและโทษไว้ในขณะกระทำ

กฎหมายอาญาต้องมีบทบัญญัติความผิดและโทษไว้ในขณะกระทำ หมายความว่า บุคคลจะรับโทษในทางอาญาก็ต่อเมื่อ การกระทำนั้นมีกฎหมายบัญญัติในขณะนั้นว่าเป็นความผิดและมีการบัญญัติโทษที่ชัดเจนจึงจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ตรงตามหลัก “ไม่มีความผิดหากไม่มีกฎหมาย” และ “ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” ทั้งนี้ จะบัญญัติแต่ความผิดโดยไม่มีโทษ หรือ บัญญัติแต่โทษโดยไม่มีความผิดย่อมนำมาบังคับใช้ไม่ได้

3) บทบัญญัติของกฎหมายอาญาต้องชัดเจนปราศจากความคลุมเครือ

การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องใช้ถ้อยคำที่ธรรมดา ปราศจากความคลุมเครือ หรือหากเป็นการบัญญัติศัพท์เฉพาะที่ไม่ได้มีความหมายธรรมดาจะต้องมีการนิยามศัพท์นั้นไว้ให้เข้าใจอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การจะบัญญัติให้ชัดเจนนั้น มีความหมายว่าชัดเจนพอควรเท่านั้นเนื่องจากไม่มีการบัญญัติกฎหมายใดที่จะสามารถทำได้ครอบคลุมถึงทุกกรณี ย่อมต้องอาศัยดุลพินิจของผู้ใช้กฎหมายในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทั้งสิ้น

⁶⁵ แสวง บุญเฉลิมวิภาส. *หลักกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ, วิทยุชน. 2551. หน้า 19.

⁶⁶ จิตติ ดิงศภัทย์. *การใช้การตีความกฎหมาย*. กรุงเทพฯ, กองทุนศาสตราจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2552. หน้า 249-251.

จะเห็นได้ว่า การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องมีความชัดเจนว่าการกระทำสิ่งใดที่ผิดต่อกฎหมายและมีโทษอย่างไร จึงจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและเป็นธรรมต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม ฎีกาการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันเอาไว้ นั่นจึงเป็นกรณีที่ยังไม่ได้มีการบัญญัติที่ชัดเจนว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลุมเครือในการบังคับใช้กฎหมายได้

4.7.2 กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด

การตีความกฎหมายอาญานั้นจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ เมื่อมีการบัญญัติกฎหมายโดยชัดเจนแล้วว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดผิดกฎหมาย ต้องถือว่าเฉพาะกรณีนั้นเท่านั้นที่เป็นความผิด รวมถึงการเปรียบเทียบกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง การนำจารีตประเพณี หรือหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้ให้เป็นผลร้ายไม่ได้เช่นกัน ทั้งนี้ แม้ว่าบทกฎหมายจะไม่ได้วางหลักในการตีความกฎหมายอาญาเอาไว้ แต่มีคำอธิบายตามตำราวิชาการแบ่งออกเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

1) การตีความกฎหมายอาญาต้องตีความตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัดโดยไม่พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย กล่าวคือ จะต้องพิจารณาถึงการกระทำนั้น ๆ ให้อยู่ในความหมายปกติธรรมดาของถ้อยคำในกฎหมาย และศาลไม่สามารถตีความขยายถ้อยคำนั้น ๆ ออกไปได้

2) การตีความกฎหมายอาญาต้องตีความตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัด แต่เมื่อการตีความตามตัวอักษรนั้นทำให้เกิดผลประหลาดจึงจะมาพิจารณาถึงเจตนารมณ์

3) การตีความกฎหมายอาญาต้องตีความตามตัวอักษรและเจตนารมณ์ของกฎหมายไปพร้อม ๆ กัน

ผู้ศึกษาเห็นว่า การจะบังคับใช้กฎหมายอาญาให้ได้สมเจตนารมณ์ ในกรณีของการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันและการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการตามหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญา โดยต้องมีการแก้ไขให้เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญาจะต้องตีความอย่างเคร่งครัดและมีความชัดเจนแน่นอน ปราศจากความคลุมเครือ จึงเห็นควรต้องมีการบัญญัติถึงเรื่องของการบัญญัติถึงคำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันให้ชัดเจน อีกทั้งในเรื่องของการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนให้ได้ทราบถึงความผิดดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงการยกความไม่รู้กฎหมายมาเป็นข้ออ้าง และเพื่อไม่เป็นการตีความโดยขยายถ้อยคำให้เข้ากับลักษณะการเล่นแบบอื่นในพระราชบัญญัติดังกล่าว อันเป็นการขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญาได้

5.ความเป็นมาและแนวคิดเกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับ

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้มีการกำหนดในเรื่องของการจ่ายสินบนนำจับเอาไว้ ซึ่งคำว่า “สินบนนำจับ” นั้น หมายถึง เงินที่จะจ่ายตอบแทนให้แก่ประชาชนที่ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายการพนัน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้คนทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ โดยแนวคิดในเรื่องการจ่ายสินบนนำจับนี้ ปรากฏอยู่ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย

5.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจของต่างประเทศ⁶⁷

สินบนนำจับเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เข้ามามีบทบาททำให้การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ในการจะนำเอาสินบนนำจับมาบังคับใช้ จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะต้องศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีทางนิติศาสตร์ที่เน้นบทบาทความสัมพันธ์ของกฎหมายต่อสังคมมากที่สุด ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทฤษฎีทางนิติศาสตร์ที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระดังกล่าวคือ ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociological Jurisprudence) เนื่องจากทฤษฎีนี้มีเนื้อหาที่พิจารณาถึงเรื่องบทบาทและหน้าที่ หรือการทำงานของกฎหมายมากกว่าการสนใจกฎหมายในแง่ที่เป็นเนื้อหาสาระซึ่งเป็นนามธรรมลอยๆ โดยทฤษฎีดังกล่าวเน้นเรื่องบทบาทของกฎหมายในการจัดระเบียบผลประโยชน์ของสังคมและเน้นการศึกษาถึงวิธีการตรากฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างกฎหมาย เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือ อรรถประโยชน์ของสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่า รากฐานเชิงปรัชญาของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยาตั้งอยู่บนหลักอรรถประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่อรรถประโยชน์ของปัจเจกบุคคล แต่เป็นอรรถประโยชน์เชิงสังคม (Social Utilitarianism) ซึ่งมีวิวัฒนาการที่มาจากแนวคิดทฤษฎีอรรถประโยชน์เอง⁶⁸

วิวัฒนาการของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา⁶⁹ เริ่มก่อตัวขึ้นมาในปลายศตวรรษที่ 19 ในทวีปยุโรป ซึ่งมีสาเหตุมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีการปฏิวัติจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม โดยกระบวนการปฏิวัติอุตสาหกรรมนี้เอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม วิถีชีวิตและระเบียบทางสังคมจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง ซึ่งเน้นการพัฒนาทางวัตถุเพื่อป้อนเข้าสู่การบริโภคมากกว่าความเอื้ออาทรทางจิตใจ อันเป็นพื้นฐานของสังคมชนบทจนสิ้นเชิง การใช้ชีวิตเต็มไปด้วยการเอาเปรียบระหว่างกลุ่มบุคคลที่สำคัญ 2 กลุ่มคือชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของกิจการอุตสาหกรรมและชนชั้นกรรมมาชีพ ซึ่งเป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเหตุที่นายทุนต้องการแสวงหาผลกำไรจากการทำธุรกิจให้มากที่สุดจึงมักจะสร้างข้อจำกัดในการที่กลุ่มกรรมมาชีพจะเรียกร้องเพราะเป็นการเพิ่มภาระด้านทุนชนชั้นกรรมมาชีพจึงรวมตัวกันขึ้นสร้างอำนาจต่อรองกับพวกนายทุนในการออกกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิและสนองตอบข้อเรียกร้องของตนเอง ประกอบกับมีแนวความคิดลัทธิมาร์ก (Marxism) ของคาร์ล มาร์ก เป็นตัวจุดประกาย จึงเกิดแนวคิดที่ทำให้พวกกรรมมาชีพเห็นว่ากฎหมายไม่ให้ความเป็นธรรมต่อสังคม เพราะมุ่งสนองต่อผลประโยชน์ของนายทุนซึ่งเป็นชนกลุ่มเล็กมีใช้ชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชนชั้นกรรมมาชีพ จึงมีการโจมตีกฎหมายฝ่ายบ้านเมืองอย่างรุนแรง ในขณะที่เดียวกันได้มีนักนิติศาสตร์สำนักกฎหมายประวัติศาสตร์ได้ร่วมกันคิดแก้ปัญหาข้อขัดแย้งดังกล่าว โดยได้ร่วมกันปรับแนวความคิดทางนิติศาสตร์

⁶⁷ เสฎฐวุฒิ แพทย์ศิลป์. ปัญหาวิจัยทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2560. หน้า 55-66

⁶⁸ เดชา ฤทธิเนติธรรม. ปัญหาการให้สินบนนำจับในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538. หน้า 6.

⁶⁹ จรัญ โฆษณานันท์. คำอธิบายวิชานิติปรัชญา. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2558. หน้า 229.

เพื่อโน้มน้าวแนวคิดในทางกฎหมายเข้ามาสู่การให้ความเป็นธรรมแก่สังคมมากขึ้น โดยพยายามลดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายสังคมนิยม โดยพยายามปรับบทบาทของกฎหมายโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายและสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้มากที่สุด ซึ่งกลุ่มแนวคิดนี้ได้เคลื่อนไหวผลักดันเพื่อให้เกิดการแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมายหรือปรับปรุงสถาบันต่างๆ ในสังคมให้เป็นธรรมขึ้นโดยผ่านกระบวนการทางกฎหมาย จุดเน้นของการเปลี่ยนแปลงมุ่งไปที่การสร้างหรือใช้กฎหมายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล

จึงอาจกล่าวได้ว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการก่อตัวของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยาในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ด้านหนึ่งจะเป็นไปตามกระแสกดดันของความคิดสังคมนิยม แต่อีกด้านหนึ่งก็อาจมองได้ว่าเป็นการตอบโต้กับการรุกของฝ่ายสังคมนิยมด้วยการพยายามแก้ไขจุดบกพร่องของกฎหมายอันเป็นเป้าหมายของการวิพากษ์วิจารณ์

นักนิติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงคนแรกซึ่งเริ่มก่อกระแสแนวคิดนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา คือ รูดอล์ฟ ฟอน เยียร์ริง (Rudolf Von Jhering) นักนิติศาสตร์ชาวเยอรมัน ในช่วงปี ค.ศ. 1818-1892 โดยกระแสแนวความคิดของเขาได้รับการจุดประกายทางความคิดจากการศึกษากฎหมายโรมันอย่างจริงจัง จนเกิดแนวความคิดปรากฏชัดจากผลงานเขียนเรื่อง “วัตถุประสงค์ในกฎหมาย” (Der Zweck in Recht) ซึ่งภายหลังได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษในชื่อใหม่ว่า “กฎหมายในฐานะเครื่องมือเพื่อบรรลุเป้าหมาย” (Law as a Means to and End) เยียร์ริงได้เสนอแนวคิดวิชากฎหมายเป็นกลไกที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่ออรรถประโยชน์ของสังคม โดยเยียร์ริงเน้นแนวกฎหมายมิได้ดำรงอยู่โดยจุดมุ่งหมายเพื่อปัจเจกบุคคล ทว่าดำรงอยู่เพื่อรักษาประโยชน์ของปัจเจกบุคคลพร้อมกับประโยชน์ของสังคมในฐานะสัตว์สังคมในฐานะสัตว์สังคมโดยเท่าเทียมกันและการจะบรรลุผลดังกล่าวต้องกำหนดเครื่องมือเพื่อประสานผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อสร้างความสมานฉันท์หรือการดำรงอยู่ของสังคม โดยอิงการเคลื่อนตัวของสังคม (The Principle of the Levers of Social Motion) ซึ่งหลักนี้จำเป็นต้องอาศัยทั้งความเห็นแก่ตัวและการเห็นแก่ผู้อื่นประกอบคู่กันไปและภายใต้สมมติฐานดังกล่าวก็ต้อง ยึดมั่นในหลักการให้รางวัลตอบแทน หลักการข่มขู่ลงโทษ หลักการปฏิบัติหน้าที่และหลักความรัก ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งสี่หลักสำคัญดังกล่าวเปรียบเสมือนเครื่องมือช่วยผลักดันสังคมให้ก้าวต่อไปได้อย่างราบรื่นในลักษณะที่ความต้องการของมนุษย์ทั่วไปได้รับการตอบสนองไม่จมปลักอยู่ในภาวะจลาจลยุ่งเหยิงด้วยความขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แก่งแย่งกัน

นักนิติศาสตร์คนต่อมาคือ ลีอง ดิวกี ในช่วง ค.ศ. 1859-1928 ดิวกี เป็นศาสตราจารย์ทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งมหาวิทยาลัยบอร์โดซ์ (Bordeaux) ประเทศฝรั่งเศส ได้เสนอแนวคิดทางสังคมวิทยากฎหมาย ในแง่ของการปกป้องผลประโยชน์ของสังคมพร้อมๆ กับการปฏิเสธแนวคิดดั้งเดิมเรื่องธรรมชาติของรัฐ อำนาจอธิปไตยและสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล โดยแนวคิดยังอยู่กับปรัชญาปฏิฐานนิยม (Positivism) ที่มุ่งการนำสู่ปัญหาสังคมจากแง่มุมทางสังคมวิทยา โดยดิวกี เสนอแนวคิดว่า กฎหมายควรอยู่ในฐานะเครื่องมือประสานความขัดแย้งเพื่อก่อให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม ไม่ควรถือเอาถือเอาการแบ่งแยกรัฐออกจากปัจเจกบุคคลโดยเด็ดขาดเป็นการรวบอำนาจไม่เอื้อประโยชน์ต่อสังคมในขณะเดียวกันการยึดมั่นต่อลัทธิปัจเจกบุคคลจนเกินไปจะก่อให้เกิดการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน กฎหมายควรเป็นเครื่องมือกำหนดให้ทุกคนมีหน้าที่ต่อประโยชน์แก่สังคมร่วมกัน

เขาจึงเห็นควรให้มีการตรวจสอบและคืนอำนาจเชิงภาวะวินัย เพื่อความสมานฉันท์ในสังคมให้มากที่สุด

จากแนวคิดจุดกำเนิดทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยาในประเทศเยอรมันโดยเยียร์ริงและอิทธิพลของทฤษฎีดังกล่าวในฝรั่งเศส โดยผ่านทางลืออง ดิวก็ ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา ก็ได้เข้าไปมีบทบาทโดดเด่นในสหรัฐอเมริกาในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยผ่านทางรอสโค พาวนด์ (Roscoe Pound) ศาสตราจารย์ด้านกฎหมายแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ซึ่งพัฒนาแนวคิดโดยให้มีสาระเชิงปฏิบัติมากขึ้นจนทำให้มีผู้ยอมรับทฤษฎีนี้อย่างกว้างขวาง โดยเขาได้เสนอแนวคิดที่ว่าท่ามกลางกระแสความขัดแย้งของสังคมอเมริกันในศตวรรษที่ 20 ซึ่งยึดมั่นต่อแนวคิดปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย (Positivism) จนเกินไปทำให้กฎหมายมีความแข็งกระด้างและมีลักษณะเป็นกลไก (Mechanical Jurisprudence) ไม่อยู่ในสภาพอ่อนตัวในการเยียวยาสภาพปัญหาสังคมได้ มีลักษณะเป็นกฎหมายในทางตำรามิใช่กฎหมายในความเป็นจริงสภาพกฎหมายในขณะนั้นจึงมีแต่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเพราะขาดมาตรการทางกฎหมายในเชิงปฏิบัติเพื่อจัดการผลประโยชน์ให้อยู่ในความสมดุลโดยเฉพาะยังขาด “วิธีการ” “กระบวนการ” หรือ “มาตรการ” ใดๆ ที่น่าจะใช้เป็นตัวค้ำประกันมิให้ผู้มีอำนาจในทางกฎหมายบิดเบือนกฎหมายตามอำเภอใจ เขาจึงเสนอแนวคิดทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Social Engineering Theory) โดยสาระของทฤษฎีมุ่งเน้นบทบาทของกฎหมายเป็นเครื่องมือสำหรับคานผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคมเพื่อให้เกิดความสมดุลเน้นภารกิจของนักกฎหมายในการจัดระบบผลประโยชน์ต่างๆ ให้สมดุลโดยอาศัยระเบียบวิธีการปฏิบัติอันเป็นเสมือนกลไกทางกฎหมายคล้ายกับเป็นนักวิศวกรรมสังคมที่มุ่งสร้างสังคมในมิติอันใหม่ให้มีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างสูงสุดโดยให้เกิดการร้าวฉานหรือสูญเสียน้อยที่สุด

พาวนด์ นิยามความหมายของผลประโยชน์ว่าเป็น “ข้อเรียกร้อง” ความต้องการหรือความปรารถนาที่มนุษย์ต่างยืนยันเพื่อให้ได้มาอย่างแท้จริง และเป็นภารกิจที่กฎหมายต้องกระทำการอันใดอันหนึ่ง เพื่อสิ่งเหล่านี้หากต้องการดำรงไว้ซึ่งสังคมอันเป็นระเบียบเรียบร้อย ผลประโยชน์ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่กฎหมายมีหน้าที่ตอบสนอง แต่จะได้มากน้อยเพียงใดแก่แต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความสำคัญหรือผลกระทบของผลประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนั้นจึงต้องนำวิธีการคานผลประโยชน์เข้าเกี่ยวข้องจากการรับกระแสแนวคิดจาก เยียร์ริง พาวนด์ ได้แบ่งแยกผลประโยชน์ที่กฎหมายควรจะเข้าดูแลจัดการออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง ผลประโยชน์ของปัจเจกชน (Individual Interests) คือข้อเรียกร้อง ความต้องการ ความปรารถนาและความคาดหวังในการดำรงชีวิตของปัจเจกชน (Individual life) ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว (Interest in Personality) หมายถึงผลประโยชน์ให้ร่างกาย เสรีภาพแห่งเจตจำนง เกียรติยศและชื่อเสียงความอิสระส่วนตัว และการเชื่อถือและนับถือสิ่งต่างๆ ความสัมพันธ์ทางครอบครัว (Domestic Relation) อันเกี่ยวข้องกับบิดา สามีภรรยาและบุตรธิดาต่างๆ ผลประโยชน์อันเป็นเรื่องแก่นสาระสำคัญ (Interests of Substance) ซึ่งรวมถึงการมีทรัพย์สินส่วนบุคคล (Private property) เสรีภาพในการประกอบอุตสาหกรรมหรือในการทำสัญญา การได้ประโยชน์ตามคำมั่นสัญญาเสรีภาพในการสมาคมและการจ้างแรงงานต่อเนื่อง

ประเภทที่สอง ผลประโยชน์ของมหาชน (Public Interest) คือ ข้อเรียกร้อง ความต้องการหรือความปรารถนาที่ปัจเจกชนยึดมั่นอันเกี่ยวพัน หรือเกิดจากจุดยืนในการดำรงชีวิตที่เกี่ยวข้อง

การเมือง (Political Life) อันได้แก่ ผลประโยชน์ของรัฐในฐานะที่เป็นนิติบุคคลที่จะครอบครองหรือเวนคืนทรัพย์สิน รวมทั้งผลประโยชน์ของรัฐในฐานะผู้พิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ทางสังคม

ประเภทที่สาม ผลประโยชน์ของสังคม (Social Interest) คือ ข้อเรียกร้องความต้องการหรือปรารถนาที่พิจารณาจากแง่ความคาดหมายในการดำรงชีวิตทางสังคม (Social Life) อันรวมถึงผลประโยชน์ของสังคมในแง่ความปลอดภัยทั่วไป ผลประโยชน์ของสังคมในแง่ความปลอดภัยของสถาบันทางสังคมต่างๆ เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมือง หรือสถาบันทางครอบครัวผลประโยชน์ของสังคมในแง่ศีลธรรมทั่วไป ซึ่งครอบคลุมถึงกฎหมายต่างๆ อันเกี่ยวกับการควบคุมการค้าประเวณี การค้าสุรา หรือการพนัน ผลประโยชน์ของสังคมในการสงวนรักษาทรัพยากร ทั้งในแง่ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์

พาวนด์ ได้เสนอแนวคิดดังกล่าวโดยเห็นว่า ผลประโยชน์สังคมนั้น ไม่คงที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่พาวนด์ได้พึงเถียงว่าการคาดผลประโยชน์ดังกล่าวจะต้องมองตามสมดุลในแง่ผลลัพธ์ที่จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างแห่งระบบผลประโยชน์ทั้งหมดของสังคม หรือผลลัพธ์ที่เป็นการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ทั้งหมดให้มากเท่าที่จะเป็นไปได้ พร้อมกับการสูญเสียน้อยที่สุดต่อผลประโยชน์รวมทั้งหมดของสังคมโดยเหตุดังกล่าวบางทีจึงเห็นว่า การจะจัดการผลประโยชน์ให้สมดุล ต้องจัดกลไกหรือเครื่องมือในทางกฎหมายที่ทำให้สภาพบังคับตามกฎหมาย (Sanction) อยู่ในสภาพที่สามารถเข้าเฝ้าวยต่อการละเมิดบรรทัดฐานทางกฎหมายที่ปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ในสังคมให้อยู่ในภาวะที่ควรจะเป็น

สำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ นั้น พาวนด์เห็นว่าสภาพบังคับในทางกฎหมายต้องทำทั้งวิธีลอบและขู่ ในบางครั้งก็ต้องใช้น้ำเย็นเข้าสู่คือ จูงใจล่อใจให้คนอยู่ในระเบียบของสังคมเพื่อผู้นั้นเองจะได้ไม่เป็นปัญหาของสังคมและคนอื่นจะได้เห็นตัวอย่างประพฤติปฏิบัติตามบ้าง กรณีนี้คือการให้รางวัลล่อใจ แต่บางครั้งก็ต้องใช้น้ำร้อนหรือวิธีตอบโต้ลงโทษเอาแก่บุคคลนั้นเพื่อไม่ให้ผู้นั้นกระทำซ้ำอีก และเพื่อไม่ให้ผู้นั้นเอียงอย่างกรณีนี้คือการลงโทษ นักสังคมวิทยาทางกฎหมายอธิบายว่า ถ้ากฎหมายความประพฤติที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ (Legal Norm) เป็นเรื่องที่พบเห็นอยู่ทั่วไปหรือเข้าใจกันง่าย ในตัวเอง เช่น สอดคล้องกับกฎในทางศาสนา ประเพณีปฏิบัติหรือคุณธรรม มโนธรรม การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นจึงเป็นเรื่องปกติธรรมดา (Normal) ผู้ปฏิบัติตามจึงไม่ต้องได้รับผลตอบแทนหรือจำต้องล่อใจจูงใจอะไรอีกเพราะคนส่วนมากจะปฏิบัติตามอยู่แล้ว ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามต่างหากที่ผิดปกติธรรมดา ความผิดที่ทำก็คือว่าเป็นความผิดที่เห็นได้ด้วยตัวเอง (Male Inse) สภาพบังคับในกรณีนี้จึงเป็นเรื่องของการลงโทษ ตอบโต้ ต่อต้าน ซึ่งถือว่าเป็นสภาพบังคับในทางลบหรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้าย แต่ถ้ากฎเกณฑ์ความประพฤติที่กฎหมายกำหนดเป็นเรื่องพิเศษ มุ่งคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของสังคมที่หาคนปฏิบัติตามได้ยากเพราะต้องเสียผลประโยชน์ส่วนตัว ประเด็นนี้ผู้ออกกฎหมายจึงต้องจำคิดค้นหาวิธีล่อใจหรือจูงใจให้คนปฏิบัติตามมากขึ้น สภาพบังคับในกรณีนี้จึงเป็นเรื่องของการล่อใจ จูงใจ ให้สินบนรางวัล⁷⁰

⁷⁰ เดชา ฤทธิเนติธรรม. ปัญหาการให้สินบนนำจับในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538. หน้า 7-9.

5.2 แนวคิดประวัติความเป็นมาของการจ่ายสินบนนำจับของไทย

ในประวัติศาสตร์กฎหมายไทย ช่วงก่อนสมัยสุโขทัยไม่ปรากฏว่ามีร่องรอยหลักฐานว่ามีการนำมาตรการเรื่องสินบนนำจับมาใช้อย่างชัดเจน แนวความคิดในการให้สินบนแก่ผู้จับ ผู้นำจับ หรือผู้นำความแจ้งแก่เจ้าพนักงานนั้น ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 เป็นครั้งแรกและความปรากฏต่อมาว่าได้นำเอาหลักการเรื่องสินบนนำจับมาใช้ในการกระทำความผิดอื่นด้วย ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ เรื่องสินบนนำจับผู้ลักเล่นหอยจับยี่เกี ความว่า

ด้วยสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจาตุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ อธิบดีพระคลังมหาสมบัติ และหอรัษฎากรพิพัฒน์ รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่ทวยราษฎร์ ให้ทราบทั่วกันว่า หอยจับยี่เกีที่มีผู้ลักลอบเล่นอยู่ชุกชุมนั้น ทรงพระกรุณาเห็นว่าเป็นของชั่ว เป็นที่ยั่วชวนให้ลุ่มหลงเล่นจนเกิดความฉิบหายยากจนลงเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกหมายประกาศเป็นพระราชบัญญัติห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเล่นหอยจับยี่เกีเป็นอันขาด แลให้มีข้อบังคับห้ามในพิภพท้องตราอากรด้วย ถ้าผู้ใดลักลอบเล่นจับได้ พิจารณาเป็นสัตย์ให้ลงพระราชอาญาปรับโทษต่างๆ ความแจ้งอยู่ในหมายประกาศ แลข้อพิภพตราอากรบ่อนเบี้ยนั้นแล้ว แต่ราษฎรยังไม่ยำเกรงเข็ดหลาบ พวกลักลอบเล่นหอยจับยี่เกีอยู่เนืองๆ ตั้งแต่มีไปถ้ามีผู้ใดรู้เห็นว่าผู้หนึ่งผู้ใดออกจับยี่เกีให้หนักเลงแทงในทีใด แลให้นำเจ้าจำนวนไปพร้อมด้วยอำเภอกำนัน จับผู้ลักเล่นมาส่งยังตระลาการเจ้าพนักงานหอรัษฎากรพิพัฒน์ ถ้าจับตัวผู้ลักเล่นจับยี่เกีมาได้เป็นสัตย์ จะพระราชทานสินบลแก่ผู้ผู้นำจับเจ้าพนักงานไปจับมาได้นั้นเป็นเงินตราซึ่งหนึ่งถ้าแลผู้รู้เห็นจะนำเจ้าพนักงานไปจับหาทันไม่ ด้วยผู้ลักเล่นจับยี่เกีนั้นก็รู้ตดิขิงเล็กเสือก่อนก็ดี แต่ได้มีพยานรู้เห็นเป็นหลักฐานมั่นคงก็ให้ผู้นั้นทำเรื่องรามาฟ้องเจ้าพนักงานหอรัษฎากรพิพัฒน์ จะเกาะตัวผู้นั้นมาพิจารณาให้ ถ้าตระลาการได้ความจริงสมอย่างโจทย์กล่าวหาแล้ว ก็ให้พระราชทานสินบลแก่โจทก์ผู้กล่าวหาเป็นเงินตราซึ่ง 1 เหมือนกัน

หอรัษฎากรพิพัฒน์ วัน 1 เดือน 1 แรม 1 ค่ำ ปีชวดสัมฤทธิ์ศก 1250

โดยสรุป ประกาศฉบับนี้เป็นหลักการให้สินบนนำจับเป็นเครื่องจูงใจให้ราษฎรสอดส่องดูแลมิให้มีผู้หนึ่งผู้ใดเล่นหอยจับยี่เกี หรือพวกที่ลักลอบเล่นการพนันดังกล่าว ก็ให้ผู้นั้นนำความมาบอกจนมีการจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินการตามกฎหมายได้ ก็จะทำให้เงินเป็นสินบนนำจับ

5.3 แนวคิดของกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

แนวความคิดของกระบวนการพิจารณาคดีอาญา (Ideology in Criminal Procedure) คือ กระบวนการเพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิด ผู้กระทำความผิด ติดตามผู้กระทำความผิด พิจารณาความผิดและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น แนวความคิดในยุคปัจจุบันได้รับมาจากแนวความคิดของนักปราชญ์ในยุคศตวรรษที่ 10 และ 19 ซึ่งได้มุ่งเน้นพยายามที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนอย่างมาก หลักการที่มีข้อสันนิษฐานว่าทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์อุดมคติที่ว่า การปล่อยผู้กระทำความผิดไปสืบคนดีกว่าการลงโทษผู้บริสุทธิ์เพียงคนเดียว และการลงโทษผู้กระทำความผิดก็เพื่อป้องกันอาชญากรรม มิใช่เพื่อทดแทนแต่เพียงประการเดียว กล่าวคือต้องเป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดด้วย หลักการและอุดมคติดังกล่าวได้ประมวลเป็นแนวความคิดของกระบวนการ

พิจารณาคดีอาญาในสมัยนั้น และต่อมาสมมุติฐานทั้งหมดในยุคนั้นก็ได้รับการยอมรับมาเป็นหลักการอันสำคัญ (Cornerstone) ในกระบวนการทางอาญาของยุคปัจจุบัน

ต่อมาได้มีนักวิชาการในยุคปัจจุบันได้พยายามตรวจสอบสมมุติฐานในยุคศตวรรษที่ 18 และ 19 เพื่อหาข้อบกพร่องและได้พัฒนากระบวนการพิจารณาทางอาญาให้เหมาะสมทางอาญาให้เหมาะสมกับกาลเวลา และสภาพของสังคมในปัจจุบันให้มากยิ่งขึ้น โดยมีหลายคนกล่าวว่าสมมุติฐานว่าทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์นั้นเป็นความฝันที่วิเศษมาก แต่ความฝันนี้จะจริงและมีประโยชน์โดยแท้จริงหรือไม่ก็ย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณผู้บริสุทธิ์อย่างแท้จริงในสังคมด้วยและถ้าหากผู้ไม่บริสุทธิ์อย่างแท้จริงได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนี้มากขึ้นเท่าใด ผู้บริสุทธิ์อย่างแท้จริงก็ยิ่งจะเดือดร้อนมากขึ้นเท่านั้น

อุดมคติที่ว่าการปล่อยผู้กระทำผิดสิบคนย่อมดีกว่าการลงโทษผู้กระทำผิดเพียงคนเดียว นั้น แม้จะปฏิเสธไม่ได้ในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติจะกระทำได้หรือไม่เพียงใดนั้นยังเป็นที่น่าสงสัย เพราะปัจจุบันอาชญากรได้พัฒนาขีดความสามารถสูงขึ้นมาก และมีวิธีการอาศัยเทคโนโลยีที่ลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ถ้าหากสังคมยังไม่มีวิธีการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ที่ดีกว่าเดิมแล้วก็ต้องปล่อยผู้กระทำผิดมีจำนวนมากกว่าสิบคน เพื่อคุ้มครองผู้บริสุทธิ์เพียงหนึ่งคน เพราะหากเป็นไปได้เช่นกรณีดังกล่าวก็เท่ากับยอมรับให้มีการผิดพลาดได้ถึงสิบครั้งเพื่อหาทางทำให้ถูกต้องเพียงหนึ่งครั้ง ถ้ากระบวนการยุติธรรมของเรายอมรับให้มีอัตราส่วนการผิดพลาดกับการถูกต้องในอัตราส่วนสิบต่อหนึ่งหรืออาจเป็นอัตราส่วนที่มากกว่านั้น ในยุคที่อาชญากรรมแพร่หลายและอาชญากรรมมีความสามารถอย่างยิ่งในปัจจุบัน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของเราจะต้องถึงจุดวิกฤตและต้องหันหลังให้กับอุดมคตินี้อย่างสิ้นเชิง

แนวคิดที่ว่าทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์ในกรณีสงสัยจะต้องปล่อยตัวไป การปล่อยผู้กระทำผิดสิบคน ย่อมดีกว่าการลงโทษผู้บริสุทธิ์เพียงคนเดียวนั้น หากเป็นขั้นตอนการพิสูจน์ความผิดคือการพิจารณาพิพากษาซึ่งเป็นขั้นตอนโดยฝ่ายตุลาการนั้น ย่อมนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดพลาดมากนัก เพราะในขั้นตอนนั้นได้มีโอกาสรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างกว้างขวางและมีเวลาไตร่ตรองพินิจพิจารณาได้อย่างเพียงพอ แต่ในขั้นตอนการสืบสวน การสอบสวน การจับกุม การค้นซึ่งเป็นขั้นตอนของฝ่ายบริหารนั้น เป็นการจำเป็นต้องกระทำโดยรีบเร่งในห้วงระยะเวลาจำกัด ขั้นตอนนี้จึงเป็นเพียงอาศัยหลัก มีเหตุอันควรเชื่อ (Probable Cause) รวบรวมเป็นข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อนำเสนอฝ่ายตุลาการชี้ขาดต่อไป

ในยุคปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับโดยนานาอารยประเทศแล้วว่า เพื่อความมุ่งหมายในการบริหารและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมทุกรัฐมีสิทธิที่จะกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชนทุกคนในการที่จะร่วมมือกับรัฐและยอมรับปฏิบัติการใดๆ ของรัฐในการที่จะป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในสังคมเท่าที่รัฐได้ปฏิบัติไปในขอบเขตของความเหมาะสมและจำเป็นประชาชนจะต้องทนรับภาระจากการปฏิบัติดังกล่าวนี้ด้วย แม้ว่าตนจะไม่ได้เป็นผู้ก่อหรือมีส่วนก่ออาชญากรรมนั้นขึ้นก็ตาม เพราะอาจถือได้ว่าอาชญากรรมนั้นเกิดจากความบกพร่องของสังคม

จึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดของกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในยุคปัจจุบันจึงเป็นปัญหาคาบเกี่ยวระหว่างแนวคิดที่สำคัญสองแนวคิด คือ ประการแรกเป็นแนวคิดที่พยายามให้ความคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชนให้มากที่สุด ประการที่สอง คือ แนวคิดที่จะต้องยอมให้รัฐได้ใช้อำนาจในการป้องกัน

ปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพโดยยอมให้รัฐผลักระบบบางประการให้แก่ประชาชนได้บ้างตามที่กล่าวมาแล้ว

5.4 ขอบเขตและความหมายของคำว่า “สินบนนำจับ”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สินบน” เอาไว้ว่า หมายความว่า ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่จะให้เป็นเครื่องบูชาคนหรือตอบแทนผู้ที่ จะช่วยให้สำเร็จตามประสงค์ คือ ทรัพย์สินที่จะให้เพื่อจูงใจให้ทำผิดต่อหน้าที่โดยผู้ให้มุ่งประโยชน์ของตน ส่วนคำว่า “นำจับ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หมายถึง กริยาซื้อหรือพาไปจับ ซึ่งเมื่อรวมกับคำว่า “นำจับ” แล้วจึงอาจแปลได้ว่า สินบนนำจับ เป็นเงินหรือสิ่งของตอบแทนผู้ที่ซื้อหรือพาไปจับกุมสำเร็จนั่นเอง

เนื่องจาก คำว่า “สินบนนำจับ” เป็นคำศัพท์เฉพาะในทางกฎหมาย จึงจำเป็นจะต้องค้นหาความหมายที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งตามระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยเงินสินบนและเงินรางวัล (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2525 ข้อ 1 ให้ความหมายว่า เงินสินบน หมายถึง เงินที่รัฐบาลหรือประชาชนให้ในการจับกุมกระทำผิด และเงินรางวัล คือ เงินที่รัฐบาลหรือประชาชนให้เป็นรางวัลแก่ผู้กระทำ ความดีความชอบในการสืบจับผู้กระทำผิดหรือกระทำได้ดีในกิจการนั้นๆ ไม่ว่าจะ เป็นข้าราชการ ตำรวจหรือมิใช่ก็ตาม ทั้งนี้ หมายถึง วัตถุอันมีค่าที่ประชาชนมอบหมายให้ด้วย

สำหรับเงินสินบนหรือรางวัลนี้ ในระบบของต่างประเทศตรงกับคำว่า Reward ซึ่ง Black’s Law Dictionary ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง ค่าตอบแทนหรือเงินค่าธรรมเนียม ซึ่งให้โดยรัฐหรือเอกชนสำหรับการกระทำสำเร็จหรือการบริการเป็นกรณีพิเศษก่อให้เกิดผลประโยชน์ โดยส่วนรวมของรัฐ เช่น การค้นหาอาชญากรรมและการจับกุมคนร้าย ตลอดจนช่วยติดตามของหายจนได้กลับคืนมา ซึ่งเป็นการจ่ายเงินเพื่อการกระทำดังกล่าว

ส่วน American Jurisprudence ได้ให้ความหมาย และขอบเขตของคำว่า Reward เอาไว้ว่า หมายถึง ค่าตอบแทนหรือค่าธรรมเนียมซึ่งให้โดยรัฐหรือเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกระทำหรือให้บริการเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นการตอบแทนในการกระทำ เช่น การช่วยค้นหาทรัพย์สินหรือการทดแทนการกระทำบางอย่าง เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องการให้เงินหรือค่าตอบแทนเป็นสินบนนำจับ จึงต้องทำให้ผู้นำจับได้รับสินบนนำจับตามเจตนารมณ์ของทฤษฎีและกฎหมายดังกล่าว

6.แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักชวนให้เข้าร่วมการเล่นการพนัน

สำหรับเรื่องแนวคิดในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน ไม่ได้เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด หากแต่เป็นเรื่องที่ในหลายประเทศมีความตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องปกป้องและป้องกันของเด็กและเยาวชนจากการพนันให้ได้มากที่สุด เพราะถือว่าเด็กและเยาวชนก็จะเติบโตกลายเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคต จึงควรปลูกสร้างรากฐานที่ดีงามให้แก่เด็กและเยาวชนได้รับไว้มากกว่าจะรับสิ่งที่ไม่ดีหรืออบายมุขแทน ซึ่งแนวคิดต่างๆ ก็จะมีทั้งการคุ้มครองและปฏิบัติต่อเด็กและ

เยาวชน แนวคิดทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน และหลักสากลที่ให้การคุ้มครองและรับรองสิทธิของเด็กด้วย

6.1 แนวความคิดในการคุ้มครองและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากภัยอันตรายต่างๆ มากกว่าคนในกลุ่มอื่น โดยมีแนวความคิดที่สามารถแยกองค์ประกอบออกเป็น 3 ส่วน⁷¹ คือ

6.1.1 แนวความคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของพ่อแม่

เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความสำคัญที่สุดในการดำรงสังคมส่วนรวมเอาไว้ โดยในยุคแรกๆ สังคมไม่ได้มีความเข้มแข็งเหมือนกับรัฐในปัจจุบัน ต่างจากในอดีตที่เป็นการอยู่อาศัยในรูปแบบของชนเผ่าต่างๆ แนวความคิดนี้จึงเป็นแนวความคิดหลักในสังคมที่พบเห็นมากที่สุด และยังมีการฝังตัวอยู่ในสังคมอย่างลึกซึ้ง ตั้งแต่สังคมในอดีตจวบจนปัจจุบัน โดยแนวความคิดนี้ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติส่วนตัวของพ่อแม่ สังคม หรือรัฐ หรือบุคคลทั่วไปไม่สามารถเข้าแทรกแซง พ่อแม่มีสิทธิและอำนาจเหนือลูกอย่างเด็ดขาดจะปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนเพียงใดก็ได้ โดยแนวความคิดนี้เริ่มก่อตัวมาตั้งแต่สมัยสุเมเรียนและบาบิโลน⁷² รวมถึงอีกหลายๆ วัฒนธรรม ในอดีตสมัยโรมันโบราณ บุคคลมีเสรีภาพในการขาย ละทิ้งหรือแม้กระทั่งฆ่าลูกของตนได้ ซึ่งผู้เป็นพ่อได้รับอำนาจเป็นเจ้าของชีวิตและความตายเหนือลูก

ส่วนสังคมไทยนั้น ในสมัยโบราณ ผู้เป็นบิดาหรือสามีมีอำนาจเหนือบุตรและภริยาของตนมี ลักษณะคล้ายกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ดังเช่น สิทธิในการลงโทษหรือการนำบุตรของตนไปจำหน่ายได้ ซึ่งแนวความคิดนี้ยังความมีอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน เห็นได้จากค่านิยมในการเลี้ยงดูเด็กของบิดา มารดาที่มีสิทธิในการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอน รวมถึงการลงโทษ ไม่ว่าจะเป็นการดุว่ากล่าวหรือการเฆี่ยนตี ซึ่งยังพบเห็นอยู่ในสังคมไทย เป็นต้น

6.1.2 แนวความคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของสังคม

แนวความคิดนี้ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของสังคมหรือรัฐ โดยบิดามารดามีสิทธิหรืออำนาจน้อยกว่ารัฐ หรือไม่มีสิทธิหรืออำนาจเหนือเด็กและเยาวชนเลย ซึ่งเป็นหน้าที่ของสังคมที่ต้องดูแลอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองอันพึงประสงค์ของสังคมนั้น

6.1.3 แนวความคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชน

รากฐานของแนวความคิดนี้มาจากแนวคิดปัจเจกชนนิยม(Individualism) ซึ่งให้ความสำคัญแก่บุคคลแต่ละคนว่าเป็นบุคคลหรือเป็นสิ่งที่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยแนวคิดปัจเจกชนมาจากแนวคิดมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งเป็นทัศนะที่ถือว่ามนุษย์มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าและความสามารถพัฒนาตนเองโดยอาศัยเหตุผลและวิธีการทางวิทยาศาสตร์และไม่ต้องอาศัยอำนาจเหนือธรรมชาติแต่อย่างใด ทั้งแนวคิดปัจเจกชนนิยมและมนุษยนิยมเกิดขึ้นในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

⁷¹ กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล. ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก : แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนัก วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์ มหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528. หน้า 53.

⁷² ประธาน วัฒนวานิชย์. กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และกฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก. กรุงเทพฯ, ปรกาศพิริก. 2530. หน้า 13-14.

(Renaissance) มีลักษณะที่ความคิดได้แยกตัวออกจากการครอบงำของคริสตจักรซึ่งเป็นช่วงยุคกลางของยุโรป⁷³ แนวความคิดนี้ถือว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชน เห็นว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิและอำนาจ อีกทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ดังนั้น แม้เด็กจะอยู่ในครอบครัวภายใต้ความดูแลของบิดามารดา แต่เด็กก็ยังมีเสรีภาพและสิทธิส่วนบุคคลในตัวเอง ทั้งนี้เด็กและบิดามารดาก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั้งสิ้น บิดามารดามีสิทธิในความเป็นเจ้าของเด็กในฐานะผู้ให้กำเนิดหรือผู้ปกครองตราบเท่าที่เด็กได้รับการดูแลอย่างถูกวิธี ไม่เป็นที่เสื่อมเสียสวัสดิภาพทุกประการและไม่ขัดขวางต่อการพัฒนาการของเด็ก แต่เมื่อใดที่บิดามารดาบกพร่องหรือมีเหตุผลประการใดที่ไม่สามารถกระทำหน้าที่นั้นได้ รัฐหรือชุมชนหรือองค์กรเอกชนต้องเข้ามาเป็นธุระช่วยเหลือแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและสิทธิความเป็นปัจเจกชนของเด็กเอาไว้

โดยแนวคิดที่ว่า เด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชน มีการยอมรับและเติบโตขึ้นในปัจจุบัน เพราะแนวคิดมนุษยนิยมได้รับการยอมรับกันมากในปัจจุบันจนกระทั่งสหประชาชาติได้ประกาศ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” ซึ่งแนวความคิดมนุษยนิยมนี้เป็นรากฐานของแนวคิดเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2502 สหประชาชาติได้ประกาศ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน” และในปี พ.ศ. 2532 องค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติได้ประกาศใช้ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก” ดังนี้ ทั้งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้แสดงออกถึงความคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชนซึ่งเป็นความคิดที่มีการยอมรับและรับรองมากที่สุดในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาถึงสังคมไทยจะต้องย้อนกลับไปสมัยสุโขทัยที่มีการปกครองเรียกว่าพ่อปกครองลูก กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ทรงเสมือนเป็นพ่อสำหรับราษฎรทั้งหลายที่เป็นลูกและขณะเดียวกันก็ทรงมีอำนาจเด็ดขาดเหนือชีวิตลูก การที่กษัตริย์ทรงมีสิทธิเด็ดขาดเหนือชีวิตประชาชนเช่นนี้ อาจกล่าวได้ว่าแบบแผนความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พ่ออาจมีสิทธิเหนือชีวิตลูกด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีการยืนยันได้จากศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย ถือว่าบุคคลที่เป็นภรรยาและบุตรมีสภาพเป็นทรัพย์สินสมบัติของบิดาหรือสามี โดยบิดามารดาจะยกบุตรของตนให้เป็นมรดกตกทอดแก่ผู้อื่นก็ได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากการปฏิบัติต่อบุตรในสมัยสุโขทัยแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะแนวคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของพ่อแม่

ต่อมาในสมัยอยุธยามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นแบบทวารวดี โดยถือว่าพระมหากษัตริย์เป็นเทพเจ้ามาจุติ แต่ภายในครอบครัวยังคงถือว่าพ่อมีสิทธิเหนือชีวิตลูกและกฎหมายอยุธยาที่กำหนดให้สามีและบิดามารดาสามารถนำบุตรหรือภรรยาไปขายเพื่อเป็นทาสได้ แต่มิให้ภรรยาหรือบุตรนำสามีหรือบิดามารดาไปขาย เนื่องจากถือว่าภรรยาและบุตรอยู่ภายใต้การปกครองของสามีและบิดามารดา⁷⁴

⁷³ นาถวดี ฟ้าคง. *มาตรการคุ้มครองเด็กที่ถูกทำร้ายโดยบุคคลในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาคณะนิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. หน้า 23.

⁷⁴ วิไลเลขา ถาวรธนสารและคณะ. *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร; โรงพิมพ์ยูไนเต็ด โปรดักชั่น จำกัด. 2524. หน้า 260.

ในสมัยรัตนโกสินทร์ การที่พระมหากษัตริย์ทรงลาจากฐานะสมมติเทพมาเป็นธรรมดา ซึ่งต้องมีทศพิธราชธรรมนั้น ทำให้เริ่มมีการผ่อนคลายเป็นเรื่องอำนาจของชายในสังคมที่มีต่อหญิง และเด็ก นอกจากนั้นการเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกทำให้ค่านิยมและแนวคิดในการปฏิบัติต่อเด็ก เปลี่ยนไป ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติผู้ขายเมีย จ.ศ. 1229 (พ.ศ. 2410) มีสาระสำคัญตอนหนึ่งกำหนดไว้ว่า “...ก็ถ้าลูกชายก็ดี ลูกหญิงก็ดี อายุ 15 ปีขึ้นไปแล้วถ้าพ่อแม่มันจะเอามาขายต่อมันลงแกงไต่ยนิยอม มีผู้รู้เห็นด้วยจึงเป็นอันขาย” จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ให้การรับรองคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน บิดามารดาจะนำบุตรที่มีอายุกว่า 15 ปีไปขายโดยที่ไม่ได้รับความยินยอมจากตัวบุตรไม่ได้ นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในสังคมไทยโดยรัฐเริ่มมีแนวคิดว่ารรัฐควรจะมาปกป้องและแทรกแซงอำนาจของสถาบันครอบครัวที่มีเหนือเด็ก นอกจากนี้ ก็มีประกาศคำปรึกษาตัดสินเรื่องจำนำเด็ก พ.ศ. 2425 ที่ประกาศห้ามไม่ให้บุคคลกระทำความผิดฐานพรากเด็กไปจำนำ และต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้ กฎหมายลักษณะอาญาได้มีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้กระทำการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนไว้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของพ่อแม่ก็ยังคงเป็นแนวคิดหลักอยู่ในสมัยนั้น

ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. 2475 แนวคิดที่ถือว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของรัฐหรือสังคมได้เริ่มมีบทบาทขึ้น โดยรัฐเข้ามามีบทบาท และขยายความรับผิดชอบในงานสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน⁷⁵ มีการบัญญัติพระราชบัญญัติประถมศึกษากำหนดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อที่รัฐจะสามารถวางรูปแบบการศึกษาปลูกฝังแนวคิดและอุดมการณ์ของรัฐให้เด็กรับทราบในรูปแบบเดียวกัน

ส่วนแนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนมีฐานะปัจเจกชนนั้นเพิ่งเกิดขึ้นในสังคมพร้อมกับการยอมรับแนวคิดนี้ ในโลกตะวันตกโดยสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งประเทศไทยในฐานะที่อยู่ร่วม ประชาคมโลกและได้เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสิทธิเด็กของประเทศไทย รวมทั้งการเรียกร้องจากองค์การและหน่วยงานต่างๆในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศให้รัฐมีนโยบายในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเด็กในฐานะปัจเจกชนตามมาตรฐานสากล ทำให้ประเทศไทยมีการยอมรับแนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชนมากขึ้น

สำหรับในสังคมไทยแนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในฐานะปัจเจกชนก็ยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่ เนื่องจากได้รับการปลูกฝังมาอย่างยาวนานในลักษณะของจารีตประเพณีของสังคมกับแนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของพ่อแม่ที่พ่อแม่มีอำนาจเด็ดขาดเหนือลูก ดังนั้น อาจจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงในการปรับแนวคิดและวิถีชีวิตต่อไป

⁷⁵ อภิญา เวชชัย. การศึกษาแนวคิดและแนวปฏิบัติงานในการให้บริการครอบครัวอุปการะ. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527. หน้า 50.

6.2 แนวความคิดทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

แม้ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนจะอยู่ภายใต้การดูแลและปกป้องคุ้มครองของบิดามารดา แต่รัฐก็มีส่วนร่วมเป็นผู้รับผิดชอบในตัวเด็กเช่นเดียวกันกับบิดามารดาและบิดามารดาก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของรัฐด้วย ซึ่งโดยปกติแล้วบิดามารดามีสิทธิเป็นเจ้าของเด็กในฐานะเป็นผู้ให้กำเนิดหรือผู้ปกครองตราบเท่าที่เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ไม่เป็นการเสื่อมเสียสวัสดิภาพทุกประการ และไม่ขัดขวางพัฒนาการของเด็ก แต่เมื่อใดที่บิดามารดาบกพร่องหรือมีเหตุที่จะกระทำหน้าที่นี้ไม่ได้ รัฐก็ต้องมีหน้าที่เข้าเป็นธุระช่วยเหลือแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม⁷⁶ ซึ่งการที่รัฐใช้อำนาจเพื่อเข้าไปคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้นั้นจะต้องอยู่ภายใต้แนวคิดดังต่อไปนี้

6.2.1 แนวคิด *Police power* เป็นแนวคิดในกฎหมายมหาชนที่ถือว่ารัฐมีอำนาจชนิดหนึ่งที่เรียกว่า *Police power* หรืออำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ ซึ่งเดิมที่อำนาจดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งของอำนาจพระมหากษัตริย์ ศาลสูงของสหรัฐอเมริกาเคยให้คำจำกัดความอำนาจรัฐเช่นนี้ว่า หมายถึงอำนาจในทางสาธารณสุขจัดให้ราษฎรมีสวัสดิภาพมีศีลธรรมมีสวัสดิการหรือมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งสรุปคืออำนาจที่ปกครองราษฎรให้มีความสุขนั่นเอง⁷⁷ โดยแนวความคิด *Police power* ถือว่ารัฐมีอำนาจเต็มบริบูรณ์ที่จะปกป้องพลเมืองของตนให้พ้นภัยอันตรายจากบุคคลซึ่งกระทำความผิดหรือเป็นภัยของสังคม ฉะนั้นรัฐจึงถือความชอบธรรมที่จะเข้าไปแทรกแซงสถาบันครอบครัว เพื่อให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นพลเมืองของตนและเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นแก่สังคม ถ้าหากในกรณีที่สถาบันครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อีกต่อไป

6.2.2 แนวความคิด *Parens Patriae* เริ่มต้นจากกฎหมายประเทศอังกฤษ (Common law) ซึ่งถือว่ากษัตริย์เป็นบิดาของประเทศ โดยกษัตริย์จะให้อำนาจแก่ Chancellor ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งหมดในราชอาณาจักรของพระองค์ซึ่งอำนาจดังกล่าวถูกจำกัดเฉพาะในสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กในปัจจุบันหรืออนาคตที่ถูกคุกคามต่อความปลอดภัย โดยเหตุผลของการใช้อำนาจดังกล่าวนี้ เนื่องจากผู้ปกครองรัฐต้องการช่วยเหลือพลเมืองที่ไม่สามารถดูแลรักษาตนเองได้อาจเป็นเพราะอายุหรือความสามารถ ทางด้านร่างกายและจิตใจ ในปัจจุบันความมุ่งหมายของแนวคิด *Parens Patriae* ยังเป็นเช่นเดียวกับในอดีต คือ ถือว่ารัฐมีอำนาจพิเศษในฐานะที่เป็นบิดามารดาของประเทศชาติที่จะปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้พ้นจากภัยอันตรายหรือความเสียหายอย่างใดและจะช่วยเหลือให้เติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมี ความรับผิดชอบ ดังนั้น หน้าที่ของรัฐในฐานะที่เป็นบิดามารดาของประเทศชาติเป็นการแสดงออกถึงแนวคิดที่ว่ารัฐสามารถเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวเมื่อบิดามารดาปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่มีต่อเด็กและสังคมได้บกพร่องหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งการที่รัฐจะเข้าไป

⁷⁶ กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุล. ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก : แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528. หน้า 57.

⁷⁷ Donald Brieland and John Allen Lemmon. *Social Work and the Law*. Minnesota : West Publishing. 1987. p.137- 138.

แทรกแซงเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กตามแนวคิด *Parens Patriae* นี้จะต้องมีสมมติฐานอยู่ 2 ประการ คือ⁷⁸

1) สมมติฐานที่ว่าเด็กขาดความสามารถทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและไม่สามารถควบคุมสติ ตรึกตรองโดยรอบคอบเช่นผู้ใหญ่ และ

2) รัฐจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็ก และก่อนที่รัฐจะเข้ามาใช้อำนาจแทรกแซง รัฐต้องแสดงให้เห็นปรากฏว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น ไม่มีความสามารถ หรือบกพร่องในหน้าที่ให้การดูแลเอาใจใส่แก่เด็ก

6.3 หลักสากลในการคุ้มครองและรับรองสิทธิเด็ก

เริ่มแรกได้มีการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของเด็กในฐานะที่เด็กเป็นประชากรของโลก โดยจะเห็นได้จากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration and Human Right) ที่ได้รับการยอมรับเป็นมติที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 และจุดประสงค์ที่สำคัญของปฏิญญานี้คือการขยายเจตนารมณ์ของสหประชาชาติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการจำแนกประเภทของ

สิทธิมนุษยชนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง เช่น สิทธิในความเป็นอิสระและความเท่าเทียมในเกียรติภูมิ ความเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ สิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพและความมั่นคง สิทธิที่ไม่อาจลงโทษทรมาณอย่าง โหดร้ายปราศจากมนุษยธรรม เป็นต้น

2. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิที่ได้มาจากมาตรฐานการครองชีพเพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตนและครอบครัว เป็นต้น

สิทธิทั้งหลายมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก เพราะสมมติฐานของมนุษย์ คือ มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิ เสรีภาพตั้งแต่เกิด ดังนั้น เด็กที่เกิดมาทุกคนย่อมต้องมีสิทธิได้รับความคุ้มครองเพื่อสิทธิต่างๆ เช่นกัน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตอีกว่าปฏิญญาสากลที่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนบัญญัติถึงสิทธิเฉพาะเด็กในข้อ 25 ว่า ” ...มารดาและเด็กชอบที่จะได้รับการดูแลและช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบุตรในสมรสหรือนอกสมรส ย่อมได้รับความคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน ” ความในข้อ 25 นี้ชี้ให้เห็นว่าเด็กพึงได้รับความคุ้มครองสิทธิและได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษทุกคน⁷⁹

เนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่มีสภาวะทางร่างกายและจิตใจด้อยกว่าผู้ใหญ่ ต้องการได้รับการพิทักษ์ ดูแลเอาใจใส่มากกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้นการคุ้มครองสิทธิเด็กในฐานะบุคคลทั่วไปจึงไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลง การละเมิดสิทธิเด็กที่มีอยู่ในสังคมระหว่างประเทศได้อย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้ สหประชาชาติจึงสร้างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 1959 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและเรียกร้องให้รัฐต่างๆสร้างระเบียบกฎหมายในการคุ้มครองเด็กโดยเฉพาะ สถานะทาง

⁷⁸ Shippen L. *Page the Law : the lawyer and medical aspects of child abuse in Child abuse*. United State of America Little : brown and Company. 1982. p.108.

⁷⁹ ชุขณา บุญยรัตพันธุ์. *อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเด็ก : ผลกระทบต่อประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. หน้า 7

กฎหมายระหว่างประเทศของปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ เป็นคำแนะนำที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติในฐานะมติของสมัชชาสหประชาชาติโดยบัญญัติไว้ทั้งสิ้น 10 ข้อ เน้นถึงสิทธิทางแพ่งและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับเด็กทุกคน และเป็นหลักประกันสวัสดิภาพของเด็กมิให้ตกเป็นเหยื่อหรือเสียเปรียบต่อการกระทำของบุคคลที่มุ่งจะเอาเปรียบ โดยเฉพาะข้อที่ 2 ที่ว่า “เด็กพึงได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สมองและจิตใจ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติชน” และข้อ 9 ที่ว่า “เด็กพึงได้รับการปกป้องจากการถูกทอดทิ้ง พ้นจากความโหดร้ายทารุณ และการถูกข่มเหงรังแกทุกชนิด เด็กจะต้องไม่กลายเป็นสินค้าในรูปแบบใด จะไม่มีการรับเด็กเข้าทำงานก่อนถึงวัยสมควร ไม่มีการกระทำใดๆอันจะเป็นการชักจูงหรืออนุญาตเด็กให้จำต้องรับจ้างทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็กหรือเป็นเหตุให้การพัฒนาทางร่างกาย ทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้องเสื่อมถอยลง”⁸⁰

สหประชาชาติได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกยอมรับนับถือสิทธิเด็กตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตลอดมา ทั้งนี้เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วถึงทุกประเทศในโลก แต่อย่างไรก็ตาม โดยหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กฉบับดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายแก่บรรดารัฐทั้งหลายที่ร่วมกันลงมติรับรองให้มีการบังคับใช้ คงเป็นเพียงความผูกพันทางด้านจริยธรรมในทางการเมืองระหว่างประเทศ คือไม่มีผลบังคับในแง่ของกฎหมายแต่เป็นเพียงข้อแนะนำให้ประเทศในสมาชิกสหประชาชาติปฏิบัติตามและที่สำคัญปฏิญญาดังกล่าวมิได้สร้างกลไกในทางปฏิบัติให้แก่รัฐที่ร่วมลงมติรับรอง ดังนั้น ในการให้สิทธิเสรีภาพและความคุ้มครองแก่เด็กจึงเป็นไปได้โดยไม่มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ ทั้งในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิเด็กในประเทศใดประเทศหนึ่ง ก็หาได้มีวิธีการแก้ไขหรือบังคับการให้เป็นไปตามปฏิญญานั้นแต่อย่างใด เพราะประเทศสมาชิกสหประชาชาติมีสิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามปฏิญญาหรือแม้แต่จะปฏิบัติตาม ก็สามารถเลือกที่จะปฏิบัติตามแต่เพียงบางส่วนตามที่ตนเห็นสมควรก็ได้

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น สหประชาชาติโดยเฉพาะองค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติได้พยายามร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้นเพื่อให้มีผลบังคับใช้แก่รัฐที่ให้การรับรองอย่างจริงจัง อนุสัญญาดังกล่าวร่างเสร็จในปี 1989 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 กันยายน 1990 เพื่อเป็นการขจัดปัญหาเกี่ยวกับการขาดสภาพบังคับทางกฎหมายของสิทธิ เสรีภาพและการคุ้มครองเด็กดังกล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากอนุสัญญาสิทธิเด็กมีสถานะเป็นสนธิสัญญา ซึ่งมีผลทางกฎหมายผูกพันประเทศที่เป็นภาคีทุกประเทศ แต่หากถือปฏิบัติตามอนุสัญญานี้โดยออกกฎหมายภายในประเทศของตนให้สอดคล้องหรือโดยประการอื่น อนุสัญญานี้ก็อาจมีความสำคัญเพิ่มขึ้นใน

⁸⁰ ไชยยศ เหมะรัชตะ. *คู่มือกฎหมายเด็ก*. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์สมาคมสวัสดิการในประเทศไทย. 2530. หน้า 3-4.

ฐานะที่เป็นแม่บทของสิทธิเด็ก และต้นกำเนิดของกฎหมายระหว่างประเทศจารีตประเพณีเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและความคุ้มครองแก่เด็กต่อไป⁸¹

บทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กประกอบไปด้วยมาตราต่างๆ 54 มาตรา ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนแรกเป็นลักษณะของกฎหมายสาระบัญญัติ คือ หลักการต่างๆ ในการคุ้มครองเด็ก เริ่มจาก ข้อ 1 – ข้อ 41 และส่วนที่สองเป็นลักษณะของกฎหมายวิธีสบัญญัติ คือ เป็นหลักเกณฑ์และแบบพิธีในการบังคับใช้ ซึ่งเริ่มจากข้อ 42 – ข้อ 54 ซึ่งจากทั้งหมด 54 ข้อของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นเรื่องที่มุ่งเน้นไปถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยตรง ประกอบไปด้วยหลักพื้นฐาน 4 ประการ คือ⁸²

1. สิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอด เป็นสิทธิของเด็กที่คลอดออกมาแล้วจะต้องมีชีวิตอยู่รอดอย่างปลอดภัย อนุสัญญากำหนดว่ารัฐภาคีรับรองว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดที่จะมีชีวิตอยู่ และรัฐภาคีต้องประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ให้มีการอยู่รอดและการพัฒนาของเด็ก (ข้อ 6) เด็ก มีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูไม่ว่าโดยบิดามารดา ญาติพี่น้องหรือรัฐ เพื่อให้อยู่รอดและเจริญเติบโต และมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีเพียงพอตามฐานะ ซึ่งหากครอบครัวไม่สามารถจะดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ รัฐต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือ เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการบริการด้านอนามัยให้พ้นจากโรคร้ายต่างๆที่จะทำให้เด็กเสียชีวิตหรือพิการ เช่น การมีสิทธิได้รับวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ การตรวจรักษาอาการบริการด้านสาธารณสุขอื่นๆ มีที่อยู่อาศัย ไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นเด็กเร่ร่อน สิทธิที่จะได้รับอาหารในปริมาณที่พอเพียงและสะอาด สิทธิที่จะมีชื่อและสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ

ในเรื่องการเลี้ยงดูนั้นอนุสัญญากำหนดเน้นการเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและบิดามารดา อย่างมาก โดยกำหนดให้รัฐภาคีให้หลักประกันว่าเด็กจะต้องไม่ถูกแยกจากบิดามารดา โดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่การแยกเด็กนั้นจะเป็นไปตามกฎหมายซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยศาลและเป็นกรณีจำเป็นจะต้องแยกเด็กออกมาเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง เมื่อมีการทำร้ายหรือใช้เด็กในทางที่ผิดหรือเด็กถูกบิดามารดาทอดทิ้ง ทั้งนี้เพราะโดยหลักการแล้วบุคคลที่จะเลี้ยงดูเด็กได้ดีที่สุด คือ บิดามารดาด้วยกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อเท็จจริงของธรรมชาติที่ว่าไม่มีใครรักหรือหวงดีต่อเด็กเกินไปกว่าบิดามารดาของเด็กเอง ยกเว้นกรณีที่บิดามารดาของเด็กมีปัญหาอย่างอื่นที่ทำให้ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กหรือบางครั้งกลับทำร้ายเด็กเอง เช่น บิดามารดาติดยาเสพติดหรือสุราแล้วมาทำร้ายลูกหรือไม่เลี้ยงดูเด็ก การขายลูกให้ค้าประเวณี การให้ลูกจำหน่ายยาเสพติด เป็นต้น ดังนั้นโดยหลักการแล้ว เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลจากบิดามารดาทั้งสองคน หากรัฐจะต้องเข้าไปแยกเด็กออกมาดูแลเอง ต้องเป็นในกรณีที่เด็กตกอยู่ในอันตรายหรือถูกทอดทิ้ง และที่สำคัญต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเด็กเอง

⁸¹ วิมลศิริ ชำนาญเวช. *การเปรียบเทียบอนุสัญญาสิทธิเด็กกับกฎหมายไทย เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องร่างอนุสัญญาประกอบสิทธิเด็ก พ.ศ.2530*. กรุงเทพมหานคร; คณะทำงานเพื่อเด็ก. หน้า 21-26.

⁸² ศารทูล สันติวาสะ. “กฎหมายสิทธิมนุษยชน” ใน *เอกสารประกอบการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. กรุงเทพมหานคร; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2554. หน้า 200-204.

2. สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกรูปแบบที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองจากการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกาย จิตใจ และ ทางเพศ ซึ่งรวมทั้งการล่วงละเมิดทางเพศหรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากเด็ก เช่น การค้าประเวณีเด็ก การขายเด็ก การนำเด็กไปใช้ขอตาน ไม่ว่าจะโดยบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็ก หรือโดยบุคคลอื่น เด็กที่ลี้ภัยจากอันตรายเข้ามาในประเทศของรัฐภาคีจะต้องได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กพิการทั้งร่างกายและจิตใจมีสิทธิได้ใช้ชีวิตที่ดีอย่างมีศักดิ์ศรีและได้รับการส่งเสริมให้ พึ่งพาตนเองกับมีส่วนร่วมในชุมชน เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากโรคภัยต่างๆ ตามมาตรฐาน สาธารณสุขที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จะต้องไม่มีเด็กคนใดถูกตัดออกจากการได้รับ บริการสาธารณสุข เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการใช้แรงงาน โดยห้ามการใช้แรงงาน เด็กที่อายุต่ำกว่า อายุขั้นต่ำที่ให้ทำงานได้ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายแรงงานของไทยกำหนดตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงานห้ามเด็กที่อายุยังไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์ทำงาน ส่วนเด็กที่อายุเกิน 15 ปี และทำงานได้ การทำงานของเด็กต้องไม่เป็นงานที่อันตราย ต้องไม่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ ศีลธรรม หรือพัฒนาการทางสังคมของเด็ก ในส่วนของ ยาเสพติด เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากการใช้ยาเสพติดในทุกรูปแบบและมีสิทธิได้รับการปกป้อง คุ้มครองจากการถูกใช้ ในการผลิตหรือการค้ายาเสพติด เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐและสังคม จากการถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางเพศหรือการล่วงละเมิดทางเพศในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการ ชักชวนหรือข่มขู่ให้ร่วมกิจกรรมทางเพศ การค้าประเวณีหรือการเข้าไปมีส่วนในสื่อลามกเด็ก การเข้าร่วมเล่นการพนัน หรืออบายมุขในรูปแบบอื่นๆ การลักพาตัว การค้าเด็กในทุกรูปแบบ เด็กมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกนำไปใช้ในการสู้รบด้วยกำลังอาวุธ ซึ่งแต่เดิมอนุสัญญาได้กำหนดอายุ ขั้นต่ำไว้ที่ 15 ปี แต่ต่อมาได้กำหนดในพิธีสารของอนุสัญญานี้ได้ขยายอายุขั้นต่ำเป็น 18 ปี

เด็กที่ตกเป็นผู้ต้องหามีสิทธิหลายประการคือ เด็กจะต้องไม่ถูกลงโทษด้วยความทารุณ โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม และเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องไม่ถูกลงโทษด้วยการประหารชีวิตหรือ ด้วยการจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสได้รับการปล่อยตัว เด็กที่ถูกจับกุม คမ်းขัง จะต้องถูกควบคุมตัว หรือขังแยกจากผู้ใหญ่ เพื่อป้องกันการเรียนรู้ถ่ายทอด พฤติกรรมจากผู้ต้องขังหรือนักโทษที่เป็นผู้ใหญ่ และเป็น การป้องกันมิให้เด็กถูกข่มเหงรังแก บังคับจิตใจ หรือตกอยู่ในอิทธิพลของผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้สถานคุมขังผู้ใหญ่อาจไม่เหมาะสมกับเด็ก และเด็กที่ถูกจับกุมคุมขังมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายและด้านอื่นโดยเร็ว นอกจากนี้เด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำจากการถูกทอดทิ้ง การหาประโยชน์โดยมิชอบหรือการทำร้ายและการล่วงละเมิด การทรมาน หรือการลงโทษโดย โหดร้ายทารุณหรือโดยไร้มนุษยธรรม มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจและให้ กลับคืนสู่สังคมที่ดีอีกด้วย

3. สิทธิในการพัฒนามุ่งเน้นทั้งทางด้านสติปัญญาและทางร่างกาย การพัฒนาด้าน ร่างกาย อนุสัญญาฯ เน้นที่การเลี้ยงดูเด็กโดยพ่อแม่หรือในบางกรณีโดยรัฐ และระบุว่าเด็กมีสิทธิที่จะมี มาตรฐานความเป็นอยู่ที่เพียงพอต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ศีลธรรม และสังคม เด็กมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขและการตรวจรักษาเพื่อให้เด็กพ้นจากโรคภัยที่ ป้องกันได้และไม่ให้โรคภัยดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการของเด็ก อนุสัญญาฯ เน้นว่าเด็กมี สิทธิได้รับการศึกษาเพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพ และความสามารถพิเศษ และความสามารถทาง

ร่างกายและจิตใจของเด็ก ให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ให้เด็กได้พัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เป็นการเตรียมให้เด็กมีชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกและความเข้าใจ เสรีภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศและมิตรภาพในหมู่มวลมนุษยชนไม่แยกกว่าเป็นกลุ่มใด ทั้งให้มีความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเคารพต่อบิตามารดา เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษาและค่านิยมต่างๆทั้งที่เป็นของตนเองและที่ต่างไป (ข้อ 29)

4. สิทธิในการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับประเทศทางตะวันออกที่มีแนวปฏิบัติในการไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นมากนัก อนุสัญญาฯ เน้นถึงการแสดงความคิดเห็นของเด็กโดยเสรีทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก และรัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ทั้งต้องให้น้ำหนักต่อความคิดเห็นนั้นตามควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการทางศาลและทางการบริหารที่จะมีผลกระทบต่อเด็ก เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินการนั้นตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดและสิทธิในการแสดงออกของเด็กหรืออิสระในการแสวงหาได้รับหรือส่งต่อข้อมูลและความคิดในทุกรูปแบบและในสื่อทุกประเภท เด็กมีสิทธิที่จะมีอิสรภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา สิทธิในการมีส่วนร่วมนี้รวมทั้งสิทธิที่จะสมาคมกันโดยสงบ เด็กมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะที่มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมเด็กในด้านต่างๆ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่ามาตรการต่างๆ และการคุ้มครองเด็กในด้านต่างๆ นั้น ไม่ได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด แต่มาตรการส่วนมากมีจุดมุ่งหมายในการคุ้มครองเด็กมากกว่าหนึ่งด้านและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เช่น การให้อาหารและที่อยู่อาศัย การเลี้ยงดูบิดามารดา ก็เพื่อสิทธิในชีวิตและการอยู่รอดของเด็ก แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นไปเพื่อพัฒนาการตามวัยของเด็กด้วย การคุ้มครองเด็กในด้านต่างๆ นอกจากเพื่อปกป้องเด็กจากอันตรายแล้ว ยังส่งเสริมการพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะด้านการศึกษาด้วย เพื่อไม่ให้อันตรายต่างๆ มาเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและพัฒนาของเด็ก และเพื่อไม่ทำให้การพัฒนาการของเด็กหยุดชะงักลงนั่นเอง

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ ในประเทศไทยและในต่างประเทศ

1. กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

กฎหมายเกี่ยวกับการพนันของประเทศไทยนั้น นอกจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันแล้ว ยังมีบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งจะมีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันเอาไว้ส่วนหนึ่งหรือในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งความผิดเกี่ยวกับการพนันมีการกำหนดโทษทางอาญาเอาไว้ด้วย แต่สำหรับเรื่องการพนันออนไลน์นั้น ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ออกมารองรับในเรื่องนี้โดยตรง แต่เป็นการปรับใช้กฎหมายการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 คู่กับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์แทนในฐานะที่เป็นกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่ง ซึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในครั้งนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของประเทศไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจถึงเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้นด้วย

1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันมีดังต่อไปนี้

มาตรา 853 “อันการพนันหรือขันต่อท่านว่าหาก่อให้เกิดหนี้ไม่สิ่งที่ได้ให้กันไปใน การพนันหรือขันต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้เป็นอย่างหนึ่งอย่างใดมิได้

ข้อบัญญัติที่กล่าวนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงข้อตกลงเป็นมูลหนี้เป็นอย่างหนึ่งอย่างใด อันฝ่ายข้างเสียพนันขันต่อหากทำให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อจะใช้หนี้เงินพนันหรือขันต่อ นั้นด้วย”

มาตรา 854 “อันการออกสลากกินแบ่งก็ดี ออกสลากกินรวบก็ดี ท่านว่าเป็นสัญญา อันจะผูกพันต่อเมื่อรัฐบาลได้ให้อำนาจหรือให้สัตยาบันแก่การนั้นเฉพาะราย นอกนั้นท่านให้บังคับตาม บทบัญญัติ มาตรา 853”

มาตรา 855 “ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา 312 และ 916 ตัวเงินหรือเอกสาร อย่างอื่นทุกฉบับซึ่งออกให้เต็มจำนวน หรือแต่โดยส่วนเพื่อแทนเงินใด ๆ อันได้แต่ชนะพนันหรือขันต่อ ก็ดี ออกให้เพื่อใช้เงินที่ยืมมาใช้ในการพนันหรือขันต่อเช่นว่านั้นก็ดี ท่านว่าไม่สมบูรณ์”

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัตินี้ เงินรายใดที่ยืมแก่บุคคลกำลังเล่นการพนันหรือขันต่อ ในเวลา หรือ ณ สถานที่เล่นเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเงินนั้นได้ให้ยืมไปเพื่อเล่นการพนัน หรือขันต่อ”

จากบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้ทราบว่า การพนันไม่ก่อให้เกิดหนี้ ทั้งฝ่ายจัดให้มีการเล่น การพนันและฝ่ายที่เข้าเล่นการพนันไม่สามารถเรียกให้อีกฝ่ายชำระหนี้การพนันให้แก่ตนได้ เพราะกฎหมายไม่รับรองมูลหนี้ดังกล่าว นอกจากนี้แล้ว ในกรณีที่เป็นการเล่นที่มีการร้องขอ ตามกฎหมายหรือกฎหมายอนุญาตให้เล่นได้ ก็มีผลเพียงให้ผู้เล่นหรือจัดให้มีการเล่นไม่ต้องรับผิด ในทางอาญาเท่านั้น แต่ไม่ก่อให้เกิดหนี้ในทางแพ่งแต่อย่างใด

1.2 ประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติว่า การกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใด เป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย โดยวัตถุประสงค์กฎหมายอาญานั้น มุ่งคุ้มครองส่วนคนในสังคม เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข กฎหมายอาญาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้ บุคคลใดกระทำความผิดทางอาญาจะต้องได้รับโทษ ตามกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้เป็นความผิดในขณะนั้น ตามมาตรา 2 ประมวลกฎหมายอาญา ที่บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติ เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ซึ่งจะรับผิดมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด กฎหมาย มิได้ถือว่า การกระทำความผิดทุกอย่างร้ายแรงเท่าเทียมกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับ การกระทำของผู้กระทำนั้นเอง ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดว่าการกระทำใด ๆ เป็นความผิด อาญาหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากวัฒนธรรม ประเพณี ศีลธรรม และศาสนาของประเทศนั้น ๆ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิดและมีโทษ ซึ่งโทษหรือสภาพ บังคับในทางอาญาของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่ ประหาร ชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน ตามมาตรา 18 ประมวลกฎหมายอาญา

สำหรับความผิดทางอาญาสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ ความผิดในตัวเอง (mala in se) เป็นความผิดที่ทุกคนรู้ที่อยู่ภายในใจว่าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่อยู่ภายในจิตใจมนุษย์ทุกคน เช่น การฆ่าคนเป็นความผิด การลักทรัพย์ เป็นความผิด การทำร้ายผู้อื่นเป็นความผิด และความผิดอีกประเภทหนึ่ง คือ ความผิดเพราะกฎหมาย ห้าม (mala prohibita) ลักษณะของความผิดประเภทนี้อาจไม่ใช่สิ่งที่ชั่วในตัวเอง แต่ขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรมของสังคมแต่ละสังคมที่มีค่านิยมแตกต่างกันไปดังนั้น หากรัฐเห็นว่าการกระทำดังกล่าว ควรจะมีกฎหมายห้ามไว้มิให้กระทำเพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม รัฐก็สามารถบัญญัติไว้ได้ หากผู้ใด ผ่าฝืนผู้นั้นย่อมมีความผิด¹

ลักษณะของความผิดการพนัน ไม่ใช่ความผิดในตัวเอง แต่เป็นความผิดเพราะกฎหมาย ห้ามเนื่องจากรัฐพิจารณาแล้วว่าหากปล่อยให้มีการเล่นการพนันโดยปราศจากการควบคุมแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายตามมาแก่สังคมส่วนรวมได้ เพราะการเล่นการพนันอาจนำไปสู่

¹ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. *สังคมวิทยา อาชญากรรม*. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. หน้า 89.

การก่ออาชญากรรมอื่นได้² เช่น การลักทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย การทวงหนี้นอกระบบ เป็นต้น แม้ว่าในประมวลกฎหมายอาญาจะไม่มีบัญญัติเกี่ยวกับความผิดในเรื่องการพนันเอาไว้โดยตรง แต่เมื่อพิจารณาถึงความหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความผิดและโทษแล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติการพนันพุทธศักราช 2478 ได้มีการบัญญัติไว้ให้การพนันเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษไว้ จึงถือได้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นส่วนหนึ่งกฎหมายอาญาได้เช่นกัน³

สำหรับประเทศไทยนั้น การเล่นการพนันในอดีตไม่ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อผู้คนหันมาเล่นการพนันกันมากขึ้นจนก่อให้เกิดหนี้สินตามมา นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมมากมาย จึงได้มีการตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวที่จะต้องมีการควบคุมอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้เอง จึงได้มีการตรากฎหมายพนัน พ.ศ.2473 ขึ้นเป็นฉบับแรก โดยต่อมาได้มีการปรับปรุงเมื่อ พ.ศ.2478 ทำให้การเล่นการพนันไม่สามารถเล่นได้อย่างถูกกฎหมายเหมือนในสมัยก่อน

นอกจากนี้ การเล่นการพนันซึ่งมีความผิดและมีโทษทางอาญา ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว จะต้องได้รับโทษไปตามความหนักเบาของความผิดและการเล่นนั้น ๆ ซึ่งก็จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีการลงโทษทางอาญาอยู่เพียง 3 ประการ ได้แก่ การจำคุก ปรับ และริบทรัพย์สิน ซึ่งต่างจากการลงโทษในคดีอาญาทั่วไป เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนันมีการแยกประเภทของการเล่นไว้สองรูปแบบ ได้แก่ การห้ามเล่นโดยเด็ดขาด ตาม บัญชี ก. และการอนุญาตให้มีการเล่นได้ ตาม บัญชี ข. จึงไม่สามารถใช้เกณฑ์ในการลงโทษแบบคดีอาญาทั่วไปได้ แต่ในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ส่วนใหญ่แล้วหากผู้กระทำความผิดไม่เคยได้รับโทษมาก่อน ศาลจะมีคำพิพากษาให้มีการลงโทษกักขังแทนจำคุกก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและรูปแบบของการเล่นการพนัน คุณพินิจของศาลและหลักฐานต่าง ๆ ที่สามารถนำมาพิสูจน์ต่อศาลด้วย

1.3 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

1.3.1 ความหมายของการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มิได้มีบทวิเคราะห์ศัพท์ความหมายของคำว่า “การพนัน” เอาไว้โดยตรง มีเพียงมาตรา 4 ทวิ วรรคสอง ที่บัญญัติบทวิเคราะห์ศัพท์ของคำว่า “การเล่น” เอาไว้ ดังนี้คือ “การเล่นในวรรคก่อนให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย” ซึ่งแสดงว่า การพนันในกฎหมายนี้รวมถึงการขึ้นต่อด้วย”⁴

ในมาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมจะพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ...”⁵ หรือในมาตรา 9 ที่บัญญัติว่า “การเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงิน

² อัจฉริยา ชูตินันท์. *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพฯ, วิญญูชน. 2557.

³ นันทวัฒน์ บรมานันท์. *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”*. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). 2554.

⁴พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 4 ทวิ วรรคสอง.

⁵พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 5.

หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่น”⁶ ซึ่งทั้งหมดนี้ แสดงความหมายของการพนันว่าจะต้องมีการเล่นที่มีลักษณะได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สินกันในตัว แต่ก็ไม่ได้มีคำจำกัดความของคำว่าการเล่นที่ชัดเจนเท่าที่ควร

1.3.2 สัญญาการพนันและขั้นตอน

บทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายการพนัน ปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 18 การพนันและขั้นตอน โดยได้กล่าวถึงว่า การพนันจัดเป็นสัญญาประเภทหนึ่ง ดังนั้น จึงต้องเข้าลักษณะสัญญาทั่วไป คือ ต้องมีคู่สัญญาสองฝ่ายหรือมากกว่านั้นขึ้นไป ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีฝ่ายละเท่าไรก็ได้

ลักษณะของการพนันและขั้นตอน

1. ต้องมีผู้เล่นอย่างน้อย 2 ฝ่ายขึ้นไป ไม่ว่าจะเล่นกันระหว่างผู้เล่นด้วยกัน เช่น การเล่นไพ่ รัมมี่ หรือการเล่นระหว่างเจ้ามือ (Banker) กับผู้เล่น (Player) เช่น การเล่นไฮโลว์ เป็นต้น

2. ต้องมีฝ่ายหนึ่งแพ้ และอีกฝ่ายหนึ่งชนะเสมอ หากมีแต่แพ้อย่างเดียวหรือมีแต่ชนะอย่างเดียว ไม่เป็นการพนันขั้นตอน

3. ต้องมีการเดิมพันเป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีราคาได้ หากไม่สามารถมีราคาได้ เช่น การเล่นกินน้ำอัดลม ก็จะไม่มีความผิดการพนัน⁷

4. ผู้เล่นต้องมีส่วนร่วมในการเล่นด้วย จึงจะเรียกว่าเป็น “การพนัน” (Gambling) แต่ถ้าต้องอาศัยเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นเงื่อนไขในการแพ้ชนะ เรียกว่า “ขั้นตอน” (Betting)

5. สัญญาที่เกิดขึ้นจากการเล่นพนัน ไม่สามารถบังคับหรือเรียกร้องกันได้ตามกฎหมาย

สัญญาการพนันและขั้นตอนจะต้องมีทั้งทางได้และทางเสีย เช่น นาย เอ เชื้อมั้น ในผีเท้าของนักกีฬาฟุตบอลไทยว่าจะชนะทีมฟุตบอลประเทศจีน ส่วนนาย บี ก็เชื่อว่าทีมฟุตบอลจากประเทศจีนผีเท้าดีกว่า ทั้งสองคนจึงมีการทำพนันกันว่า ถ้าทีมฟุตบอลไทยชนะ นายบี จะจ่ายเงินให้นายเอ 500 บาท แต่ถ้าทีมฟุตบอลประเทศจีนชนะ นายเอต้องจ่ายเงินให้นายบี 500 บาท ลักษณะเช่นนี้ ย่อมเป็นการพนัน เพราะมีฝ่ายหนึ่งที่ได้เงินและมีอีกฝ่ายที่เสียเงิน

แต่ถ้านายเอฝ่ายเดียวตกลงกับนายบีว่า ถ้าทีมฟุตบอลไทยชนะจะให้เงินนายบี 500 บาท แต่ถ้าแพ้ไม่เอาเงิน ไม่ถือว่าเป็นการพนัน เพราะนายบีไม่ต้องเสียอะไรเลย ไม่เข้าลักษณะของการพนัน

ลักษณะที่สำคัญของการพนัน คือ สิ่งที่ต้องเสียแก่กันในการพนัน ต้องเป็นเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น ถ้าเป็นประโยชน์อย่างอื่น แม้จะคำนวณเป็นเงินได้หรือแรงงาน ก็ไม่ใช่การพนันขั้นตอน ตัวอย่างเช่น นายดินตกลงพนันมวยคู่ทางโทรทัศน์กับนายฟ้าว่า ถ้านักมวยมุนน้ำเงินชนะ

⁶พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 9.

⁷ ชุมพล โลหะชาละ. “การพนันชนิดต่างๆที่ขึ้นสู่ศาล” ใน *อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตำรวจตรีสุวิทย์ โสภิตทัต*. หน้า 7. กรุงเทพมหานคร; โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์. 2524.

นักมวยมวมแดง นายตินจะจ่ายเงินให้นายฟ้า 500 บาท แต่ถ้านักมวยมมน้ำเงินแพ้ นายฟ้าจะจ่ายเงินให้นายติน 500 บาท เป็นการเล่นการพนันเอาเงินกัน หรือนายหนึ่งกับนายสองทำกัน เอรารถจักรยานยนต์มาแข่งขันประลองความเร็วกันว่า ถ้าฝ่ายใดแพ้จะต้องยกรถจักรยานยนต์คันนั้นให้แก่กัน เช่นนี้เป็นการพนันเอาทรัพย์สินกัน

แต่ถ้านายหนึ่งกับนายสองตกลงกันว่า ถ้าใครแพ้จะต้องไปตัดหญ้าให้ที่บ้านของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่นนี้ไม่ใช่เป็นการพนัน เพราะสิ่งที่ได้เสียเป็นแรงงานหรือการบริการ ไม่ใช่เอาเงินหรือทรัพย์สินแก่กัน ถ้าฝ่ายใดที่กำหนดเงื่อนไขไว้โดยอาศัยเหตุการณ์ทำให้ตนมีแต่ทางได้ฝ่ายเดียว หรือมีแต่ทางเสียอย่างเดียว ไม่มีทางได้ สัญญานั้นก็ไม่ใช่สัญญาการพนันและชั้นต่อ แต่อาจจะกลายเป็นสัญญามีเงื่อนไข^๖ โดยมาตรา 853 ได้บัญญัติไว้ว่า “อันการพนันหรือชั้นต่อนั้น ท่านว่าหาก่อให้เกิดหนี้ไม่ สิ่งใดที่ให้แก่กันไปในการพนันหรือชั้นต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้ อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้”

ข้อบัญญัติที่กล่าวนี้ ท่านให้ใช้ตลอดถึงข้อตกลงเป็นมูลหนี้ อย่างหนึ่งอย่างใด อันฝ่ายข้างเสียพนันชั้นต่อหากทำให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อจะใช้หนี้เงินพนันหรือชั้นต่อนั้นด้วย”

จากบทบัญญัติมาตรา 853 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ สามารถแบ่งการพนันหรือชั้นต่อ ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การพนัน คือ การเข้าเล่นในทำนองการแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและฝีมือพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินกัน ไม่ว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือไม่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายก็ตาม

2. ชั้นต่อ คือ การเข้าเล่นโดยอาศัยการเสี่ยงต่อเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่ไม่แน่นอน อันจะเกิดขึ้นข้างหน้าโดยคู่กรณีมีความเห็นไม่ตรงกัน จึงตกลงกันว่าถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นแน่นอนตามที่ตกลงกันไว้แล้ว ฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะ อีกฝ่ายหนึ่งแพ้ และฝ่ายแพ้จะต้องใช้เงินหรือทรัพย์สินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้ชนะนั้น แต่ไม่ว่าจะเป็นการเล่นพนันหรือชั้นต่อผลตามมาตรา 853 คือ ไม่ก่อก่อให้เกิดหนี้แต่อย่างใด

ข้อแตกต่างระหว่างการพนันและชั้นต่อ ก็คือ การพนันนั้น ผู้เข้าเล่นต้องใช้ไหวพริบและฝีมือร่วมกับเหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไขแห่งการแพ้ชนะด้วย แม้จะเพียงฝ่ายเดียวก็ตาม ส่วนการชั้นต่อนั้นผู้เข้าเล่นไม่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไขแห่งการแพ้ชนะเลย การแพ้ชนะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้ตกลงกันไว้ว่าจะมีผลไปในทางใด เป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องทำตามแบบ ดังนั้น คู่สัญญาตกลงด้วยวาจาก็ได้ และเมื่อเป็นสัญญาพนันชั้นต่อก็ไม่ก่อก่อให้เกิดหนี้ หรือหนี้สิ่งใดให้แก่กันไปในการพนันหรือชั้นต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้ อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้^๗

^๖มาโนช สุทธิวาทนฤพุฒิ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความและการพนันชั้นต่อ. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2551. หน้า 205.

^๗รัฐสิทธิ์ คุรุสุวรรณ. กฎหมายเกี่ยวกับเอกเทศสัญญา. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2558. หน้า 193.

1.3.3 ผลของสัญญาการพนันหรือขันต่อ

สัญญาการพนันและขันต่อ ตามมาตรา 853 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก่อให้เกิดผลแห่งสัญญา ดังนี้

1. ตามมาตรา 853 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติในเรื่องของผลแห่งสัญญาว่า “หาก่อให้เกิดหนี้ไม่” ซึ่งหมายความว่า การได้เสียตามสัญญาการพนันหรือขันต่อไม่ถือว่าหนี้สินต่อกัน ไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ เช่น ดำเล่นไฮโลเสียให้แก่แดง 1,000 บาท ดำไม่มีเงินให้จึงขอผ่อนผันในวันหลัง ต่อมาดำไม่ยอมชำระหนี้ให้แดงจะฟ้องร้องต่อศาล ขอให้ศาลบังคับให้ดำชำระหนี้ไม่ได้

2. สิ่งใดที่ให้กับไปในการพนันหรือขันต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่ชำระหนี้พนันหรือขันต่อไปแล้วจะเรียกคืนไม่ได้

การพนันขันต่อนี้ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีทั้งประเภทที่ขออนุญาตเล่นได้และห้ามเด็ดขาดมิให้ผู้ใดเล่น มิฉะนั้นมีโทษทางอาญา แต่การพนันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้ ไม่ว่าจะเป็นการพนันในประเภทใดก็ตาม ล้วนมีผลตามที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น โดยมีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 912/2521 เงินเดิมพันการพนันชกมวยที่โจทก์วางไว้กับ นายบ่อนหรือคนกลาง แม้คนกลางไม่ใช่คู่พนันก็เป็นเงินที่ชำระแก่กันในการเล่นการพนัน โจทก์ทวงเงินที่ชนะพนันไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1791/2550 จำเลยส่งจ่ายเช็คให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้การพนันสลากกินรวบ จึงไม่ก่อให้เกิดหนี้อันจะเรียกร้องกันได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 853, 854 จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินตามเช็คแก่โจทก์

1) ข้อยกเว้นที่การพนันก่อให้เกิดหนี้ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 854 บัญญัติว่า “อันการออกสลากกินแบ่งก็ดี ออกสลากกินรวบก็ดี ท่านว่าเป็นสัญญาผูกพันต่อเมื่อรัฐบาลให้อำนาจหรือให้สัตยาบันแก่การนั้นเฉพาะราย นอกนั้นให้บังคับตามบทบัญญัติมาตรา 853”

การพนันหรือขันต่อที่กฎหมาย กำหนดยกเว้นให้ผูกพันฟ้องร้องกันได้ มีด้วยกัน 2 ประเภท คือ

1. สลากกินแบ่ง คือ การที่ผู้เล่นเสี่ยงโชคระหว่างกันเองโดยการที่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งเอาเงินนั้นมารวมกันไว้ เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆและภาษี เมื่อเหลือเงินก็เอามาจัดแบ่งเป็นรางวัล โดยการเสี่ยงโชคด้วยการออกเลขสลากนั้น เลขสลากของผู้ใดที่ซื้อไว้ตรงกับเลขสลากที่ออกผู้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับรางวัลไป ซึ่งการออกสลากกินแบ่งในประเทศไทย รัฐบาลเป็นผู้ผูกขาดจำหน่ายเอง โดยพิมพ์สลากขึ้นจำหน่ายแก่ประชาชน ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

2. สลากกินรวบ คือ การเสี่ยงโชคอย่างหนึ่ง โดยวิธีที่ผู้จัดให้มีการเล่นโดยให้ของเป็นรางวัล เช่น รถยนต์ เครื่องประดับ หรือสิ่งของอื่น อาจขายสลากเท่าจำนวนราคาหรือมากกว่าตามที่กำหนดไว้ให้แก่ผู้เล่น โดยผู้จัดให้มีการเล่นจะเป็นผู้เอาเงินที่ขายสลากได้ไว้ทั้งหมดเมื่อออกเลขสลากมา ผู้ใดถูกก็มีสิทธิได้รับของนั้นไป รางวัลอาจจะมีรางวัลเดียวหรือหลายรางวัลก็ได้

สลากกินแบ่งและสลากกินรวบนี้เป็นสัญญาระหว่างผู้จัดให้มีการออกสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ กับผู้เข้าเล่นนั้นจะผูกพันหรือฟ้องร้องบังคับกันได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลให้อำนาจให้สัตยาบันแก่การออกสลากกินนั้นเฉพาะรายๆไป เมื่อผู้จัดให้มีการเล่นรายใดได้รับอำนาจหรือสัตยาบันจากรัฐบาลแล้ว สัญญาที่ผูกพันกันและฟ้องบังคับกันได้ ไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 853 แต่ถ้ารัฐบาลไม่ได้ให้อำนาจหรือสัตยาบันไว้แล้ว การเล่นย่อมไม่ก่อให้เกิดหนี้ที่จะผูกพันกันตามบทบัญญัติมาตรา 853

การอนุญาตให้ออกสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบนั้น รัฐบาลให้อำนาจออกได้ โดยต้องมีการขออนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนันและกฎกระทรวงระเบียบวิธีการต่างๆ ที่กำหนดไปยังรัฐบาล โดยที่ผู้ขออาจจะเป็นองค์การ เทศบาล จังหวัด หรือเอกชน เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ออกสลากกินแบ่ง หรือสลากกินรวบ นั้นตามคำร้องขอแล้วเรียกว่ารัฐบาลให้อำนาจ

ส่วนในกรณีที่รัฐบาลได้ให้สัตยาบันนั้น ได้แก่ การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล ซึ่งเป็นการจัดทำขึ้นโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลของกระทรวงการคลัง กรณีเช่นนี้ไม่ต้องมีการขออนุญาต โดยที่กระทรวงการคลังเสนอหลักการและเหตุผลเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุญาตออกสลากกินแบ่ง เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติตามนั้นกรณีเช่นนี้ เรียกว่ารัฐบาลให้สัตยาบัน

2) การออกตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นแทนเงินอันได้แต่ชนะพนันหรือออกให้เป็นการใช้เงินที่ยืมมาใช้ในการพนัน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 855 บัญญัติว่า “ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติ มาตรา 312 และ 916 ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับซึ่งออกให้เต็มจำนวนหรือแต่โดยส่วนเพื่อแทนเงินใดๆ อันได้และชนะพนันหรือขึ้นต่อ เช่นว่านั้นก็ดี ท่านว่าไม่สมบูรณ์

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติมาตรานี้ เงินรายใดให้ยืมแก่บุคคลกำลังเล่นการพนันหรือขึ้นต่อในเวลาหรือ ณ สถานที่เล่นเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เงินนั้นได้ให้ยืมไปเพื่อเล่นการพนันขึ้นต่อ”

จากบทบัญญัติมาตรานี้ แยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับซึ่งผู้แพ้พนันออกให้เต็มจำนวนหรือหรือเพียงบางส่วนแก่ผู้ชนะพนัน ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ ผู้ชนะพนันจะฟ้องร้องบังคับให้ผู้แพ้พนันชำระหนี้ตามตั๋วเงินหรือเอกสารนั้นไม่ได้

2. ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับซึ่งออกให้เพื่อใช้เงินที่ยืมมาใช้ในการพนันขึ้นต่อ ถือว่าไม่สมบูรณ์ เป็นการออกให้เพื่อใช้เงินยืมมาใช้ในการพนัน เช่น แดงขอยืมเงินเข้ามาเพื่อการเล่นการพนัน โดยดำรู้ว่าแดงจะนำเงินที่ยืมไปเล่นการพนัน แล้วแดงออกตั๋วเงินชนิดหนึ่งหรือทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้แก่ดำ ดังนี้ ตั๋วเงินไม่สมบูรณ์ ดำจะนำมาเรียกร้องหรือฟ้องร้องบังคับชำระหนี้เอาจากแดงไม่ได้

ส่วนความในมาตรา 855 ที่ว่า “ภายในบังคับบทบัญญัติ มาตรา 312 และ 916” นั้นถือเป็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไปในมาตรา 855 โดยในมาตรา 312 บัญญัติว่า “ในมูลหนี้อันพึงต้องชำระตามเขาสั่งนั้น ลูกหนี้จะยกข้อต่อสู้ซึ่งมีต่อเจ้าหนี้เดิมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ผู้รับโอนโดยสุจริตนั้นหาได้ไม่ เว้นแต่ที่ปรากฏในตัวตราสารนั้นเอง หรือที่มีขึ้นเป็นธรรมดาสืบจากลักษณะแห่งตราสารนั้น”

และในมาตรา 916 บัญญัติว่า “บุคคลทั้งหลายผู้ถูกฟ้องในมูลตัวแลกเงิน หากอาจจะต่อสู้ผู้ทรงด้วย ข้อต่อสู้อันอาศัยความเกี่ยวพันกันเฉพาะบุคคลระหว่างตนกับผู้สั่งจ่ายหรือกับผู้ทรงคนก่อนๆ นั้นได้ไม่ เว้นแต่การโอนจะได้มีขึ้นด้วยคบคิดกันฉ้อฉล” กล่าวคือ ถ้าตัวเงินที่ออกให้โดยไม่สมบูรณ์นั้น ได้โอนไป ยังบุคคลอื่นและบุคคลนั้นได้รับไว้โดยสุจริต มิได้คบคิดกันฉ้อฉลแล้ว ผู้ออกตัวเงินจะยกความ ไม่สมบูรณ์นั้นขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนโดยสุจริตหาได้ไม่ เพราะผู้รับโอนโดยสุจริตไม่ทราบถึงความไม่สมบูรณ์ ของตัวเงิน

สำหรับในวรรคท้าย มาตรา 855 นั้น เป็นการบัญญัติถึงภาระการพิสูจน์ใน ข้อที่นอกเหนือจากที่กฎหมายสันนิษฐานว่าจะต้องตกแก่ผู้ที่ถูกกล่าวอ้างเป็นอย่างอื่นนั้น ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ ตามที่กล่าวอ้างมา ก็ต้องถือว่าเป็นไปตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย คือ ต้องถือว่าเงินที่ให้ยืมแก่ บุคคลที่กำลังเล่นการพนันหรือขันต่อในเวลา หรือ ณ สถานที่เล่นเช่นนั้น เป็นเงินที่ให้ยืมไปเพื่อเล่น การพนันหรือขันต่อ

1.3.4 การเล่นตามมาตรา 4 ทวิ

มาตรา 4 ทวิ บัญญัติว่า ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกัน หรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนาย ด้วย

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา 4 ทวิ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้น เป็นบทบัญญัติที่ครอบคลุมกว้างสำหรับการพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุไว้ใน บัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือที่ยังไม่มีกฎกระทรวงระบุ ห้ามไว้ ซึ่งเป็นการบัญญัติเผื่อไว้ในอนาคต ถ้ามีการเล่นพนันอื่นใด นอกเหนือจากบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชีทั้งสองนี้ ผู้เล่นจะอ้างว่าไม่มีกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ไม่ได้ เพราะแม้จะมีได้ระบุห้ามเพิ่มเติมไว้ในกฎกระทรวง แต่กฎกระทรวงก็มีได้ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ว่าให้ เล่นพนันกันได้

ดังนั้น การเล่นตามมาตรา 4 ทวิ จึงเป็นการเล่นที่ไม่มีกฎหมายหรือกฎกระทรวงระบุ ชื่อไว้ เล่นอย่างไร พนันกันโดยวิธีใด จึงเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องบรรยายฟ้องให้ศาลและจำเลยเข้าใจถ้า โจทก์กล่าวในฟ้องว่าจำเลยสมคบกันเล่นการพนันขันต่ออันเป็นการเล่น นอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และไม่ใช่การเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง โดยมีได้บรรยายว่าเล่นกันอย่างไร พนันกันด้วยวิธีใด จึงเป็นฟ้องที่ไม่พอให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ไม่ชอบ ด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) ต้องยกฟ้อง ดังตัวอย่างคำพิพากษา ศาลฎีกาต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 237/2513 การเล่นพนันดวด เป็นการพนันตามบัญชี ข. หมายเลข 22 เป็นการพนันตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน 2478 ถ้าเล่นโดยไม่ได้ รับอนุญาตเป็นความผิด แต่การเล่นสกาพนันเป็นการเล่นที่มีได้ระบุห้ามเพิ่มเติมไว้ในกฎกระทรวง มิได้ ระบุชื่อและเงื่อนไขให้เล่นไว้ในกฎกระทรวง จึงเป็นผิดตามมาตรา 4 ทวิ ดังนั้น ถ้าโจทก์ฟ้องว่า เล่นพนันดวด แต่ทางพิจารณาได้ความว่าเล่นสกาพนัน ศาลก็จะลงโทษจำเลยไม่ได้

1.3.5 ประเภทของการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 4 บัญญัติว่า ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มีหรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใด สมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใด ก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในการเล่นอันระบุไว้ในวรรค 2 ข้างต้นนั้น จะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดมีขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การเล่นหมายเลข 5 ถึง 15 ในบัญชี ข. หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้แล้วนั้น จะให้รางวัลตราค่าเป็นเงินไม่ได้ และห้ามมิให้ผู้ใดรับรางวัลที่ให้ไปแล้วนั้นกลับคืน หรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้นในสถานงานหรือการเล่นหรือบริเวณต่อเนื่องในระหว่างมีงานหรือการเล่น

จากบทบัญญัติใน มาตรา 4 ดังกล่าว จะเห็นว่าได้ ประเภทของการพนันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเล่นพนันที่ห้ามเล่นโดยเด็ดขาด และการเล่นพนันที่สามารถเล่นได้ โดยต้องขออนุญาตเสียก่อน โดยปรากฏอยู่ในท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งจะระบุถึงชื่อของการเล่นการพนันประเภทต่าง ๆ แยกออกเป็นบัญชี ก. และ บัญชี ข. ดังนี้

1) การพนันประเภทห้ามเด็ดขาดตาม บัญชี ก.

การพนันอันระบุไว้ตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน เป็นการเล่นพนันที่ห้ามเล่นโดยเด็ดขาด ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ทั้งนี้รวมถึง การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ โดยอาจจำแนกได้อีก 3 ประเภท คือ การเล่นตามบัญชี ก. การเล่นที่มีลักษณะคล้ายบัญชี ก. และการเล่นร้ายแรงอื่นใดที่กำหนดห้ามไว้ในกฎกระทรวง

การเล่นพนันตามบัญชี ก. ในปัจจุบัน การพนันประเภทห้ามเด็ดขาดที่ปรากฏอยู่ในบัญชี ก. มี 27 ชนิด คือ¹⁰

- 1 หวย ก. ข.
- 2 โปป๋น
- 3 โปกำ
- 4 ถั่ว

¹⁰พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. บัญชี ก.

- 5 แปกเก้า
- 6 จับยี่กี
- 7 ต่อแต้ม
- 8 เปี้ยโบกหรือคู่คี่หรืออีโจ้ง
- 9 ไฟสามใบ
- 10 ไม้สามอัน
- 11 ช้างงา หรือปือก
- 12 ไม้ดำ ไม้แดง หรือปลาดำปลาแดง หรืออีดำอีแดง
- 13 อีโปงครอบ
- 14 กำตัด
- 15 ไม้หมุน หรือล้อหมุนทุกๆ อย่าง
- 16 หัวโตหรือทายภาพ
- 17 การเล่นซึ่งมีการทรมานสัตว์ เช่น เอามีดหรือหนามผูกหรือวางยาเบื่อยาเมา ให้สัตว์ชนหรือต่อสู้กัน หรือสูมไฟบนหลังเต่าให้วิ่งแข่งขันกัน หรือการเล่นอื่นๆ ซึ่งเป็นการทรมานสัตว์อันมีลักษณะคล้ายกับที่วามานี้
- 18 บิลเสียดรู ตีผี
- 19 โยนจิ้ม
- 20 สี่เหลงาลัก
- 21 ชลูกขลิก
- 22 น้ำเต้าทุกๆ อย่าง
- 23 ไฮโลว์
- 24 อีก่อย
- 25 ปั้นแปะ
- 26 อีโป้งซัด
- 27 บาการา¹¹

สำหรับการพนันที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับที่ระบุไว้ตามบัญชี ก. นั้น มีรูปแบบและวิธีการเล่นที่คล้ายคลึง แต่อาจมีรายละเอียดเล็กน้อยบางส่วนที่แตกต่างออกไป เช่น ชื่อเรียกในการพิจารณาว่าการเล่นดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงหรือไม่ จะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านการพนันเป็นผู้ตัดสิน เพราะเป็นข้อเท็จจริงศาลจึงต้องอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญการพนันเป็นเครื่องวินิจฉัยความผิดของจำเลย และโจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้เห็นถึงลักษณะวิธีการเล่น เพื่อให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีด้วย¹² เช่น การเล่นพนันโยนหลุม การโยนยางเส้น การพนันดังกล่าวเป็นการ

¹¹ บัญชี ก. 27 เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

¹² สมพร พรหมหิตาธร, คู่มือกฎหมายการพนัน(กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2538). หน้าที่

พนันที่ไม่ระบุชื่อไว้ แต่วิธีการเล่นดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงกับการเล่นโยนจิมในบัญชี ก. ดังนั้น ก. ย่อมถือได้ว่าเป็นการพนันที่มีลักษณะคล้ายบัญชี ก. ได้

ส่วนการพนันประเภทร้ายแรงอื่นใดที่กฎกระทรวงระบุไว้เพิ่มเติม ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ โดยการเล่นร้ายแรงอื่นใดนี้ ต้องร้ายแรงเท่ากับที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และการเล่นร้ายแรงอื่นใดนี้ ต้องไม่ใช่กรณีมาตรา 4 ทวิด้วย โดยการเล่นร้ายแรงอื่นใดที่กำหนดห้ามไว้ในกฎกระทรวงนี้ปัจจุบันมีอยู่ 2 ประเภท คือ บาคารา ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 พุทธศักราช 2503 ข้อ 2 ที่ให้เพิ่มเติมการเล่นดังกล่าวไว้ในข้อที่ 27 และสล็อตแมชชีน ที่กำหนดโดยกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2504 ข้อ 1 ซึ่งเพิ่มการเล่นดังกล่าวไว้ในบัญชี ก. หมายเลขที่ 28

เหตุผลที่กฎหมายอนุญาตให้มีการระบุประเภทของการพนันเพิ่มเติมก็เพื่ออุดช่องว่างกรณีมีการพนันชนิดใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นหรือมีรูปแบบการพนันใหม่ๆ ที่รับมาจากต่างประเทศ ซึ่งถ้ากระทรวงมหาดไทยเห็นว่าเป็นการเล่นที่ร้ายแรงเป็นภัยต่อส่วนรวมและต่อประเทศก็สามารถออกกฎกระทรวงมาห้ามมิให้มีการเล่นการพนันดังกล่าวได้

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ประเภทนี้ ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มีหรือเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นโดยเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใดๆ ให้มีการเล่นชนิดใดก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา¹³ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการอนุญาตกระทำไต่ยาก จึงมีผลเท่ากับไม่อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นในตัว

2) การพนันประเภทอนุญาตให้มีการเล่นได้ตาม บัญชี ข.

การพนันที่ระบุไว้ใน บัญชี ข. เป็นประเภทของการเล่นที่ห้ามเล่น เว้นแต่จะมีการอนุญาตให้เล่นได้ ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรให้สามารถเล่นได้ โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 28 ชนิด¹⁴ ดังนี้

1. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข 17 แห่งบัญชี ก.

2. วิ่งวัวคน

3. ชกมวย มวยปล้ำ

4. แข่งเรือฟ่ง แข่งเรือลื้อ

5. ชี้อู

6. โยนห่วง

7. โยนสตางค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

8. ตกเบ็ด

9. จับสลากโดยวิธีใด ๆ

10. ยิงเป้า

¹³ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 4 วรรคหนึ่ง.

¹⁴ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. บัญชี ข.

11. ปาหน้าคน ปาส์ตัว หรือสิ่งใด ๆ
12. เต้าข้ามด่าน
13. หมากแกว
14. หมากหัวแดง
15. บิงโก
16. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง
17. โตแต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
18. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
19. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
20. ข่ายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น
21. ไฟนกระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟต่าง ๆ
22. ดวด
23. บิลเลียด
24. ช้องอ้อย
25. สะบ้าทอย
26. สะบ้าชุด
27. ฟุตบอลโต๊ะ
28. เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ตี ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

นอกจากนี้ การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันกับที่บัญญัติ ข. ได้บัญญัติไว้ คือ การเล่นที่แม้จะไม่ใช้การเล่นพนันที่กำหนดห้ามเล่นอย่างชัดเจน แต่มีรูปแบบการเล่นในทางข้อเท็จจริงที่คล้ายกันกับในบัญญัติ ข. หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ก็ยังคงต้องได้รับอนุญาตก่อนถึงจะมีการเล่นหรือจัดให้เล่นได้

การเล่นอันระบุไว้ในบัญญัติ ข. ประเภทนี้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต¹⁵ ถึงแม้ว่าการเล่นดังกล่าวจะอนุญาตได้ แต่กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายควบคุมและอนุญาตให้เล่นการพนันได้เพียงบางประเภทเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ยังมีการเล่นบางประเภทที่สามารถจัดให้มีการเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต ได้แก่ ไพ่บริดจ์ ซึ่งเล่นในสมาคมระหว่างสมาชิก หรือบุคคลที่สมาคมอนุญาตหรือเล่นในบ้านระหว่างญาติมิตร โดยสมาคมผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับ

¹⁵พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 4 วรรคสอง.

ผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคสสถานที่ที่มีบริเวณกว้างขวาง และรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกิน 1 โต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำนวนไม่เกิน 5 โต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเก็บตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกาถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้นตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน บิลเลียดโดยอนุโลม และวิ่งวัวคน ซึ่งไม่มีการเล่นโตเตโลเซเตอร์สวีป หรือบู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย ขกมวย มวยปล้ำ ซึ่งกรมพลศึกษาหรือแผนกศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคจัดให้มีขึ้นระหว่างนักเรียน

อนึ่ง ยังมีการเล่นการพนันประเภทอื่นนอกเหนือจากที่อยู่ในบัญชี ก. และบัญชี ข. เช่น การพนันทายผลฟุตบอล การพนันทางอินเทอร์เน็ต และการเล่นการพนันแข่งบั้งไฟ เป็นต้น ซึ่งจัดอยู่ในการเล่นการพนัน¹⁶ ปัจจุบันไม่สามารถอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันได้เนื่องจากไม่มีการระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวงการจัดให้มีการแถมพกดหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ¹⁷

3) การเล่นอื่นใด

การเล่นอื่นใดหรือการเล่นประเภทอื่น ตามมาตรา 4 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 หมายความว่า การพนันนอกเหนือจากการพนันตามที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข.ซึ่งมิได้ระบุชื่อหรือวิธีการเล่นไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และไม่มีลักษณะคล้ายกับการพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. การพนันตามที่กล่าวมานี้จะขออนุญาตให้เล่นได้ ก็ต่อเมื่อมีกฎกระทรวงระบุชื่อและเงื่อนไขไว้แล้ว หากยังไม่มีการระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ก็จะอนุญาตให้เล่นไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอุดช่องว่างในการใช้กฎหมาย เนื่องจากอาจมีกรณีอื่นใดที่มีการเล่นการพนันอื่น ๆ อยู่ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.และ ข. ทั้งนี้ ยังได้บัญญัติถึงความหมายของการเล่นให้หมายความรวมถึง การทาย หรือ การทำนายอีกด้วย ยกตัวอย่างตามคำพิพากษาฎีกาที่ 237/2513 ซึ่งมีการพิจารณาถึงการเล่นพนัน “สกา” ซึ่งเป็นการเล่นพนันของอินเดีย และไม่เข้าตามชนิดของการเล่นพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. จึงเป็นการพนันอื่นใดตามมาตรา 4 ทวิ ไม่ใช่การพนันตามมาตรา 4 กำหนดไว้ เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติพนัน พ.ศ.2478 ของประเทศไทย ไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า พนัน เอาไว้อย่างแน่ชัด นอกจากนั้น ในมาตรา 4 ทวิ ใช้คำว่า “การเล่น” ไม่ได้ใช้คำว่า “พนัน” ทำให้ต้องตีความตามบทบัญญัติมาตรา 5 ประกอบกัน จึงจะมีความชัดเจนของคำว่า การพนัน ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเมื่อตีความตามมาตรา 4 ทวิ และมาตรา 5 แล้ว อาจสรุป

¹⁶พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 4 ทวิ.

¹⁷พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. มาตรา 8.

ได้ว่า การเล่นเกมพนันจะต้องประกอบไปด้วย¹⁸ การเล่นด้วยฝีมือหรือทำนายผลของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคต และต้องมีการได้หรือเสียทรัพย์สินแก่กัน

นอกจากการเล่นเกมพนันที่กล่าวมาข้างต้น ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้มีข้อห้ามถึงกรณีการแถมพหหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคเอาไว้ ดังนี้

มาตรา 8 การจัดให้มีการแถมพหหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ตามร้านค้าหรือการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ มักใช้วิธีการเหล่านี้ในการชักจูงลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการของตนซึ่งถือเป็นการส่งเสริมการค้าของตนไปในตัว โดยจะใช้วิธีให้เล่นของเล่นเสี่ยงโชคซึ่งจะสามารถทราบผลได้อย่างรวดเร็วและในบางครั้งก็มีวิธีเล่นที่คล้ายกับการเล่นเกมพนันบางประเภทซึ่งอาจกำหนดจำนวนการเล่นตามราคาสินค้าที่ลูกค้าใช้บริการโดยหากซื้อสินค้ามากเท่าใดก็จะมีสิทธิในการเล่นเสี่ยงโชคมากเท่านั้น ทำให้เป็นช่องทางในการแสวงหากำไรโดยไม่ชอบของผู้ประกอบการอันเป็นการเอาเปรียบลูกค้า นอกจากนี้หากมีการเล่นที่มีการนำรูปแบบของการพนันมาใช้ในการส่งเสริมการขายของตนอาจทำให้ประชาชนมีการสัมผัสกับการเล่นเกมพนันอันนำไปสู่แนวโน้มในการติดการพนันในอนาคตได้

ในส่วนของ การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการเล่นเกมพนัน มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้บัญญัติไว้ว่า

มาตรา 7 ใบอนุญาตทุกฉบับต้องกำหนด

(1) ลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขของเกมพนันโดยชัดแจ้ง

(2) สถานที่ วัน เดือน ปี และกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เล่น ถ้าเป็นใบอนุญาตสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสล็อต ให้ระบุจำนวนสลากที่จะขายกับสถานที่ วันและเวลาที่จะออกด้วย

(3) จำนวนบุคคลผู้จะเข้าเล่นมีกำหนดหรือไม่ และไม่ให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์หรือไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย เว้นแต่การเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข 16

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 7 (3) ได้กำหนดเกณฑ์อายุสำหรับผู้ที่สามารถเข้าเล่นการพนันที่ขออนุญาตได้ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์หรือไม่เป็นผู้ไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย เว้นแต่การเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข 16 ได้แก่ สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งซึ่งเด็กหรือผู้เยาว์สามารถเล่นได้

1.3.6 ทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน

มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้บัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในการเล่นการพนันออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน และทรัพย์สินที่ใช้

¹⁸ นันทวัฒน์ บรมานันท์. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). 2554. หน้า 25

เป็นเครื่องมือเล่นพนัน โดยมีกาให้อำนาจศาลในการสั่งริบได้ตามกฎหมายลักษณะอาญา เว้นแต่ทรัพย์สินที่ไม่ได้เอาออกพนัน

1. ทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน คือ ทรัพย์สินที่เป็นวัตถุแห่งการแพ้ชนะกัน ได้แก่ เงินหรือทรัพย์สิน ถ้าจับทรัพย์สินพนันได้ในวงพนันกฎหมายให้ศาลริบได้ เงินหรือของรางวัลที่ใช้เป็นสินพนัน แม้ในขณะที่จับได้จะยังไม่เป็นสินพนันหรือรางวัลในการพนันก็ยังริบได้ เช่น เงินกองกลางที่ผู้เล่นเอาวางไว้หน้าเจ้ามือ หรือของรางวัลที่วางไว้สำหรับให้แก่ผู้จับสลากได้ ศาลก็มีอำนาจริบได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32,33 เป็นต้น

2. ทรัพย์สินที่ใช้เป็นเครื่องมือเล่นพนัน คือ อุปกรณ์สำหรับใช้เล่นพนัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเล่นพนันแต่ละประเภทสมบูรณ์ ซึ่งศาลอาจพิจารณาได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการเล่นพนันหรือไม่และจะสั่งริบหรือไม่ก็ได้ เช่น หากใช้ผ้าปูรองพื้นในขณะที่เล่นการพนัน หากไม่ปูจะทำให้ไม่สามารถเล่นได้ เช่นนี้ศาลก็อาจสั่งให้ริบได้เนื่องจากถือเป็นเครื่องมือในการเล่นการพนันอย่างหนึ่ง เป็นต้น นอกจากนี้ การพนันสมัยใหม่มีการประดิษฐ์อุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการเล่นการพนันโดยเฉพาะ เช่น ลูกเต๋า หรือเครื่องสลอตแมทซิน หรือ รูเล็ต เป็นต้น ซึ่งหากไม่มีอุปกรณ์เช่นว่าก็ไม่อาจก่อให้เกิดการเล่นการพนันได้ เช่นนี้จึงเป็นทรัพย์สินที่ศาลควรสั่งริบเช่นกัน

1.3.7 ผู้จัดให้มีการเล่น

ในมาตรา 5 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 บัญญัติว่า ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติยอมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า “ผู้จัดให้มีการเล่น” หรือที่มักเรียกกันว่าเจ้าสำนักหรือเจ้ามือ มีหน้าที่ต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานว่า “จัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน” และจะต้องนำสืบหักล้างอีกข้อหนึ่งว่า ผู้เล่นตามที่จัดให้มีการเล่นขึ้นนั้น “พนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น” กันด้วย ซึ่งหมายความว่า ถ้าผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้ามือกับผู้เล่นถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกัน ผู้จัดให้มีการเล่นจะต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานทั้งข้อแรกและข้อหลัง ส่วนผู้เล่นนำสืบหักล้างเฉพาะข้อหลัง ดังตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 237/2513 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเล่นไพ่ จำเลยรับว่าเล่นไพ่จริง แต่ไม่ได้พนันเอาทรัพย์สินกัน เพียงแต่เล่นกันเพื่อแบ่งปลาที่ไปจับมาด้วยกันเท่านั้นแล้วโจทก์จำเลยแกล้งไม่สืบพยาน ดังนี้ ถือว่าจำเลยมิได้สืบหักล้างข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 5 ที่ว่าตนเล่นพนันเพื่อเอาเงินหรือทรัพย์สินอื่นต่อกัน ศาลจึงลงโทษจำเลยฐานเล่นไพ่พนันเอาทรัพย์สินกันโดยไม่รับอนุญาตได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1607/2522 เจ้าของบ้านรู้เห็นเป็นใจในการจัดให้มีการเล่นไฮโลว์ขึ้นในบ้านโดยมีการเรียกเก็บค่าตั้ง แม้มิได้จัดให้มีการเล่นขึ้นเองโดยตรง ก็ถือว่าจัดขึ้นโดยทางอ้อมเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. การพนัน 2478 มาตรา 12

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 480/2538 จำเลยที่ 18 เป็นเจ้าบ้านและเข้าเล่นการพนันไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจำเลยที่ 18 จัดให้มีการเล่นพนันจำเลยที่ 18 จึงมีความผิดฐานเป็นผู้เล่นเท่านั้น การเป็นเจ้าบ้านแต่เพียงอย่างเดียวไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันฯ ศาลชั้นต้นและ

ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ 18 ฐานเป็นเจ้าของบ้านโดยไม่ชอบแม้จำเลยที่ 18 จะมีได้ฎีกาในปัญหาหานี้ แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยได้

1.3.8 สิ้นบนนำจับ

มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2490 บัญญัติว่า “นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับกระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายสินบนนำจับด้วยและให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินสินบับดังกล่าว ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลางซึ่งศาลสั่งริบ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วหรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล”

คำว่า “สินบนนำจับ” นี้ต่างกับคำว่า “สินบนตามกฎหมายอาญา” เพราะคำว่า “สินบนในกฎหมายอาญา” หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น ที่ให้แก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้เขากระทำหรือไม่กระทำการใดในตำแหน่งของเขา แต่คำว่า “สินบนนำจับ” ในพระราชบัญญัติการพนันนี้ หมายถึง เงินรางวัลที่รัฐให้แก่บุคคลใดที่ชี้ช่องให้เจ้าพนักงานไปจับการพนันรายใดรายหนึ่งได้สำเร็จ

กฎหมายกำหนดให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับ ซึ่งเงินสินบนนำจับนี้ ศาลจะสั่งให้จ่ายก็ต่อเมื่อมีการลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดด้วย เพราะเป็นเกณฑ์คำนวณว่าผู้กระทำความผิดจะต้องจ่ายสินบนให้ผู้นำจับเท่าใด ดังนั้นในคดีที่ศาลลงโทษจำคุกแต่อย่างเดียวโดยไม่ลงโทษปรับ ศาลไม่สั่งในเรื่องให้จำเลยจ่ายเงินสินบนนำจับ แม้คดีนั้นจะมีเงินของกลางที่ศาลสั่งให้ริบอยู่ด้วยก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะมาตรา 15 บัญญัติว่าให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของเงินค่าปรับก่อน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินสินบับ จึงให้ศาลสั่งให้จ่ายจากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดของกลาง ที่ศาลสั่งริบเป็นอันดับถัดมา หรือถ้าไม่มีของกลางให้ริบ ก็ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบับจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล เป็นอันดับสุดท้าย ดังตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2295/2547 ในกรณีที่มีคำขอให้จ่ายสินบนนำจับแก่ผู้นำจับตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ศาลจะพิพากษาให้จ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับได้ต่อเมื่อมีการลงโทษปรับจำเลยด้วย เพราะจำนวนเงินค่าปรับจะต้องนำมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณว่า จะต้องจ่ายสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อคดีนี้ ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกแต่อย่างเดียวโดยไม่ลงโทษปรับ จึงไม่อาจจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับได้

1.3.9 การกำหนดโทษ

การกำหนดโทษในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นการกำหนดโทษเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยสามารถแบ่งการลงโทษออกเป็น 2 รูปแบบได้แก่ การลงโทษทางอาญาซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 9 ตรี มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 และ มาตรา 14 ทวิ และการลงโทษโดยการเรียกคืนใบอนุญาตตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัตินี้

1. การลงโทษในทางอาญา ตามมาตรา 9 ตรี มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 และ มาตรา 14 ทวิ เป็นการลงโทษโดยมีระดับในการลงโทษเพียง 3 ระดับ¹⁹ ได้แก่ การจำคุก ปรับ และริบ

¹⁹ สมพร พรหมพิตร. *คู่มือกฎหมายการพนัน*. กรุงเทพฯ, รพีสาสน์. 2538. หน้า 111.

ทรัพย์สินเท่านั้น อันเป็นการแตกต่างจากการกำหนดโทษในทางอาญาทั่วไป เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติถึงการห้ามเล่นพนันโดยเด็ดขาดและการเล่นที่ได้รับอนุญาตให้เล่นได้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดโทษทางอาญาที่แตกต่างออกไป ซึ่งในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้กำหนดโทษสำหรับผู้เล่นการพนันและผู้จัดให้มีการเล่นการพนันดังนี้

มาตรา 12 “ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวน โดย ทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน หรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลงหรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก. หมายเลข 1 ถึงหมายเลข 16 หรือการเล่นตาม บัญชี ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไปจนถึง 5,000 บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง เว้นแต่ ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้า ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จากบทบัญญัติมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้แบ่งฐานความรุนแรงของโทษตามลักษณะการเล่นการพนันดังต่อไปนี้

ผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรง หรือ ทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นการพนันตามบัญชี ก.หมายเลข 1 ถึง 16 และบัญชี ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้เท่านั้น มีความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปีและปรับตั้งแต่ 500 บาท ถึง 5,000 บาท คือผู้กระทำความผิดเหล่านี้มีโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดจึงต้องรับโทษจำคุกและโทษปรับเสมอ

ความผิดของผู้เล่นการพนันที่เป็นลูกค้าตามบัญชี ก. หมายเลข 1 ถึง 16 และการเล่นตาม บัญชี ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบหรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับโดยไม่มีโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด โดยมาตรา 12 (1) กำหนดให้ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนัน ในการเล่นต้องรับโทษทั้งจำคุกและปรับด้วย หากใช้ลงโทษจำคุกและปรับเฉพาะแต่ผู้จัดให้มีการเล่น เพียงแต่มีข้อยกเว้นว่า ถ้าเป็นกรณีผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้าจะลงโทษปรับอย่างเดียวก็ได้

กรณีความผิดอื่นนอกจากมาตรา 12 (1) คือ การพนันที่ผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือทำอุบาย ล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นการพนันตามบัญชี ก. หมายเลข 17-28 และตามบัญชี ข ทั้งหมด ยกเว้นสลากกินรวบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีผู้จัดให้มีการเล่นพนันหรือผู้เล่นตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือทั้งจำและปรับ

2. การลงโทษโดยการเรียกคืนใบอนุญาต ตามมาตรา 11 เป็นการให้อำนาจเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในการเล่น เรียกคืนใบอนุญาตได้เมื่อเห็นว่ามีเหตุสมควรเชื่อว่าผู้รับใบอนุญาตกระทำการละเมิดพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 นี้ หรือกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าประเทศไทยมีการใช้พระราชบัญญัติการพนันมาเป็นเวลานานทำให้มีการจัดประเภทของการเล่นพนันในบัญชี ก. และบัญชี ข. ที่ค่อนข้างเก่าและไม่สอดคล้องกับการเล่นการพนันที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการเล่นการพนันในปัจจุบัน และถึงแม้จะมีการกำหนดอายุของผู้ที่สามารถเข้าเล่นการพนันที่ได้รับอนุญาตแล้วก็ตาม แต่ก็ยังขาดบทคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากการเล่นการพนันที่เพียงพอและเหมาะสม นอกจากนี้ ในบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้ยังมีลักษณะที่ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดให้เด็ดขาดได้ เนื่องจากยังคงมีโทษที่ไม่รุนแรง รวมถึงกรณีของโทษปรับนั้นก็มีการปรับในจำนวนเงินที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้จากการเล่นพนันในแต่ละครั้ง และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ยังได้ให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษผู้กระทำความผิดได้ตามความเหมาะสม เช่น กรณีของผู้ที่ไม่เคยจำคุกมาก่อน ก็สามารถตัดสินรอลงอาญาได้ เป็นต้น

1.4 ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.... (ฉบับร่าง) และบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ...

นอกจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการพนันของไทยแล้ว ยังปรากฏว่า ในปี พ.ศ.2554 ซึ่งตรงกับสมัยรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มีการร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.... (ฉบับร่าง) ขึ้น เพื่อต้องการที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการพนัน ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว มีหลักการและเหตุผลที่สำคัญปรากฏอยู่ในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.... กล่าวคือ เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และบทบัญญัติบางประการยังไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับสภาพการเล่นการพนันที่ได้มีการพัฒนาวิธีการให้ซับซ้อนมากขึ้นสมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวในเรื่องมาตรการควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา การจัดให้มีการเล่นการพนัน ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษ อัตราภาษีและค่าธรรมเนียม และบัญชีการเล่นการพนันท้ายพระราชบัญญัติ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แต่อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวก็ไม่ได้รับการแก้ไขสมตามเจตนารมณ์แต่อย่างใด เนื่องจากในเวลาต่อมาเกิดการยุบสภาเกิดขึ้นในปีนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวตกไป และก็ยังไม่มีมีการแก้ไขกฎหมายการพนันอีกเลยนับแต่นั้นเป็นต้นมาจวบจนกระทั่งในปัจจุบัน

ถึงแม้ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว จะไม่ได้รับการแก้ไข แต่ในการร่างพระราชบัญญัติการพนันในครั้งนั้น ก็ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมบทกฎหมายในหลายๆเรื่องให้มีความชัดเจนและทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยมีการแบ่งเป็นหมวดหมู่ไว้โดยเฉพา ทั้งหมด 4 หมวด ดังนี้

หมวด 1 การควบคุมการเล่นการพนัน

หมวด 2 การออกใบอนุญาต

หมวด 3 การจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

นอกจากนี้ยังมีบทเฉพาะกาลเพิ่มขึ้นมาด้วย ซึ่งทั้งหมดเหล่านี้ ล้วนเป็นข้อแตกต่างจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันที่ไม่ได้มีการบัญญัติแยกหมวดหมู่เอาไว้โดยเฉพาะ ทำให้บทกฎหมายไม่ครอบคลุมหรือไม่สามารถบังคับใช้ได้บางเรื่อง การแบ่งกฎหมายการพนันออกเป็นหมวดหมู่เช่นนี้ ทำให้มีความเข้าใจได้ง่าย ไม่สับสน อีกทั้งร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวยังได้มีการให้คำนิยามความหมายหรือคำจำกัดความที่เกี่ยวกับการพนันเอาไว้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นคำว่า “การพนัน” “การเล่น” “ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” เป็นต้น ซึ่งในพระราชบัญญัติการพนันฉบับปัจจุบันไม่ได้บัญญัติถึงหรือให้คำนิยามเอาไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้หรือการตีความเป็นอย่างมาก

ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว จึงมีสาระสำคัญดังจะสามารถสรุปได้ต่อไปนี้

1. มีการบัญญัติคำจำกัดความหรือความหมายเกี่ยวกับการพนัน เอาไว้ในมาตรา 4 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ให้มีความคลุมเครือหรือตีความได้หลายทาง ซึ่งจากเดิมพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มิได้มีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจน โดยเนื้อความตามมาตรา 4 มีใจความดังนี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การพนัน” หมายความว่า การเล่นที่เป็นการเสี่ยงโชคโดยอาศัยผลหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อแพ้ชนะกันและมุ่งประสงค์เอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่น แก่กันจากการเล่นนั้น

“การเล่น” หมายความว่า การที่บุคคลเข้าเล่นโดยไม่มีการพนัน และให้หมายความรวมถึงการทายหรือการทำนายด้วย

“ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” หมายความว่า รวมถึง เจ้ามือ เจ้าสำนัก ผู้ควบคุมดูแลการเล่นหรือการพนัน ผู้เดินโพล หรือผู้เป็นเจ้าของสถานที่ซึ่งรู้เห็นหรือยินยอมให้มีการจัดให้มีการเล่นหรือการพนัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

2. ในเรื่องของการควบคุมการเล่นพนัน ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว ได้มีการกำหนดเป็นหมวดเฉพาะไว้ โดยแยกเป็นหมวดที่ 1 การควบคุมการเล่นการพนัน ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 6 ห้ามจัดให้มีการเล่นหรือการพนัน หรือเข้าเล่นหรือเข้าพนันตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าสถานที่ใดสมควรอนุญาตให้มีการเล่นตามวรรคหนึ่ง ชนิดใด ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ รวมทั้งการเสียภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และค่าธรรมเนียม ให้อนุญาตได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 7 ห้ามจัดให้มีการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน โดยไม่ได้รับใบอนุญาต เว้นแต่มีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การอนุญาตและการจัดให้มีการพนันตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งสถานที่จัดให้มีการพนันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 ห้ามจัดให้มีการเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน อันนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยไม่ได้รับใบอนุญาต เว้นแต่มีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การจัดให้มีการเล่นตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งสถานที่จัดให้มีการเล่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือเข้าพนันที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้จัดให้มีขึ้นเพื่อการพนันหรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้น โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในมาตรา 6 ถึงมาตรา 9 ตามร่างพระราชบัญญัติการพนันนี้ เป็นการบัญญัติมาเพื่อแก้ไขข้อความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

มาตรา 10 การเพิ่มเติมการเล่นในบัญชี ก. หรือการเปลี่ยนการเล่นจากบัญชี ข. เป็นบัญชี ก. ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การเพิ่มเติมการเล่นในบัญชี ข. หรือการเปลี่ยนการเล่นจากบัญชี ก. เป็นบัญชี ข. ให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา 11 ผู้ได้รับใบอนุญาตจะจัดให้มีการเล่นพลิกแพลงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการเล่นอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ใบอนุญาต รวมทั้งลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขในใบอนุญาตมิได้

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในมาตรา 11 ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้นำเนื้อความในตอนท้ายของมาตรา 12 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติแยกเป็นอีกมาตราหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

มาตรา 12 การเล่นอื่นใดนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง และมาตรา 7 วรรคหนึ่ง จะพนันกันหรือจะจัดให้มีขึ้นเพื่อให้พนันกันมิได้

สำหรับในมาตรา 12 นี้ ได้นำเอาเนื้อความในมาตรา 4 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติไว้

มาตรา 13 ห้ามผู้จัดให้มีการพนันยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี บริบูรณ์เข้าพนันโดยเด็ดขาด เว้นแต่บัญชี ข. หมายเลข 1 ที่ได้รับอนุญาตหรือมีกฎกระทรวง อนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในมาตรา 13 นี้ เป็นการนำเอาเนื้อความใน มาตรา 7 (3) ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กไม่ให้เข้าเล่นการพนัน ซึ่งเป็นการบัญญัติแยกไว้โดยเฉพาะ

มาตรา 14 ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่น

ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะ งานนักชดถุกษ์ หรือในที่สาธารณสถาน

สำหรับมาตรา 14 วรรคแรก ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการนำเอาเนื้อความมาจากบทบัญญัติในมาตรา 5 ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติไว้ และในมาตรา 14 วรรคสอง ก็เป็นการนำเอาเนื้อความมาจากมาตรา 6 ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เช่นกัน

มาตรา 15 เงินหรือทรัพย์สินซึ่งจับได้ในวงการพนันอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้น มิได้เอาออกพนันกัน

เครื่องมือและอุปกรณ์ เงิน หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการพนันนั้น ให้ศาลมีอำนาจริบได้

ในมาตรานี้ เป็นการนำเอาเนื้อความในมาตรา 10 วรรคแรกและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติไว้ โดยให้อำนาจศาลในการริบทรัพย์สินที่ใช้ในการพนันได้ด้วย

มาตรา 16 ห้ามผู้ใดขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกันโดยไม่ปรากฏรอยประทับตราของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตบนสลาก

ห้ามผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกันและยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก

มาตรา 9 และ มาตรา 9 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

3.ในหมวดที่ 2 การออกใบอนุญาต ยังคงหลักการเดิมไว้ แต่มีการเพิ่มเติมในเรื่องของการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ซึ่งบัญญัติอยู่ใน มาตรา 17 อำนาจหน้าที่ของผู้ออกใบอนุญาต ตามมาตรา 18 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต ตามมาตรา 19 และการเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 20 ซึ่งมีใจความดังต่อไปนี้

มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

มาตรา 18 ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ออกใบอนุญาต

(2) สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตระงับหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

(3) เพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตาม (2)

(4) จัดเก็บภาษีการพนันตามมาตรา 21 และมาตรา 22 และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา 23

มาตรา 19 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือเคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่ถึงสามปีในวันขออนุญาต เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ

(6) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 18 (3)

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ผู้แทนนิติบุคคลนั้นทุกคนต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 20 ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วจะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่า จะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

4.ในหมวด 3 การจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม มีการกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการพนันเสียภาษีการพนันในอัตราที่กำหนด ตามมาตรา 21 และชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 23 และให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการพนันเสียเบี้ยปรับตามอัตราที่กำหนดตามมาตรา 26 โดยมีใจความดังต่อไปนี้

มาตรา 21 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการพนันดังต่อไปนี้ เสียภาษีการพนันในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งไม่เกินร้อยละสิบของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย เพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

(1) การพนันตามบัญชี ข. หมายเลข 1 และหมายเลข 2 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน

(2) การพนันตามบัญชี ข. หมายเลข 3 หมายเลข 4 หมายเลข 5 หมายเลข 6 หมายเลข 7 หมายเลข 8 หมายเลข 9 หมายเลข 10 หมายเลข 11 หมายเลข 12 หมายเลข 13 หมายเลข 14 หมายเลข 15 หมายเลข 16 หมายเลข 17 หมายเลข 18 หมายเลข 19 หมายเลข 20 และ หมายเลข 21 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือการพนันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 22 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการพนันตามมาตรา 21 เสียภาษีการพนันเพิ่มขึ้นอีกในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งไม่เกินร้อยละสองครึ่งของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย เพื่อเป็นรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการอนุญาตจัดให้มีการพนันนั้น แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 23 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมตามอัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีการพนันตามมาตรา 21 และมาตรา 22 และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา 23 ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจจัดเก็บภาษีการพนันและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

การจัดเก็บ การยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่าย และการชำระภาษีการพนัน และค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 25 ภาษีการพนันที่จะต้องเสียตามมาตรา 21 และมาตรา 22 และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา 23 ให้รัฐมนตรีกำหนดตามสภาพแห่งท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 26 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการพนันเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีมิได้ยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่ายภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 24 วรรคสอง ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษี

(2) ในกรณีมิได้ยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่ายไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนภาษีที่เสียขาดไปนั้น

มาตรา 27 ผู้ใดมีหน้าที่เสียภาษีการพนันแล้วไม่ชำระภาษีการพนันภายในกำหนดเวลา หรือชำระขาดจากจำนวนภาษีการพนันที่ต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือน หรือเศษของเดือนของจำนวนภาษีการพนันที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ ทั้งนี้ การคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น

เงินเพิ่มตามมาตรานี้มีให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

มาตรา 28 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มอาจงดหรือลดลงได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษีการพนันตามพระราชบัญญัตินี้

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในหมวด 3 นี้ เป็นการบัญญัติในเรื่องของการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม ซึ่งเป็นการบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นจากที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 แต่เป็นการขยายความและกำหนดหลักเกณฑ์ในบางเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.หมวด 4 บทกำหนดโทษ มีการกำหนดอัตราโทษใหม่ ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยมีใจความดังนี้

มาตรา 30 ผู้ใดจัดให้มีการเล่นหรือการพนันอันฝ่าฝืนมาตรา 6 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันอันฝ่าฝืนมาตรา 6 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 7 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 32 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 35 ผู้ใดจัดให้มีการพนันอันฝ่าฝืนมาตรา 12 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเข้าพนันอันฝ่าฝืนมาตรา 12 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งหมดนี้ เป็นเนื้อหาสาระที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติการพนัน ในปี พ.ศ.2554 ฉบับที่ตกไป ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดนั้นจะเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติเอาไว้ค่อนข้างครอบคลุมและชัดเจนว่า พระราชบัญญัติการพนันฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่ในตอนนี้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่ได้รับการแก้ไข อย่่างไรก็ตาม ในร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวก็ยังไม่มีการบัญญัติถึงเรื่องการพนันออนไลน์และการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงให้เล่นการพนันเอาไว้

1.5. กฎกระทรวง ฉบับที่ 17 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478

ในปัจจุบันกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการพนันกำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกระทำการอันได้แก่ ตั้งเจ้าพนักงานเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดเงินค่าธรรมเนียม กำหนดเงื่อนไขในการเล่นการพนันวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการเล่นหมายเลข 17 หมายเลข 18 และหมายเลข 19 ในบัญชี ข. เสียภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้เทศบาลในเรื่องของการออกพระราชกฤษฎีกา ตามพระราชบัญญัติการพนัน ให้สามารถดำเนินการได้เฉพาะในกรณีที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตจัดให้มี หรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายบัญชี ก. หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใด ให้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดได้ ซึ่งการอนุญาตให้มีการเล่นการพนัน ตามพระราชบัญญัตินี้สามารถทำได้ในกรณีที่มิพระราชกฤษฎีกาให้ไว้ กรณีการอนุญาตโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต ซึ่งอนุญาตให้เล่นได้เฉพาะการพนันตามบัญชี ข. และการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ

นอกจากนี้ ในกฎกระทรวงยังได้กำหนดขั้นตอนการขออนุญาตไว้ 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ประเภทการเล่นการพนันที่เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตให้เล่นได้โดยไม่ต้องขออนุมัติผู้ใด ประเภทที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา และ ประเภทที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะออกใบอนุญาตได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่าแม้จะมีการออกกฎกระทรวงเป็นจำนวนหลายฉบับตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มประเภทของการเล่น การยกเลิกประเภทของการเล่น รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน ทั้งนี้ก็ยังคงไม่ครอบคลุมถึงการเล่นการ

พจน์รูปแบบใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต หรือ การเล่นเกมการพนันออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถนำกฎหมายที่มีอยู่มาปรับใช้กับการพนันในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (แก้ไข พ.ศ. 2560)

ในปัจจุบันการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการเล่นการพนัน เพราะสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในการให้บริการของผู้เล่นและผู้จัดให้เล่นการพนัน การเล่นการพนันในปัจจุบันจึงอาศัยอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมโยงเข้าหากันผ่านคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน รวมถึงแท็บเล็ต ซึ่งหากมีการปรับใช้การพนันที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 อย่างเดียวนั้นย่อมไม่สามารถควบคุมปัญหาการเล่นการพนันได้ทั้งหมด ดังนี้ จึงต้องมีการศึกษาถึงพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ประกอบกับการใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ด้วย เพื่อที่จะป้องกันและปราบปรามการเล่นการพนันออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความเคลื่อนไหวในการแสวงหามาตรการทางกฎหมายเพื่อรองรับในเรื่องของการพนันออนไลน์ โดยมาตรการทางกฎหมายที่ไทยนำมาใช้รับมือกับการพนันออนไลน์และการพนันประเภทอื่นที่กฎหมายการพนันไม่ได้บัญญัติไว้ คือ การอาศัยความตามมาตรา 4 ทวิแห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ถือว่าการพนันออนไลน์เป็นการเล่นพนันที่ผิดกฎหมาย และนำเอามาตรการปิดกั้นการเข้าถึง หรือ ‘บล็อก’ เว็บไซต์ที่เปิดให้มีการพนันออนไลน์ โดยถือว่าเข้าข่ายเนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 (แก้ไข พ.ศ. 2560) ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้รับร้องขอ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถป้องกันการเข้าถึงเว็บไซต์การพนันทางอินเทอร์เน็ตได้

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มิได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการพนันออนไลน์ เพียงแต่อาศัยการตีความจากตัวบท โดยมาตราที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 20 ที่บัญญัติไว้ว่า “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลอันมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน” เท่านั้น

ในการสืบสวนสอบสวนการทำผิดกฎหมายการพนันบนอินเทอร์เน็ตนั้น กระทำโดยให้ตำรวจที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ตเข้าไปท่องตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเล่นพนันออนไลน์ ถ้าพบเห็นการกระทำผิดก็จะดำเนินการทันที โดยอาจใช้วิธีการล่อซื้อ การขอข้อมูลจากรางทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากนั้นจึงขอคำสั่งศาลในการสั่งบล็อกเว็บไซต์ แต่ในกรณีที่การพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายของประเทศต้นทางผู้ให้บริการก็จะไม่สามารถดำเนินการได้ จึงทำให้บล็อกได้เฉพาะเว็บไซต์ปลายทางในประเทศไทยเท่านั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากฉบับเดิมเมื่อปี 2550 ให้มีความก้าวหน้าและทันสมัยยิ่งขึ้น ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ โดยในบทบัญญัติมาตรา 14 ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้”

ตัวอย่างของการกระทำความผิดข้อหาการเล่นพนันออนไลน์ที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ เช่น กรณีที่มีการบุกทลายเว็บพนันฟุตบอลออนไลน์ใจกลางกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2561 โดยมีจับกุมผู้ต้องหาได้ทั้งหมด 8 คน ซึ่งเป็นพนักงานที่ทำหน้าที่ดูแลควบคุมเว็บไซต์ดังกล่าว พร้อมกับการยึดของกลางเป็นคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ 3 เครื่อง พร้อมจอมอนิเตอร์ 10 จอ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก 3 เครื่อง โทรศัพท์มือถือ 16 เครื่อง และกระดานแผนการโปโรมตและโปโรมชั่นเว็บไซต์ดังกล่าว จากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ทราบว่า เครือข่ายเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ดังกล่าว เป็นเครือข่ายข้ามชาติที่เปิดให้บริการในไทยเป็นระยะเวลากว่า 8 เดือนแล้ว และมีกำไรจากการเปิดรับแทงพนันฟุตบอลประมาณ 120 ล้านบาท โดยมีลูกค้าทุกเพศทุกวัยเข้ามาสมัครใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีการดำเนินคดีในข้อหาร่วมกันจัดให้มีการเล่นหรือช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรืออ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นพนันทายผลพนันฟุตบอล(ออนไลน์) โดยไม่ได้รับอนุญาต และสั่งการอายัดบัญชีทั้งหมดเพื่อตรวจสอบแจ้งข้อหาฟอกเงินเพิ่มเติมด้วย

ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการพนันในรูปแบบของการโฆษณา เช่น กรณีของอดีตผู้ประกาศข่าวกีฬาและนักพากย์ฟุตบอลชื่อดังอย่าง นายบูรณิฉน์ รัตนวิเชียร หรือที่รู้จักกันดีในชื่อว่า “บอ บู่” ได้โพสต์เฟซบุ๊กเชิญชวนให้คนมาเล่นการพนันบอลออนไลน์ ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 12 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นหรือการท่าอูบาย ล่อช่วยประกาศโฆษณา หรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่น ซึ่งมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรืออูบายหรือชักชวน หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมี

ความผิด...” โดยกรณีดังกล่าวถือว่านายบุรณิจจ์ รัตนวิเชียร หรือนายบอบู เป็นบุคคลที่อยู่ในวงการกีฬา อีกทั้งยังเป็นผู้สื่อข่าวจึงไม่สมควรจะเชิญชวนให้คนมาเล่นการพนันเช่นนี้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า มาตรการทางกฎหมายที่นำมาใช้ควบคุมการพนันออนไลน์ตามร่างพระราชบัญญัติการพนันของไทยนั้น มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มโทษแก่การกระทำที่มีฐานความผิดเดิมอยู่แล้ว และการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดยังต้องอาศัยกฎหมายอื่น โดยเฉพาะพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหที่ปลายทาง โดยเป็นการดำเนินการภายหลังจากที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันเกิดขึ้นแล้ว จึงยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของต่างประเทศประกอบกันไปด้วย ดังจะได้อธิบายในหัวข้อต่อไป

2.กฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ในต่างประเทศ

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ในครั้งนี้ นอกจากผู้ศึกษาจะเลือกศึกษากฎหมายการพนันของประเทศไทยดังที่ได้อธิบายรายละเอียดมาแล้วนั้น ผู้ศึกษายังได้ศึกษากฎหมายการพนันและการพนันออนไลน์ของต่างประเทศด้วย โดยเลือกศึกษากฎหมายการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสิงคโปร์ ซึ่งทั้ง 4 ประเทศนี้ ล้วนมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ที่น่าสนใจ รวมทั้งยังมีมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันอีกด้วย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กฎหมายการพนันของสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common Law ซึ่งในเรื่องของการพนันและการพนันออนไลน์นั้น มีบทบัญญัติกฎหมายที่น่าสนใจ กล่าวคือ มีการออกกฎหมายระดับรัฐบาลกลางเพื่อใช้ควบคุมการพนันในภาพรวมของประเทศและกฎหมายระดับมลรัฐเพื่อใช้ควบคุมการพนันในแต่ละมลรัฐ ซึ่งก็จะมี ความแตกต่างกันไป ส่วนในเรื่องของการพนันออนไลน์นั้น จะไม่ได้มุ่งเน้นที่จะห้ามหรือลงโทษแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นถึงการควบคุมการโฆษณาเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ด้วย โดยใช้กฎหมายในการควบคุมนั่นเอง

2.1.1 แนวคิดและความเป็นมาของการพนันและการพนันออนไลน์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมายและเป็นความผิดในทางอาญา เนื่องจากขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยเกือบทุกมลรัฐมีการตรากฎหมายห้ามเล่นการพนัน หรือจัดให้มีการเล่นการพนัน มีเพียงบางมลรัฐเท่านั้นที่อนุญาตให้มีการเล่นพนันได้ โดยมีการจัดเก็บภาษีจากการเล่นการพนันจากสถานคาสิโนเพื่อเป็นรายได้ของมลรัฐ ผู้กระทำความผิดกฎหมายการพนันจะต้องถูกลงโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

เริ่มแรกนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการพนันเป็นสิ่งที่สามารถเล่นกันได้โดยเสรีปราศจากการควบคุมโดยกฎหมาย แต่ต่อมาเห็นว่าการเล่นการพนันเป็นสิ่งที่ทำลายความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงถือว่าการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการพนันเป็นสิ่งที่ต้องควบคุม แม้ว่าตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของ

สหรัฐอเมริกา ประชาชนทุกคนจะมีสิทธิเสรีภาพในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศที่จะกระทำการหรือกิจกรรมใดก็ได้ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย แต่ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะเล่นการพนันได้อย่างเสรี เนื่องจากมีกฎหมายห้ามไว้ โดยถือว่าเป็นหน้าที่และสิทธิอันชอบธรรมของรัฐที่จะปกป้องพลเมืองของตนให้ปลอดภัยและมีความมั่นคง ซึ่งรัฐถือว่าการพนันเป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยและสวัสดิภาพของประชาชนโดยทั่วไป โดยรัฐบาลกลางได้ออกกฎหมายให้แต่ละมลรัฐมีอำนาจและมีอิสระในการออกกฎหมายควบคุมการพนันภายในรัฐของตนเองได้

สำหรับการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ต (Internet Gambling) นั้นได้เริ่มเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากคนอเมริกัน ในปี ค.ศ.1995 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการใช้อินเทอร์เน็ต โดยเริ่มมีการจัดทำเว็บไซต์พนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ตทั่วโลกถึง 50 เว็บไซต์ และมีการเริ่มคาสิโนออนไลน์เป็นครั้งแรก แต่ก็มีการแส่ต่อต้านการพนันออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา เริ่มจากมลรัฐวอชิงตันและบางมลรัฐ เพราะเห็นว่าการพนันทางอินเทอร์เน็ตขัดต่อศีลธรรม โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมการพนันของสหรัฐ เป็นผลทำให้หลายมลรัฐออกกฎหมายเฉพาะ เพื่อห้ามการพนันออนไลน์ทุกประเภท แต่ก็มีบางมลรัฐที่มีได้เสนอกฎหมายใหม่เนื่องจากอัยการและศาลมีความเห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่ ในปัจจุบันสามารถห้ามพนันออนไลน์ได้อยู่แล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม นักวิชาการชื่อ Anthony Cabot และ Kevin Doty ให้ความเห็นว่าสาเหตุที่รัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาต้องออกนโยบายและกฎหมายห้ามการพนันออนไลน์ เพราะรัฐบาลของมลรัฐต่างๆ ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะจัดการการพนันออนไลน์ได้เท่าที่ควร

2.1.2 ความหมายของคำว่า “การพนัน” ในประเทศสหรัฐอเมริกา

โดยส่วนมาก ความหมายของคำว่า “การพนัน” คือ สัญญาระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคน ซึ่งตกลงกันเล่นไพ่ ลูกเต๋า หรืออุปกรณ์อื่น โดยมีกฎเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ และซึ่งมีบุคคลหนึ่งเป็นผู้แพ้และอีกบุคคลหนึ่งเป็นผู้ชนะ

ในขณะที่ศาลมักจะให้ความหมายไว้ว่า “การพนัน” หมายถึง ข้อตกลงระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนเสี่ยงเอาเงิน หรือทรัพย์สินในการแข่งขัน หรือโดยอาศัยการเสี่ยงโชค ซึ่งมีบุคคลหนึ่งเป็นฝ่ายเสีย และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ชนะ ซึ่งการเสี่ยงโชค หมายถึง การแพ้หรือชนะโดยอาศัยเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ในอนาคตอาจจะมีการอาศัยความชำนาญด้วยก็ได้

ส่วนคำว่า “เกม (Game)” หมายถึง การแข่งขันเพื่อความเหนือกว่า โดยอาศัยโชค ความชำนาญ หรือความอดทน เมื่อนำไปใช้ควบคู่กับคำว่า การพนัน (Gambling) จึงหมายถึง สิ่งใดๆก็ตามที่นำมาเล่นเพื่อเอาเงิน หรือทรัพย์สินอื่น ซึ่งผลของการเล่นอาศัยโชคมากกว่าอาศัยความชำนาญ โดยหลักทั่วไปแล้ว ไม่มีข้อแตกต่างกันระหว่างการนำวิธีการใดมากำหนดการเสี่ยงโชคว่าใครเป็นฝ่ายแพ้หรือชนะ อาจเป็นการโยนลูกเต๋า หรือโยนเหรียญกษาปณ์ หรือวิธีอื่นๆก็ได้

นอกจากนี้ คำว่า “การพนัน” ยังหมายรวมถึง การออกลอตเตอรี่ (Lottery) ด้วย ซึ่งเป็นการจำหน่ายจ่ายแจกเงินรางวัล โดยฉลากหรืออาศัยโชคเป็นการนำเงินจำนวนเล็กน้อยเพื่อเสี่ยงเอาเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่ามากกว่า โดยจะต้องมีการจ่ายสิ่งที่มีค่าเป็นการตอบแทน (Money Consideration) ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีการเสี่ยงโชคและมีรางวัล

ส่วนความหมายของคำว่า “การพนันออนไลน์” หมายถึง การเล่นการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยการพนันออนไลน์นั้นถูกพัฒนามาจากการเล่นตามบ่อนคาสิโนที่มีเกมพนัน

ออนไลน์ต่างๆให้กับผู้เล่นได้เลือกเข้าไปใช้บริการอยู่มากมาย เช่น เกมคาสิโน แอทโบลออนไลน์ หวยออนไลน์ และเกมอื่น ๆ ถ่ายทอดสดโดยตรงมาจากบ่อนคาสิโนที่ช่วยให้ผู้เล่นรู้สึกเหมือนได้เล่นเกมพนันอยู่ในบ่อนจริง ๆ อีกทั้งยังมีความปลอดภัยและมั่นคงสูง ซึ่งการเล่นพนันออนไลน์นั้นผู้เล่นสามารถเล่นได้ผ่านทางคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ เพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อเท่านั้น เรียกได้ว่ามีความสะดวกสบายเป็นอย่างยิ่ง

2.1.3 บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับความผิดการพนัน

ประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับความผิดการพนันได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.ผู้เล่น สาเหตุที่กฎหมายต้องเอาผิดกับผู้เล่นการพนันด้วยนั้น เนื่องจากว่ารัฐเห็นว่าการเล่นดังกล่าวมีแนวโน้มนำไปสู่การกระทำความผิดและมีกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งหากปล่อยให้บุคคลทั่วไปสามารถเล่นการพนันได้โดยไม่มีกฎหมายควบคุมแล้ว จะทำให้เกิดปัญหาอีกมากมายตามมาในสังคมและนำไปสู่อาชญากรรมได้ จึงจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อกำหนดบทลงโทษกับผู้เล่นไว้ด้วย

2.ผู้จัดให้มีการเล่น สำหรับโทษของผู้จัดให้มีการเล่นจะหนักกว่าโทษของผู้เล่น เนื่องจากในกรณีที่รัฐอนุญาตให้มีการเล่นการพนันแล้ว แต่ผู้จัดให้มีการเล่นดังกล่าวไม่มาขออนุญาตให้ถูกต้อง แต่กลับไปจัดตั้งบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมายเสียเอง ย่อมเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ทำให้รัฐไม่อาจควบคุมและตรวจสอบความถูกต้องได้ ซึ่งนอกจากผู้จัดให้มีการเล่นจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาและในทางแพ่งแล้ว ยังต้องรับผิดชอบในทางภาษีอากรอีกด้วย

3.ผู้สนับสนุนให้มีการเล่นการพนัน แบ่งเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องมือการเล่นการพนัน นอกจากนี้ บุคคลใดอนุญาตให้บุคคลอื่นเล่นการพนันในสถานที่ของตนหรือภายใต้การควบคุมของตน ถือว่าเป็นการสนับสนุนให้มีการเล่นการพนันด้วยเช่นกัน

2.1.4.รูปแบบหรือประเภทของการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดรูปแบบการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมายไว้ 2 รูปแบบ คือ

1.การพนันที่กฎหมายอนุญาตให้เล่นโดยทั่วไป เช่น การแข่งสุนัข ลอตเตอรี่ การแข่งม้า ซึ่งอาจเทียบเคียงได้กับการพนันตามบัญชี ข. ของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ของประเทศไทย โดยผู้เล่นสามารถเล่นได้ตามสถานที่ต่างๆ ในเวลาและตามกฎระเบียบที่กฎหมายกำหนดไว้

2.การพนันที่กฎหมายอนุญาตให้เล่นในสโมสร (Gambling Club) และการอนุญาตให้เล่นในบ่อนหรือสถานคาสิโน โดยที่ผู้เล่นต้องเล่นในสถานที่นั้นๆ และต้องมีการกำหนดกฎหรือระเบียบหรือข้อบังคับไว้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ในประเทศสหรัฐอเมริกายังมีการพนันถูกกฎหมาย ซึ่งแบ่งได้เป็น 5 ประเภทหลัก²⁰ ดังนี้

²⁰ บันทึกวิเคราะห์สรุปรูปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2559 เรื่องเสร็จที่ 169/2559

1. การประกอบธุรกิจคาสีโน (Commercial Casino Gaming) โดยมี 38 มลรัฐที่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจสถานคาสีโนได้

2. การประกอบกิจการเกมการพนันเพื่อการกุศล (Charitable Gaming) เป็นการประกอบกิจการเกมการพนันที่ดำเนินการโดยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร การพนันประเภทนี้ เช่น การเล่นเกมบิงโก โดยรายได้จากการจัดการพนันจะนำไปใช้ในกิจกรรมการกุศลขององค์กรที่จัดงานนั้น

3. สลากกินแบ่ง (Lotteries) ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการออกสลากกินแบ่งที่วางจำหน่ายทั่วประเทศเหมือนกับประเทศไทย แต่ในการจะจำหน่ายนั้นต้องขึ้นอยู่กับนโยบายและกฎหมายของแต่ละมลรัฐ โดยในปัจจุบันมีมลรัฐที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งได้ 43 มลรัฐ

4. ธุรกิจเกมการพนันของชนพื้นเมืองอินเดียนแดง (Native American Gaming) โดยชนเผ่าที่ต้องการทำธุรกิจนี้จะติดต่อกับบริษัทที่ประกอบธุรกิจคาสีโนให้เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่สงวนสำหรับชนเผ่า ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ของไทยแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การพนันในลักษณะดังกล่าวไม่มีปรากฏในกฎหมายการพนันของประเทศไทยแต่อย่างใด

5. การพนันทายผลการแข่งขัน (Pari-mutuel wagering) โดยเงินรางวัลทั้งหมดจะนำมารวมเป็นเงินกองกลาง จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวงเงินที่มีการเล่นการพนันในครั้งนั้น รวมถึงจำนวนผู้เล่นที่ทายผลถูกต้องว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งการพนันที่นิยมเล่นมากที่สุดก็คือ ม้าแข่ง ส่วนการพนันทายผลอื่นๆ เช่น การแข่งสุนัข หรือเกมบอลที่เรียกว่า Jai-alai

2.1.5 การอนุญาตให้มีการเล่นการพนัน

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น แต่ละมลรัฐมีอำนาจที่จะให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นอนุญาตให้มีการเล่นการพนันได้ แต่หน่วยการปกครองท้องถิ่นอาจจำกัดจำนวนใบอนุญาตหรือปฏิเสธการอนุญาตแก่ผู้ขอใบอนุญาตรายใดรายหนึ่งได้ โดยไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นการให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะอนุญาตให้มีการเล่นการพนันบางอย่างได้ หากกฎหมายมลรัฐไม่ได้ห้ามไว้ ซึ่งสิทธิที่ แต่ละมลรัฐจะปราบปรามการพนันนั้น ยังรวมถึงการห้ามมิให้มีการเล่นการพนันในสถานที่จัดงานเทศกาลต่างๆ โดยถือเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐที่จะป้องกันอาชญากรรม และการใช้สถานที่ใดๆ เพื่อการเล่นการพนันถือเป็นการก่อให้เกิดความรำคาญอีกด้วย

สำหรับการอนุญาตให้เล่นการพนันบางชนิดของสหรัฐอเมริกานั้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. การเล่นในที่รโหฐาน ประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการเล่นการพนันเป็นความผิดทางอาญาและมีโทษหากมีการฝ่าฝืน แต่อย่างไรก็ตาม มีการอนุญาตให้เล่นการได้ภายใต้สภาพการเล่นในสถานที่มิดชิดหรือการเล่นในที่รโหฐาน เช่น การเล่นในเคหสถานในหมู่ครอบครัวด้วยกันเอง หรือในหมู่เพื่อนฝูง เพื่อความบันเทิง โดยมีใช่เป็นการเล่นอย่างเป็นทางการจะลักษณะหรือเล่นเป็นประจำ

2. การขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันในบ่อน การขออนุญาตประเภทนี้มีกฎระเบียบที่ค่อนข้างเข้มงวดมาก ทั้งมีการจำกัดอำนาจและขอบเขตต่างๆ รวมทั้งมีการจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงมาก โดยมีการกำหนดให้ผู้จัดให้มีการเล่นการพนันต้องเสียภาษีแทนผู้เล่นในกรณีที่มีผู้เล่นไม่ยอมเสียภาษีด้วย นอกจากนี้ กฎหมายการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกายังกำหนดให้มีการจดทะเบียนและจัดทำบัญชีต่างๆเอาไว้อีกด้วย โดยสาเหตุของการอนุญาตดังกล่าวนี้ ก็เพื่อต้องการหาเงิน

รายได้เข้ารัฐและต้องการหยุดยั้งองค์กรอาชญากรรมที่แสวงหาผลประโยชน์จากการพนันที่ผิดกฎหมาย

2.1.6 การควบคุมการเล่นการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา

ตามที่กล่าวมาแล้วว่าในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น การเล่นการพนันไม่ถือเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ แต่เป็นการทำให้เสื่อมเสียทางศีลธรรมและถือเป็นเรื่องชั่วร้ายที่รัฐมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปควบคุม โดยไม่ถือว่ารัฐเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิทธิของพลเมืองหรือเป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของประชาชนแต่อย่างใด ซึ่งในมลรัฐต่างๆของประเทศสหรัฐอเมริกายังมีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันประเภทใดประเภทหนึ่งได้เกือบทุกมลรัฐ ยกเว้นในมลรัฐฮาวายและมลรัฐยูทาห์ ที่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันทุกชนิด

สำหรับการกำหนดนโยบายควบคุมธุรกิจการพนันภายในประเทศนั้น รัฐบาลกลางจะมอบอำนาจให้รัฐบาลมลรัฐหรือรัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการควบคุมดังกล่าว โดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการควบคุมการพนันหรือธุรกิจเกมพนันเป็นการเฉพาะ จึงไม่มีองค์กรกำกับดูแลธุรกิจการพนันระดับชาติ ซึ่งในการดำเนินนโยบายการพนันของแต่ละมลรัฐก็จะมี ความแตกต่างกันไป จะมีบางกรณีที่รัฐบาลกลางจะเข้ามาแทรกแซงทางนโยบายและกฎหมาย เพื่อควบคุมกำกับดูแลกิจกรรมการพนันบางประเภทที่อาจมีผลกระทบต่อรายได้จากภาษีการพนันของรัฐบาลกลางและผลกระทบต่อทางสังคมและต่อประชาชนทั่วไป

2.1.7 กฎหมายควบคุมการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายควบคุมการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือกฎหมายสหพันธรัฐหรือกฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal Law) และกฎหมายของมลรัฐต่างๆ (State Law) ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการพนันจะอยู่ในลักษณะของกฎหมายมลรัฐเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการควบคุมและกำกับดูแลการพนันทุกประเภทเป็นการทั่วไป แต่ถือว่าเป็นอำนาจของแต่ละมลรัฐที่จะตรากฎหมายเฉพาะขึ้น ยกเว้นในบางกรณีที่รัฐบาลกลางเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง รัฐบาลกลางก็จะเข้ามาควบคุมกำหนดทิศทางในเรื่องนั้น โดยการบัญญัติกฎหมายกลางที่เกี่ยวกับการพนันในบางเรื่องขึ้น

สำหรับกฎหมายสหพันธรัฐหรือกฎหมายระดับรัฐบาลกลางที่เกี่ยวข้องกับการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ผู้ศึกษาได้หยิบยกมาอธิบายถึงหลักการและเหตุผลของกฎหมายดังกล่าวเฉพาะกฎหมายที่สำคัญบางฉบับซึ่งเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. Illegal Gambling Business Act กฎหมายฉบับนี้บัญญัติขึ้นในปี ค.ศ.1970 เพื่อควบคุมองค์กรอาชญากรรม เนื่องจากรัฐบาลสหรัฐและสภาองเกรสเห็นว่า ธุรกิจพนันผิดกฎหมายได้ขยายตัวไปอย่างมาก ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะช่วยให้มลรัฐสามารถออกกฎหมายของตนเองเพื่อควบคุมกิจกรรมการพนันระหว่างมลรัฐ และขจัดการทำธุรกิจพนันผิดกฎหมายให้ลดน้อยได้ โดยมีสาระเป็นการลงโทษเจ้าของบ่อน หรือธุรกิจพนันผิดกฎหมาย มิใช่การดำเนินคดีกับผู้เล่นพนันผิดกฎหมาย กล่าวคือ หากมีกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ดำเนินการให้เงินสนับสนุน บริหารจัดการควบคุม สั่งการ หรือเป็นเจ้าของธุรกิจพนัน ผิดกฎหมายส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด และเป็นธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2,000 เหรียญสหรัฐในแต่ละวันและดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลามากกว่า 30 วัน จะถือว่ามีความผิดตามกฎหมายฉบับนี้

2. Indian Gaming Regulation Act (U.S Code, Title 25, Chapter 29)

รัฐบาลกลางสหรัฐได้ออกกฎหมายนี้ในปี ค.ศ. 1988 โดยอนุญาตให้ชนพื้นเมืองอินเดียสามารถประกอบธุรกิจพนันในพื้นที่ของตนเองได้ แต่ก็มีกรอบควบคุมภายใต้กฎหมายของมลรัฐและรัฐบาลกลาง ในบางเรื่อง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชื่อ the National Indian Gaming Commission เพื่อปกป้องกลุ่มชนเผ่าจากองค์กรอาชญากรรม การทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน ปกป้องผลประโยชน์จากธุรกิจการพนันของกลุ่มชนเผ่า และดูแลผู้ประกอบการและผู้เล่นให้มีการดำเนินการและเล่นเกมอย่างยุติธรรม โดยคณะกรรมการชุดนี้ยังมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการกระทำ ความผิดตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย การพิจารณาเงินค่าปรับทางแพ่ง การอนุญาต ตรวจสอบ หรือสั่งปิดสถานประกอบการ

3. Professional and Amateur Sports Protection Act of 1992 (28 U.S.C. 3701)

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นในปี ค.ศ. 1992 เพราะปัญหาการเล่นการพนันทายผลกีฬา (sport gambling) เป็นปัญหารุนแรงในระดับประเทศและเกินกว่าที่มลรัฐต่าง ๆ จะสามารถรับมือได้ แต่กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐไม่เห็นด้วยที่ให้มีการออกกฎหมายฉบับนี้ โดยเห็นว่าขัดต่ออำนาจของมลรัฐต่างๆที่จะพิจารณารากกฎหมายในเรื่องนี้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีคำตัดสินของศาลเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ซึ่งจากการตรากฎหมายฉบับนี้ ทำให้การพนันทายผลการแข่งขันกีฬาบางประเภทได้รับยกเว้นให้ดำเนินการได้ใน 4 มลรัฐ ได้แก่ มลรัฐ Nevada มลรัฐ Delaware มลรัฐ Montana และมลรัฐ Oregon โดยมีความพยายามที่จะเสนอแก้ไขกฎหมายจากภาคอุตสาหกรรมการพนัน โดยผู้ประกอบการธุรกิจคาสิโนและ American Gaming Association เพื่อให้มีการพนันทายผลการแข่งขันกีฬาที่เปิดกว้างมากขึ้น แต่การเสนอแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รับการคัดค้านจากภาคเอกชนและกลุ่มโรงเรียนในสหรัฐที่ไม่เห็นด้วยในการอนุญาตให้มีการพนันทายผลกีฬา เพราะเห็นว่าการพนันทายผลกีฬาจะส่งผลเสียต่อนักเรียนและเยาวชนที่เป็นนักกีฬาเป็นอย่างมาก

4. Transportation of Gambling Devices Act of 1951 (U.S. Code, Title 15, Chapter 24)

หรือที่รู้จักกันดีในชื่อว่า the Johnson Act มีผลทำให้การขนส่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นพนันไปยังมลรัฐที่ห้ามการเล่นพนันชนิดนั้น ๆ ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การขนย้ายอุปกรณ์สำหรับเล่นเกมในคาสิโนไปที่มลรัฐฮาวายที่มีกฎหมายห้ามการตั้งคาสิโน จะถือเป็นการทำผิดกฎหมาย ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นพนัน เช่น เครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ slot machine มีหน้าที่ตามกฎหมายในการไปจดทะเบียนแจ้งรายการอุปกรณ์ เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันประจำปี โดยยื่นต่อกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ อุปกรณ์ที่จดทะเบียนไว้แล้วจะต้องมีการทำสัญลักษณ์ในการขนส่งในแต่ละครั้ง ส่วนการขนส่งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์นั้น ไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายนี้ในทุกกรณี

2.1.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในส่วนของการพนันออนไลน์ของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายระดับรัฐบาลกลาง คือ The Interstate Wire Act of 1961 กฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006: UIGEA) และกฎหมายระดับมลรัฐ ดังจะอธิบายได้ดังนี้

1) กฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal Statutes)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการออกกฎหมายห้ามการประกอบธุรกิจการเล่นการพนันออนไลน์ โดยถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ คือ **The Interstate Wire Act of 1961 (Wire Act)**²¹ ภายใต้การดูแลของกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม (organized crime) โดยเฉพาะมาตรการตรวจสอบทางการเงินหรือการยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม ทั้งยังช่วยให้มลรัฐต่างๆ สามารถบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายของสหรัฐอเมริกา (U.S. Code) ว่าด้วยเรื่องความผิดในทางอาญา ซึ่งอยู่ในมาตรา 1081 ถึง 1084 อันเป็นการบัญญัติไว้โดยกว้าง มีการกำหนดคำนิยามถึงสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นการพนัน เช่น บนเรือหรืออากาศยานของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการคมนาคมผ่านสาย (Wire Communication Facility) ว่ากินความอย่างน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ยังได้มีการกำหนดถึงคำนิยามซึ่งมีความสำคัญว่า “ผู้ใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน การเดิมพันหรือการพนันขั้นต่อโดยอาศัยการสื่อสารคมนาคมในการทำธุรกิจการพนันในรัฐหรือระหว่างรัฐก็ดี หรือใช้สื่อคมนาคมในการเผยแพร่ข้อมูลถึงสถานที่ในการเล่นการพนันหรือเพื่อทำธุรกรรมเกี่ยวกับการพนันถือว่ามีความผิด ซึ่งจะต้องถูกปรับหรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับภายใต้กฎหมายนี้”²² และมีบทลงโทษทางอาญาในกรณีที่บุคคลใดประกอบธุรกิจรับพนันทายผลการเสี่ยงโชคที่ใช้อุปกรณ์สื่อสารผ่านทางสาย (Wire communication) ในการทำธุรกิจพนันระหว่างมลรัฐ หรือธุรกิจพนันในต่างประเทศ รวมถึงการโอนเงินหรือเครดิตที่ได้จากการชนะพนันด้วย

ตัวอย่างการนำกฎหมายนี้มาปรับใช้ในปัจจุบันของรัฐบาลกลางสหรัฐ โดยกระทรวงยุติธรรม คือ การพนันทางอินเทอร์เน็ต หรือการพนันออนไลน์ ซึ่งถือเป็นการพนันผิดกฎหมาย โดยเมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดตามกฎหมายการพนัน กระทรวงยุติธรรมสหรัฐ (Department of Justice) จะมีแนวปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการหรือเจ้ามือพนันผิดกฎหมาย แต่จะไม่ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้เล่นพนัน (individual gamblers) ยุทธศาสตร์หรือแนวทางแก้ไขปัญหาคารพนันผิดกฎหมายนี้ ยังใช้กับกรณีพนันออนไลน์ที่มีสำนักงานในประเทศที่อนุญาตให้เล่นพนันออนไลน์ด้วย

²¹ U.S. Code, Title 18, Chapter 50 (§ 1081 – 1085)

²² Section 1084 Of U.S. Code

(a) Whoever being engaged in the business of betting or wagering knowingly uses a wire communication facility for the transmission in interstate or foreign commerce of bets or wagers or information assisting in the placing of bets or wagers on any sporting event or contest, or for the transmission of a wire communication which entitles the recipient to receive money or credit as a result of bets or wagers, or for information assisting in the placing of bets or wagers, shall be fined under this title or imprisoned not more than two years, or both.

แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้เกิดปัญหาในการตีความคำว่า การส่งผ่านข้อมูลทางสาย (Transmission of a Wire Communication) ว่าครอบคลุมการพนันออนไลน์ทุกกรณีหรือไม่ ซึ่งภายหลังในคดีของ Mastercard International²³ ศาลอุทธรณ์ก็ได้วางหลักให้กฎหมายฉบับนี้ใช้ได้กับกรณีของการวางเดิมพันในกีฬาและเป็นการส่งผ่านข้อมูลผ่านสายเท่านั้น ทำให้การพนันออนไลน์ในรูปแบบอื่น เช่น อินเทอร์เน็ตไร้สายที่ไม่ได้มีการเชื่อมโยงทางสายไม่มีความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ เป็นต้น

2) *Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 (UIGEA)*

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นในปี ค.ศ.2006 โดยเป็นผลมาจากรายงานศึกษาผลกระทบจากการเล่นพนันของ the National Gambling Impact Study Commission ในปี ค.ศ.1999 สืบเนื่องจากกฎหมาย The Interstate Wire Act of 1961 มีปัญหาในการบังคับใช้เนื่องจากไม่สามารถบังคับใช้กับกรณีการพนันออนไลน์ทั่วไปรวมถึงการพนันผ่านเครือข่ายไร้สายได้ทำให้มีการออกกฎหมายใหม่ขึ้นมาเพื่ออุดช่องว่างดังกล่าว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006) โดยกฎหมายนี้ได้ห้ามการเล่นการพนันออนไลน์ รวมถึงควบคุมการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากโดยส่วนใหญ่การพนันทางอินเทอร์เน็ตนั้นจะมีการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิตต่าง ๆ โดยมีการโอนเงินเป็นหลัก ทำให้เกิดปัญหาการติดหนี้พนันที่บริษัทบัตรเครดิตไม่สามารถติดตามหนี้จากลูกค้าผู้ถือบัตรเครดิตได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะ เพราะกฎหมายการพนันที่ใช้บังคับอยู่ไม่สามารถห้ามการเล่นพนันลักษณะนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกฎหมาย UIGEA มีเนื้อหาควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรับชำระเงินที่เชื่อมโยงกับธุรกิจพนันออนไลน์ผิดกฎหมาย กฎหมายนี้ให้อำนาจแก่ธนาคารกลางและกระทรวงการคลังในการออกกฎหมายลำดับรองและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามผู้ประกอบการธุรกิจในอุตสาหกรรมการพนันยอมรับการชำระเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายรัฐบาลกลางและกฎหมายมลรัฐ เช่น สถาบันการเงิน ธุรกิจบัตรเครดิต ผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น²⁴

ตัวอย่างคดีที่สำคัญ เช่น คดี United States v. Pokerstars²⁵ ซึ่งได้มีการเอาผิดกับผู้ก่อตั้งบริษัท PokerStars FullTilt และ Absolute Poker ซึ่งเป็นบริษัทโป๊กเกอร์ออนไลน์ยักษ์ใหญ่จำนวน 3 บริษัท ในข้อหาที่มีการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีความผิดฐานฟอกเงินและการฉ้อโกงธนาคาร โดยได้มีการกล่าวหาว่าผู้ก่อตั้งดังกล่าวไม่มีเงินทุนสำรองของผู้เล่นเพื่อที่จะจ่ายเงินให้กับผู้เล่นการพนันในขณะที่มีการอนุญาตให้ผู้เล่นต่าง ๆ พนันต่อไป โดยมีทั้งการแพ้งานที่ไม่มีจำนวนเงินในบัญชีของผู้เล่น นอกจากนี้ยังได้

²³ MasterCard International v. VISA International Service (United States District Court, 2001)

²⁴ ไพศาลล้มสถิต. เปิดปม เป็นอยู่คือ พนันออนไลน์สังคมไทยยุคไร้พรมแดน โครงการจัดการความรู้ เพื่อการขับเคลื่อนสังคมปลอดการพนัน. กรุงเทพฯ, มูลนิธิสตรี-สฤชดิวังศ์. 2556. หน้า 27

²⁵ United States v. Pokerstars Et Al (United States District Court, 2011)

พยายามที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยความช่วยเหลือของบุคคลอื่นที่แสดงตนเป็นผู้ดำเนินการในการชำระเงิน โดยช่วยปลอมการชำระเงินสำหรับการซื้อสินค้าที่ไม่มีอยู่จริง เช่นเครื่องประดับหรือลูกกอล์ฟ เป็นต้น

ทั้งนี้ Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 (UIGEA) หรือกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 ส่วน ซึ่งบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา ดังจะกล่าวได้ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการบัญญัติกฎหมาย ตามมาตรา 5361²⁶ แบ่งออกเป็น 4 ประการ ได้แก่

1. การพนันบนอินเทอร์เน็ตได้รับการชำระเงินในการดำเนินการผ่านระบบการจ่ายเงินที่เป็นอุปกรณ์บัตรเครดิต และการส่งผ่านทางสื่อโทรคมนาคม
 2. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาผลกระทบจากการพนันเสนอแนะให้มีการออกกฎหมายห้ามไม่ให้มีการโอนเงินผ่านสื่อคมนาคมไปยังเว็บไซต์การพนันออนไลน์หรือธนาคารที่ให้บริการแก่เว็บไซต์ดังกล่าว
 3. การพนันออนไลน์เป็นสาเหตุของหนี้ ซึ่งทำให้กระทบต่อสถาบันรับฝากเงินและอุตสาหกรรมสินเชื่อเพื่อผู้บริโภค
 4. กลไกใหม่ในการบังคับใช้กฎหมายการพนันออนไลน์เป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากกฎหมายเดิมนั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้โดยเฉพาะการเล่นการพนันข้ามรัฐหรือข้ามชาติ
- ตามมาตรา 5362 ได้มีการนิยามคำศัพท์ต่าง ๆ ไว้ 11 อนุมาตรา ตัวอย่างเช่น

²⁶ Section 5361 of U.S. Code

U.S. Code

(a) Findings.— Congress finds the following:

(1) Internet gambling is primarily funded through personal use of payment system instruments, credit cards, and wire transfers.

(2) The National Gambling Impact Study Commission in 1999 recommended the passage of legislation to prohibit wire transfers to Internet gambling sites or the banks which represent such sites.

(3) Internet gambling is a growing cause of debt collection problems for insured depository institutions and the consumer credit industry.

(4) New mechanisms for enforcing gambling laws on the Internet are necessary because traditional law enforcement mechanisms are often inadequate for enforcing gambling prohibitions or regulations on the Internet, especially where such gambling crosses State or national borders.

(b) Rule of Construction.— No provision of this subchapter shall be construed as altering, limiting, or extending any Federal or State law or Tribal-State compact prohibiting, permitting, or regulating gambling within the United States.

1. การเดิมพัน หรือการพนัน (Bet or Wager)²⁷ หมายความว่า การเสี่ยงโชคด้วยการวางเดิมพันของบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าในการทำนายผลการแข่งขัน การแข่งกีฬา หรือเกมที่มีโอกาสแพ้ชนะโดยมีข้อตกลงโดยเข้าใจทั้งสองฝ่ายว่าจะได้รับสิ่งที่ใช้เป็นเดิมพันหลังจากผลดังกล่าวปรากฏ นอกจากนี้ยังรวมถึงการเสี่ยงโชคในการซื้อลอตเตอรี่อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อยกเว้นให้กิจกรรมบางอย่างไม่เป็นการพนัน เช่น กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ตลาดหลักทรัพย์ สัญญาที่เกี่ยวกับการค้าประกันเกมกีฬาในโลกเสมือนโดยมีการแจ้งของรางวัลไว้ล่วงหน้า เกมเสี่ยงโชคที่ให้เล่นโดยไม่เสียเงิน เป็นต้น

2. ระบบการชำระเงิน (Designated Payment System) ตามอนุมาตรา 3²⁸ หมายความว่า ระบบที่มีไว้ทำธุรกรรมซึ่งรัฐมนตรีและคณะกรรมการผู้ว่าการรัฐ ได้ร่วมปรึกษาหารือกับอัยการสูงสุด และมีการออกเป็นคำสั่งหรือกฎว่าเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำธุรกรรมที่กฎหมายห้ามมิให้สามารถทำได้

3. ผู้ให้บริการในทางธุรกรรมการเงิน (Financial Transaction Provider) ตามอนุมาตรา 4 หมายความว่า ผู้ให้เครดิต ผู้ออกบัตรเครดิต สถาบันการเงิน ผู้ให้ความสะดวกในการส่งผ่านเงินโดยการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเป็นตัวแทนในการส่งเงิน หรือ เครือข่ายระหว่างประเทศภายในประเทศ หรือในภูมิภาค ที่ได้มีการอำนวยความสะดวกให้มีการโอนเงิน หรือเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือเข้าร่วมการชำระเงินที่กฎหมายบัญญัติไว้

4. การพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling) ตามอนุมาตรา 10 (A) หมายความว่า การจัดให้มี หรือการรับ หรือการส่งการพนันหรือการเดิมพันไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ซึ่งมีการใช้อินเทอร์เน็ตในการกระทำการดังกล่าวอันเป็นความผิดกฎหมายของรัฐบาลกลางหรือมลรัฐหรือพื้นที่ที่มีการกระทำการดังกล่าวขึ้น

สำหรับการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง ตามมาตรา 5365 ได้มีการแบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ การขอให้มีการคุ้มครองชั่วคราวและมาตรการคุ้มครองชั่วคราวโดยคำสั่งศาล เพื่อให้ได้รับการเยียวยา ในความเสียหายที่เกิดขึ้น และได้มีการกำหนดอำนาจแก่รัฐและอัยการประจำ

²⁷ Section 5362 of U.S. Code

(1) Bet or wager.— The term “bet or wager” —

(A) means the staking or risking by any person of something of value upon the outcome of a contest of others, a sporting event, or a game subject to chance, upon an agreement or understanding that the person or another person will receive something of value in the event of a certain outcome;

²⁸ Section 5362 of U.S. Code

(3) Designated payment system.— The term “designated payment system” means any system utilized by a financial transaction provider that the Secretary and the Board of Governors of the Federal Reserve System, in consultation with the Attorney General, jointly determine, by regulation or order, could be utilized in connection with, or to facilitate, any restricted transaction.

รัฐในการนำคดีแพ่งขึ้นสู่ศาลยุติธรรม ซึ่งการคุ้มครองชั่วคราวแบ่งออกเป็นห้ามไม่ให้บุคคลทำธุรกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การออกมาตรการเพื่อป้องกันหรือระงับไม่ให้เกิดการละเมิดในการทำธุรกรรมต้องห้าม หรือกรณีเฉพาะที่เกิดขึ้นในเขตของพื้นเมืองอินเดียให้ปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะ นอกจากนี้ ยังให้อำนาจในการสั่งปิดเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การปิดกั้นให้เข้าถึงการให้บริการดังกล่าวอีกด้วย

ส่วนการกำหนดโทษในทางอาญา ตามมาตรา 5366²⁹ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้ใดที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 5363 จะต้องได้รับโทษปรับภายใต้ที่กำหนดไว้ในหัวข้อที่ 18 แห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
2. ศาลมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเข้ายุ่งเกี่ยวกับการพนันเป็นการถาวรได้ ไม่ว่าจะเป็นการวางเดิมพัน การรับชำระเงินเดิมพัน หรือการให้ความช่วยเหลือใด ๆ เกี่ยวกับการพนัน

มาตรการป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมาย ตามมาตรา 5667 เป็นการกำหนดความรับผิดชอบ ผู้ให้บริการผ่านคอมพิวเตอร์และสถาบันการเงินกรณีที่มีการเปิดให้เล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตโดยผิดกฎหมายไม่ว่าจะเป็นผู้ให้บริการโดยทางตรงหรือทางอ้อม

3) กฎหมายระดับมลรัฐ (State Statutes)

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบด้วยมลรัฐต่างๆ มากถึง 50 มลรัฐ จึงทำให้กฎหมายการพนันในแต่ละมลรัฐมีความแตกต่างกันไป ในแต่ละมลรัฐมีอำนาจที่จะออกกฎหมายควบคุมการพนัน โดยมี 5 มลรัฐที่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ไว้แล้ว ได้แก่ มลรัฐเนวาดา (Nevada) มลรัฐหลุยส์เซียนา (Louisiana) มลรัฐออริกอน (Oregon) มลรัฐอิลลินอยส์ (Illinois) และมลรัฐเซาธ์ดาโกต้า (South Dakota)³⁰ ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ดังกล่าว ได้บัญญัติรวมไว้ในกฎหมายการพนันของแต่ละมลรัฐ โดยเพิ่มเป็นมาตรการหนึ่งในกฎหมายการพนัน ซึ่งส่วนใหญ่จะบัญญัติเพิ่มในส่วนนิยามของอินเทอร์เน็ตและนิยามของคำว่าการพนัน เพื่อให้พระราชบัญญัติการพนันมีความครอบคลุมถึงการพนันออนไลน์ด้วย โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกทำการศึกษากฎหมายการพนันออนไลน์ของ 3 มลรัฐ คือ มลรัฐออริกอน (Oregon) มลรัฐวอชิงตัน และมลรัฐหลุยส์เซียนา (Louisiana) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

²⁹ Section 5366 of U.S. Code

(a) In General.- Any person who violates section 5363 shall be fined under title 18, imprisoned for not more than 5 years, or both.

(b) Permanent Injunction.- Upon conviction of a person under this section, the court may enter a permanent injunction enjoining such person from placing, receiving, or otherwise making bets or wagers or sending, receiving, or inviting information assisting in the placing of bets or wagers.

³⁰ William o. Jenkins. "Interim Report on Internet Gambling Online", Retrieved June 20, 2020. From : <http://www.gao.gov/new.items/d021101r.pdf>

(1) *มลรัฐออริกอน (Oregon)* เป็นมลรัฐที่มีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันทั่วไปได้ แต่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ กล่าวคือ เป็นมลรัฐที่อนุญาตให้มีการเล่นพนัน (Pari-Mutuel) เช่นเดียวกับอีก 4 มลรัฐ (Nevada, Oregon, Delaware, และ Montana) ที่ได้รับการยกเว้นจากรัฐบาลกลางให้สามารถเติมพื้นที่เกี่ยวกับการเล่นกีฬาได้ (Professional and Amateur Sport Protection Act (PASPA)) ซึ่งรัฐออริกอนมีการเล่นการพนันถูกกฎหมายหลายประเภท แต่ไม่อนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ กรณีบุคคลใดเข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยมีความผูกพันในการเกี่ยวกับเครดิต การโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเดบิต ตัวเงิน เงินที่ได้จากการประกอบธุรกรรมทางการเงินรูปแบบอื่น รวมไปถึงการห้ามผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาโดยมีเจตนาส่งเสริมหรือได้รับผลประโยชน์จากการพนันที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ที่กระทำความผิดโดยบุคคลนั้นมีเจตนาวางเดิมพันกับเจ้ามือหรือมีส่วนร่วมในการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายในฐานะผู้เล่น หากกรณีผู้ใช้บริการได้มีการฝ่าฝืนไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ รัฐก็จะต้องดำเนินคดีทางอาญากับผู้ที่กระทำความผิด

โดยหลักแล้ว กฎหมายการพนันของมลรัฐออริกอน ห้ามมิให้มีการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งบัญญัติไว้ในบทที่ 167 ว่าด้วยเรื่อง Offenses Against Public Health, Decency and Animals เกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับการพนันแห่งรัฐบัญญัติของมลรัฐออริกอน (Oregon Revised Statute) โดยมีการกำหนดคำนิยามของ “การพนัน” ไว้ในมาตรา 167.117³¹ ซึ่งมีความหมายว่า การที่บุคคลใดเข้าเดิมพัน หรือเข้าเสี่ยงโชคอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการแข่งขันที่มีโอกาสแพ้ชนะ หรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ภายใต้การควบคุมหรือการกำหนดขึ้นของบุคคล เช่น เจ้ามือรับแทงพนัน หรือ ข้อตกลงหรือความเข้าใจว่าบุคคลนั้นหรือผู้อื่นจะได้รับสิ่งซึ่งอาจมีมูลค่าในการเล่นนั้นๆ โดยการใช้อุปกรณ์ในการเล่นการพนัน³² ซึ่งอาจเป็นได้ทั้ง อุปกรณ์ เครื่องจักร หรือเครื่องมือต่างๆ

³¹ Section 167.117 of Oregon Revised Statute

(7) “Gambling” means that a person stakes or risks something of value upon the outcome of a contest of chance or a future contingent event not under the control or influence of the person, upon an agreement or understanding that the person or someone else will receive something of value in the event of a certain outcome. “Gambling” does not include:

(c) Social games.

³² Section 167.117 of Oregon Revised Statute

(8) “Gambling device” means any device, machine, paraphernalia or equipment that is used or usable in the playing phases of unlawful gambling, whether it consists of gambling between persons or gambling by a person involving the playing of a machine. Lottery tickets, policy slips and other items used in the playing phases of lottery and policy schemes are not gambling devices within this definition. Amusement devices other than gray machines, that do not return to the

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดถึงคำนิยามของ “อินเทอร์เน็ต”³³ ซึ่งมีความหมายว่า การทำงานร่วมกันของระบบคอมพิวเตอร์ การให้บริการคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ การให้บริการข้อมูล หรือการเข้าถึงชุดคำสั่งซึ่งอนุญาตให้เข้าถึงได้โดยผู้ใช้หลายคนโดยไม่จำกัดการให้บริการดังกล่าว ทั้งนี้ รวมไปถึงเว็บไซต์ เว็บบอร์ด อีเมล และการให้บริการออนไลน์

จากคำนิยามศัพท์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า “การพนันบนอินเทอร์เน็ต” ตามกฎหมายฉบับนี้ หมายความว่า การเข้าเดิมพันหรือเสี่ยงโชคซึ่งในการเล่นที่มีโอกาสแพ้ชนะ หรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ โดยอาจได้รับสิ่งอันอาจมีมูลค่า³⁴ อันได้แก่ เงิน ทรัพย์สิน เหยียดที่ใช้แทนเงิน วัตถุหรือสิ่งของที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินได้ หรือไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเครดิตหรือข้อสัญญาไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมที่สามารถเปลี่ยนผ่านเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์จากการเล่นประเภทต่าง ๆ ผ่านระบบการทำงานของบริการคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตร่วมกับผู้อื่น หรือร่วมกับผู้จัดให้มีการเล่นการพนันผ่านการให้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งโดยส่วนใหญ่รูปแบบการพนันที่สามารถพบได้ทั่วไปบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ บิงโกหรือล็อตโต้ เกมคาสีโน เกมการเสี่ยงโชค และเกมสังคมออนไลน์ โดยกฎหมายการพนันบนอินเทอร์เน็ตของมลรัฐออริกอนได้กำหนดคำนิยามไว้ ดังนี้

“บิงโก หรือ ล็อตโต้” หมายความว่า เกมที่เล่นโดยใช้การ์ดเรียงกันเป็นแถวของตัวเลข ซึ่งผู้เล่นจะเปิดตัวเลขตามตัวเลขที่เลือกมาจากสิ่งที่บรรจุเอาไว้ ซึ่งสามารถชนะได้ด้วยการแสดงให้ผู้เล่นคนอื่นเห็นว่าตนได้ตัวเลขตรงตามกำหนดไว้ก่อนผู้อื่น

“เกมคาสีโน” หมายความว่า เกมการพนันดั้งเดิมที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น การเล่นโดยใช้ลูกเต๋า ไพ่ หรือ วงล้อเสี่ยงโชค เป็นต้น

operator or player thereof anything but free additional games or plays, shall not be considered to be gambling devices.

³³ Section 167.117 of Oregon Revised Statute

(11) “Internet” means an interactive computer service or system or an information service, system or access software provider that provides or enables computer access by multiple users to a computer server and includes, but is not limited to, an information service, system or access software provider that provides access to a network system commonly known as the Internet, or any comparable system or service and also includes, but is not limited to a World Wide Web page, newsgroup, message board, mailing list or chat area on any interactive computer service or system or other online service.

³⁴ Section 167.117 of Oregon Revised Statute

(22) “Something of value” means any money or property, any token, object or article exchangeable for money or property, or any form of credit or promise

“เกมการเสี่ยงโชค” หมายความว่า การแข่งขัน เกม รายการเกม หรือ อุปกรณ์ในการเล่นเกมที่ผลลัพธ์จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการเสี่ยงโชค อย่างไรก็ตาม ทักษะของผู้เล่นอาจเป็นปัจจัยหนึ่งของการเสี่ยงโชคตามคำนิยามนี้

“ผู้เข้าเล่นการพนัน”³⁵ หมายถึง ผู้ที่เข้ามีส่วนในการเล่นการพนันรูปแบบต่าง ๆ ในฐานะผู้เข้าแข่งขันหรือผู้เข้าพนัน หรือ เป็นผู้เข้าพนันในเกมสังคมออนไลน์ที่มีการเสี่ยงโชค โดยมีโอกาสในการเสี่ยงโชคที่ติดเทียมกับผู้เล่นคนอื่น แม้ว่าจะไม่ได้ผลประโยชน์จากผู้อื่นก็ตาม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ที่เป็นผู้สนับสนุนหรือจัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้ที่เชิญชวนหรือจัดหาอุปกรณ์ให้ผู้อื่นเล่น และยังได้กำหนดถึงอายุของผู้ที่จะเข้าเล่นการพนันที่อนุญาตซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ด้วย ซึ่งกฎหมายถือว่าผู้ที่ทำให้หรืออนุญาตให้บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าร่วมในการเล่นการพนันตาม มาตรา 167.177 มีความผิดตามกฎหมายฉบับนี้³⁶

“เจ้ามือรับแทงพนัน”³⁷ ซึ่งได้แก่ ผู้ที่รับแทงพนันหรือเดิมพันโดยผิดกฎหมายกับสมาชิกทั่วไป โดยขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ของการเล่นพนันที่ไม่มีความแน่นอน และหมายถึงผู้ที่คิดเงินหรือได้เปอร์เซ็นต์หรือค่าธรรมเนียมหรือผลประโยชน์จากผู้เข้าเดิมพัน ทั้งนี้ การเล่นการพนันหรือการจัดให้มีการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่ได้ขออนุญาตโดยถูกกฎหมายตามรัฐบัญญัติฉบับนี้ถือเป็นการกระทำความผิดอาญา ซึ่งต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

³⁵ Section 167.117 of Oregon Revised Statute

(16) “Player” means a person who engages in any form of gambling solely as a contestant or bettor, without receiving or becoming entitled to receive any profit therefrom other than personal gambling winnings, and without otherwise rendering any material assistance to the establishment, conduct or operation of the particular gambling activity. A person who gambles at a social game of chance on equal terms with the other participants therein is a person who does not otherwise render material assistance to the establishment, conduct or operation thereof by performing, without fee or remuneration, acts directed toward the arrangement or facilitation of the game, such as inviting persons to play, permitting the use of premises therefor and supplying cards or other equipment used therein. A person who engages in bookmaking is not a player.

³⁶ Section 163.575 of Oregon Revised Statute

(1) A person commits the crime of endangering the welfare of a minor if the person knowingly:

(c) Induces, causes or permits a person under 18 years of age to participate in gambling as defined by ORS 167.117

³⁷ (2) “Bookmaker” means a person who unlawfully accepts a bet from a member of the public upon the outcome of a future contingent event and who charges or accepts a percentage, fee or vigorish on the wager.

ความรับผิดในการเล่นการพนันโดยผิดกฎหมาย กฎหมายว่าด้วยเรื่องการพนันบนอินเทอร์เน็ตของมลรัฐออริกอนได้มีการกำหนดความรับผิดในการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตไว้ ในมาตรา 167.109 โดยสรุปได้ว่า การเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่ผู้ใดเข้าร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยที่ตนอาจไม่รู้ถึงการเข้ามีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมาย โดยมีการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ การใช้เครดิตหรือการให้เครดิต ไม่ว่าจะในนามตนเองหรือผู้อื่น การโอนเงิน โดยผู้ดำเนินธุรกิจรับโอนเงินหรือในนามผู้อื่น การออกเช็ค ตัวแลกเงิน หรือตราสารต่าง ๆ ที่ออกให้โดยการจ่ายผ่านทางสถาบันการเงินหรือในนามของผู้อื่น และการดำเนินการไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของธุรกรรมทางการเงินไม่ว่าทางสถาบันทางการเงินจะเป็นตัวกลางในการส่งจ่ายหรือจ่ายในเพื่อผู้อื่น ซึ่งมีโทษตามความผิดในทางอาญาร้ายแรง (Class C Felony)³⁸ จะต้องจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกินจำนวน 125,000 เหรียญสหรัฐ

(2) มลรัฐวอชิงตัน กฎหมายการพนันของมลรัฐวอชิงตันได้ห้ามมิให้มีการเล่นพนันทุกชนิด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะ โดยมีการบัญญัติอยู่ใน Washington State Constitution ในมาตรา 2 หมวดที่ 24 ซึ่งองค์ประกอบของการพนัน³⁹ นั้น จะต้องประกอบไปด้วย 3 ประการ ได้แก่ รางวัล การเสี่ยงโชค และสิ่งตอบแทน ซึ่งอาจเป็นค่าเข้าเล่น การวางเดิมพัน การบริจาค หรือสิ่งอื่นใดที่มีค่า เป็นต้น

กรณีของการพนันบนอินเทอร์เน็ตนั้น จะบัญญัติอยู่ในบทที่ 9.46 แห่ง Revised Code of Washington: RCW โดยมีการนิยามเกี่ยวกับความหมายของการพนันไว้ในมาตรา 9.46.0237⁴⁰ ซึ่งมีความหมายว่า การเดิมพันหรือการเข้าเสี่ยงในสิ่งซึ่งมีมูลค่าในผลลัพธ์ที่ขึ้นอยู่กับการ

³⁸ Section 161.625 of Oregon Revised Statute

³⁹ Washington State Gambling Commission. “Illegal Gambling Activities”, Retrieved May 15, 2020 from <http://www.wsgc.wa.gov/publications/brochures/5-228-illegal-gambling-activities.pdf>

⁴⁰ Section 9.46.0237 of Revised Code of Washington

“Gambling,” as used in this chapter, means staking or risking something of value upon the outcome of a contest of chance or a future contingent event not under the person's control or influence, upon an agreement or understanding that the person or someone else will receive something of value in the event of a certain outcome. Gambling does not include fishing derbies as defined by this chapter, pari-mutuel betting and handicapping contests as authorized by chapter 67.16 RCW, bona fide business transactions valid under the law of contracts, including, but not limited to, contracts for the purchase or sale at a future date of securities or commodities, and agreements to compensate for loss caused by the happening of chance, including, but not limited to, contracts of indemnity or guarantee and life, health, or accident insurance. In addition, a contest of chance which is specifically excluded from the definition of lottery under this chapter shall not constitute gambling.

แข่งขันที่มีโอกาสในการแพ้ชนะ หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การควบคุมหรืออิทธิพลของบุคคลใดๆ หรือภายใต้ข้อตกลงหรือความเข้าใจของบุคคลนั้นๆ ว่าจะได้รับสิ่งซึ่งมีมูลค่าในเหตุการณ์ที่มีผลลัพธ์ที่แน่นอน การพนันดังกล่าวไม่รวมถึงการแข่งขันตกปลา การแข่งขันของคนพิการที่มีการอนุญาตไว้ การทำธุรกรรมทางการเงินโดยสุจริตซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายนิติกรรมสัญญา

ใน ค ดี Lee H. Rouso, Petitioner v. State of Washington⁴¹ เกิดคำถามขึ้นว่าการพนันบนอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่มีผิดกฎหมายหรือไม่ ทำให้สภานิติบัญญัติได้มีการวางหลักให้การพนันเป็นสิ่งที่มีผิดกฎหมายโดยมีการออกมาตรา 9.46.240 ซึ่งทำให้การพนันบนอินเทอร์เน็ตเป็นความผิดอาญา ไม่ว่าจะเป็นการส่งผ่านหรือการรับซึ่งข้อมูลการพนันก็ถือเป็นสิ่งที่มีผิดกฎหมายในมลรัฐวอชิงตัน ดังนี้ มาตรา 9.46.240⁴² ได้มีการกำหนดถึงความผิดในการส่งผ่านหรือการรับซึ่งข้อมูลการพนัน⁴³ ที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลโดยมีเจตนา เพื่อการเล่นการพนันอาชีพ ทั้งนี้ ด้วยวิธีการใดๆ ไม่ว่าจะผ่านทางโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุ อุปกรณ์ส่งสัญญาณ อินเทอร์เน็ต การส่งผ่านการสื่อสารทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี หรือที่มีลักษณะเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น หรือรู้ถึงการติดตั้งหรือการรักษาไว้ซึ่งอุปกรณ์ในการส่งผ่านข้อมูลหรือรับข้อมูลการพนัน ทั้งนี้ ถือว่ามีความผิดอาญาร้ายแรง

เมื่อศึกษาคำนิยามศัพท์ของคำว่า “การพนัน” ตามมาตรา 9.46.0237 ประกอบกับการกำหนดความผิดในการส่งผ่านข้อมูลหรือการรับข้อมูลตามมาตรา 9.46.240 แล้ว ผู้ศึกษาจึงสรุปได้ว่า “การพนันบนอินเทอร์เน็ต” ตามกฎหมายฉบับนี้ หมายถึง การเดิมพันหรือการ

⁴¹ Lee H. Rouso, Petitioner v. State of Washington (Supreme Court of Washington, 2010)

⁴² Section 9.46.240 of Revised Code of Washington

Whoever knowingly transmits or receives gambling information by telephone, telegraph, radio, semaphore, the internet, a telecommunications transmission system, or similar means, or knowingly installs or maintains equipment for the transmission or receipt of gambling information shall be guilty of a class C felony subject to the penalty set forth in RCW 9A.20.021. However, this section shall not apply to such information transmitted or received or equipment installed or maintained relating to activities authorized by this chapter or to any act or acts in furtherance thereof when conducted in compliance with the provisions of this chapter and in accordance with the rules adopted under this chapter.

⁴³ Section 9.46.0245 of Revised Code of Washington

“Gambling information,” as used in this chapter, means any wager made in the course of and any information intended to be used for professional gambling. In the application of this definition, information as to wagers, betting odds and changes in betting odds shall be presumed to be intended for use in professional gambling. This section shall not apply to newspapers of general circulation or commercial radio and television stations licensed by the federal communications commission.

เข้าเสี่ยงในสิ่งซึ่งมีมูลค่าในผลลัพธ์ที่ขึ้นอยู่กับการแข่งขันที่มีโอกาสในการแพ้ชนะ⁴⁴ หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมหรืออิทธิพลของบุคคลใด ๆ หรือภายใต้ข้อตกลงหรือความเข้าใจของบุคคลนั้นๆว่าจะได้รับสิ่งซึ่งมีมูลค่าในเหตุการณ์ที่มีผลลัพธ์ที่แน่นอน ซึ่งอาจเป็นการเล่นผ่านทางโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุ อุปกรณ์ส่งสัญญาณ อินเทอร์เน็ต การส่งผ่านการสื่อสารทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี หรือที่มีลักษณะเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น

ส่วนคำนิยามของ “ผู้เข้าเล่นการพนัน”⁴⁵ หมายถึง ผู้ที่มีส่วนร่วมในการร่วมเล่นกับผู้อื่น อย่างเท่าเทียมกันในฐานะผู้เข้าแข่งขันหรือผู้พนันในการพนันรูปแบบต่างๆ โดยที่ไม่มีบุคคลอื่นใดได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับผลประโยชน์นอกเหนือไปจากผู้ที่ชนะในการเล่นการพนันนั้น อย่างไรก็ตามก็ที่ดีจะต้องไม่เป็นผู้ที่ช่วยเหลือในการจัดตั้งหรือดำเนินการในการเล่นการพนัน รวมถึงต้องไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรับแทงพนันที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับนี้ด้วย และยังได้มีการจำกัดอายุของผู้ที่สามารถเข้าเล่นการพนันที่ได้รับอนุญาตว่าจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะเป็นการ

⁴⁴ Section 9.46.0225 of Revised Code of Washington

“Contest of chance,” as used in this chapter, means any contest, game, gaming scheme, or gaming device in which the outcome depends in a material degree upon an element of chance, notwithstanding that skill of the contestants may also be a factor therein.

⁴⁵ Section 9.46.0265 of Revised Code of Washington

“Player,” as used in this chapter, means a natural person who engages, on equal terms with the other participants, and solely as a contestant or bettor, in any form of gambling in which no person may receive or become entitled to receive any profit therefrom other than personal gambling winnings, and without otherwise rendering any material assistance to the establishment, conduct or operation of a particular gambling activity. A natural person who gambles at a social game of chance on equal terms with the other participants shall not be considered as rendering material assistance to the establishment, conduct or operation of the social game merely by performing, without fee or remuneration, acts directed toward the arrangement or facilitation of the game, such as inviting persons to play, permitting the use of premises for the game, or supplying cards or other equipment to be used in the games. A person who engages in “bookmaking” as defined in this chapter is not a “player.” A person who pays a fee or “vigorous” enabling him or her to place a wager with a bookmaker, or pays a fee other than as authorized by this chapter to participate in a card game, contest of chance, lottery, or gambling activity, is not a player.

เล่นประเภทบิงโกที่ได้รับอนุญาต เกมที่ให้ความบันเทิง การขายตั๋วจับฉลากเพื่อการกุศล หรือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร⁴⁶

มลรัฐวอชิงตันยังได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการพนันไว้ในมาตรา 9.46.070 ซึ่งหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลในเรื่องของการพนัน ได้แก่ คณะกรรมการการพนัน (Gambling Commission) มีอำนาจและหน้าที่หลักในการควบคุมและดูแลเกี่ยวกับเรื่องการพนันทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการอนุญาต การออกใบอนุญาต ออกกฎเกณฑ์และข้อบังคับในการจัดให้มีการเล่นการพนันตามที่กฎหมายฉบับนี้อนุญาตให้จัดขึ้น นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการกำหนดรายละเอียดค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตประจำปีของแต่ละประเภทการพนัน รวมทั้งออกคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการและแนวทางในการจ่ายภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าปรับ ซึ่งจัดเก็บโดยคณะกรรมการการพนัน เป็นต้น

ส่วนการกำหนดความผิดในการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตนั้น กฎหมายการพนันของมลรัฐวอชิงตันได้บัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดและการกำหนดโทษตามมาตรา 9A.20.021⁴⁷ ไว้ดังต่อไปนี้

⁴⁶ Section 230-06-010 of Washington Administrative Code

No person must allow anyone under the age of eighteen to participate in gambling activities except:

(1) To play in licensed bingo games when accompanied by an adult member of his or her immediate family or a guardian, who is at least eighteen years old:

(a) “Immediate family” means only the spouse, parents, or grandparents of an individual; and

(b) “Guardian” means only a court-appointed, legal guardian of an individual; or

(2) To play bingo at agricultural fairs or school carnivals; or

(3) To play amusement games; or

(4) To sell raffle tickets for a charitable or nonprofit organization that:

(a) Has development of youth as a primary purpose; and

(b) Has at least three members or advisors who are at least eighteen years old and who supervise the operation of the raffle; and

(c) Has an adult member or advisor designated as the manager for the raffle.

⁴⁷ Section 9A.20.021 of Revised Code of Washington

(1) Felony. Unless a different maximum sentence for a classified felony is specifically established by a statute of this state, no person convicted of a classified felony shall be punished by confinement or fine exceeding the following:

1. ความผิดในการส่งผ่านหรือการรับซึ่งข้อมูลการพนันที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลด้วยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะผ่านทางโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุ อุปกรณ์ส่งสัญญาณ อินเทอร์เน็ต การส่งผ่าน การสื่อสารทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี หรือที่มีลักษณะเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น หรือรู้ถึงการติดตั้งหรือการรักษาไว้ซึ่งอุปกรณ์ในการส่งผ่านข้อมูลหรือรับข้อมูลการพนัน ทั้งนี้ ถือว่ามีความผิดอาญาร้ายแรงประเภท Class C Felony ซึ่งต้องโทษจำคุก 5 ปี หรือปรับเป็นจำนวน 10,000 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ความผิดในการเป็นเจ้าของของอุปกรณ์การพนัน ตามมาตรา 9.46.215 ได้แก่การเป็นเจ้าของ ผลิต ครอบครอง ซื้อ ขาย ให้เช่า เช่า จัดหาเงินทุน การขนย้ายอุปกรณ์ในการเล่นการพนัน รวมถึงการเสนอหรือเรียกรับซึ่งผลประโยชน์จากการเล่นการพนันไม่ว่าโดยผ่านตัวแทน ลูกจ้างหรือบุคคลอื่น ถือว่ามีความผิดอาญาร้ายแรงประเภท Class C Felony ต้องโทษจำคุก 5 ปี หรือ ปรับเป็นจำนวน 10,000 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ความผิดเกี่ยวกับหลักฐานในการเล่นพนัน ตามมาตรา 9.46.217 หมายความว่า บุคคลใดก็ตามที่มีการพิมพ์ ผลิต ครอบครอง เก็บ ขนย้ายซึ่งหลักฐานในการเล่นการพนัน หรือมีการขาย เสนอ เรียกรับซึ่งผลประโยชน์จากหลักฐานดังกล่าวไม่ว่าผ่านตัวแทนหรือลูกจ้างหรือบุคคลอื่นใดถือว่ามีความผิดอาญาหุโทษ (Gross Misdemeanor) โดยต้องโทษจำคุกไม่เกิน 364 วัน หรือปรับเป็นจำนวนไม่เกิน 5,000 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(a) For a class A felony, by confinement in a state correctional institution for a term of life imprisonment, or by a fine in an amount fixed by the court of fifty thousand dollars, or by both such confinement and fine;

(b) For a class B felony, by confinement in a state correctional institution for a term of ten years, or by a fine in an amount fixed by the court of twenty thousand dollars, or by both such confinement and fine;

(c) For a class C felony, by confinement in a state correctional institution for five years, or by a fine in an amount fixed by the court of ten thousand dollars, or by both such confinement and fine.

(2) Gross misdemeanor. Every person convicted of a gross misdemeanor defined in Title 9A RCW shall be punished by imprisonment in the county jail for a maximum term fixed by the court of up to three hundred sixty-four days, or by a fine in an amount fixed by the court of not more than five thousand dollars, or by both such imprisonment and fine.

(3) Misdemeanor. Every person convicted of a misdemeanor defined in Title 9A RCW shall be punished by imprisonment in the county jail for a maximum term fixed by the court of not more than ninety days, or by a fine in an amount fixed by the court of not more than one thousand dollars, or by both such imprisonment and fine.

(3) มลรัฐหลุยส์เซียนา ในปี ค.ศ. 1860 มีการอนุญาตให้เล่นการพนันลอตเตอรี่ ต่อมาในปี 1920 มีการอนุญาตให้มีการเล่นพนันทั่วไปแบบ Pari-mutuel โดยการพนันแข่งม้าเป็นการพนันอย่างเดียวที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยไม่อนุญาตให้เล่นพนันอย่างอื่น ต่อมาเริ่มอนุญาตให้มีการพนันถูกกฎหมายประเภทอื่นๆ เช่น การอนุญาตให้มีการเล่นการพนันกาสิโนบนเรือ หลังจากนั้นก็เกิดการพนันบนภาคพื้นดินตามมา แต่สำหรับการพนันออนไลน์ ปัจจุบันยังไม่อนุญาตให้เล่น

มลรัฐหลุยส์เซียนา มีการกำหนดลักษณะการกระทำความผิดและมาตรการในการควบคุมการพนันออนไลน์ที่ไม่อนุญาตให้เล่น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการพนันผ่านคอมพิวเตอร์ และผู้ที่ออกแบบพัฒนาบริการระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อวัตถุประสงค์จัดตั้งธุรกิจเกี่ยวกับเกมการแข่งขัน หวย ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนก็จะมีกำหนดโทษไว้ (Louisiana Revised Statutes Title 14 CRIMINAL LAW GAMBLING section §90 B)

สำหรับมาตรการในการควบคุมการพนันออนไลน์ มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. โทษทางแพ่ง คือ การริบทรัพย์ สำหรับกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเล่นการพนันหรือการเล่นพนันออนไลน์ โดยมีมาตรการในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการริบทรัพย์ที่ชัดเจน

2. โทษทางอาญา สำหรับผู้ที่เล่นการพนันในที่สาธารณะ หรือการเล่นเครื่องเล่นวิดีโอเกมโป๊กเกอร์หรือการเล่นเกมกาสิโนเกม เครื่องเล่นการพนัน หรือเครื่องเล่นสล็อต เป็นต้น (Louisiana Revised Statutes Title 14 CRIMINAL LAW GAMBLING section §90.1.)

จากการศึกษากฎหมายระดับมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้ง 3 มลรัฐนี้พบว่า กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของแต่ละมลรัฐจะมีการบัญญัตินิยามของการพนันออนไลน์ไว้ ซึ่งจะมีขอบเขตต่างกันไป บางมลรัฐบัญญัติให้มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์เป็นความผิดด้วย เช่น มลรัฐออริกอน แต่ในบางมลรัฐบัญญัติให้เฉพาะการพนันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้นที่เป็นความผิด นอกจากนี้ มลรัฐหลุยส์เซียนา ได้มีการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างออกไป โดยบัญญัติให้การพนันผ่านคอมพิวเตอร์เป็นความผิด ดังนั้น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการพนันในทุกกรณีจึงเป็นความผิดตามกฎหมายของมลรัฐหลุยส์เซียนาทั้งสิ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาถือว่าธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ความผิดในการให้บริการเกมพนันออนไลน์ยังไม่ครอบคลุมถึงการให้บริการสลากลอตเตอรี่ออนไลน์ เกมพนันม้าแข่งออนไลน์ เกมพนันออนไลน์ทุกประเภทของแต่ละรัฐ ซึ่งกฎหมายแต่ละรัฐของสหรัฐอเมริกาไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าการเล่นพนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ด้วยความคลุมเครือทางกฎหมายนี้เอง ส่งผลให้มีนักพนันออนไลน์ชาวอเมริกันจำนวนไม่น้อยยังคงใช้บริการพนันออนไลน์อยู่เช่นเดิม โดย website พนันออนไลน์ส่วนใหญ่จะใช้ server ในประเทศที่อนุญาตให้ธุรกิจพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย

2.2 กฎหมายการพนันของประเทศสหราชอาณาจักร

ประเทศสหราชอาณาจักรหรือที่คนทั่วไปมักจะเรียกกันว่าประเทศอังกฤษ เป็นหนึ่งในประเทศที่การพนันเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีการเปิดให้เล่นการพนันและคาสิโนได้อย่างถูกกฎหมายและยังเป็นประเทศแรกในทวีปยุโรปที่มีการอนุญาตให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมายด้วย แต่ประเทศสหราชอาณาจักรไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ไว้เป็นพิเศษและมิได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า หากมีการเล่นการพนันออนไลน์แล้วจะมีความผิดเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยการพนันถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอังกฤษมาจากร้อยปี⁴⁸ มีทั้งผู้ที่ต่อต้านและสนับสนุนกิจกรรมการพนัน โดยฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยมองว่าการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมายและขัดต่อศีลธรรมเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายจึงควรห้ามและจำกัดเอาไว้ ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนให้มีการเล่นพนันก็มองว่าบุคคลทั่วไปควรเล่นการพนันได้อย่างอิสระ เพียงแต่ต้องมีข้อจำกัดหรือมาตรการสำหรับปกป้องเด็ก เยาวชนและผู้หย่อนความสามารถไม่ให้เข้าถึงการพนันได้เท่านั้น

แนวนโยบายเกี่ยวกับกฎหมายการพนันของอังกฤษในช่วงก่อนทศวรรษที่ 60 (1960s) มุ่งเน้นไปที่การห้ามไม่ให้มีการเล่น แต่ในช่วงทศวรรษที่ 60 กฎหมายการพนันของอังกฤษก็เริ่มมีการอนุญาตให้เล่นการพนันได้อย่างเสรีมากขึ้น โดยพระราชบัญญัติการพนันที่ออกบังคับใช้ในปี ค.ศ.1968 เป็นกฎหมายหลักที่อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นพนันได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตและเป็นกฎหมายที่บังคับใช้แก่การพนันเรื่อยมา จนกระทั่งถูกยกเลิกไปเมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005

2.2.1 ความเป็นมาของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act.2005)

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (Gambling Act 2005) เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยรัฐสภาของสหราชอาณาจักรและมีผลบังคับใช้ทั้งในประเทศอังกฤษ เวลส์ และสกอตแลนด์ เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อควบคุมการพนันทุกประเภท โดยบัญญัติออกมาเพื่อใช้แทนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันฉบับบังคับใช้อยู่แต่เดิม 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968 (The Gaming Act 1968) พระราชบัญญัติว่าด้วยการวางเดิมพัน การละเล่น และลอตเตอรี่ ค.ศ. 1963) และ พระราชบัญญัติลอตเตอรี่และกิจการพนันหนากการ ค.ศ. 1976 (The Betting, Gaming & Lotteries Act 1963) and (The Lotteries and Amusements Act 1976)

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 นี้ เกิดขึ้นจากแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายการพนัน โดยมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมระบบบริหารควบคุมให้ครอบคลุมการพนันทุกประเภทในอังกฤษ ไม่ใช่เพียงแค่สลากกินแบ่งรัฐบาลและการพนันขั้นต่อเท่านั้น⁴⁹ เพื่อทำให้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ และลดความซ้ำซ้อนของการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนัน⁵⁰ โดยแนวคิดในการร่าง

⁴⁸ House of Commons, (2012) The Gambling Act 2005: A bet worth taking? : First Report of Session 2012–13 Volume I, London: The Stationery Office Limited, p.3

⁴⁹ Gambling Act 2005, Explanatory Notes. Available online: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/notes>

⁵⁰ House of Commons Culture, Media and Sport Committee , (2012), The Gambling Act 2005: A bet worth taking?, First Report of Session 2012–13, Volume I, p. 5

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 เกิดขึ้นหลังจากมีการเผยแพร่รายงาน “A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws” ซึ่งจัดทำโดยกรมวัฒนธรรมสื่อสารมวลชน และกีฬา (Department of Culture, Media and Sport) ของรัฐสภาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอให้กิจการการพนันในประเทศอังกฤษมีความเหมาะสมและสมดุลทั้งในแง่ของการปกป้องผู้เล่นที่เป็นเด็ก เยาวชนและสังคมโดยรวมและตอบสนองต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมการพนัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรในยุคที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วยิ่งขึ้น⁵¹ ซึ่งเหตุผลที่มีการปรับปรุงกฎหมายการพนันของอังกฤษให้มีความทันสมัยมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายการพนันที่มีอยู่เดิมนั้น ขาดความยืดหยุ่นไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถก้าวตามการพัฒนาทางเทคโนโลยีได้ทัน ขาดบทบัญญัติที่จะนำไปปรับใช้กับการพนันทางอินเทอร์เน็ต และกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับทางรายการในโทรทัศน์ได้⁵²

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการพนัน (National Gambling Committee) เป็นองค์กรใหม่ขึ้นแทนที่คณะกรรมการการพนัน (Gaming Board) ตามพระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968 ซึ่งถูกยกเลิกไป ให้เป็นผู้ดำเนินการและบังคับใช้กฎหมายการพนันฉบับใหม่นี้

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการบัญญัติพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act. 2005)

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อป้องกันไม่ให้การพนันเป็นที่มาของอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนอาชญากรรม

2. เพื่อเป็นหลักประกันว่าการพนันจะกระทำอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส และ

3. เพื่อป้องกันเด็ก เยาวชน และบุคคลที่บกพร่องทางด้านความสามารถอื่น ๆ จากอันตรายหรือการถูกใช้ประโยชน์ในการเล่นการพนัน⁵³

⁵¹ Jowell, T (2002), *Forward*, in Department of Culture (2002), Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf

⁵² Department of Culture (2002), Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf

⁵³ *The Gambling Act 2005 Part 1 : The licensing objectives*
In this Act a reference to the licensing objectives is a reference to the objectives of—
 (a) *preventing gambling from being a source of crime or disorder, being associated with crime or disorder or being used to support crime,*
 (b) *ensuring that gambling is conducted in a fair and open way, and*

2.2.3 *สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (Gambling Act. 2005)*

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 มีสาระสำคัญในการกำหนดให้การพนันทุกประเภท เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ยกเว้นการพนันที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 และสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น 18 ภาค มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในภาค 1 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 มีการกำหนดคำนิยามของการพนัน เกมพนัน การเดิมพัน ลอตเตอรี่ และการพนันแบบผสมผสานไว้ในแต่ละมาตรา ซึ่งมาตรา 3⁵⁴ ได้มีการบัญญัติถึงการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การพนัน” ให้ความหมายถึง การพนันตามมาตรา 6 การเดิมพัน ตามมาตรา 9 และการซื้อหรือเล่นลอตเตอรี่ตามมาตรา 14 และมาตรา 15 ดังต่อไปนี้

“การพนัน และ เกมเสี่ยงโชค” (Gaming & Game of Chance)⁵⁵ หมายความว่า การเล่นเกมใด ๆ ที่เป็นการเสี่ยงโชคเพื่อให้ได้ของรางวัล ดังนี้ เกมเสี่ยงโชค ได้แก่ เกมที่ต้องใช้ทักษะ และโอกาสในการเสี่ยงโชค หรือ เกมที่มีการใช้โอกาสเพื่อเสี่ยงโชคซึ่งอาจชนะในการเล่นที่มีทักษะเหนือกว่าผู้อื่น หรือเกมที่ใช้เฉพาะการเสี่ยงโชคเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงการเล่นกีฬาในความหมายของการพนันและการเสี่ยงโชค

(c) protecting children and other vulnerable persons from being harmed or exploited by gambling.

⁵⁴ Section 3 of The Gambling Act 2005

In this Act “gambling” means—

- (a) gaming (within the meaning of section 6),
- (b) betting (within the meaning of section 9), and
- (c) participating in a lottery (within the meaning of section 14 and subject to section 15)

⁵⁵ Section 6 of The Gambling Act 2005

(1) In this Act “gaming” means playing a game of chance for a prize.

(2) In this Act “game of chance”—

(a) includes—

(i) a game that involves both an element of chance and an element of skill,

(ii) a game that involves an element of chance that can be eliminated by superlative skill, and

(iii) a game that is presented as involving an element of chance, but

(b) does not include a sport.

“การเดิมพัน” (Betting)⁵⁶ หมายความว่า การวางเดิมพันหรือรับวางเดิมพันในผลการแข่งขันหรือเหตุการณ์อื่น ความน่าจะเป็นที่จะเกิดหรือไม่ที่จะเกิดขึ้น หรือการเดิมพันว่าสิ่งใดใช่หรือไม่ใช่

“ลอตเตอรี่” (Lottery) มีอยู่ 2 ประเภทตามมาตรา 14 คือ ลอตเตอรี่ธรรมดา (Simple Lottery) และลอตเตอรี่ที่มีความซับซ้อน (Complex Lottery) ซึ่งจะมีความแตกต่างในการออกรางวัล ซึ่งวิธีการออกรางวัลและความหมายจะได้กำหนดอยู่ในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้ การพนันออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งถือเป็นการเล่นการพนันโดยระยะทาง (Remote Gambling) ที่อยู่ห่างกันไม่ว่าจะทางคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ หรืออุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์อื่นใดก็ยังคงมีการจำกัดความไว้ในมาตรา 4 เพื่อที่จะควบคุมการให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในการเล่นพนัน โดยระยะทางหรือพนันออนไลน์ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีขึ้นหรือจัดขึ้น โดยการบัญญัติดังกล่าวถือเป็นการวางหลักกว้างๆ เพื่อที่จะได้ปรับใช้กับการพนันที่มีรูปแบบหลากหลายหรือเทคโนโลยีทางไกลอื่นๆ ในอนาคตด้วย

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการพนันของประเทศอังกฤษได้กำหนดค่านิยมต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นข้อดีในการปรับใช้กับข้อเท็จจริงโดยที่ไม่ต้องมีการตีความใหม่ ทำให้ไม่เกิดความยุ่งยากในการใช้กฎหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายการพนันของประเทศไทยนั้น มิได้มีการนิยามความหมายที่ชัดเจนไว้ จึงไม่สามารถนำข้อเท็จจริงในเรื่องการพนันออนไลน์บางรูปแบบมาปรับใช้กับกฎหมายที่มีอยู่ได้

ภาค 2 ว่าด้วยคณะกรรมการการพนัน (Gambling Commission) ความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการการพนัน คือ การส่งเสริมและดำเนินการให้วัตถุประสงค์สาม

⁵⁶ Section 9 Betting: general

(1) In this Act “betting” means making or accepting a bet on—

(a) the outcome of a race, competition or other event or process,
(b) the likelihood of anything occurring or not occurring, or
(c) whether anything is or is not true.

(2) A transaction that relates to the outcome of a race, competition or other event or process may be a bet within the meaning of subsection (1) despite the facts that—

(a) the race, competition, event or process has already occurred or been completed, and

(b) one party to the transaction knows the outcome.

(3) A transaction that relates to the likelihood of anything occurring or not occurring may be a bet within the meaning of subsection (1) despite the facts that—

(a) the thing has already occurred or failed to occur, and

(b) one party to the transaction knows that the thing has already occurred or failed to occur.

ประการของการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน 3 ประการ ตามภาค 1 ของพระราชบัญญัตินี้เป็นไปตามกฎหมาย⁵⁷ ดังจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป

ภาค 3 ว่าด้วยการกระทำความผิดตามกฎหมายการพนัน (General Offences) ประกอบด้วยบททั่วไป ซ้อยกเว้นการกระทำความผิด โดยในส่วนี้มีส่วนที่กล่าวถึงชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพนัน (gambling software) และการอำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดกฎหมายในต่างประเทศด้วย(provision of unlawful facilities abroad)

ภาค 4 ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Protection of Children and Young Persons) มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากผลกระทบของการพนัน⁵⁸ โดยได้กำหนดนิยามของคำว่าเด็กและเยาวชนเอาไว้ด้วย

ภาค 5 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับธุรกิจ (Operating Licences) ประกอบด้วยใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ เช่น ใบอนุญาตให้เปิดและดำเนินกิจการสถานคาสีโน ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นบิงโก ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นพนันขั้นต่อและใบอนุญาตให้บริการเครื่องเล่นสำหรับการพนัน เป็นต้น ซึ่งประเภทของการพนันที่อนุญาตให้ขอใบอนุญาตเปิดให้ดำเนินกิจการนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยอำนาจของรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ภาค 6 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับบุคคล (Personal Licences) เป็นใบอนุญาตที่มีให้อำนาจแก่บุคคลในการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการจัดให้มีการเล่นพนัน โดยบทบัญญัติในส่วนนี้จะว่าด้วยการจัดให้มีการเล่นพนัน วิธีการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาต เงื่อนไขต่างๆ ในการจัดให้มีการเล่นพนัน ระยะเวลาที่จัดให้มีการเล่น และค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ระยะเวลาของใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตจะขึ้นอยู่กับประเภทกิจการเกี่ยวกับการพนันที่บุคคลดังกล่าวดำเนินการ⁵⁹ และในกรณีที่มีการละเมิดข้อกำหนดในใบอนุญาตเกิดขึ้น จะถือว่าบุคคลที่ละเมิดข้อกำหนดในใบอนุญาตเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายการพนันด้วย⁶⁰

ภาค 7 การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับธุรกิจและระดับบุคคล (Operating and Personal Licences: Appeal)

ภาค 8 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการเกี่ยวกับการพนัน (Premise Licences) เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีของประเทศอังกฤษ และสก๊อตแลนด์ และหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการเกี่ยวกับการพนันและบทบัญญัติว่าด้วยใบอนุญาตประเภทต่างๆ ความที่ต้องมีในใบอนุญาต วิธีการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาในการ

⁵⁷ Light, Roy, “The Gambling Act 2005: Regulatory Containment and Market Control”. Modern Law Review, Vol. 70, No. 4, pp. 626-653, July 2007. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=998665>

⁵⁸ *The Gambling Act 2005*. Summary of Fact (14). Explanatory Notes, *Ibid*.

⁵⁹ Gambling Act 2005. Section 131 - 132.

⁶⁰ Gambling Act 2005. Section 139.

ออกใบอนุญาต เงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดให้มีการพนัน รวมถึงวิธีการการอุทธรณ์ คำสั่ง⁶¹

ภาค 9 ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการพนันแบบชั่วคราว (Temporary Use Premise) เกี่ยวกับใบอนุญาต สถานที่ที่จัดให้มีการเล่น กระบวนการในการออกใบอนุญาตให้เล่นการพนันชั่วคราว

ภาค 10 ว่าด้วยเครื่องเล่นการพนัน (Gaming Machines) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องเล่นการพนัน โดยพระราชบัญญัติการพนันได้กำหนดนิยามของเครื่องเล่นการพนันขึ้น นอกจากนี้ ยังกำหนดจำนวนของเครื่องเล่นการพนันที่ผู้เปิดให้มีการเล่นพนันจะมีไว้ให้บริการได้ตามขนาดของสถานที่และประเภทของใบอนุญาต และประเภทของรางวัลที่จะได้อีกด้วย

ภาค 11 ว่าด้วยลอตเตอรี่ (Lotteries) เป็นบทบัญญัติใหม่เกิดขึ้นจากการนำเอาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติลอตเตอรี่และกิจการมึนหนากการ ค.ศ. 1967 มาทบทวนและปรับปรุงและนำมาบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน

ภาค 12 ว่าด้วยการจัดให้มีการพนันในชมรมหรือสมาคม ร้านอาหาร และงานออกร้าน (Clubs, Pubs, Fairs, &C.)

ภาค 13 ว่าด้วยการเล่นเพื่อชิงรางวัล (Prize Gaming) ประกอบด้วยคำนิยามของการเล่นเพื่อชิงรางวัล การขออนุญาตให้มีการเล่นเพื่อชิงรางวัล และสถานที่ที่อนุญาตให้มีการเล่นเพื่อชิงรางวัล

ภาค 14 ว่าด้วยการจัดให้มีการเล่นพนันและการวางเดิมพันส่วนบุคคลและในกิจกรรมที่ไม่ใช่การประกอบธุรกิจ (Private and Non-commercial gaming and betting) ประกอบด้วยคำนิยามของการเล่นพนัน และการวางเดิมพัน ส่วนบุคคลและในกิจกรรมที่ไม่ใช่การประกอบธุรกิจ การขออนุญาตให้มีการจัดให้มีการเล่น และบทกำหนดโทษในกรณีฝ่าฝืนกฎหมาย โดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการนำเอาผลประโยชน์จากการออกสลากไปใช้ในทางที่มิชอบ⁶²

ภาค 15 ว่าด้วยการตรวจสอบ (Inspection) ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานตำรวจ คณะกรรมการการพนัน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการพนัน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอื่นๆ ในการสอบสวนเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพนัน รวมไปถึงให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ถูกตรวจสอบ⁶³

ภาค 16 ว่าด้วยการโฆษณา (advertising) เป็นบทบัญญัติใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาการพนัน โดยมีการกำหนดโทษแก่การโฆษณาการพนันที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและการโฆษณาการพนันในต่างประเทศ และให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกระเบียบข้อบังคับที่ใช้แก่การโฆษณาการพนัน

⁶¹ *The Gambling Act 2005*. Structure of the Act (24). Explanatory Note

⁶² *Gambling Act 2005*. Section 301-302.

⁶³ *Gambling Act 2005*. Explanatory Note. Structure of the Act (24)

ภาค 17 ว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายของสัญญาเกี่ยวกับการพนันและการบังคับให้เป็นไปตามสัญญาเกี่ยวกับการพนัน (Legality and Enforceability of Gambling Contract) บทบัญญัติในส่วนนี้ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดว่าด้วยสัญญาเดิมที่มีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเคยบัญญัติให้สัญญาการพนันเป็นสัญญาที่ไม่มีผลบังคับในทางกฎหมาย มาเป็นสัญญาที่มีผลบังคับตามกฎหมาย

ภาค 18 ข้อความทั่วไป (Miscellaneous and Generals) เป็นส่วนที่ว่าด้วยการตีความข้อกำหนดและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางเดิมพันในต่างประเทศ การหลอกลวงในการเล่นการพนัน การเล่นพนันในเรือเดินสมุทรและบนเครื่องบิน การคุ้มครองข้อมูลของผู้เล่นการพนัน เป็นต้น

2.2.4 การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (*Gambling Act. 2005*)

การกระทำความผิดในการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 มีการบัญญัติไว้ใน ภาค 3 ในบททั่วไปตามมาตรา 33⁶⁴ ซึ่งว่าด้วยเรื่องของการกระทำความผิดในการเล่น

⁶⁴ Section 33 of The Gambling Act 2005

- (1) A person commits an offence if he provides facilities for gambling unless—
- (a) an exception provided for in subsection (2) or (3) applies, or
 - (b) an exception provided for by any of the following provisions applies—
 - (i) sections 34 and 35,
 - (ii) sections 269 and 271 (clubs and miners' welfare institutes),
 - (iii) section 279 (premises with alcohol licence),
 - (iv) sections 289 to 292 (prize gaming),
 - (v) section 296 (private gaming and betting), and
 - (vi) section 298 (non-commercial gaming).
- (2) Subsection (1) does not apply to any activity by a person if—
- (a) he holds an operating license authorizing the activity, and
 - (b) the activity is carried on in accordance with the terms and conditions of the license.
- (3) Subsection (1) does not apply to any activity by a person if—
- (a) he acts in the course of a business carried on by a person who holds an operating license authorizing the activity, and
 - (b) the activity is carried on in accordance with the terms and conditions of the license.
- (4) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to—
- (a) imprisonment for a term not exceeding 51 weeks,

การพนัน โทษในการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ การจำคุกไม่เกิน 51 สัปดาห์ หรือปรับในระดับ 5⁶⁵ คือ เป็นเงิน 5,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ ช้อยกเว้นในการกระทำความผิด เช่น กรณีการได้รับอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันและปฏิบัติตามข้อจำกัดในการได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง ชุดข้อมูลหรือซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการพนัน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้เชื่อมต่อในการเล่นพนันโดยระยะทาง โดยหากไม่ได้รับอนุญาตจะนำมาใช้ไม่ได้ และการอำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดในต่างประเทศ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายมีความผิดอาญาอันต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้⁶⁶ เป็นต้น

สำหรับการเล่นการพนันซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทางนั้น กฎหมายได้วางหลักให้ต้องมีการขออนุญาตประกอบกิจการเป็นการเฉพาะและได้มีการบัญญัติถึงความหมายอุปกรณ์ส่วนหนึ่งส่วนใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง (Remote Gambling Equipment) ในมาตรา 36 (4) และ (5)⁶⁷ ให้หมายความว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นการพนันโดยระยะทาง อุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลหรือรักษาข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเล่นการพนันโดยระยะทาง

(b) a fine not exceeding level 5 on the standard scale, or

(c) both.

⁶⁵ Section 37(2) of Criminal Justice Act 1982

⁶⁶ไพศาล ลิ้มสถิต. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ “การพนันออนไลน์ การทลายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์ : ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478”. กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส). 2555. หน้า 33-34.

⁶⁷ Section 36 of The Gambling Act 2005

(4) In this Act “remote gambling equipment” means, subject to subsection (5), electronic or other equipment used by or on behalf of a person providing facilities for remote gambling—

(a) to store information relating to a person’s participation in the gambling,

(b) to present, to persons who are participating or may participate in the gambling, a virtual game, virtual race or other virtual event or process by reference to which the gambling is conducted,

(c) to determine all or part of a result or of the effect of a result, or

(d) to store information relating to a result.

(5) In this Act “remote gambling equipment” does not include equipment which—

(a) is used by a person to take advantage of remote gambling facilities provided by another person, and

(b) is not provided by that other person

หรือเพื่อแสดงผลการเล่นพนันหรือเก็บผลการเล่นพนัน อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้หาประโยชน์หรือเอาเปรียบผู้อื่นในการเล่นพนัน⁶⁸

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการขอใบอนุญาตในการจัดให้มีการเล่นการพนันโดยระยะทาง จะอยู่ใน ภาค 5 แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยเป็นการอนุญาตให้มีการจัดให้เล่นการพนันในระดับการทำธุรกิจ โดยคณะกรรมการพนัน เช่น การอนุญาตให้สามารถสถานที่เล่นคาสีโน บิงโก หรือเครื่องเล่นการพนันอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้มีการกำหนดถึงค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกรายปี ข้อห้ามสำหรับการให้บริการเด็กและเยาวชน รวมถึงการกำหนดรายละเอียดถึงข้อความในการขอใบอนุญาตว่าจะต้องปรากฏไปด้วยรายการใดบ้าง เช่น ชื่อของผู้ได้รับอนุญาต เป็นต้น โดยเฉพาะในมาตรา 89 จะได้มีการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น การสอดคล้องกันของอุปกรณ์ส่วนหนึ่งส่วนใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันจะต้องมีความสอดคล้องกับลักษณะของการพนันที่ขออนุญาตไว้ด้วย ไม่เช่นนั้นอาจมีโทษในการยึดคืนใบอนุญาตได้

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 ได้มีการบัญญัติให้การเล่นการพนันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายเป็นหลัก โดยที่มีข้อยกเว้นให้สามารถเล่นได้ทั้งนี้จะต้องมีการขออนุญาตและทำปฏิบัติตามกฎข้อบังคับในการให้บริการจัดให้มีการเล่นพนันอย่างเคร่งครัดมิเช่นนั้นจะทำให้โดนยึดใบอนุญาตคืนได้คล้ายกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ของไทยแต่มีความแตกต่างตรงที่กฎหมายการพนันของประเทศอังกฤษมีการกำหนดที่ชัดเจนในเรื่องของคำนิยามและกฎเกณฑ์การเล่นการพนันระยะไกลรวมไปถึงการขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันที่ละเอียดลงไปในแต่ละประเภทการพนัน

2.2.5 คณะกรรมการการพนัน (Gambling Commission)

คณะกรรมการการพนัน เป็นหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลเรื่องเกี่ยวกับการพนันในประเทศอังกฤษ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 โดยกระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบกฎหมายว่าด้วยเรื่องการพนัน ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม สื่อและกีฬา (The Department of Culture, Media and Sport) ซึ่งจะทำหน้าที่หลักในการให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานอื่น ออกกฎหมายนโยบาย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพนัน นอกจากนี้ยังเป็นไปเพื่อการสนับสนุนอุตสาหกรรมการพนันและการแข่งขันในอุตสาหกรรมการพนันอีกด้วย

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 ภาค 2 ได้มีการบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการพนันไว้ในมาตรา 20 ถึง มาตรา 32 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. คณะกรรมการการพนันจะต้องมีหน้าที่ในการดำเนินการตามจุดประสงค์ของการออกใบอนุญาตเพื่อจัดให้มีการเล่นการพนัน จัดทำและเผยแพร่งานเกี่ยวกับการดำเนินหน้าที่ของตนตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 22 และ มาตรา 23

⁶⁸ ปียอร์ เปลีเยนผดุง. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์. กรุงเทพฯ.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส). 2556. หน้า 43.

2. คณะกรรมการการพนันมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ก่อนออกระเบียบใด ๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งแนะแนวทางการปฏิบัติแก่ส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน

3. คณะกรรมการการพนันจะต้องตรวจสอบคุณลักษณะของการพนันที่ได้ขออนุญาตโดยเฉพาะขอบเขต ลักษณะ และที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเล่นการพนัน

4. คณะกรรมการการพนันมีอำนาจบังคับหรือลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน ซึ่งมีความรุนแรงมากขึ้นอยู่กับลักษณะการละเมิดเงื่อนไข ได้แก่ การออกคำเตือนไปยังผู้รับใบอนุญาต การเพิ่มเงื่อนไขให้แก่ผู้รับใบอนุญาตในใบอนุญาตซึ่งผู้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขใบอนุญาต การระงับใบอนุญาตเป็นการชั่วคราวในขณะที่กำลังดำเนินกิจการ หรือมีการพิจารณาทบทวนการขอใบอนุญาตครั้งใหม่ รวมทั้งการเพิกถอนใบอนุญาต⁶⁹

นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันบนอินเทอร์เน็ต คณะกรรมการการพนันได้แยกการพนันบนอินเทอร์เน็ตออกเป็น 2 ประเภท⁷⁰ ได้แก่

1. การเล่นที่ผู้เล่นไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Land Base Gambling) เป็นการเล่นประเภทการทายผลแข่งขันกีฬาผ่านเว็บไซต์เพื่อเป็นการพนันเท่านั้น

2. การเล่นที่ผู้เล่นมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interactive Gambling) เป็นการเล่นโดยที่ผู้เล่นมีการตอบโต้กัน หรือเป็นการเล่นร่วมกันในลักษณะทันทีทันใด เช่น คาสสิโน เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การเล่นเกมออนไลน์ต่างๆ ยังไม่ปรากฏอยู่ในคำนิยามหรือเข้าข่ายลักษณะความผิดที่อยู่ในความควบคุมตามกฎหมายการพนันของประเทศอังกฤษ และไม่เข้ากรณีของเครื่องเล่นเกม (Gaming Machine) ซึ่งจะหมายถึงเฉพาะเครื่องที่ถูกออกแบบหรือใช้งานเพื่อการพนันของบุคคล ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องเล่นเกมประเภทเครื่องหมุน เช่น สล็อตแมชชีน หรือ แจ็คพ็อต เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 มีการบัญญัติแต่งตั้งคณะกรรมการการพนันซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยเรื่องการพนันรวมถึงมีอำนาจในการออกใบอนุญาต ตรวจสอบ ลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ทำให้สามารถนำกฎหมายมาปรับใช้กับปัญหาการพนันบนอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งเป็นการแตกต่างจากของประเทศไทยที่เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในการออกใบอนุญาตในการจัดให้มีการเล่นการพนันแต่ยังไม่มีประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁶⁹ ไพศาล ลิ้มสถิต. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ “การพนันออนไลน์ การทายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์ : ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478”. กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส). 2555. หน้า 75.

⁷⁰ นรเทพ บุญเก็บ. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันบนอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. หน้า 95.

2.2.6 บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (*Gambling Act. 2005*)
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 นั้น มีการกล่าวถึงการพนันในระยะไกล หรือ Remote Gambling เอาไว้หลายส่วน และมีการกำหนดคำนิยามเอาไว้อย่างชัดเจน โดยมีความหมายตามมาตรา 4 (1) และ (2) ดังนี้

มาตรา 4 การพนันระยะไกล

(1) ตามพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า การพนันที่บุคคลเข้าร่วมเล่นได้โดยวิธีการทางโทรคมนาคมในระยะไกล

(2) ตามพระราชบัญญัตินี้ การโทรคมนาคมในระยะไกล หมายความว่า การโทรคมนาคม โดยใช้

ก. อินเทอร์เน็ต

ข. โทรศัพท์

ค. โทรทัศน์

ง. วิทยุ หรือ

จ. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ใช้อำนวยความสะดวกในการโทรคมนาคม⁷¹

บทบัญญัติภาค 3 ว่าด้วยการกระทำความผิด มาตรา 36 (4) และ (5) ที่ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายกับสถานที่ที่เล่นการพนัน (Territory Application) โดยบัญญัติถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นการพนันในระยะไกล (remote gambling equipment) เอาไว้ว่า ให้หมายความว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่นำมาใช้อำนวยความสะดวกในการเล่นการพนัน ในระยะไกล และให้หมายความรวมถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันระยะไกล อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงผลในการเล่นพนัน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผล

⁷¹ *The Gambling Act 2005 Part 1 : Principle concepts*

4. Remote gambling

(1) In this Act “remote gambling” means gambling in which persons participate by the use of remote communication.

(2) In this Act “remote communication” means communication using—

(a) the internet,

(b) telephone,

(c) television,

(d) radio, or

(e) any other kind of electronic or other technology for facilitating communication.

การเล่นพนัน แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงหาประโยชน์หรือเอาเปรียบบุคคลอื่นในการเล่นพนัน⁷²

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 มาตรา 41 ได้บัญญัติคำนิยามของ “ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนัน” (gambling software) ว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อการเล่นพนันในระยะไกล แต่ไม่ได้ให้ความหมายรวมถึงสิ่งที้นำมาใช้เชื่อมต่อเพื่อเล่นเฉพาะกับเครื่องเล่น (gaming machine) อย่างเดียว⁷³ และยังได้บัญญัติให้การนำเอาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนันมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นเป็นความผิด⁷⁴ และในมาตรา 44 ได้บัญญัติว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เล่นที่อยู่นอกประเทศอังกฤษและเป็นผู้เล่นที่อยู่ในพื้นที่ที่ห้ามมิให้เล่นการพนันตามที่กฎหมายกำหนดนั้น (prohibited territory) เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายด้วย⁷⁵

⁷² *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences, Section 36*

(4) In this Act “remote gambling equipment” means, subject to subsection (5), electronic or other equipment used by or on behalf of a person providing facilities for remote gambling—

(a) to store information relating to a person’s participation in the gambling,

(b) to present, to persons who are participating or may participate in the gambling, a virtual game, virtual race or other virtual event or process by reference to which the gambling is conducted,

(c) to determine all or part of a result or of the effect of a result, or

(d) to store information relating to a result.

(5) In this Act “remote gambling equipment” does not include equipment which—

(a) is used by a person to take advantage of remote gambling facilities provided by another person, and

(b) is not provided by that other person

⁷³ *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences, Section 41 (2)*

In this Act “gambling software”—

(a) means computer software for use in connection with remote gambling, but

(b) does not include anything for use solely in connection with a gaming machine.

⁷⁴ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences, Section 41 (1)* A person commits an offence if in the course of a business he manufactures, supplies, installs or adapts gambling software unless he acts in accordance with an

⁷⁵ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences, Section 44*

จากนิยามศัพท์นี้ การพนันออนไลน์ หรือการพนันที่อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหรืออุปกรณ์ในการเล่นจึงอยู่ในบังคับของบทบัญญัติกฎหมายนี้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเล่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อวิจารณ์ถึงพระราชบัญญัติการพนันของอังกฤษฉบับนี้ว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในหลายประการ ไม่ว่าจะเป็ความสลับซับซ้อนมากเกินไป จนเป็นการยากต่อการตีความ ทำให้คณะกรรมการการพนันและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความเข้าใจไม่ตรงกัน

2.2.7 บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการเล่นการพนัน

ในส่วนของบทคุ้มครองเด็กและผู้เยาว์นั้นได้มีการบัญญัติไว้ใน ภาค 5 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 โดยได้นิยามถึงความหมายของคำว่า เด็ก ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 16 ปี และผู้เยาว์ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 18 ปี โดยในภาคนี้ ได้มีการบัญญัติให้การเชิญชวนไม่ว่าจะโดยการส่งเอกสารข้อมูลหรือเป็นการประกาศโฆษณาใด ๆ การอนุญาตให้เด็กและผู้เยาว์เข้าเล่นการพนัน การเชิญชวนให้เด็กหรือผู้เยาว์เข้าไปในสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นการพนัน รวมถึงการว่าจ้างให้เด็กหรือผู้เยาว์ในการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการเล่นการพนันนั้น ถือเป็นความผิด อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงการเข้าร่วมในการเล่นพนันหรือขั้นตอนที่จัดเป็นการส่วนตัวหรือที่ไม่ได้เป็นไปในทางการค้า การซื้อลอตเตอรี่ รวมถึงการทายผลฟุตบอล เป็นต้น นอกจากนี้ ในส่วนของผู้เยาว์นั้นหากได้มีการเข้าร่วมในการเล่นการพนัน เข้าไปในสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเล่นพนัน จะถือว่ามีผิดเช่นกัน

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน (Gambling Act 2005)

พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้มีการบัญญัติมาตรการเกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันไว้โดยเฉพาะ อยู่ในส่วนที่ 4 ซึ่งประกอบไปด้วยบทบัญญัติดังต่อไปนี้

Gambling Act 2005 ได้กำหนดนิยามศัพท์ที่มีความสำคัญอยู่ในหมวดเด็ก ได้แก่

“เด็ก (Child)” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี

“เยาวชน (Young person)” หมายถึง บุคคลที่ไม่ใช่เด็ก แต่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ส่วนที่สำคัญของ Gambling Act 2005 ในหมวดเด็ก คือ การกำหนดความผิดที่สำคัญ ดังนี้

1. ชักชวนให้เด็กเล่นการพนัน (มาตรา 46)

กำหนดให้บุคคลที่ชักชวน เป็นต้นเหตุหรืออนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนเล่นการพนัน เป็นความผิดต้องได้รับโทษ และในการชักชวนให้เด็กหรือเยาวชนเล่นพนันให้หมายความรวมถึงการส่งเอกสารโฆษณาเกี่ยวกับพนันหรือนำเอาข้อมูลต่างๆ ให้แก่เด็กดูเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเล่นพนัน

(1) A person commits an offence if he does anything in Great Britain, or uses remote gambling equipment situated in Great Britain, for the purpose of inviting or enabling a person in a prohibited territory to participate in remote gambling.

(2) In subsection (1) “prohibited territory” means a country or place designated for the purpose of this section by order made by the Secretary of State.

หากในกรณีที่เอกสารที่ส่งไปถึงเด็กหรือเยาวชนมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ติดต่อ ได้แก่ ที่อยู่ สถานที่ เบอร์โทรศัพท์ เว็บไซต์และอีเมล คนที่ชาระเงินหรือคนที่เป็นเจ้าของข้อมูลในส่วนนี้ ถือว่ามีความผิดต้องได้รับโทษ เว้นแต่บุคคลนั้นพิสูจน์ได้ว่าเอกสารที่ถูกส่งไปไม่ได้รับความยินยอมจากตนหรือจากผู้ที่มิอำนาจ

ข้อยกเว้นสำหรับการพนันบางอย่างที่สามารถชักชวนให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าเล่นได้ เช่น การเข้าร่วมเล่นแบบส่วนตัวหรือเป็นเกมที่ไม่ได้เพื่อทางพาณิชย์ การเข้าร่วมกันเล่นแบบส่วนตัวหรือเป็นการพนันที่ไม่ได้เพื่อทางพาณิชย์ การเข้าร่วมกันซื้อลอตเตอรี่ การเข้าร่วมกันเล่นฟุตบอลโต๊ะ การใช้เครื่องเล่นในประเภท D การเข้าร่วมเล่นในเกมที่มีโอกาสเท่าเทียมกันเพื่อหวังได้รับรางวัลที่ได้รับอนุญาต การเข้าร่วมเล่นในเกมที่มีโอกาสเท่าเทียมกันซึ่งได้รับการอนุญาตให้เล่นใน Family entertainment centre การเข้าร่วมกันเล่นในเกมที่มีรางวัลซึ่งไม่ได้รับการอนุญาตให้เล่นใน Family entertainment centre การเข้าร่วมเล่นเกมที่มีรางวัล travelling fair ตามที่มีการกำหนดอยู่ในมาตรา 292 (มาตรา 46)

2. ชักชวนให้เด็กเข้าไปในสถานที่พนัน (มาตรา 47)

ในกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้บุคคลมีความผิดจากการชักชวนหรือได้อนุญาตให้เด็กเข้ามาในบ่อนคาสีโน เว้นแต่เข้าไปในบริเวณบางส่วนของบ่อนคาสีโนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเล่นพนัน รวมถึงสถานที่การเล่นอื่น บุคคลที่ชักชวนหรือได้อนุญาตให้เด็กเข้าไปก็ต้องรับผิดชอบเหมือนกัน

3. ความผิดของเยาวชน

ตามกฎหมาย Gambling Act 2005 มิได้กำหนดความผิดของเด็กเอาไว้ จะมีก็แต่ความผิดของเยาวชนเท่านั้น อันได้แก่

3.1 การเข้าเล่นพนัน(มาตรา 48) เยาวชนมีความผิดและต้องได้รับโทษจากการเข้าเล่นพนัน เว้นแต่การพนันประเภทการเข้าร่วมเล่นแบบส่วนตัวหรือเป็นเกมที่ไม่ได้เพื่อทางพาณิชย์ การเข้าร่วมกันซื้อลอตเตอรี่ การเข้าร่วมกันเล่นฟุตบอลโต๊ะ การใช้เครื่องเล่นในประเภท D การเข้าร่วมเล่นในเกมที่มี โอกาสเท่าเทียมกัน (participation in equal chance gaming) เพื่อหวังได้รับรางวัลที่ได้รับอนุญาต การเข้าร่วมเล่นในเกมที่มีโอกาสเท่าเทียมกัน(participation in equal chance gaming) ซึ่งได้รับการอนุญาตให้เล่นใน Family entertainment centre การเข้าร่วมกันเล่นในเกมที่มีรางวัล ซึ่งไม่ได้รับการอนุญาตให้เล่นใน Family entertainment centre และการเข้าร่วมเล่นเกมที่มีรางวัล travelling fair ตามที่มีการกำหนดอยู่ในมาตรา 292

3.2 การเข้าไปในสถานที่เล่นพนัน (มาตรา 49) หากเยาวชนเข้าไปใน สถานที่ที่มีการเล่นพนันไม่ว่าในบ่อนคาสีโนหรือสถานที่พนันอื่นๆ ถือว่าเยาวชนผู้นั้นมีความผิดและต้องรับโทษ

3.3 การอำนวยความสะดวกช่วยเหลือเกี่ยวกับการพนัน (มาตรา 50) เยาวชนที่เข้าไปให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเล่นพนัน ถือว่ามีความผิดต้องรับ โทษ แต่บทบัญญัติเรื่องนี้ไม่นำมาใช้กับการพนันประเภทเกมที่มีการเล่นแบบส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นเชิงพาณิชย์, การพนันที่มีการเล่นแบบส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นเชิงพาณิชย์, การเล่นลอตเตอรี่, การเล่น ฟุตบอลโต๊ะ, รางวัลอันเกิดจากเกมใน travelling fair ตามมาตรา 292

4. ความผิดเกี่ยวกับการว่าจ้าง

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้บุคคลที่ว่าจ้างเด็กหรือเยาวชนให้มาทำงานเกี่ยวกับการพนันทั่วไปมีความผิด เว้นการพนันบางประเภท อันได้แก่ เกมที่มีการเล่นแบบส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นเชิงพาณิชย์ การพนันที่มีการเล่นแบบส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นเชิงพาณิชย์ การเล่นเกมและการเล่น ฟุตบอลโต๊ะ (มาตรา 51) ในส่วนการพนันบางประเภทนั้น กฎหมายได้กำหนดแยกประเภทการจ้างและงานพนันออกมาต่างหากจากการพนันทั่วไป เนื่องจากเห็นว่าระดับการคุ้มครองการจ้างงานเด็กควรมีลักษณะที่ต่างกับการพนันทั่วไป เช่น ลอตเตอรี่กับฟุตบอลโต๊ะตามมาตรา 52 บิงโกตามมาตรา 53 ตู้เกมตามมาตรา 54 และบ่อนคาสีโนตามมาตรา 55 เป็นต้น

5. บทลงโทษ

เป็นส่วนที่เป็นความผิดไม่รุนแรงนัก เมื่อเทียบกับความผิดในส่วนหน้านี้ สำหรับความผิดที่กำหนดอยู่ในบทลงโทษ ได้แก่ ความผิดชักชวนให้เด็กซื้อลอตเตอรี่ (มาตรา 56) ความผิดชักชวนให้เด็กเล่นฟุตบอลโต๊ะ (มาตรา 57)

สำหรับในส่วนของบทลงโทษภายในหมวดเด็กตาม Gambling Act 2005 ประกอบไปด้วยมาตรการการลงโทษดังนี้

1. กรณีบุคคลทั่วไป ระวังโทษจำคุกไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ ลงโทษปรับไม่ เกินกว่าระดับ 5 หรือลงโทษทั้งสองอย่าง

2. กรณีเยาวชนกระทำความผิดได้รับโทษ จะได้รับการยกเว้นโทษจำคุกกับโทษปรับ และปรับ จึงเหลือเพียงโทษปรับ ให้ลดระดับการลงโทษปรับเหลือไม่เกินระดับ 3

2.3 กฎหมายการพนันของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

2.3.1 ระบบกฎหมายและระบบการปกครองของประเทศฮ่องกง

เขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong Special Administrative Region – HKSAR) เป็นส่วนหนึ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดให้ฮ่องกงเป็นเขตบริหารพิเศษภายในหลักการเรื่อง “หนึ่งประเทศ สองระบบ” (one country, two systems) เนื่องจากว่าฮ่องกงเคยอยู่ภายใต้การยึดครองและการปกครองของประเทศสหราชอาณาจักรเป็นเวลานาน ตั้งแต่ ค.ศ. 1842 – ค.ศ. 1997 ทำให้ระบบกฎหมาย รวมทั้งการเมืองการปกครองของฮ่องกงยังคงใช้ระบบของประเทศอังกฤษอยู่

ระบบกฎหมายของฮ่องกงในปัจจุบัน ใช้ระบบกฎหมายของอังกฤษ⁷⁶ แบ่งเป็นหลักกฎหมายอังกฤษที่ฮ่องกงยังใช้บังคับอยู่ คือ หลักคอมมอนลอว์ (Common Law) ซึ่งเกิดจากแนวคำวินิจฉัยของศาลที่เรียกว่า precedent และหลักอิกวิตี (rules of equity) ที่ถือเป็นหลักกฎหมายสำคัญ กฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันมีบัญญัติเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก ในฮ่องกงจะเรียกกฎหมายประเภทนี้ว่า ordinance ซึ่งมักจะให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารในการออกกฎ ระเบียบเพิ่มเติมภายหลังและกฎหมายจารีตประเพณีของจีน (Chinese customary

⁷⁶“The Legal System in Hong Kong” at <http://www.doj.gov.hk/eng/legal/16> june, 2020.

law) ที่ถือเป็นกฎหมายที่เกิดจากการยอมรับจารีตประเพณีของชนชาติจีนว่ามีผลเป็นกฎหมายอย่างหนึ่ง โดยได้รับการรับรองตามกฎหมายชื่อ The Legitimacy Ordinance (Cap 184)

2.3.2 ความเป็นมาและสถานการณ์การเล่นพนันในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

การเล่นพนันในฮ่องกงมีความเป็นมาที่ยาวนาน โดยเฉพาะการเล่นไพ่นกกระจอก (mahjong) หรือการเล่นไพ่ กลายเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งของเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวในตอนเย็นหรือช่วงเทศกาล ซึ่งต่อมาภาครัฐมีนโยบายที่จะควบคุมการเล่นพนันที่ถูกกฎหมายขึ้น เพราะมีนักพนันที่ติดพนันจนกลายเป็นปัญหา (problem gamblers) รัฐบาลฮ่องกงได้ตรากฎหมายชื่อ The Gambling Ordinance ในปี ค.ศ. 1977 เพื่อควบคุมให้มีการขออนุญาตจัดกิจกรรมการพนันที่ถูกกฎหมายและกำหนดบทลงโทษทางอาญาในกรณีการพนันผิดกฎหมาย

ปัจจุบันรูปแบบการเล่นพนันที่เป็นที่นิยมของคนฮ่องกง คือ สลากกินแบ่งที่ชื่อว่า Mark 6 lottery, social gambling (การเล่นพนันเพื่อการสังสรรค์ทางสังคม) การแข่งม้า (horse racing) การเล่นคาสีโนในมาเก๊า (Macau) การพนันฟุตบอล ฯลฯ โดยการซื้อสลากกินแบ่ง Mark 6 เป็นการเล่นพนันที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากชาวฮ่องกงถึง ร้อยละ 61.8

อุตสาหกรรมการพนันในฮ่องกง มีความแตกต่างจากธุรกิจพนันของตะวันตกบางประการ คือ ตามกฎหมายฮ่องกงจะไม่อนุญาตให้องค์กรธุรกิจทั่วไปประกอบกิจการการพนันหรือการเล่นเกมที่เน้นการสร้างรายได้เหมือนในประเทศสหรัฐอเมริกาและในยุโรปบางประเทศ รัฐบาลฮ่องกงได้ออกกฎหมายที่ค่อนข้างเคร่งครัดในการขออนุญาตประกอบกิจการบันเทิงที่เกี่ยวกับการพนัน ปัจจุบัน Hong Kong Jockey Club (หรือที่เรียกว่า the Jockey Club) เป็นสโมสรแข่งม้าในฮ่องกงเพียงแห่งเดียวที่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการการแข่งขันและพนันแข่งม้า รวมถึงการพนันทายผลฟุตบอลที่ถูกกฎหมาย โดยใช้แนวทางการดำเนินกิจการที่ไม่แสวงหาผลกำไร (not-for-profit) และสนับสนุนการพนันที่มีความรับผิดชอบ (responsible gambling practices) ซึ่งจะมีข้อปฏิบัติกำหนดไว้หลายประการ จึงมีข้อแตกต่างจากธุรกิจการพนันในหลายประเทศที่คำนึงถึงการสร้างรายได้เป็นสำคัญ

หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลทางนโยบายและกฎหมายการพนัน คือ Home Affairs Bureau ได้สนับสนุนให้มีการศึกษาประเมินผลกระทบด้านต่างๆ ของการพนันที่มีผลต่อคนฮ่องกง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาทรัพย์สิน หนี้สิน การงาน ภาวะซึมเศร้า ความท้อแท้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การเพิกเฉยต่อผลของการพนัน ความคิดอยากตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย การทำร้ายผู้อื่น ซึ่งปัญหาทางพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลจากการติดพนันหรือโรคติดพนัน (pathological gambling) ทั้งนี้ รัฐบาลฮ่องกงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้ The Hong Kong Polytechnic University และ The University of Hong Kong ทำการศึกษาประเมินพฤติกรรมการเล่นพนันของคนฮ่องกงในเรื่องพฤติกรรมโรคติดพนัน ในช่วงปี ค.ศ. 2001 และ 2005 ตามลำดับ และเสนอแนะแนวทางป้องกันปัญหาที่เกิดจากการพนัน นอกจากนี้ รัฐบาลฮ่องกงได้จัดตั้งกองทุน “Ping Wo Fund” ในปี ค.ศ. 2003 เพื่อสนับสนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการพนันและการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำสื่อเผยแพร่ผลเสียของการเล่นพนันด้วย

การควบคุมการพนันประเภทคาสีโน (casino) ของรัฐบาลจีนมีความเข้มงวดเป็นอย่างมาก เพราะตระหนักถึงผลเสียของการเล่นพนันประเภทนี้ ทำให้ไม่มีการอนุญาตให้เปิดคาสีโนตามกฎหมายในฮ่องกง คนฮ่องกงที่ต้องการเล่นคาสีโนจะต้องเดินทางไปเล่นที่เกาะมาเก๊าที่อยู่ใกล้ๆ แทน เพราะในมาเก๊ามีบ่อนคาสีโนและการเล่นพนันรูปแบบอื่นๆ ที่ถูกกฎหมายจำนวนมาก แต่ก็มีกฎหรือข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวที่จะเล่นคาสีโนจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ และต้องมีเอกสารเดินทาง นักท่องเที่ยวหรือคนฮ่องกงยังสามารถเล่นคาสีโนบนเรือโดยสารขนาดใหญ่ในเขตน่านน้ำนานาชาตินอกชายฝั่งฮ่องกงได้ โดยอาจอยู่ในโปรแกรมท่องเที่ยวชมทัศนียภาพรอบเกาะฮ่องกง ซึ่งธุรกิจเดินเรือท่องเที่ยวลักษณะนี้ได้รับความนิยมค่อนข้างมาก⁷⁷

กฎหมายฮ่องกงมิได้เปิดให้ผู้ประกอบการโดยทั่วไปขออนุญาตประกอบธุรกิจการพนันได้ มีเพียงสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club, HKJC) ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งในลักษณะของสมาคมที่ไม่แสวงหาผลกำไร และได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการพนันถูกกฎหมายในฮ่องกง ดังต่อไปนี้

1. สลากกินแบ่ง (Mark 6 Lottery) ดำเนินการโดยบริษัท The HKJC Lotteries Limited ซึ่งเป็นบริษัทที่ถือหุ้นโดยสโมสรแข่งม้าฮ่องกง โดยสลากกินแบ่ง (Mark 6 Lottery) จะออกรางวัลสัปดาห์ละ 3 ครั้ง โดยกฎหมายฮ่องกงมีมาตรการคุ้มครองเยาวชนจากการเล่นสลากกินแบ่ง โดยกำหนดอายุของผู้ซื้อว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

2. การแข่งม้า สโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club, HKJC) ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้จัดแข่งม้าเพียงแห่งเดียว ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1888

3. การพนันทายผลฟุตบอล การพนันทายผลฟุตบอลถูกกฎหมายเริ่มขึ้น ในปี ค.ศ. 2003 เพื่อแก้ปัญหาการพนันทายผลฟุตบอลผิดกฎหมาย โดยผู้ประกอบการมีเพียงรายเดียว คือ บริษัท HKJC Football Betting Limited ซึ่งเป็นบริษัทลูกที่สโมสรแข่งม้าฮ่องกงถือหุ้นทั้งหมด โดยการอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตจะต้องดำเนินการรับผิดชอบต่อสังคม การลดผลกระทบที่เกิดกับชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน และป้องกันการเล่นพนันโดยบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ปัจจุบันรัฐบาลฮ่องกง กำหนดให้มีการออกใบอนุญาตที่เกี่ยวกับการเล่นพนันในสถานที่หรือกิจกรรมกีฬาบางอย่าง เช่น การแข่งม้าและการทายผลฟุตบอล โดยมีหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมกำกับดูแลอย่างเข้มงวด เหตุผลที่ฮ่องกงมีนโยบายอนุญาตให้มีการเล่นการพนันบางประเภทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากรัฐบาลเห็นว่า คนฮ่องกงส่วนหนึ่งมีความต้องการที่จะเล่นพนัน ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดให้มีการเล่นพนันอย่างถูกต้องตามกฎหมายและมีการควบคุมตรวจสอบ เพราะการพนันที่ผิดกฎหมายจะทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการหลอกลวง ฉ้อโกง ธุรกิจกู้ยืมเงินนอกระบบกลายเป็นแหล่งรายได้ในการทำ ความผิดกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลฮ่องกงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องควบคุมจำกัดให้มีการ

⁷⁷ FERNANDO GREER, Gambling in Hong Kong (04/11/2011) at http://js.amazines.com/article_detail.cfm?articleid=2699906

อนุญาตเล่นพนันอย่างเข้มงวด เช่น เล่นพนันได้เฉพาะในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต (authorized gambling outlets)

ฮ่องกงอนุญาตให้มีการเล่นพนันในสถานที่บางแห่งหรือในกีฬาบางประเภทเท่านั้น แต่ยังคงห้ามไม่ให้เกิดการเล่นพนันในลักษณะบ่อนคาสิโน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รัฐบาลฮ่องกงยังไม่มี การอนุญาตให้มีการเล่นพนันออนไลน์หรือการเล่นพนันผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง หากพบว่า มีการเล่นพนันในลักษณะดังกล่าว จะถือว่าขัดต่อกฎหมายการพนันของฮ่องกง ยกเว้นกรณี การดำเนินการรับพนันทายผลฟุตบอลของ Hong Kong Jockey Club ในครอบครัว ผลสำรวจข้อมูล นี้ทำให้ทราบว่า นักเล่นพนันที่เป็นคนฮ่องกงเริ่มเล่นพนันครั้งแรกเมื่อยังเป็นเด็กหรือเยาวชน

สำหรับนโยบายเรื่องการพนัน รัฐบาลฮ่องกงมีนโยบายที่จะไม่ส่งเสริมให้มีการเล่น พนัน ด้วยการจำกัดสถานที่หรือกิจกรรมที่อนุญาตให้เล่นพนันได้ โดยมอบอำนาจให้หน่วยงานควบคุม การออกใบอนุญาตและอนุญาตให้องค์กรเอกชนบางแห่งดำเนินการในกิจกรรมกีฬาบางเรื่อง ก็คือ Television and Entertainment Licensing Authority (TELA) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแลกิจการ (regulatory agency) รวม 3 ด้านตามกฎหมาย ได้แก่

1. กิจการแพร่ภาพ กระจายเสียง (broadcasting services)
2. กิจการจัดกลุ่มหรือประเภทของภาพยนตร์ (film classification) และการควบคุม ภาพลามก อนาจาร หรือภาพที่ไม่เหมาะสม
3. การออกใบอนุญาตกิจการด้านบันเทิง (entertainment licensing) จึงมีอำนาจ หน้าที่หลักในการติดตามตรวจสอบว่ากิจการเหล่านั้นดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือไม่ เพียงใด หัวหน้าหน่วยงานเรียกว่า Commissioner for Television and Entertainment Licensing (CTEL)

2.3.3 กฎหมายการพนันในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

กฎหมายการพนันของฮ่องกงที่ใช้ในปัจจุบัน คือ The Gambling Ordinance 1977 (CHAPTER 148) เป็นกฎหมายที่ควบคุมให้มีการขออนุญาตจัดการพนันถูกกฎหมาย โดยมีการกำหนด บทลงโทษทางอาญาสำหรับการพนันผิดกฎหมาย และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพนันออนไลน์เอาไว้ ด้วย โดยมีการอนุญาตให้รับพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของสโมสรแข่งม้าฮ่องกงเท่านั้น นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังมีจุดเด่นในเรื่องของการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน มีการ ห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนันไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมการพนันทายผลฟุตบอล การแข่งม้า หรือแม้แต่การซื้อสลากกินแบ่ง โดยรัฐบาลฮ่องกงมีนโยบายที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

The Gambling Ordinance 1977 (CHAPTER 148)

The Gambling Ordinance ค.ศ. 1977 (CHAPTER 148) เป็นกฎหมายการพนัน ของฮ่องกง ซึ่งมีหลักการสำคัญที่ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะ บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ กฎหมายอนุญาตให้มีการพนันที่ถูกกฎหมายได้ เมื่อปฏิบัติตาม เงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ กฎหมายการพนันของฮ่องกงจึงคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ของไทย ที่ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นความผิดตามกฎหมาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

ขอบเขตของกฎหมาย The Gambling Ordinance แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้
หมวด 1 บทนำ

หมวด 2 การพนันและสลากกินแบ่งที่ผิดกฎหมาย

หมวด 3 บทลงโทษว่าด้วยการพนันและสลากกินแบ่ง

หมวด 3A การดำเนินกิจการเพื่อจัดให้มีการเล่นพนันและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อง
(OPERATING PREMISES OR PLACES FOR PROMOTING OR FACILITATING BOOKMAKING, ETC., PROMOTING OR FACILITATING BOOKMAKING, ETC., AND RESTRICTION ON BROADCASTING OF TIPS, ETC.)

หมวด 4 การพิสูจน์ความผิด (PROOF OF OFFENCES)

หมวด 5 บทบัญญัติอื่น ๆ

ในที่นี้ผู้ศึกษาจะขออธิบายถึงสาระสำคัญของกฎหมายการพนันของฮ่องกงฉบับนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา

The Gambling Ordinance ได้กำหนดการพนันที่สามารถขออนุญาตให้ดำเนินการได้ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 3 กรณีการเล่นเกม (gaming) รูปแบบต่าง ๆ และในมาตรา 4 เป็นกรณีการออกสลากกินแบ่ง

มาตรา 3 กำหนดการเล่นเกมที่ผิดกฎหมาย หรือสามารถขออนุญาตได้ มีดังนี้

1. การเล่นเกมที่ถูกกฎหมายจะต้องเล่นเพื่อการสังสรรค์ทางสังคมในสถานที่ส่วนบุคคลและ ไม่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือดำเนินการในทางธุรกิจการค้า หรือเพื่อหวังรายได้จากบุคคลอื่นที่เข้าเล่นเกมนั้น ที่มีใช้ผู้ชนะการเล่นเกม

2. การเล่นเกมจะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อการเล่นเกมนั้นใช้ลูกเต๋า โดมิโน ไพ่นกกระจอก (mahjong) โดมิโนแบบจีน (tin kau tiles) หรือใช้ไพ่ในการเล่นและต้องเป็นกรณีที่เข้าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ทุกข้อ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการเล่นเกมเพื่อสังสรรค์ทางสังคมในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก. สถานที่ที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการภัตตาคารตามกฎหมาย
ชื่อ The Public Health and Municipal Services Ordinance (Cap 132) หรือ

ข. สถานที่ที่ได้รับอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมี
อำนาจจำหน่ายตามกฎหมายอื่น ๆ หรือ

ค. สถานบันเทิงประเภทคลับเฮ้าส์ (club-house) ตามที่กฎหมาย
ชื่อ The Clubs (Safety of Premises) Ordinance (Cap 376)

(2) ไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าไปในสถานที่เล่นเกม

(3) ผู้เล่นเกมจะต้องมิได้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารงานหรือมีส่วนร่วม
ในการดำเนินกิจการของสถานที่เล่นเกม หรือคลับเฮ้าส์ หรือเป็นผู้ที่ได้รับว่าจ้างให้ทำงานในสถานที่
เล่นเกมหรือคลับเฮ้าส์

(4) การเล่นเกมจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านธนาคารของผู้เล่นเกมคนใดคนหนึ่ง และ

(5) การเล่นเกมจะต้องไม่ได้รับการส่งเสริมหรือดำเนินการในลักษณะธุรกิจการค้า หรือดำเนินการเพื่อให้ได้รับประโยชน์ส่วนบุคคล

3) การเล่นเกมจะชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อเป็นเกมที่เล่นเพื่อความบันเทิงและมีรางวัลเกมTombola หรือเป็นการแข่งขันเพื่อส่งเสริมการขาย (Trade Promotion Competition) องค์กรที่จะดำเนินกิจการการเล่นเกมที่ตามข้อนี้ จะต้องได้รับใบอนุญาต ให้เล่นตามวัตถุประสงค์นี้ตามมาตรา 22

4) การเล่นเกมจะชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อการเล่นเกมนั้นใช้ไพ่นกกระจอกหรือโดมิโนแบบจีนในการเล่น และเป็นการเล่นในสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาต ตามวัตถุประสงค์นี้ตามมาตรา 22

5) การทายผล (Betting) จะชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อการทายผลนั้นของบุคคลที่มีได้กระทำความผิด ตามมาตรา 7

6) การเล่นเกมจะชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตตามกฎหมายชื่อ The Broadcasting Ordinance (Cap 562) หรือ the Betting Duty Ordinance (Cap 108)

นอกจากนี้ ยังมีการประกอบกิจการสลากกินแบ่ง (lotteries) ที่ถือเป็นการเล่นพนันอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งกฎหมายการพนันถือว่าผิดกฎหมาย เว้นแต่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 คือ ได้รับอนุญาตตามกฎหมายชื่อ The Betting Duty Ordinance (Cap 108) หรือกฎหมายชื่อ Government Lotteries Ordinance (Cap 334) หรือได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 22

มาตรา 7 ห้ามประกอบกิจการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและห้ามผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเล่นพนัน ด้วยการรับ เจริจา หรือจัดให้มีการพนันนอกฮ่องกง ถ้าการพนันนั้นดำเนินการในฮ่องกง หรือดำเนินการโดยบุคคลที่อยู่ในฮ่องกง ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษปรับไม่เกิน 5 ล้านเหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรืออาจต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี

มาตรา 8 ห้ามเล่นพนันผิดกฎหมายกับเจ้ามือที่ไม่มีใบอนุญาต ผู้เล่นพนันอาจได้รับโทษสูงสุด (กรณีที่เป็นการกระทำความผิดครั้งที่ 3 เป็นต้นไป) คือโทษปรับ 30,000 เหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน 9 เดือน

มาตรา 14 ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งตนรู้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะถูกนำไปใช้โดยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการพนันผิดกฎหมาย หรือการซื้อขายสลากกินแบ่งผิดกฎหมาย ถือว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญฮ่องกงและโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือไม่เกิน 7 ปี

มาตรา 16 B ห้ามผู้ใดส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการเล่นพนันกับผู้จัดให้มีการเล่นพนันหรือ bookmaker ยกเว้นจะเข้ากรณีตาม มาตรา 3 (8) (กรณีการดำเนินการตามกฎหมายชื่อ the Broadcasting Ordinance (Chapter 562) หรือ Betting Duty Ordinance (Chapter 108)) (มาตรา 16B) เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้มีการเล่นพนันผิดกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความผิดตามมาตรา 16B นี้

มาตรา 21 กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม (Telecommunication service provider) ดำเนินการใน 2 กรณีคือ (1) สั่งระงับการให้บริการ

โทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้ คือ ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 หรือ (2) สั่งระงับการให้บริการแก่สถานที่ใช้เล่นพนันโดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน 12 เดือน

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของกฎหมายการพนันของฮ่องกงที่บัญญัติเกี่ยวกับการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. การพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยหลักการของกฎหมายการพนันของฮ่องกงจะถือว่า การพนันทุกประเภทเป็นสิ่งผิดกฎหมายทั้งสิ้น การพนันที่ชอบด้วยกฎหมายก็คือ การพนันที่เข้าลักษณะและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย จะต้องเป็นการเล่นในสถานที่ส่วนบุคคล เพื่อการสังสรรค์ทางสังคม ในสถานที่ส่วนบุคคล หรือเป็นการเล่นพนันในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งเป็นหลักการที่เรียกว่า “land-based gambling” ดังนั้น การพนันออนไลน์ทุกรูปแบบเป็นการพนันที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น เพราะกฎหมายฮ่องกงมิได้บัญญัติอนุญาตแต่อย่างใด⁷⁸ เช่น การเล่นพนันคาสีโนออนไลน์ การเล่น slot machines ออนไลน์

อย่างไรก็ดี การประกอบการธุรกิจพนันที่ถูกต้องตามกฎหมายมีเพียงกรณีเดียว คือ การพนันที่บริหารงานโดยสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club) ใน 3 กิจกรรม คือ การแข่งม้า การทายผลฟุตบอล และการออกสลากกินแบ่ง Mark 6 โดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายชื่อกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากรการพนัน ค.ศ. 1950 หรือ Betting Duty Ordinance (Chapter 108)⁷⁹ (แก้ไขล่าสุดปี ค.ศ. 2006) กฎหมายฉบับนี้ อนุญาตให้มีการรับพนันบอลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ โดยผู้เล่นพนันจะอยู่ ณ ที่ใดของโลกก็ได้ แต่จะต้องเล่นพนันบอลผ่านเว็บไซต์ของสโมสรแข่งม้าฮ่องกงเท่านั้น ตามกฎหมายการจัดเก็บภาษีอากรการพนัน ค.ศ. 1950 บัญญัติไว้ในมาตรา 6 U (1) และ(2) โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้เล่นพนันบอลดังกล่าวไม่ผิดกฎหมายและผู้รับพนันบอลก็ไม่มีผิดตามกฎหมายการพนัน (The Gambling Ordinance) เช่นกัน

2. การพนันทายผลฟุตบอล เดิมทีการพนันทายผลฟุตบอลถือเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย เพราะตามกฎหมายการพนัน (The Gambling Ordinance ค.ศ. 1977) มิได้บัญญัติหรือเปิดช่องให้มีการพนันทายผลฟุตบอลแต่อย่างใด ต่อมาเมื่อปี ค.ศ. 2100 รัฐบาลฮ่องกงได้จัดทำรายงานข้อเสนอ เรื่องการพนันทายผลฟุตบอล เพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนในเรื่องนี้ มีการถกเถียงอภิปรายเรื่องนี้อย่างกว้างขวางถึงประโยชน์และผลเสียของการอนุญาตให้การพนันบอลเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย ผลปรากฏว่าคนฮ่องกงส่วนใหญ่ ให้การสนับสนุนให้มีการพนันบอลที่ถูกกฎหมาย แต่จะต้องถูกรัฐบาลควบคุมอย่างเข้มงวดในช่วง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา รัฐบาลฮ่องกงอนุญาตให้ “สโมสรแข่งม้าฮ่องกง” (Hong Kong Jockey Club) เป็นผู้ผูกขาดดำเนินกิจการพนันทายผลฟุตบอลแห่งเดียวในฮ่องกง

⁷⁸ Pedro Pereira de Sena, “Internet Gambling Prohibition in Hong Kong: Law and Policy”, 38 Hong Kong Law Journal, p 463.

⁷⁹ Originally 40 of 1931 (Cap 108 R. Ed. 1950) แก้ไขล่าสุดเมื่อปี ค.ศ. 2006.

ในช่วงปี ค.ศ.2009 สโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club) มีรายได้จากการพนันบอล ทั้งปีประมาณ 35 พันล้านเหรียญฮ่องกง⁸⁰ โดยตั้งแต่ในช่วงปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมา พบว่ามีการพนันบอลผิดกฎหมายในฮ่องกงทางอินเทอร์เน็ตค่อนข้างมาก เพราะคนฮ่องกงนิยมเล่นพนันบอลผิดกฎหมายที่ไม่ต้องเสียภาษีค่าธรรมเนียม ทำให้รัฐบาลฮ่องกงสูญเสียรายได้จากภาษีจากการพนันบอลจำนวนมาก จึงมีความพยายามจับกุมการพนันบอลผิดกฎหมาย⁸¹

กล่าวโดยสรุป คือ การพนันทายผลฟุตบอลที่ดำเนินการโดยสโมสรแข่งม้าฮ่องกงเพียงรายเดียวในลักษณะผูกขาด (monopoly) ถือเป็นการเล่นที่ชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่การพนันทายผลฟุตบอลที่ดำเนินการโดยบุคคลหรือผู้ประกอบการอื่น ๆ จะถือว่าผิดกฎหมายทั้งหมด

3. การเล่นเกมออนไลน์ กรณีการเล่นเกมออนไลน์จะถือเป็นการเล่นหรือไม่ จะต้องพิจารณารูปแบบ วิธีการเล่นเกมออนไลน์นั้น ๆ เสียก่อนว่า เข้าลักษณะเป็นการพนันตามกฎหมายฮ่องกงหรือไม่ กล่าวคือ ต้องพิจารณาตามคำนิยามคำว่า “การพนัน” (gambling) และคำนิยามที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย The Gambling Ordinance มาตรา 2 จากการศึกษาวิเคราะห์คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า ความหมายของการพนันตามกฎหมายฮ่องกง มีขอบเขตที่ค่อนข้างกว้างครอบคลุมการพนันทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกม (gaming) ซึ่งหมายความว่า การละเล่นหรือเกมทุกชนิดที่หวังผลชนะ เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ โดยไม่คำนึงว่าผู้เล่นเกมนั้นจะมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ หรือไม่ จะเห็นว่านิยามการพนันหรือการเล่นตามกฎหมายฮ่องกงมีความหมายกว้างกว่าการพนันที่คนทั่วไปเข้าใจกัน กล่าวคือ ไม่ต้องพิจารณาว่าผู้เล่นพนันหรือเล่นเกมจะต้องใช้เสี่ยงว่าจะเสียเงินหรือทรัพย์สินในการเล่นพนันหรือเล่นเกมนั้น ๆ เช่น การจัดแข่งขันเล่นเกมออนไลน์ ผู้ชนะจะได้ของรางวัลเป็นเงินสดหรือสิ่งของจากผู้จัดงาน การจัดกิจกรรมนี้ก็ถือเป็นการเล่นอย่างหนึ่งที่ต้องได้ขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 22 ของกฎหมายการพนันฮ่องกง สำหรับข้อมูลการเล่นเกมออนไลน์ที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายฮ่องกงนั้น ยังไม่พบข้อมูลการจับกุมผู้เล่นเกมในลักษณะดังกล่าว

2.3.4 การกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายการพนันของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในเรื่องของบทลงโทษนั้น ในมาตรา 18 ของกฎหมายการพนันฮ่องกง บัญญัติว่า ผู้กระทำความผิดหรือจำเลยที่ถูกฟ้องร้องตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 9 หรือมาตรา 10 มีภาระการพิสูจน์ว่าการพนันที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นการเล่นที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 3 หรือมาตรา 4 (กรณีสลากกินแบ่ง) จึงได้เห็นว่า มาตรา 18 เป็นบทบัญญัติที่ให้หน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ตกไปยังจำเลยในคดีการพนัน

⁸⁰ “Hong Kong police smash illegal World Cup betting ring” (13 June 2010) at http://www.channelnewsasia.com/stories/afp_asiapacific/view/1062884/1.html

⁸¹ Shirley Chan, Ali Farhoomand, Amir Hoosain, The Hong Kong Jockey Club: Repositioning a Not-for-Profit Powerhouse (2006) at <http://hbr.org/product/the-hong-kong-jockey-club-repositioning-a-not-for-/an/HKU724-PDF-ENG>.

การกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายการพนันฮ่องกง จะกำหนดความร้ายแรงของโทษตามพฤติกรรมการกระทำความผิด คือ แบ่งโทษออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ ที่ 1 กรณีกระทำความผิดครั้งแรกกฎหมายบัญญัติโทษปรับและโทษจำคุกต่ำที่สุด แต่หากมีกระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 ก็จะอยู่ในระดับที่ 2 และถ้ามีการกระทำความผิดตั้งแต่ครั้งที่ 3 เป็นต้นไป ก็จะมีบทลงโทษที่ร้ายแรงมากขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังแบ่งประเภทของโทษตามความร้ายแรงของโทษออกเป็น 2 ระดับ ตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ของอังกฤษ คือ กรณีความผิดที่มีอัตราโทษต่ำ (summary conviction) ผู้พิพากษาสามารถตัดสินลงโทษจำเลยได้ ต่างจากกรณีความผิดที่มีอัตราโทษค่อนข้างสูง หรือเป็นความผิดอาญาร้ายแรง จำเลยจะมีสิทธิได้รับการนำเสนอพยานหลักฐานต่อหน้าคณะลูกขุน

2.3.5.มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันทางอินเทอร์เน็ต

รัฐบาลฮ่องกงมีนโยบายที่น่าสนใจ คือ การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้อินเทอร์เน็ต โดยเห็นว่าอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารที่มีทั้งประโยชน์และโทษต่อเด็กและเยาวชน การเข้าถึงเนื้อหาบางอย่างที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อหรือถูกละเมิดสิทธิได้เช่นกัน เช่น การเข้าถึงเนื้อหาที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร ความรุนแรง การใช้ภาษาที่หยาบคาย รวมถึงการพนันทางอินเทอร์เน็ต การใช้มาตรการทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถที่จะป้องกันปัญหาเหล่านี้ได้ จึงต้องใช้วิธีการแก้ปัญหาอื่นๆ และอาศัยความร่วมมือจากภาคีที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมด้วยสมาคมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตฮ่องกง (The Hong Kong Internet Service Providers Association) โดยการสนับสนุนของ The Television and Entertainment Licensing Authority ได้ริเริ่มจัดทำโครงการ Internet Content Rating System (ICRS80) มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อคุ้มครองเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะเดียวกันก็ยังให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการใช้อินเทอร์เน็ต โครงการนี้ได้จัดให้มีสายด่วนร้องเรียนทางโทรศัพท์เกี่ยวกับเนื้อหาลามกอนาจารในอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองสามารถดาวน์โหลดโปรแกรม ICRA filter เพื่อกำหนดเว็บไซต์ที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เด็กเปิดใช้งาน มีหัวข้อหลักที่ห้ามเปิดใช้ เช่น เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาลามก อนาจาร ใช้ภาษาหยาบคาย เว็บพนันและเว็บขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.3.6 มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน

บทบัญญัติกฎหมายที่ป้องกันผลกระทบของการเล่นพนันที่มีต่อกลุ่มเยาวชนอันเป็นการคุ้มครองเยาวชน คือ ห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมการพนันที่เป็นลักษณะการทายผลกีฬาฟุตบอล การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้หลายฉบับ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตให้มีการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น The Betting Duty Ordinance (Chapter 108), Gambling Regulation (Chapter 148A) รวมทั้งแนวปฏิบัติของสโมสรแข่งม้าฮ่องกง

The Betting Duty Ordinance (Chapter 108) เป็นกฎหมายที่อนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจพนันแข่งม้า การพนันบอล และการประกอบกิจการลอตเตอรี่ Mark 6 และมีบทบัญญัติที่ป้องกันผลกระทบด้านลบของการพนันที่จะเกิดกับเยาวชน ดังนี้

1. กำหนดเงื่อนไขประกอบกิจการฯ ของผู้รับอนุญาตการพนันว่า จะต้องไม่ยอมรับหรืออนุญาตให้บุคคลใดๆ รับพนันจากเยาวชน ซึ่งเป็นบุคคลผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี อย่างเด็ดขาด

ห้ามรับแทงพนันในสถานที่ที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้ และห้ามดำเนินการให้เงินรางวัลแก่เยาวชนที่อ้างว่าชนะพนันหรือเล่นลอตเตอรี่ได้

2.ห้ามดำเนินการโฆษณาหรือดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขาย ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเยาวชน หรือโฆษณา ประชาสัมพันธ์ในลักษณะทำให้เชื่อว่าสามารถชนะ ได้รางวัลโดยง่าย หรือแนะนำให้เล่นพนันแข่งม้า โดยอ้างว่าเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ หรือเป็นหนทางแก้ปัญหาทางการเงิน

สำหรับบทลงโทษปรับทางแพ่งนั้น มีบัญญัติใน Section 6 ZE Financial penalties ถือเป็นโทษทางปกครองอย่างหนึ่ง ตัวอย่างกรณีที่สามารถใช้บทลงโทษทางการเงินของฮ่องกง เช่น ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการการพนันทายผลหรือลอตเตอรี่ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต จะต้องจ่ายเงินค่าปรับทางแพ่งที่มีอัตราค่าปรับระหว่าง 500,000 – 5,000,000 เหรียญฮ่องกง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงหรือจำนวนครั้งที่มีการทำผิดเงื่อนไขของผู้รับอนุญาต เช่น หากเป็นการทำผิดเงื่อนไขครั้งแรกก็จะมีอัตราโทษปรับต่ำกว่ากรณีที่เคยทำผิดเงื่อนไขหลายครั้ง โดยอัตราโทษปรับขั้นสูงสุดจะเทียบกับการกระทำผิดตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป แต่ก่อนที่จะดำเนินการบังคับให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง Secretary for Home Affairs จะเปิดโอกาสให้ผู้รับอนุญาตชี้แจงให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วจึงนำมาพิจารณาประกอบกับข้อกล่าวหาหรือคำร้องเรียนนั้นๆ

2.4 กฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) โดยใช้ประมวลกฎหมายปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นฝ่ายบริหารตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยรัฐสภา และมีสภาเดียว สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันของประเทศสิงคโปร์ มีรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

2.4.1 ความเป็นมาของการพนันในประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กและมีทรัพยากรจำกัด รัฐบาลเห็นว่ารายได้จากการท่องเที่ยวจะเป็นรายได้สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ จึงตัดสินใจเปิดบ่อนการพนันภายใต้โครงการ คาสิโนโนรีสอร์ท (Casinos Integrated Resort : IRs) ขึ้นในปี 2005 เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าหลากหลายประเภท ซึ่งในแง่ผลกระทบของการเปิดบ่อนการพนันอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งอาจนำไปสู่ปัญหาอื่นๆทางสังคม ได้แก่ ความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นเหตุให้ปัญหาการคอร์รัปชันเพิ่มขึ้น และอาจส่งผลในแง่ประสิทธิภาพในการบริหารงานของรัฐบาลและรัฐสภาต่อทิศทางการกำหนดเกมการพนันของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากภาพลวงตาของโครงการ IRs รวมทั้งการกำหนดแนวทางในการนำเงินที่ได้จากธุรกิจการพนันไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรเพื่อให้สังคมได้ประโยชน์สูงสุด เช่น ด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมถึงการณรงค์เพื่อลดผลกระทบจากธุรกิจการพนัน และข้อกังวลอีกประการหนึ่งสำหรับการเปิดบ่อนการพนันในสิงคโปร์คือ ปัญหาการเสพติดการพนันของชาวสิงคโปร์เอง ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆตามมา ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาหนี้สิน เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลสิงคโปร์มีความตระหนักถึงผลกระทบทางสังคม จึงได้ถอดบทเรียนและประสบการณ์ของเมืองหรือประเทศที่ได้มีการอนุญาตให้เปิดบ่อนการพนันอย่างถูกกฎหมายมา

เป็นกรณีตัวอย่าง เช่น เมืองแอตแลนติกซิตี บาฮามาส และเมืองเวเนเซีย ลาสเวกัสในรัฐเนวาดา รัฐบาลสิงคโปร์ได้ออกมาตรการทางสังคม ฎุระเบียบในการเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะชาวสิงคโปร์และคนที่มีถิ่นพำนักอยู่ถาวรในสิงคโปร์จะต้องเสียค่าใช้จ่าย 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อ 24 ชั่วโมง และ 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อปี ส่วนชาวต่างชาติสามารถเข้าได้ฟรี ทั้งนี้ ผู้เข้าไปเล่นจะต้องมีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป การเข้าไปใช้บริการในแต่ละครั้งจะต้องแสดงหลักฐานตัวตนอย่างชัดเจน เช่น บัตรประชาชน หรือใบขับขี่ ส่วนชาวต่างชาติก็ต้องแสดงหลักฐาน เช่น หนังสือเดินทาง (Passport) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การสร้างคาสีโนของประเทศสิงคโปร์สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล ทั้งการท่องเที่ยวและด้านภาษี ซึ่งรายได้จากภาษีการพนันและคาสีโน โดยนับจากเริ่มเปิดคาสีโนตั้งแต่ปี ค.ศ.2010 – 2018 โดยประมาณ 14.8 พันล้านเหรียญสิงคโปร์ คิดเป็นเงินไทยประมาณ 339,512,000,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่ประเทศสิงคโปร์ได้รับเฉพาะในส่วนของภาษีการพนันและคาสีโน

2.4.2 กฎหมายเกี่ยวกับการพนันของประเทศสิงคโปร์

กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการพนันของประเทศสิงคโปร์ มีกฎหมายที่สำคัญอยู่ 2 ฉบับ คือ

1) BETTING Act. 1960 หรือพระราชบัญญัติการพนัน

BETTING Act. 1960 หรือพระราชบัญญัติการพนัน เป็นกฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์ ที่มีความคล้ายกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งจะปราบปรามบ่อนการพนัน การเล่นการพนันในที่สาธารณะ และการรับแทงพนัน โดยในมาตรา 3 ได้บัญญัติให้การพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เพราะเป็นการก่อให้เกิดรำคาญแก่สาธารณชน (Public Nuisance) และยังได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับสถานพนันและศูนย์รวมข้อมูลพนัน⁸² เอาไว้ด้วย ดังนี้

“มาตรา 3 ฐานความผิดเกี่ยวกับสถานพนันและศูนย์รวมข้อมูลพนัน

1) บุคคลใดก็ตาม

(1) เป็นเจ้าของครอบครอง ใช้ชั่วคราวหรืออื่น ๆ หรือรักษา หรือใช้สถานที่ที่เป็นสถานพนันหรือศูนย์รวมข้อมูลพนัน

(2) อนุญาตให้ใช้สถานที่ที่ตนเป็นเจ้าของหรือครอบครองหรือมีสิทธิในการใช้ชั่วคราวเพื่อใช้เป็น “สถานพนัน” หรือ “ศูนย์รวมข้อมูลการพนัน”

(3) รักษา บริหาร ช่วยบริหารหรือทำธุรกิจกับสถานที่ที่เป็น “สถานพนัน” หรือ “ศูนย์รวมข้อมูลการพนัน”

(4) รับโดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งเงินหรือสิ่งของมีค่าเพื่อการพนันหรือเหตุที่เกี่ยวกับการพนัน (ตามพระราชบัญญัตินี้) ในสถานพนันหรือศูนย์รวมข้อมูลการพนัน หรือ

(5) ประกาศหรือลงโฆษณา โดยวาจา หรือจดหมาย หนังสือเวียน โทรสาร ใบปลิวเขียนออกแบบ ป้าย โฆษณา หรืออื่น ๆ ว่าสถานที่นี้เปิดเป็น “สถานพนัน” หรือ “ศูนย์รวม

⁸² Betting act, Section 3.

ข้อมูล” ในหรือนอกประเทศสิงคโปร์หรือกระทำการในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการซื้อเชิญ ชักชวนผู้ใดให้กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มีระวางโทษปรับตั้งแต่ 20,000 เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์และไม่เกิน 20,000 เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์และมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

2) ผู้ใดที่ครอบครองหรือใช้สถานที่ชั่วคราวและสถานที่ดังกล่าวถูกบุคคลใช้เป็นสถานพนัน หรือศูนย์รวมข้อมูลการพนัน ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นมีเจตนาให้ใช้สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานพนันหรือศูนย์รวมข้อมูลการพนันเว้นแต่จะพิสูจน์หักล้างได้”

จะเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมไปถึงเจ้าของธุรกิจการพนันทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนบุคคลที่โฆษณาให้มีโทษ ซึ่งโทษที่บัญญัติไว้นั้นก็ได้กำหนดขั้นต่ำในการลงโทษไว้ด้วย

ส่วนในมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้มีการให้คำนิยามศัพท์ในส่วนของศูนย์ข้อมูลพนัน ให้หมายถึงสถานที่ที่รับหรือส่งข้อมูลเพื่อพนันนั้น ให้รวมถึงสถานที่ที่ใช้โทรศัพท์ หรือวิธีอื่นใด ซึ่งครอบคลุมถึงอินเทอร์เน็ตด้วย อีกทั้งยังมีการให้คำนิยามไปถึงคำว่า ผลการแข่งขันกีฬา อันเป็นการครอบคลุมไปถึงเรื่องการพนันทายผลกีฬาอีกด้วย ดังนี้

“มาตรา 2 คำจำกัดความ

1) ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่นให้ถือความหมายตามนี้

“การเข้าถึง” รวมถึงการเข้าถึงทางโทรศัพท์ ไปรษณีย์หรือโทรเลข

“ศูนย์ข้อมูลการพนัน” หมายถึงสถานที่สำหรับรับหรือส่ง (โดยใช้โทรศัพท์ หรือวิธีอื่น) ข้อมูลที่เกี่ยวกับม้าแข่งหรือกีฬาอื่น ๆ เพื่อการพนัน หรือการพนันที่ผิดตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานพนัน” หมายถึง

1) สถานที่ใด ๆ ที่ใช้ดำเนินการหรือใช้เล่นการพนันจากเหตุการณ์ใด ๆ หรือเหตุบังเอิญหรือเกี่ยวข้องกับการแข่งม้าหรือผลการแข่งขันกีฬาอื่นที่สาธารณชนหรือกลุ่มบุคคลสามารถเข้าไปได้

2) สถานที่ใด ๆ ที่ใช้ดำเนินการหรือใช้เล่นพนันเป็นประจำ ไม่ว่าพนันจากเหตุการณ์หรือผลการแข่งขันดังที่กล่าวในวรรคก่อนและสาธารณชนจะเข้าไปได้หรือไม่

3) สถานที่ใด ๆ ที่เจ้ามือใช้รับหรือต่อรองพนันผลของเหตุการณ์ดังกล่าวที่กล่าวในวรรคก่อน ไม่ว่านักพนันจะติดต่อกันเจ้ามือ โดยตรงหรือผ่านตัวแทน หรือผ่านทางโทรศัพท์ ไปรษณีย์ โทรเลขหรือวิธีอื่น ๆ

“สถานที่” หมายถึงบ้าน สำนักงาน ห้อง ตึก หรือสถานที่หรือจุดใดก็ตาม ไม่ว่าเปิดเผยหรือปกปิด รวมทั้งเรือ ไม่ว่าจะลอยในน้ำหรือไม่ รวมทั้งยานพาหนะใด ๆ ก็ตาม

“ผลการแข่งขันกีฬา” รวมถึงการแข่งขันใด ๆ การต่อสู้ เกม กีฬาหรือการออกกำลังกาย

กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นกฎหมายสำคัญที่มีการควบคุมการเล่นพนันทายผลกีฬาที่ขออนุญาตถูกต้องตามกฎหมายและการเปิดบ่อนพนันผิดกฎหมาย เช่น ผู้ที่ดำเนินการหรือช่วยเหลือในการตั้งบ่อนพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายจะมีความผิด คือ ปรับตั้งแต่

10,000 เหรียญสิงคโปร์ แต่ไม่เกิน 100,000 เหรียญสิงคโปร์ และอาจต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรืออีกกรณี คือ ผู้ที่ดำเนินการจัดให้มีการพนันทายผลแข่งม้าหรือแข่งขันฟุตบอลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายนี้ ด้วยการโฆษณา ออกประกาศ เผยแพร่ข้อมูลการพนันแข่งม้าหรือพนันบอลแก่ประชาชน จะมีความผิดและต้องได้รับโทษคือปรับตั้งแต่ 5,000 เหรียญสิงคโปร์ แต่ไม่เกิน 50,000 เหรียญสิงคโปร์ และอาจต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี

จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์มีการห้ามประชาชนเล่นการพนันในบ่อนการพนัน หรือเล่นการพนันในที่สาธารณะที่ค่อนข้างเข้มงวด โดยกำหนดให้เป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ตลอดจนการบัญญัติให้ผู้เป็นเจ้าของบ่อนการพนัน มีความผิดตามพระราชบัญญัติบ่อนการพนัน ซึ่งมีโทษจำคุกและปรับ เช่นเดียวกัน

2) กฎหมายปราบปรามบ่อนการพนัน หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยบ่อนการพนัน (บทที่ 49) ค.ศ.1985 (Common Gambling House Act. Chapter 1985)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจพนันที่เก่าแก่ฉบับหนึ่งของสิงคโปร์มีการแก้ไขปรับปรุงล่าสุดในปี 1987 เนื้อหาสาระของกฎหมายนี้คือ การควบคุมการประกอบกิจการจัดให้มีการเล่นเกมพนัน (gaming) และร้านค้าที่จำหน่าย public lottery ให้ประชาชนทั่วไป โดยกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ที่ประกอบกิจการ หรือมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือลงทุนเปิดบ่อนเล่นเกมพนันหรือจำหน่าย public lottery ที่มีได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และยังกำหนดความผิดของผู้เล่นพนันผิดกฎหมายด้วย ในกฎหมายฉบับนี้ถือว่า “การพนัน” (gambling) และ “การเล่นเกม” (gaming) ไม่มีข้อแตกต่างกัน เพราะนิยามของคำว่า การเล่นเกมนั้นครอบคลุมถึงการพนันเสี่ยงโชค (game of chance) ทุกประเภท หรือการเล่นที่มีโอกาสได้เสียและต้องใช้ทักษะ (skill) ร่วมด้วยเพื่อที่จะได้เงินมาจากการเล่นหรือการพนันดังกล่าว ซึ่งได้มีคดีที่ศาลสิงคโปร์ตัดสินให้เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ (internet café) ซึ่งให้บริการลูกค้าเล่นเกมคาสิโนออนไลน์ มีความผิดตามกฎหมายนี้ เพราะถือว่าการเปิดร้านอินเทอร์เน็ตให้ประชาชนทั่วไปเล่นพนันแบบคาสิโนออนไลน์ได้นั้น ถือเป็น common gaming house อย่างหนึ่ง จึงถือเป็นความผิดตามกฎหมายนี้

ทั้งนี้ บ่อนการพนันทุกแห่งในประเทศสิงคโปร์จะถูกประกาศว่าเป็นปัญหาต่อสาธารณะและขัดต่อกฎหมาย โดยมีการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่หรือผู้ครอบครอง ผู้ดูแล ผู้จัดการที่ใช้สถานที่นั้นเพื่อเป็นบ่อนการพนัน และยังมีบทบัญญัติที่เอาผิดกับผู้ประกาศโฆษณาว่ามีการเปิดบ่อนการพนัน เพื่อชักชวนหรือให้คำแนะนำแก่บุคคลใดเพื่อเข้าเล่นการพนัน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีระวางโทษปรับไม่น้อยกว่า 5,000 เหรียญ และจำคุกไม่เกิน 3 ปี

ในมาตรา 6 กำหนดว่า “ผู้ใดออกเงินหรือให้เงิน เพื่อวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งหรือดำเนินกิจการบ่อนการพนัน หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำกิจการลอตเตอรี่สาธารณะ หรือผู้ใดได้กำไรจากการก่อตั้งหรือการดำเนินธุรกิจดังกล่าว มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่า 5,000 เหรียญ แต่ไม่เกิน 50,000 เหรียญ และจำคุกไม่เกิน 3 ปี”

ในมาตรา 7 กำหนดว่า “ผู้ใดเล่นการพนันในบ่อนการพนัน มีความผิด ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกิน 5,000 เหรียญ และหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากนี้แล้ว กฎหมายฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติที่มุ่งลงโทษแก่ชาวต่างชาติที่ลักลอบเข้ามาเล่นการพนันในประเทศสิงคโปร์เป็นพิเศษต่างหากอีกด้วย กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย

บ่อนการพนัน (บทที่ 49) มาตรา 21 กำหนดว่า “ไม่ว่าในขณะใดๆ หากปรากฏแก่ประธานาธิบดีว่า บุคคลใดที่มีได้เป็นพลเมืองของสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นนักพนันมืออาชีพ หรือเป็นผู้ส่งเสริมการพนันในที่สาธารณะ ประธานาธิบดีออกคำสั่งเนรเทศบุคคลดังกล่าวออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งแล้วแต่ประธานาธิบดีจะเห็นสมควรโดยการออกคำสั่งนั้นจะต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเนรเทศ” จะเห็นได้ว่า ประเทศสิงคโปร์มีนโยบายในการปราบปรามการพนันอย่างเคร่งครัด คือไม่อนุญาตให้มีการเล่นการพนันไม่ว่าในบ่อนการพนันหรือในที่สาธารณะหรือในที่รโหฐานใดๆ ก็ตาม โดยผู้ที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติต้องระวางโทษจำคุกและปรับในอัตราที่ค่อนข้างสูง และนอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์ยังมีความเด่นชัดในการห้ามชาวต่างชาติลักลอบเข้ามาเล่นการพนันในประเทศด้วย และไม่มียกเว้นนโยบายในการผ่อนผันให้มีการเปิดบ่อนการพนันไม่ว่าจะโดยรัฐหรือโดยเอกชน ซึ่งในปัจจุบันก็จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์ไม่มีการเปิดบ่อนการพนันขึ้น เนื่องจากการพนันในสิงคโปร์นั้นถูกควบคุมโดยรัฐอย่างเคร่งครัด

2.4.3 กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการอนุญาตให้ธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย โดยมีการบัญญัติกฎหมายการพนันออนไลน์ขึ้น คือ Remote Gambling Act. No.34 of 2014 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

Remote Gambling Act. No.34 of 2014

Remote Gambling Act. No.34 of 2014 เป็นกฎหมายการพนันออนไลน์ของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 หมวด คือ

หมวด 1 PRELIMINARY บททั่วไปและคำนิยามศัพท์

หมวด 2 OFFENCES บทบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด

หมวด 3 REMOTE GAMBLING ADVERTISING AND PROMOTION การควบคุมการพนันออนไลน์และการจัดให้มีการเล่น

หมวด 4 BLOCKING OF ACCESS AND PAYMENT TRANSACTIONS การจำกัดการเข้าถึงและการดำเนินการทางการเงิน

หมวด 5 EXEMPT OPERATORS กิจกรรมที่ได้รับการยกเว้น

หมวด 6 MISCELLANEOUS บทบัญญัติอื่นๆ

โดยในที่นี้ผู้ศึกษาจะขออธิบายเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษา กล่าวคือ มีการให้คำจำกัดความของคำว่า “การพนัน” เอาไว้ดังปรากฏอยู่ใน Section 4 ดังนี้

“gambling” means all or any of the following

(a) betting;

(b) gaming;

(c) participating in a lottery;

“การพนัน” หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือทั้งหมดต่อไปนี้

(a) การเดิมพัน

(b) การเล่นเกม

(c) การเข้าร่วมเล่นลอตเตอรี

นอกจากนี้ยังมีการให้คำนิยามของคำว่า “การเดิมพัน” เอาไว้ด้วย ดังนี้
 “betting” means the staking of money or money’s worth —

(a) on the outcome of a horse-race or sporting event (whether or not the horse-race or sporting event has already occurred or been completed); or

(b) on any other event, thing or matter specified or described by the Minister, by notification in the *Gazette*, to be betting for the purposes of this Act;

ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า “การเดิมพัน” หมายถึง การเดิมพันด้วยเงินหรือมูลค่าของเงิน และรวมถึงผลของการแข่งม้าหรือการแข่งขันกีฬาในเหตุการณ์อื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีการให้คำจำกัดความของคำว่า “การพนันทางไกล หรือการพนันออนไลน์” เอาไว้ด้วย ดังปรากฏอยู่ใน Section 5 ดังนี้

5.—(1) In this Act, “remote gambling” means gambling in which a person participates by the use of remote communication, even if the gambling is done only partly by means of remote communication.

(2) In this Act, “remote communication” means communication through —

(a) the Internet;

(b) telephone;

(c) television or radio; or

(d) any other kind of electronic or other technology for facilitating communication, but does not include any specific system or method of communication that the Minister declares, by order in the *Gazette*, is not to be treated as remote communication for the purposes of this Act.

(3) In this Act, a “remote gambling service” means a gambling service provided to customers for them to participate in gambling by the use of remote communication.

จากบทบัญญัติดังกล่าว สามารถสรุปใจความสำคัญได้ว่า

“การพนันทางไกล” หมายถึง การพนันที่บุคคลเข้าร่วมโดยใช้การสื่อสารทางไกล

“การสื่อสารทางไกล” หมายถึง การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือวิทยุ หรือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการสื่อสาร แต่ไม่รวมถึงระบบหรือวิธีการสื่อสารที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะไม่ถือว่าเป็นการสื่อสารระยะไกลตามพระราชบัญญัตินี้

“บริการการพนันทางไกล” หมายถึง การให้บริการการพนันที่ให้ผู้ค้ามีส่วนร่วมในการพนันโดยใช้การสื่อสารระยะไกล

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ และการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันด้วย ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

2.4.4 มาตรการควบคุมการพนันออนไลน์

ประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดมาตรการควบคุมการพนันออนไลน์เอาไว้ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1. มาตรการทางอาญา ได้แก่ การลงโทษบุคคลในประเทศสิงคโปร์ที่เล่นการพนันออนไลน์หรือโดยใช้บริการให้การเล่นการพนันออนไลน์ที่ไม่ได้ประกอบการ (Remote Gambling Act.No.34 of 2014 section 8) การโฆษณาเกี่ยวกับการให้บริการเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act.No.34 of 2014 section 15)

2. มาตรการทางปกครอง ได้แก่ การปิดกั้นการเข้าถึงการให้บริการให้เล่นพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act.No.34 of 2014 section 20)

2.4.5 มาตรการพิเศษสำหรับคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นอกจากมาตรการควบคุมการพนันทั่วไปแล้ว ประเทศสิงคโปร์ยังมีมาตรการพิเศษสำหรับคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันด้วย ดังนี้

1) การคุ้มครองเด็กหรือผู้เยาว์จากการถูกชักชวนให้เข้าร่วมการเล่นการพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act.No.34 of 2014 section 13) ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

Unlawful invitation, etc., to young person to gamble remotely⁸³

13. (1) A person who invites, or causes or permits, a young person to gamble in Singapore by means of remote communication shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine of not less than \$20,000 and not more than \$300,000 or to imprisonment for a term not exceeding 6 years or to both.

(2) A reference in subsection (1) to inviting a young person to gamble by means of remote communication includes, in particular, a reference to —

(a) intentionally sending to the young person any remote gambling service advertisement; or

(b) intentionally bringing to the attention of the young person information about remote gambling with a view to encouraging the young person to gamble by means of remote communication.

(3) For the purposes of subsection (1), it does not matter whether or not the gambling actually carried out by a young person —

(a) is the same as that in the invitation; or

⁸³ Remote Gambling Act No.34 of 2014, Section 13.

(b) is in the manner so invited, provided that the gambling actually carried out is a probable consequence of that invitation.

(4) For the purposes of subsection (1), it also does not matter whether the gambling done or to be done by a young person pursuant to an invitation is only partly by means of remote communication or is partly inside and partly outside Singapore.

(5) An offence under subsection (1) is an arrestable offence.

จากบทบัญญัติดังกล่าว สามารถสรุปใจความสำคัญ กล่าวคือ ผู้ใดเชิญหรือชักชวน หรืออนุญาตให้เด็กเข้าร่วมการเล่นการพนันในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งรวมถึงการพนันออนไลน์ มีความผิดตามกฎหมายและจะต้องเสียค่าปรับไม่น้อยกว่า 20,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ แต่ไม่เกิน 300,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่น้อยกว่า 6 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยการเชิญหรือชักชวนเด็กให้เข้าร่วมการพนัน รวมถึงการพนันออนไลน์นั้น จะต้องเป็นการกระทำโดยตั้งใจทำให้เด็กมีความสนใจ และเพื่อให้เด็กเข้าร่วมการพนันด้วย ไม่ว่าเด็กนั้นจะเข้าร่วมการพนันหรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าเป็นความผิดทั้งสิ้น

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวมีการกำหนดลักษณะความผิดและกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการชักชวนเด็กหรือผู้เยาว์ให้เข้าร่วมการพนันออนไลน์แก่ผู้กระทำความผิดเอาไว้ อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองเด็กจากการพนันนั่นเอง

2) Casino Control Act 2006 หรือ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคาสิโน

ค.ศ. 2006

สำหรับกฎหมายการพนันที่ให้การคุ้มครองเด็กของประเทศสิงคโปร์นั้น มีอยู่เพียงฉบับเดียว คือ Casino Control Act 2006 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้มีการแบ่งหมวดของเด็กเอาไว้ด้วย โดยมีรายละเอียดและข้อบังคับที่บ่อนคาสิโนจะต้องปฏิบัติแก่เด็กและการกำหนดช้อยกเว้นต่างๆ รวมถึงบทลงโทษหากมีการฝ่าฝืนกฎหมาย

ประเทศสิงคโปร์เพิ่งมีการอนุญาตให้มีการเปิดบ่อนคาสิโนอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้ไม่นานนัก เมื่อปี ค.ศ.2005 ซึ่งได้รับความนิยมและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างมาก ประเทศสิงคโปร์จึงได้บัญญัติกฎหมายฉบับหนึ่งขึ้นมา ชื่อว่า “Casino Control Act 2006” ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ.2006 ใช้ในการควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการคาสิโนในประเทศสิงคโปร์ และเป็นกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจคาสิโนในประเทศสิงคโปร์ ชื่อ “คณะกรรมการกำกับกิจการคาสิโน” (Casino Regulatory Authority – CAS)

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคาสิโน ค.ศ. 2006 หรือ Casino Control Act 2006 เป็นกฎหมายสำคัญที่ใช้ในการควบคุม กำกับ ดูแลการประกอบกิจการคาสิโนในสิงคโปร์ และเป็นกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจคาสิโนในสิงคโปร์ชื่อ “คณะกรรมการกำกับกิจการคาสิโน” (Casino Regulatory Authority - CAS) และที่น่าสังเกตคือ เป็นกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานชื่อ “สภาแห่งชาติว่าด้วยปัญหาที่เกิดจากการพนัน”(National Council on Problem

Gambling - NCPG) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการพนันของประเทศ

ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการพนัน ค.ศ. 2006 หรือ Casino Control Act 2006 ในหมวดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประกอบไปด้วยรายละเอียดที่สำคัญดังนี้คือ

1.อายุ กำหนดให้บุคคลที่เข้าไปในบ่อนคาสิโนต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปี และกำหนดให้ "เด็ก"คือบุคคลที่อายุไม่ต่ำกว่า 21 ปี (มาตรา 130)

2.ห้ามเด็กเข้ามาในบ่อนคาสิโน โดยในส่วนี้แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

2.1 เด็กไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าหรือร่วมเล่นเกมใดๆในบ่อนคาสิโน หากฝ่าฝืนถือว่ามีความผิด (มาตรา 132)

2.2 ผู้ประกอบการคาสิโนต้องไม่อนุญาตให้เด็กเข้ามาในบ่อนคาสิโน หากฝ่าฝืนถือว่ามีความผิด (มาตรา 133)

3.การพิสูจน์อายุ บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับบ่อนคาสิโนไม่ว่าเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการบ่อนคาสิโนหรือพนักงานหรือสายตรวจของบ่อนคาสิโน ถ้าสงสัยว่าบุคคลที่อยู่ในบ่อนเป็นเด็ก ต้องทำการตรวจสอบรายละเอียด เช่น อายุ ชื่อและที่อยู่ของบุคคลนั้น หากยังเป็นที่ยสงสัยอาจให้บุคคลนั้นแสดงหลักฐานเพื่อพิสูจน์ได้ (มาตรา 135) ถ้าเด็กใช้หลักฐานเท็จเพื่อเข้ามาหรืออยู่ในบ่อนคาสิโน เด็กย่อมมีความผิด (มาตรา 136)

จากการศึกษากฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า ประเทศสิงคโปร์ประสบปัญหาการลักลอบเล่นการพนันต่างๆ เช่น การพนันในบ่อนพนันหรือการพนันทายผล การแข่งขันฟุตบอลอย่างแพร่หลายคล้ายปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งประเทศสิงคโปร์ก็ได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนัน อีกทั้งมาตรการในการป้องกันและปราบปราม ในรูปแบบต่างๆ หลายครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษากฎหมายการพนันของประเทศไทยประกอบกับกฎหมายการพนันของต่างประเทศทั้ง 4 ประเทศที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ทำให้เห็นว่ากฎหมายการพนันของไทยยังมีความบกพร่องและไม่ครอบคลุมในหลายๆ เรื่อง ซึ่งในบางเรื่องนั้นกฎหมายการพนันของต่างประเทศก็มีการบัญญัติเอาไว้ชัดเจนและครอบคลุมมากกว่า ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เพื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 4 ประเทศในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันและการพนันออนไลน์ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่ก็ยังเป็นเพียงการแก้ไขเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อสถานการณ์และสภาพของสังคมในเวลานั้นเท่านั้น ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือควบคุมต่อความต้องการของผู้ที่เล่นการพนันได้ โดยในปัจจุบันนี้ ผู้เล่นการพนันสามารถเข้าถึงการเล่นพนันได้ง่ายกว่าในสมัยก่อนมาก เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยขึ้นมา จึงทำให้เจ้าพนักงานไม่สามารถใช้กฎหมายการพนันฉบับปัจจุบันเป็นเครื่องมือในการควบคุมหรือป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เล่นการพนันสามารถใช้ช่องว่างของกฎหมายกระทำความผิดและหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้แล้ว ในปัจจุบันได้มีการเล่นการพนันในหลายรูปแบบ อีกทั้งยังมีการพัฒนาวิธีการเล่นอยู่ตลอดเวลาประกอบกับเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการพนันออนไลน์ซึ่งกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากไม่ว่าจะในกลุ่มเด็กและเยาวชนหรือแม้กระทั่งผู้ใหญ่ จึงทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่สามารถบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากมีปัญหาอยู่หลายประการ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เป็นประเด็นไว้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนัน

ตามแนวคิดและหลักพื้นฐานในการร่างกฎหมายนั้น กฎหมายที่ใช้บังคับจะเกิดประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือเนื้อหาของสาระของกฎหมาย ผู้ร่างกฎหมายจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้หลักการดังกล่าวเป็นรูปธรรมด้วยการกำหนดเนื้อหาของสาระของกฎหมายที่ยกร่างอย่างถูกต้องและสามารถบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง โดยในการยกร่างกฎหมายนั้น ผู้ร่างกฎหมายจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักพื้นฐานในการร่างกฎหมายเสมอและนำมาใช้ในการร่างกฎหมายเพื่อให้ร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้นสามารถนำไปใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทหรือสภาพของสังคมไทย ซึ่งหากเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญาด้วยแล้ว จะต้องมีความชัดเจนที่จะทำให้เกิดการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย เพราะลักษณะพิเศษของกฎหมายอาญานั้นจะต้องมีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและบทบัญญัติต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ เหตุที่กฎหมายอาญาต้องมีบทบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร ก็เป็นไปตามหลักกฎหมายในมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญา ที่บัญญัติว่า บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนด

โทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ดังนั้น หากไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำใดเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ก็จะลงโทษบุคคลนั้นไม่ได้

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นกฎหมายการพนันของประเทศไทยที่ใช้บังคับกันมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีการบัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับการพนันและมีการกำหนดบทลงโทษซึ่งเป็นโทษในทางอาญาเอาไว้ คือ โทษจำคุกและโทษปรับ จึงอาจกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญาด้วย แม้ว่าในประมวลกฎหมายอาญาจะไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดในเรื่องการพนันเอาไว้โดยตรงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงความหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยความผิดและโทษแล้ว การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าว จึงถือเป็นการบังคับหรือลงโทษในทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดด้วยนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนี้การตีความตัวบทกฎหมายจึงต้องตีความโดยเคร่งครัดตามหลักของทฤษฎีการตีความ ในการบัญญัติกฎหมายที่มีความผิดทางอาญาเกี่ยวข้องด้วยนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบัญญัติอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ หรือทำให้สามารถตีความไปได้หลายทาง ดังนั้น การตีความตัวบทกฎหมายตามความเห็นของนักวิชาการหรือจากพจนานุกรมจึงไม่สอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีดังกล่าว

จากการศึกษาพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ผู้ศึกษาเห็นว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มิได้บัญญัติแยกบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “การพนัน” เอาไว้โดยเฉพาะ คงมีเพียงมาตรา 4 ทวิ วรรคสอง ที่บัญญัติความหมายของคำว่า “การเล่น” ว่าเป็นความหมายรวมตลอดถึงการทายหรือการทำนายด้วย แต่มิได้บัญญัติถึงนิยามของคำว่า “การพนัน” ไว้ด้วย เพราะถ้อยคำที่ใช้ นั้นสามารถแปลความหมายได้ตามธรรมดาทั่วไป จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้ว่า “การพนัน” มีความหมายครอบคลุมถึงเพียงใด กรณีใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นการพนัน ทำให้เกิดการตีความหมายได้อย่างกว้างขวางจนเกินไป ซึ่งในปัจจุบันการจะพิจารณาว่า การกระทำใดๆ เป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากความเห็นของนักวิชาการไทย ประกอบกับแนวคำวินิจฉัยในคำพิพากษาศาลฎีกา หรือจากความหมายตามพจนานุกรมแห่งราชบัณฑิตไทย ซึ่งยังไม่เป็นที่สอดคล้องกับความหมายของคำว่า “การพนัน” และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ทำให้ยากต่อการควบคุมให้อยู่ภายใต้กฎหมายได้ อีกทั้งการพนันในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำความผิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น จนทำให้เกิดการพนันในลักษณะใหม่ขึ้นมา ที่เรียกกันว่า “การพนันออนไลน์” ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งใช้บังคับในปัจจุบัน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ถูกนำมาเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของการเล่นการพนันนั้นไม่อาจควบคุมรูปแบบการพนันที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 จึงควรมีการนิยามศัพท์ของคำว่า “การพนัน” ไว้ให้ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการตีความและการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ได้กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” ไว้โดยเฉพาะ จึงทำให้การตีความต้องอาศัยจากการศึกษาหาข้อมูลหลายๆ ที่

อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “การพนัน” นั้น อาจมีความหมายเช่นเดียวกับความหมายทั่วไปและความหมายตามพจนานุกรม กล่าวคือ “การพนัน” หมายถึง การที่บุคคลสองคนขึ้นไปเข้าเล่นเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือ เพื่อพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การเล่นไพ่ต่างๆ บิลเลียด เป็นต้น การเล่นเช่นนั้นเรียกว่า การพนัน หรือในกรณีที่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยการเล่นที่เป็นการพนันไว้ว่าจะต้องมีลักษณะที่ผู้เล่นเสี่ยงต่อการได้และเสีย

จากปัญหาการไม่มีคำนิยามของคำว่า “การพนัน” ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การตีความความหมายของ คำว่า “การพนัน” จำเป็นต้องอาศัยจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ความเห็นของนักวิชาการ หรือจากพจนานุกรม เพื่อนำมาใช้ในการตีความและบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกรณีที่ยังเป็นปัญหาในเรื่องของคำว่า “การพนัน” ก็คือ กรณีที่มีผู้เล่นการพนันที่ไม่อยู่ในประเภทตามที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติไว้ดังตัวอย่างตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 237/2513 การเล่นพนันดวด เป็นการพนันตามบัญชี ข. หมายเลข 22 เป็นการพนันตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ถ้าเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิด แต่การเล่นสกาพนันเป็นการเล่นที่มีได้ระบุห้ามเพิ่มเติมไว้ในกฎกระทรวงมิได้ระบุชื่อและเงื่อนไขให้เล่นไว้ในกฎกระทรวง จึงเป็นผิดตามมาตรา 4 ทวิ ดังนั้น ถ้าโจทก์ฟ้องว่าเล่นพนันดวด แต่ทางพิจารณาได้ความว่าเล่นสกาพนัน ศาลก็จะลงโทษจำเลยไม่ได้ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่า ผู้เล่นการพนันได้เล่นพนันจริง แต่ศาลไม่สามารถลงโทษผู้เล่นพนันได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และกฎกระทรวงไม่ได้กำหนดประเภทการพนันไว้ จึงไม่สามารถลงโทษได้ ทำให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่สามารถบังคับใช้ได้ครอบคลุมทั้งหมดและทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายที่ผู้เล่นการพนันพยายามหลีกเลี่ยงความผิดมาโดยตลอด

นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ก็ไม่ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” ว่ามีความหมายอย่างไร ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ากรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามที่เกี่ยวกับการพนันด้วย เนื่องจากยังมีคำพิพากษาที่ขัดแย้งกันอยู่ โดยในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1607/2522 เจ้าของบ้านรู้เห็นเป็นใจในการจัดให้มีการเล่นไฮโล่ขึ้นในบ้าน โดยมีการเรียกเก็บค่าตั้ง แม้มิได้จัดให้มีการเล่นขึ้นเองโดยตรง ก็ถือว่าจัดขึ้นโดยทางอ้อมเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 12 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 480/2538 จำเลยเป็นเจ้าบ้านและเข้าเล่นการพนัน ไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจำเลยจัดให้มีการเล่นพนัน จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นผู้เล่นเท่านั้น การเป็นเจ้าบ้านแต่เพียงอย่างเดียวไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 จากคำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ พฤติการณ์อย่างไรจึงจะถือว่าเป็นผู้จัดให้มีการเล่น เพราะหากว่า มองตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 480/2538 ที่ว่าการเป็นเจ้าของบ้านเพียงอย่างเดียวไม่ถือว่าเป็นผู้จัดให้มีการเล่น ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วการเป็นเจ้าของบ้าน เหมือนเป็นการให้ผู้เล่นพนันได้ใช้สถานที่เพื่อกระทำความผิด หากผู้เล่นพนันไม่มีสถานที่ทำการเล่นพนันความผิดก็ไม่อาจที่จะเกิดขึ้นได้ ส่วนในคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 1607/2522 กลับมองว่าเจ้าของบ้านรู้เห็นเป็นใจในการจัดให้มีการเล่นและมีการเรียกเก็บค่าตั้ง ถือว่ามีความผิดฐานจัดให้มีการเล่นพนัน ซึ่งเป็นการตีความที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

นอกจากนี้แล้ว ผู้ศึกษายังได้ทำการศึกษาถึงร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติการพนันที่ตกไป เนื่องจากมีการยุบสภาเกิดขึ้นในปีดังกล่าว จึงทำให้ไม่ได้รับการแก้ไขในเวลาต่อมา ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าวพบว่า ในร่างฯ ฉบับดังกล่าว ได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การพนัน” “การเล่น” และ “ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” เอาไว้ในมาตรา 4 ของร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว โดยมีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

“การพนัน” หมายความว่า การเล่นที่เป็นการเสี่ยงโชคโดยอาศัยผลหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อแพ้ชนะกันและมุ่งประสงค์เอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่กันจากการเล่นนั้น

“การเล่น” หมายความว่า การที่บุคคลเข้าเล่นโดยไม่มีการเล่น และให้หมายความรวมถึง การทายหรือการทำนายด้วย

“ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” หมายความว่า เจ้ามือ เจ้าสำนัก ผู้ควบคุมดูแลการเล่นหรือการพนัน ผู้เดินโพน หรือผู้เป็นเจ้าของสถานที่ซึ่งรู้เห็นหรือยินยอมให้มีการจัดให้มีการเล่นหรือการพนัน

จะเห็นได้ว่า การที่ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดคำนิยามต่างๆ เอาไว้นั้น ก็เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ฉบับปัจจุบันที่ไม่มีการให้คำนิยามต่างๆ เหล่านี้เอาไว้ให้ชัดเจนนั่นเอง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่คำนิยามดังกล่าวไม่ได้นำมาใช้ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันนั่นเอง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการพนันในต่างประเทศ พบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการให้คำจำกัดความของคำว่า “การพนัน” หรือ Gambling เอาไว้ค่อนข้างชัดเจน โดยความหมายของคำว่า “การพนัน” คือ สัญญาระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไป ซึ่งตกลงเล่นไพ่ ลูกเต๋า หรืออุปกรณ์อื่น โดยมีหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ และซึ่งมีบุคคลหนึ่งเป็นผู้แพ้และอีกบุคคลหนึ่งเป็นผู้ชนะ ในขณะที่ศาลของอเมริกามักจะให้ความหมายของ คำว่า “การพนัน” หมายถึง ข้อตกลงระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนเสี่ยงเอาเงินหรือทรัพย์สินในการแข่งขันโดยอาศัยเสี่ยงโชคซึ่งมีบุคคลฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายเสียและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายได้ ส่วน “การเสี่ยงโชค” หมายถึง การแพ้หรือชนะโดยอาศัยเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ในอนาคตอาจจะมีการอาศัยความชำนาญ (Skill) ด้วยก็ได้ นอกจากนี้การพนันของประเทศสหรัฐอเมริกา ยังหมายความรวมถึง การออกลอตเตอรี่ (Lottery) ด้วย ลอตเตอรี่ คือ กระบวนการจำหน่ายแจกเงินรางวัล โดยฉลาก หรืออาศัยโชค เป็นการนำเงินจำนวนเล็กน้อยเพื่อเสี่ยงเอาเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่ามากกว่า ซึ่งการจะเป็นลอตเตอรี่ได้นั้นจะต้องมีการจ่ายสิ่งที่มีค่าตอบแทน (Money Consideration) ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง มีการเสี่ยงโชค (Chance) และมีรางวัล (Prize) ด้วย

ส่วนในประเทศสหราชอาณาจักรนั้น มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า การพนัน เกมพนัน การเดิมพัน ลอตเตอรี่ และการพนันแบบผสมผสานเอาไว้ ซึ่งปรากฏอยู่ใน Gambling Act.2005 หรือพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 กล่าวคือ “การพนันและเกมเสี่ยงโชค” (Gaming & Game of Chance) หมายความว่า การเล่นเกมใดๆ ที่เป็นการเสี่ยงโชคเพื่อให้ได้ของรางวัล ดังนี้แล้ว เกมเสี่ยงโชค ได้แก่ เกมที่ต้องใช้ทักษะและโอกาสในการเสี่ยงโชคหรือเกมที่มีการ

ใช้โอกาสเพื่อเสี่ยงโชคซึ่งอาจชนะในการเล่นที่มีทักษะเหนือกว่าผู้อื่น หรือเกมที่ใช้เฉพาะการเสี่ยงโชคเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงการเล่นกีฬาในความหมายของการพนันและการเสี่ยงโชค ส่วนคำว่า “การเดิมพัน” (Betting) หมายความว่า การวางเดิมพันหรือรับวางเดิมพันในผลการแข่งขันหรือเหตุการณ์อื่น ความน่าจะเป็นที่จะเกิดหรือไม่น่าจะเกิดขึ้น หรือการเดิมพันว่าสิ่งใดใช่หรือไม่ใช่

จากการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายการพนันของประเทศสหรัฐอเมริกาและพระราชบัญญัติการพนันของประเทศสหราชอาณาจักรต่างก็ได้กำหนดค่านิยมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพนันไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นข้อดีในการปรับใช้กับข้อเท็จจริงได้โดยไม่ต้องมีการตีความใหม่ ทำให้ไม่เกิดความยุ่งยากในการใช้บังคับกฎหมายด้วย ซึ่งอาจนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับนิยามของคำว่า “การพนัน” และ “ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” ของไทยต่อไปได้

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มิได้มีการบัญญัติถึงคำจำกัดความหรือค่านิยมไว้ ทำให้การตีความหมายมีความไม่ชัดเจนและไม่สามารถทราบได้ว่าคำว่า “การพนัน” มีความหมายครอบคลุมเพียงใด ซึ่งทำให้ยากแก่การตีความและการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันมีความสอดคล้องกับกฎหมายในปัจจุบันและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะหากกฎหมายไม่มีความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับกฎหมายอื่นแล้วจะทำให้กฎหมายนั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การตีความหรือการตัดสินใจเป็นไปได้ล่าช้าและอาจเกิดความไม่ถูกต้องได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายการพนันของประเทศไทยนั้น การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันเอาไว้เลย จึงเป็นกรณีที่ยังไม่ได้มีการบัญญัติที่ชัดเจนว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลุมเครือและเป็นปัญหาในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายได้ เนื่องจากกฎหมายอาญาจะต้องตีความอย่างเคร่งครัดและมีความชัดเจนแน่นอน ปราศจากความคลุมเครือ ตามหลักของทฤษฎีการตีความที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า ควรจะต้องมีการบัญญัติถึงคำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับการพนันให้ชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนได้ทราบถึงลักษณะของความผิดดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการหลีกเลี่ยงการยกความไม่รู้กฎหมายมาเป็นข้ออ้างและเพื่อไม่เป็นการตีความโดยขยายถ้อยคำให้เข้ากับลักษณะการเล่นแบบอื่นในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อันเป็นการขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายอาญานั้นเอง

2.ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้บังคับใช้มานานแล้ว ในเรื่องของการกำหนดโทษเกี่ยวกับความผิดเรื่องการเล่นพนัน จึงอาจมีความไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของผู้คนมากยิ่งขึ้นด้วยการใช้มาตรการทางกฎหมายหรือบทลงโทษที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบันย่อมส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่หวั่นกลัวและไม่เกิดความเกรงกลัวในความผิดที่ตนได้กระทำความผิด และเกิดการ

กระทำความผิดนั้นซ้ำอีกเรื่อยๆ ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ออกมาเพื่อบังคับให้คนในสังคมเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีการกำหนดบทลงโทษผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน โดยบัญญัติโทษจำคุกและโทษปรับไว้ ซึ่งอยู่ในมาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 โดยวัตถุประสงค์ในการลงโทษจำคุกนั้น เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีกและเป็นตัวอย่างเพื่อต้องการข่มขู่บุคคลทั่วไปมิให้กระทำความผิด ตามแนวคิดและทฤษฎีการลงโทษจำคุกและเป็นมาตรการทางอาญาที่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่กระทบต่อเนื้อตัวร่างกาย จำกัดเสรีภาพของบุคคลที่รุนแรงประการหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการแยกตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคมภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยโทษจำคุกนั้น เป็นโทษที่มุ่งหมายบังคับกับเสรีภาพของผู้กระทำความผิด เพราะต้องคุมขังในสถานที่กักขังเรือนจำหรือตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนโทษปรับและริบทรัพย์สินเป็นโทษที่มุ่งหมายบังคับกับทรัพย์สิน เพราะต้องการลงโทษให้กระทบกระเทือนต่อฐานะทางการเงินของผู้กระทำความผิด

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาในส่วนของโทษจำคุก โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง (Preventive Theory) อันมีลักษณะเป็นการบัญญัติความรับผิดชอบและกำหนดอัตราโทษทางอาญา โดยมุ่งที่จะข่มขู่ให้คนในสังคมเกิดความหวาดกลัวไม่กล้ากระทำความผิด เพื่อควบคุมและปราบปรามการเล่นการพนัน และในส่วนของโทษปรับ โดยใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation Theory) อันเป็นการผลักดันให้การลงโทษผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแนวคิดไปสู่การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่จะเป็นการเยียวยารักษาและปรับปรุงพฤติกรรมให้อาชญากรรมเปลี่ยนไปเคารพกฎหมายมากขึ้น แต่ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ความผิดและโทษในบางลักษณะจึงยังไม่สอดคล้องต่อความเสียหายและความรุนแรงของการกระทำความผิดในยุคปัจจุบัน เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก อีกทั้งวงเงินพนันหรือที่ปรากฏตามคำพิพากษาของศาลในบางคดีพบว่ามีวงเงินพนันเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2627/2540 การพนันทายผลฟุตบอลต่างประเทศเป็นการพนันที่มอมเมาประชาชนเป็นอบายมุขที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ รัฐบาลมีนโยบายที่จะปราบปรามมิให้มีการเล่นหรือให้ลดลง จำเลยเป็นเจ้าของมหรสพใหญ่มีพอยทายผลของกลาง 4 แผ่น มีเงินที่รับแทงพนันมากถึง 27 ล้านบาท พฤติการณ์เป็นเรื่องร้ายแรงไม่สมควรรอการลงโทษให้จำเลย เมื่อเปรียบเทียบกับโทษจำคุกและปรับตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 12 (1) ฐานเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน ซึ่งเป็นโทษที่สูงที่สุดในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท ถือว่าสัดส่วนในการลงโทษต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่และยับยั้งมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง เพราะผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว เนื่องจากอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่ำเกินไป

นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 โดยเหตุผลในการแก้ไขดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญายังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งสมควรปรับปรุงความผิดที่มีโทษทางอาญาซึ่งไม่มีโทษปรับให้มีโทษปรับด้วย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า เหตุผลในการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญานั้น ก็เพื่อต้องการให้กฎหมายสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อเทียบกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 แล้วนั้น ไม่ว่าจะเป็โทษจำคุกหรือโทษปรับถือว่ามี ความแตกต่างกันมากพอสมควร อีกทั้ง บทบัญญัติในเรื่องความผิดลหุโทษที่มีบทกำหนดโทษที่ต่ำที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา ก็ยังได้มีการแก้ไขบทกำหนดโทษดังกล่าวตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ.2560 โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับโทษจำคุกนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การพนันเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งประชาชนบางส่วนอาจจะไม่ยอมรับว่าเป็นอาชญากรรม เพราะคิดว่าเป็นการกระทำที่เป็นความเสียหายต่อส่วนตัว ไม่มีผลกระทบต่อสังคมโดยกว้าง แต่ในความเป็นจริงแล้ว เมื่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันไม่มีเงินพอที่จะนำไปชำระหนี้การพนันได้ ก็ย่อมต้องหาทางให้ได้เงินมา นำไปสู่อการก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฯลฯ เพื่อที่จะนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาชำระหนี้ นั้น ทำให้สังคมได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น การพนันจึงเป็นบ่อเกิดหรือต้นเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งของ การกระทำผิดที่ร้ายแรงอย่างอื่น รัฐจึงกำหนดให้เป็นความผิดอาญา มิใช่การกระทำความผิดในตัวเอง การพนันจึงเป็นความผิดที่ถูกบัญญัติขึ้นตามกฎหมาย โดยสมควรให้มีโทษจำคุกเพื่อให้ผู้ที่เล่นการพนันเกรงกลัวและไม่กล้าเล่นอีก แต่ในทางกลับกันก็ไม่สมควรลงโทษจำคุกมากจนเกินไป เพราะหากลงโทษจำคุกมากจนเกินไปย่อมจะไม่เกิดผลดีต่อตัวผู้กระทำความผิดเอง โดยมีปัจจัยต่างๆ มากมายที่เกี่ยวข้องทั้งฐานะทางครอบครัว รายได้ที่ไม่แน่นอนของผู้ประกอบอาชีพ เช่น อาชีพรับจ้างทั่วไป การที่สังคมไม่ยอมรับ การขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ หรือการต้องกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมๆ ที่มีสภาพแวดล้อมที่มีปัจจัยเสี่ยง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันให้ผู้กระทำความผิด หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำได้ ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาข้อมูลทางสถิติคดีของสำนักงานแผนและงบประมาณ ศูนย์ข้อมูลคดีของสำนักงานศาลยุติธรรม ในข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนธันวาคม 2562 มีจำนวนคดีความผิดเกี่ยวกับการพนันที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วประเทศมากถึง 32,936 ข้อหา ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 10 ของข้อหาในคดีอาญา (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563) แม้ว่าจะมีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ.2560 ที่มีจำนวนข้อหาถึง 39,550 ข้อหา และในปี พ.ศ.2561 ซึ่งมีจำนวนถึง 49,079 ข้อหา คิดเป็นร้อยละ 5.63 % ของจำนวนข้อหาทั้งหมด ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 3 ก็ตาม แต่การเล่นการพนันของคนไทยกลับยังปรากฏให้เห็นกันอยู่ เพราะยังไม่สามารถหยุดพฤติกรรมของนักพนันทั้งหลายให้ลดน้อยถอยลงหรือเลิกเล่นการพนันได้ ทั้งยังมีกลุ่มผู้เล่นการพนันหน้าใหม่เพิ่มเข้ามาอีก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้เล่นพนันมิได้มีความเกรงกลัวในบทลงโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งมีอัตราโทษที่ค่อนข้างต่ำตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นแต่อย่างใด

เมื่อได้ทำการศึกษาร่างพระราชบัญญัติการพนัน ปี พ.ศ.2554 ก็พบว่าในร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดโทษสำหรับกรณีผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนันเอาไว้มากด้วย กล่าวคือ ในร่างฯ มาตรา 30 ได้กำหนดโทษสำหรับผู้จัดให้มีการเล่นหรือ

การพนันที่ฝ่าฝืน กรณีห้ามจัดให้มีการเล่นหรือการพนันหรือเข้าเล่นหรือพนัน ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนโทษของผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่ฝ่าฝืนกรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในร่างฯ มาตรา 35 ได้กำหนดโทษสำหรับผู้จัดให้มีการเล่นหรือ การพนันที่ฝ่าฝืน กรณีการเล่นอื่นใดนอกจากกรณีห้ามจัดให้มีการเล่นหรือการพนันหรือเข้าเล่น หรือพนัน ตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง และมาตรา 7 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนโทษของผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่ฝ่าฝืน กรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งก็จะเห็นได้ว่า หลักการของการกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับดังกล่าว ก็เป็นไป ตามแนวคิดข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งถือว่าเป็นการแก้ไขบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับสภาวะ ปัจจุบันนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม แม้ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับนี้จะไม่ได้รับการแก้ไขในเวลา ต่อมาก็ตาม แต่ก็สามารถนำมาเป็นแนวทางในการที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน ฉบับปัจจุบันได้ต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการพนันของต่างประเทศ พบว่า ในประเทศสหราชอาณาจักร ได้มีการกำหนดโทษเกี่ยวกับความผิดในการเล่นการพนันเอาไว้ใน ภาค 3 ของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act. 2005) โดยโทษในการฝ่าฝืน บทบัญญัติดังกล่าว สำหรับบุคคลทั่วไป คือ โทษจำคุกไม่เกิน 51 สัปดาห์ หรือปรับไม่เกินระดับ 5 เป็นเงิน 5,000 ปอนด์ (เป็นเงินประมาณ 194,269 บาท) หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนกรณีเยาวชนกระทำความผิดจะได้รับยกเว้นโทษจำคุก โดยเหลือเพียงโทษปรับซึ่งไม่เกินระดับ 3 หรือในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีการควบคุมให้มีการขออนุญาตจัดการพนันถูกกฎหมาย ก็มีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับกรณีดังกล่าวไว้เช่นกันในมาตรา 7 ของ The Gambling Ordinance 1977 (Chapter 148) ซึ่งเป็นกฎหมายการพนันของฮ่องกง โดยกำหนดให้ผู้จัดให้มีการเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและห้ามผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเล่นพนัน ด้วยการรับ เจราจา หรือจัดให้มีการพนันนอกฮ่องกง ถ้าดำเนินการในฮ่องกง หรือดำเนินการ โดยบุคคลที่อยู่ในฮ่องกง ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือจำคุกไม่เกิน 7 ปี และโทษปรับไม่เกิน 5 ล้านเหรียญฮ่องกง

จากการศึกษาเปรียบเทียบดังกล่าว ทำให้เห็นว่าการกำหนดบทลงโทษในความผิด เกี่ยวกับการพนันของไทยและของต่างประเทศต่างก็มีการกำหนดโทษในทางอาญาสำหรับลงโทษ ผู้กระทำความผิดเอาไว้ทั้งสิ้น ก็เพื่อเป็นการข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อผลของ การลงโทษ โดยไม่กระทำความผิดอีก เพียงแต่ว่าบทลงโทษของในแต่ละประเทศก็จะแตกต่างกัน ออกไปตามบริบทของประเทศนั้นๆ สำหรับประเทศไทยนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดบทลงโทษ ดังที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มีเหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นการกำหนดบทลงโทษที่ค่อนข้าง ต่ำ โดยเฉพาะในส่วนของผู้ที่ปรับที่ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ในยุค ปัจจุบัน ซึ่งหากมีการปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษให้มีความเหมาะสมแล้ว ก็ย่อมทำให้การบังคับใช้ กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถเป็นการปราบผู้กระทำความผิดให้มีความสำนึกและ เกรงกลัวต่อผลที่จะได้รับจากการกระทำความผิดนั้นด้วย

ด้วยเหตุนี้ จึงควรที่จะต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ในเรื่องของการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนันให้มีเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมและทำให้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีผลใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับ

สินบนนำจับ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 หมายถึง เงินรางวัลที่รัฐให้แก่บุคคลใดที่ชี้ช่องให้เจ้าพนักงานไปจับการพนันรายใดรายหนึ่งได้สำเร็จ ซึ่งคำว่าสินบนนำจับนี้ต่างกับคำว่าสินบนนำจับตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งหมายถึง เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่ให้แก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้เขากระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของตน

เนื่องจากความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นความผิดต่อแผ่นดินหรือเป็นความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายและเป็นความผิดที่สามารถกระทำได้โดยง่าย รัฐจึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแล โดยให้รางวัลแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือชี้ช่องให้เจ้าหน้าที่ไปจับกุมผู้กระทำความผิดได้สำเร็จ สาเหตุที่ต้องให้สินบนนำจับเพื่อจูงใจแก่ผู้ที่ทราบการกระทำความผิด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถทราบถึงการกระทำความผิดได้ทุกแห่ง จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชน เพราะในบางกรณีมีการลักลอบเปิดบ่อนการพนันภายในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งรวมอบายมุขต่างๆ ทำให้เด็กและเยาวชนหลงมัวเมาไปกับอบายมุขนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้างและนำไปสู่กระทำความผิดที่รุนแรงขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันภัยทางหนึ่งจึงต้องขอความร่วมมือจากภาคประชาชนให้เข้ามาป้องกันและช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก รัฐจึงต้องกำหนดสินบนนำจับให้เป็นสิ่งจูงใจแก่ประชาชนนั่นเอง

สินบนนำจับตามมาตรา 15 เป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปราบปรามการพนันที่ผิดกฎหมาย โดยให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จ่ายสินบนแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนเงินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วย หรือถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้รัฐจ่ายเงินให้แก่บุคคลใดที่ชี้ช่องให้เจ้าพนักงานไปจับการพนันรายใดรายหนึ่งได้สำเร็จ โดยจ่ายจากเงินของกลางซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดหรือจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า เหตุผลที่ต้องมีการกำหนดให้สินบนนำจับแก่ผู้นำจับเพื่อต้องการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบ ชี้ช่อง ตลอดจนการช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ โดยให้สินบนนำจับเป็นการตอบแทน หากประชาชนไม่ได้รับสินบนนำจับ ประชาชนจะไม่มีแรงจูงใจหรือเพิกเฉยต่อการกระทำความผิดที่พบเห็น หรือหากเป็นผู้นำจับแล้วไม่ได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน หากพบเห็นการกระทำความผิดในครั้งต่อไปก็จะเพิกเฉยหรือนิ่งเสีย เพราะคิดว่าตนเองไม่ได้รับความดีความชอบในการเป็นผู้นำจับ ซึ่งอาจจะจะมีประชาชนหลายคนที่คิดแบบนี้ ฉะนั้นแล้ว มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับจึงต้องมีผลใช้บังคับได้จริง คือ สามารถให้สินบนนำจับแก่ผู้นำจับได้ในทุกกรณี แต่จะได้มากหรือน้อยต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป แต่ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กำหนดให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

การพนันใช้สินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับ ซึ่งเงินสินบนนำจับนี้ ศาลจะสั่งให้จ่าย ก็ต่อมีการลงโทษปรับแก่ผู้กระทำผิดด้วย เพราะเป็นเกณฑ์คำนวณว่าผู้กระทำผิดจะต้องจ่ายเงินสินบน แก่ผู้นำจับเท่าใด ดังนั้น ในคดีที่ศาลลงโทษจำคุกแต่อย่างเดียวโดยไม่ลงโทษปรับ ศาลไม่สั่งให้จำเลย จ่ายเงินสินบนนำจับ แม้อคดีนั้นจะมีเงินของกลางที่ศาลสั่งให้ริบอยู่ด้วยก็ตาม ดังที่ปรากฏใน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2295/2547 สาเหตุที่เป็นดังนี้ก็เพราะว่าในมาตรา 15 บัญญัติว่า ให้ศาลสั่งไว้ใน คำพิพากษาให้ผู้กระทำผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของเงินค่าปรับก่อน ถ้าผู้กระทำผิด ไม่ชำระเงินสินบน จึงให้ศาลสั่งให้จ่ายจากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดของกลาง ที่ศาลสั่งริบ เป็นอันดับถัดมา หรือถ้าไม่มีของกลางให้ริบ ก็ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล เป็นอันดับสุดท้าย

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า จากปัญหาที่ปรากฏนั้น เป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุก แต่ไม่ลงโทษปรับด้วยและกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกและปรับ แต่จำเลยไม่ชำระเงินสินบน ดังกล่าวและของกลางที่ศาลสั่งริบนั้นเป็นเพียงพยานพินัยหรือพยานหลักฐานอื่นที่ทำให้ผู้นำจับ ไม่ได้รับเงินสินบนนำจับ จึงเป็นการไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้เงินสินบน นำจับเป็นรางวัล เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนทั่วไปให้มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นคำตอบแบบจูงใจ ที่มาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นการเพิ่มรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกินเกณฑ์มาตรฐาน หรือบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการจับผู้กระทำความผิดได้ และทำให้มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ.2478 ไม่มีผลใช้บังคับได้ตามความมุ่งประสงค์ของกฎหมายทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ ในการบังคับใช้ และไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้โดยที่อาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ ตามทฤษฎีของโรสโค พาวนด์ (Roscoe Pound) ที่ต้องการจูงใจให้คนอยู่ในระเบียบของสังคม และจะได้เห็นตัวอย่างประพฤติกฎปฏิบัติตาม เมื่อมีการปฏิบัติตามเป็นจำนวนมาก การกระทำความผิด ก็จะลดน้อยลงไป และส่งผลให้กฎหมายมีผลใช้บังคับและมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายหรือ จุดประสงค์ของกฎหมายด้วยนั่นเอง

4.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

จากที่กล่าวมาแล้วว่า พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นกฎหมายการพนัน ของไทยที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว จึงมีความล้าสมัยไม่ทันต่อสภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย อีกทั้งเทคโนโลยีได้เข้ามา มีบทบาทอย่างมากในการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน จะเห็นได้จากการใช้โทรศัพท์มือถือหรือ สมาร์ทโฟน ที่แทบจะทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่จะต้องมีกันทั้งนั้น อีกทั้งระบบการสื่อสาร ไร้พรมแดนก็เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนทำให้ในปัจจุบันทุกคนสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ อย่างง่ายดายและสะดวกมากขึ้นแม้ว่าจะอยู่คนละที่โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับในเรื่อง ของการพนันนั้นก็ได้มีการพัฒนาทั้งรูปแบบการเล่นและวิธีการเล่นใหม่ๆ เช่นกัน โดยในสมัยก่อน ผู้ที่จะเล่นการพนันได้นั้นจะต้องเดินทางไปยังสถานที่เล่นการพนันนั่นเอง หรือไม่เช่นนั้นก็จะต้อง

ลักลอบแอบเล่นกันเพื่อหลบเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือต้องเดินทางไปเล่นยังต่างประเทศที่มีการอนุญาตให้เล่นการพนันได้อย่างถูกกฎหมาย ซึ่งต่างจากในปัจจุบันที่การพนันได้มีการพัฒนาไปสู่การพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ขึ้น ทำให้ผู้เล่นการพนันสามารถเล่นที่ไหนก็ได้และเล่นได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงแค่มืออุปกรณ์ที่สามารถใช้เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้ อย่างเช่น โทรศัพท์มือถือ สมองาร์ทโฟน โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ หรือแท็บเล็ต เป็นต้น ซึ่งการพนันออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมากจากนักพนันในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการทายผลฟุตบอลออนไลน์ คาสิโนออนไลน์ หรือแม้แต่ลอตเตอรี่หรือหวยออนไลน์ โดยในหลายประเทศได้มีการออกกฎหมายเพื่อควบคุมการพนันออนไลน์ไว้โดยเฉพาะด้วย แต่สำหรับประเทศไทยนั้น กฎหมายการพนันที่ใช้บังคับอยู่ไม่ได้มีการบัญญัติถึงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันออนไลน์เอาไว้ด้วย เนื่องจากกฎหมายของไทยมีการบัญญัติมาเป็นเวลานานและยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายการพนันกับการพนันออนไลน์ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันการบังคับใช้กฎหมายการพนันในส่วนที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศไทยนั้น จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มิได้มีบทบัญญัติในมาตราใดที่กล่าวถึงไว้เลย อีกทั้งในการกำหนดประเภทการพนันตาม บัญชี ก. และ บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ก็ได้มีการกำหนดไว้ว่าการพนันออนไลน์จัดเป็นการพนันในประเภทใดด้วย แม้ว่าประเทศไทยจะไม่อนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ภายในประเทศได้ การพนันออนไลน์จึงถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นพบว่าในปัจจุบันยังคงมีการลักลอบประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์และเล่นการพนันออนไลน์กันอยู่มากมาย

จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันโดยตรง ก็คือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงการพนันออนไลน์ไว้ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์จึงเป็นลักษณะของการตีความและเทียบเคียงบทกฎหมายที่มีอยู่เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเทียบเคียงจาก มาตรา 4 ทวิแห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งบัญญัติว่า “...ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง...” เป็นบทบัญญัติที่ใช้ช่องว่างสำหรับการพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุไว้ในบัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือที่ยังไม่มีกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ หรือจากกฎหมายอื่นที่ใช้ประกอบ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาคอมพิวเตอร์กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีกับกรณีที่มีการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์หรือใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องกระทำการภายในหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และมีปัญหาในทางปฏิบัติในการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมขึ้น เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการเอาไว้เป็นเฉพาะต้องอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายอื่นมาใช้แก้กรณีที่เกิดขึ้น พบว่าไม่มีบทบัญญัติในการให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือการบล็อกเว็บไซต์เกี่ยวกับการพนันโดยตรง เมื่อพิจารณามาตรา 20

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่จะระงับหรือปิดกั้นเว็บไซต์การพนันได้หรือไม่จึงต้องมีการตีความ คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” เป็นคำที่มีความหมายกว้าง เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาและต้องตีความอย่างเคร่งครัด การตีความขยายออกไปก็จะเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ ซึ่งทำให้พบปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ เมื่อพิจารณากฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์แล้ว พบว่าไม่มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ไว้โดยตรง และเมื่อพิจารณากฎหมายที่มีอยู่เพื่อนำมาปรับใช้ยังไม่เพียงพอต่อการบังคับใช้เกี่ยวกับการการพนันออนไลน์และยังไม่ครอบคลุมถึงความซับซ้อนของธุรกิจการพนันออนไลน์ที่มีอยู่ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายด้วย กล่าวคือ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการพนันออนไลน์ไว้โดยเฉพาะ เมื่อมีผู้กระทำความผิดประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์หรือเข้าเล่นพนันออนไลน์ ซึ่งเป็นที่ทราบที่อยู่แล้วว่าการพนันออนไลน์มีลักษณะเฉพาะ มีความซับซ้อน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี และบางกรณีเมื่อจับผู้กระทำความผิดได้แล้วผู้กระทำความผิดก็มักหาช่องทางเพื่อให้สามารถเข้าเล่นการพนันออนไลน์ได้อีก จึงทำให้ในทางปฏิบัติขาดมาตรการหรือกลไกที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดได้จริง ซึ่งหากมีกฎหมายเฉพาะตั้งคณะกรรมการโดยมีตัวแทนจากหลากหลายหน่วยงานอาจส่งผลทำให้การดูแลและครอบคลุมได้ดีมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายการพนันของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ โดยพบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกามีนโยบายห้ามการประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ทุกประเภท โดยถือว่าการพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรมสหรัฐใช้ The Interstate Wire Act of 1961 หรือ Wire Act ซึ่งเป็นกฎหมายการพนันออนไลน์ของรัฐบาลกลาง (Federal Statutes) ในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ทุกประเภทด้วยการเทียบเคียงการรับพนันผิดกฎหมายทางโทรศัพท์ (Telephone Wagering) กับการพนันออนไลน์ โดยกฎหมายฉบับนี้ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจรับโอนเงินหรือเครดิตเกี่ยวกับการพนัน รวมถึงการเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลการรับพนันระหว่างมลรัฐหรือการพนันระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมี Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 (UIGEA) หรือกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ที่สำคัญอีกฉบับหนึ่งของอเมริกาและเป็นกฎหมายในระดับรัฐบาลกลางเช่นเดียวกับ Wire Act โดยกฎหมายฉบับนี้มีกระบวนการยับยั้งธุรกิจการพนันจากการทำธุรกรรมที่ถูกควบคุม กล่าวคือ การทำธุรกรรมทางการเงินที่จะถูกควบคุมนั้นเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน ระบบการจ่ายเงิน เมื่อมีการยอมรับการจ่ายเงินจากผู้ที่เล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตผิดกฎหมาย (UIGEA) โดยห้ามมิให้ธุรกิจการพนันรับชำระเงินจากบุคคลอื่นที่เล่นการพนันหรือวางเดิมพันในการพนันที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นเพื่อที่จะขัดขวาง

การทำธุรกิจการพนันในเชิงเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้มุ่งเน้นในการยุติการเล่นการพนันหรือปราบปรามการพนันโดยตรง

นอกจากกฎหมายของรัฐบาลกลางที่ใช้ควบคุมการพนันออนไลน์แล้ว ยังพบว่ามีการใช้กฎหมายในระดับมลรัฐด้วย เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบไปด้วยมลรัฐต่างๆ มากถึง 50 มลรัฐ และแต่ละมลรัฐก็มีการออกกฎหมายการพนันที่แตกต่างกันไป ซึ่งจากการศึกษากฎหมายการพนันออนไลน์ของ 3 มลรัฐ อันได้แก่ มลรัฐออริกอน (Oregon) มลรัฐวอชิงตัน (Washington) และมลรัฐหลุยส์เซียนา (Louisiana) พบว่า ในมลรัฐออริกอน (Oregon) เป็นมลรัฐที่มีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันทั่วไปได้ แต่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ ซึ่งโดยหลักแล้วกฎหมายการพนันของมลรัฐออริกอน ห้ามมิให้มีการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต โดยได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การพนัน” และ “อินเทอร์เน็ต” เอาไว้ และมีการกำหนดโทษในทางอาญาเอาไว้ด้วย ทั้งนี้ มลรัฐออริกอนมีการเล่นการพนันถูกกฎหมายหลายประเภท แต่ไม่อนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ กรณีบุคคลใดเข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยมีความผูกพันในการเกี่ยวกับเครดิต การโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ บรรดาเช็ค ตัวเงินเงินที่ได้จากการประกอบธุรกรรมทางการเงินรูปแบบอื่น รวมไปถึงการห้ามผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาโดยมีเจตนาส่งเสริมหรือได้รับผลประโยชน์จากการพนันที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ที่กระทำความผิดโดยบุคคลนั้นมีเจตนาวางเดิมพันกับเจ้ามือหรือมีส่วนร่วมในการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายในฐานะผู้เล่น หากกรณีผู้ใช้บริการได้มีการฝ่าฝืนไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ รัฐก็จะต้องดำเนินคดีทางอาญากับผู้ที่กระทำความผิด ส่วนในมลรัฐวอชิงตัน (Washington) นั้น กฎหมายการพนันของมลรัฐวอชิงตันห้ามมิให้มีการเล่นพนันทุกชนิด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะ โดยมีการบัญญัติอยู่ใน Washington State Constitution ซึ่งในกรณีของการพนันบนอินเทอร์เน็ตนั้น จะบัญญัติอยู่ในบทที่ 9.46 แห่ง Revised Code of Washington: RCW โดยมีการนิยามเกี่ยวกับความหมายของการพนันไว้ นอกจากนี้กฎหมายการพนันของมลรัฐวอชิงตันยังได้บัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดในการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตและมีการกำหนดโทษเอาไว้ด้วย ส่วนในมลรัฐหลุยส์เซียนา (Louisiana) นั้น มีการกำหนดลักษณะการกระทำความผิดและมาตรการในการควบคุมการพนันออนไลน์ที่ไม่อนุญาตให้เล่น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมการพนันผ่านคอมพิวเตอร์ และผู้ที่ออกแบบพัฒนาบริการระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อวัตถุประสงค์จัดตั้งธุรกิจเกี่ยวกับเกมการแข่งขัน หวย ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนก็จะมีกำหนดโทษไว้ซึ่งมีทั้งโทษในทางแพ่งและโทษในทางอาญา (Louisiana Revised Statutes Title 14 CRIMINAL LAW GAMBLING section §90 B)

จะเห็นได้ว่า กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของแต่ละมลรัฐจะมีการบัญญัตินิยามของการพนันออนไลน์ไว้ ซึ่งจะมีขอบเขตต่างกันไป บางมลรัฐบัญญัติให้มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ เป็นความผิดด้วย เช่น มลรัฐออริกอน แต่ในบางมลรัฐบัญญัติให้เฉพาะการพนันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้นที่เป็นความผิด นอกจากนี้ มลรัฐหลุยส์เซียนา ได้มีการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างออกไป โดยบัญญัติให้การพนันผ่านคอมพิวเตอร์เป็นความผิด ดังนั้น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการพนันในทุกกรณีจึงเป็นความผิดตามกฎหมายของมลรัฐหลุยส์เซียนาทั้งสิ้น แต่รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาถือว่าธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม

ความผิดในการให้บริการเกมพนันออนไลน์ยังไม่ครอบคลุมถึงการให้บริการสลากลอตเตอรี่ออนไลน์ เกมพนันม้าแข่งออนไลน์ เกมพนันออนไลน์ทุกประเภทของแต่ละรัฐ ซึ่งกฎหมายแต่ละรัฐของสหรัฐอเมริกาไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าการเล่นพนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ด้วยความคลุมเครือทางกฎหมายนี้เอง ส่งผลให้ม็อนักพนันออนไลน์ชาวอเมริกันจำนวนไม่น้อยยังคงใช้บริการพนันออนไลน์อยู่เช่นเดิม โดย website พนันออนไลน์ส่วนใหญ่จะใช้ server ในประเทศที่อนุญาตให้ธุรกิจพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย

ส่วนในประเทศสหราชอาณาจักร พบว่า ในพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (Gambling Act. 2005) มีการกำหนดให้การพนันทุกประเภทเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ยกเว้นการพนันที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 และสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยในเรื่องของการพนันออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นการเล่นการพนันโดยระยะทาง (Remote Gambling) ที่อยู่ห่างกันไม่ว่าจะทางคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ วิทยุ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นใด ก็ยังมีการให้คำจำกัดความหรือนิยามไว้ในมาตรา 4 เพื่อที่จะควบคุมการให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในการเล่นพนันโดยระยะทางหรือพนันออนไลน์ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีขึ้นหรือจัดขึ้น โดยการบัญญัติดังกล่าวถือเป็นการวางหลักกว้างๆ เพื่อที่จะได้ปรับใช้กับการพนันที่มีรูปแบบหลากหลายหรือเทคโนโลยีทางไกลอื่นๆ ในอนาคตด้วย ซึ่งประเทศอังกฤษได้มีการปรับปรุงกฎหมายการพนันให้มีความสอดคล้องกับการพนันบนอินเทอร์เน็ตและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้การพนันบนอินเทอร์เน็ตของอังกฤษเป็นธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผู้ที่ดำเนินธุรกิจจะต้องได้รับอนุญาตและถูกควบคุมจากคณะกรรมการกำกับกิจการพนัน ซึ่งการพนันบนอินเทอร์เน็ตของอังกฤษนั้นควบคุมอายุของผู้เล่นได้ยาก แต่อย่างไรก็ตามได้มีข้อวิจารณ์ถึงพระราชบัญญัติการพนันของอังกฤษฉบับนี้ว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความสลับซับซ้อนมากเกินไปจนเป็นการยากต่อการตีความ ทำให้คณะกรรมการการพนันและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความเข้าใจไม่ตรงกัน

สำหรับเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งตามกฎหมายฮ่องกงจะไม่อนุญาตให้องค์กรธุรกิจทั่วไปประกอบกิจการการพนันหรือการเล่นเกมที่เน้นการสร้างรายได้เหมือนในประเทศสหรัฐอเมริกาและในยุโรปบางประเทศ รัฐบาลฮ่องกงได้ออกกฎหมายที่ค่อนข้างเคร่งครัดในการขอใบอนุญาตประกอบกิจการบันเทิงที่เกี่ยวกับการพนัน ปัจจุบัน Hong Kong Jockey Club หรือที่เรียกว่า the Jockey Club เป็นสโมสรแข่งม้าในฮ่องกงเพียงแห่งเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการการแข่งขันแข่งม้าและพนันแข่งม้า รวมถึงการพนันทายผลฟุตบอลที่ถูกกฎหมาย โดยใช้แนวทางการดำเนินกิจการที่ไม่แสวงหาผลกำไร (not-for-profit) และสนับสนุนการพนันที่มีความรับผิดชอบ (responsible gambling practices) ซึ่งจะมีข้อปฏิบัติกำหนดไว้หลายประการ จึงมีข้อแตกต่างจากธุรกิจการพนันในหลายประเทศที่คำนึงถึงการสร้างรายได้เป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รัฐบาลฮ่องกงยังไม่มี การอนุญาตให้มีการเล่นพนันออนไลน์หรือการเล่นพนันผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง หากพบว่ามีการเล่นพนันในลักษณะดังกล่าว จะถือว่าขัดต่อกฎหมายการพนันของฮ่องกง ยกเว้นกรณีการดำเนินการรับพนันทายผลฟุตบอลของ Hong Kong Jockey Club ในครอบครัว โดยกฎหมายการพนันของฮ่องกงที่ใช้ในปัจจุบัน คือ The Gambling Ordinance

1977 (CHAPTER 148) เป็นกฎหมายที่ควบคุมให้มีการขออนุญาตจัดการพนันถูกกฎหมาย โดยมีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับการพนันผิดกฎหมาย และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพนันออนไลน์เอาไว้ด้วย โดยมีการอนุญาตให้รับพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของสโมสรแข่งม้าฮ่องกงเท่านั้น ซึ่งในเรื่องของการพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ตนั้น โดยหลักการของกฎหมายการพนันของฮ่องกงจะถือว่าการพนันทุกประเภทเป็นสิ่งผิดกฎหมายทั้งสิ้น ดังนั้น การพนันออนไลน์ทุกรูปแบบเป็นการพนันที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น เพราะกฎหมายฮ่องกงมิได้บัญญัติอนุญาตแต่อย่างใด เช่น การเล่นพนันคาสิโนออนไลน์ การเล่น slot machines ออนไลน์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายการพนันของฮ่องกงจึงคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ของไทย ที่ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นความผิดตามกฎหมาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

ส่วนในประเทศสิงคโปร์ มีการอนุญาตให้ธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย โดยมีการบัญญัติกฎหมายการพนันออนไลน์ขึ้น คือ Remote Gambling Act. No.34 of 2014 กำหนดเงื่อนไขให้ผู้มีอำนาจในการควบคุมการพนันทุกอย่าง ทั้งในส่วนของอำนาจในการอนุญาต อำนาจในการควบคุมกำกับดูแลเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถมอบอำนาจต่อไปได้ หากได้รับอนุญาตโดยรัฐมนตรีเห็นว่าเพื่อประโยชน์สาธารณะให้มีการออกใบรับรองให้ เมื่อได้รับใบรับรองแล้ว ผู้ขออนุญาตจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งสถานที่ทำการในสิงคโปร์ นับว่าเป็นข้อดีของประเทศสิงคโปร์ที่ให้อำนาจดุลยพินิจของกระทรวงมหาดไทยในการพิจารณาตามความเหมาะสม (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 32) นอกจากนี้ ประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดมาตรการในการควบคุมพนันออนไลน์อยู่ 2 กรณีที่น่าสนใจ กล่าวคือ มาตรการทางอาญา ได้แก่ การลงโทษบุคคลในประเทศสิงคโปร์ที่เล่นการพนันออนไลน์หรือโดยใช้บริการให้การพนันออนไลน์ที่ไม่ได้ประกอบการ (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 8) การโฆษณาเกี่ยวกับการให้บริการ เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 15) อีกกรณีหนึ่ง คือ มาตรการทางปกครอง ได้แก่ การปิดกั้น การเข้าถึงการให้บริการให้เล่นพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 20) นอกจากนี้ ยังมีมาตรการพิเศษสำหรับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ การคุ้มครองผู้เยาว์จากการเป็นลูกจ้างในการเล่นพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 9) การคุ้มครองผู้เยาว์จากการถูกชักชวนให้เข้าร่วมการเล่น การพนันออนไลน์ (Remote Gambling Act, No.34 of 2014, section 13) เป็นต้น

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการพนันออนไลน์ของต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ในหลายประเทศได้มีความพยายามที่จะแสวงหามาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการกับปัญหาการพนันออนไลน์อยู่ตลอด ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวนโยบายของประเทศนั้นๆ ว่าต้องการให้เป็นไปในแนวทางใดเพื่อให้เหมาะสมกับประเทศของตนเอง

ดังนั้น แม้ว่าประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายและควบคุมการพนัน อีกทั้งยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ แต่ก็ไม่อาจทำให้ปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์และการพนันผิดกฎหมายอื่นๆ ลดน้อยลงได้จากสังคมไทยได้ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายการพนันของไทยยังขาดประสิทธิภาพและสมควรที่จะต้องแสวงหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรที่จะมี

การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการพนันออนไลน์ให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้บังคับได้ต่อไปในอนาคตด้วย

5. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ของประเทศไทย ยังขาดบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการเล่นพนัน แม้ว่าใน มาตรา 7 (3) จะบัญญัติให้ผู้เล่นพนันที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย จะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วหรือมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการพนันถูกกฎหมายหรือการพนันผิดกฎหมายก็ตาม โดยพระราชบัญญัติการพนันได้ยกเว้นการเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข 16 คือ เด็กและเยาวชนสามารถซื้อหรือเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ได้ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 แต่ในขณะที่ต่างประเทศจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เช่น กำหนดเงื่อนไขในการจำหน่ายลอตเตอรี่ของผู้ค้าว่าห้ามเยาวชนหรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซื้อสลากกินแบ่ง (lottery) มิฉะนั้น จะถูกตัดสิทธิการจำหน่าย หรือมีโทษตามกฎหมาย

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและนโยบายการพนันในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า ประเทศต่างๆ เหล่านี้ได้มีการตราบทบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนไว้เป็นการเฉพาะ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ห้ามการประกอบธุรกิจพนันออนไลน์และการพนันทายผลฟุตบอล เนื่องจากภาครัฐคำนึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชน นักกีฬาและคนในสังคมที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากการพนัน โดยจะมีบทบัญญัติห้ามการโฆษณาเชิญชวนเด็ก ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือเยาวชนซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะให้เล่นพนัน มิฉะนั้นจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นการพนันที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายแล้วก็ตาม เพราะกฎหมายจะให้ความคุ้มครองมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเล่นพนันในขณะที่ยังอยู่ในวัยเรียนหรือยังไม่บรรลุนิติภาวะนั่นเอง

ส่วนในประเทศสหราชอาณาจักรนั้น ก็มีมาตรการทางกฎหมายสำหรับคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน ซึ่งปรากฏอยู่ในส่วนที่ 4 ของ Gambling Act.2005 อย่างชัดเจน กล่าวคือเป็นมาตรการที่มีการกำหนดความผิดของผู้ที่ชักชวนให้เด็กหรือเยาวชนเล่นการพนันหรือเข้าไปในสถานที่เล่นพนันจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย และยังมีข้อกำหนดความผิดของเยาวชนที่เข้าเล่นการพนันหรือเข้าไปในสถานที่เล่นพนันหรือกรณีของเยาวชนที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการพนัน รวมทั้งมีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการว่าจ้างเด็กและเยาวชนให้มาทำงานเกี่ยวกับการพนันด้วย แต่ก็มีข้อยกเว้นสำหรับการพนันบางประเภท เช่น เกมที่มีการเล่นแบบส่วนตัวหรือไม่ได้เป็นไปในเชิงพาณิชย์ แต่ทั้งนี้ กฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักรมิได้มีการกำหนดความผิดของเด็กเอาไว้แต่อย่างใด

สำหรับเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น มีมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันเช่นกัน โดยห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนันไม่ว่าจะเป็นการ

พนันทายผลฟุตบอลหรือทายผลกีฬา การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง เป็นต้น โดยมีบทบัญญัติที่ป้องกันผลกระทบด้านลบของการพนันที่จะเกิดกับเยาวชน ปรากฏอยู่ใน The Betting Duty Ordinance (Chapter 108) ที่มีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตการพนันว่า จะต้องไม่ยอมรับหรืออนุญาตให้บุคคลใดๆ รับพนันจากเยาวชน ซึ่งเป็นบุคคลผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี อย่างเด็ดขาด รวมทั้งห้ามรับแทงพนันในสถานที่ที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้ และห้ามดำเนินการให้เงินรางวัลแก่เยาวชนที่อ้างว่าชนะพนันหรือเล่นลอตเตอรี่ได้ นอกจากนี้ ยังมี การห้ามดำเนินการโฆษณาหรือดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเยาวชน อีกด้วย โดยรัฐบาลฮ่องกงมีนโยบายที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกจาก จะใช้มาตรการทางกฎหมายแล้ว ยังมีการอาศัยความร่วมมือจากภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนด้วย

ส่วนมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศสิงคโปร์นั้น ถือเป็นมาตรการพิเศษที่ แยกออกมาจากมาตรการควบคุมการพนันทั่วไป โดยมีการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักชวน ให้เข้าร่วมการเล่นการพนันออนไลน์ ปรากฏอยู่ใน Remote Gambling Act.No.34 of 2014 section 13 ซึ่งมีการกำหนดลักษณะความผิดและกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการชักชวนเด็กหรือ ผู้เยาว์ให้เข้าร่วมการพนันออนไลน์แก่ผู้กระทำความผิดเอาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ความ คุ้มครองเด็กจากการพนันนั่นเอง นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคาสีโน ค.ศ. 2006 หรือ Casino Control Act 2006 ในหมวดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ยังได้มีการกำหนดอายุ ของบุคคลที่จะเข้าไปในบ่อนคาสีโนได้ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปี ซึ่งรวมถึงเด็กด้วย โดยห้ามเด็กเข้า มาในบ่อนคาสีโน หากฝ่าฝืนถือว่ามีความผิด และผู้ประกอบการคาสีโนต้องไม่อนุญาตให้เด็กเข้ามาใน บ่อนคาสีโน หากฝ่าฝืนถือว่ามีความผิดด้วยเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าทั้ง 4 ประเทศที่ได้กล่าวมาข้างต้น ล้วนมีมาตรการในการคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจากการพนันเอาไว้ค่อนข้างชัดเจนและเป็นมาตรการที่คล้ายกันอยู่บ้าง แต่สำหรับประเทศ ไทยนั้น แม้ว่าในมาตรา 7 (3) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 จะบัญญัติให้ผู้เล่นพนันที่ได้รับ อนุญาตตามกฎหมาย จะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วหรือมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็กรณี การพนันถูกกฎหมายหรือการพนันผิดกฎหมายก็ตาม แต่พระราชบัญญัติการพนันได้ยกเว้นการเล่น ตามบัญชี ข. หมายเลข 16 คือ เด็กและเยาวชนสามารถซื้อหรือเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือ ลอตเตอรี่ได้ ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ซึ่งบทบัญญัติในส่วนนี้ จะมีความแตกต่างกับในต่างประเทศที่มีการห้ามเด็กและเยาวชนซื้อสลากกินแบ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนมากนักที่จะ ให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันได้ อีกทั้งเมื่อได้ศึกษาประกอบกับบทบัญญัติใน ร่างพระราชบัญญัติการพนันฯ (ฉบับร่าง) ในปี พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นร่างที่ตกไปแล้วแล้ว พบว่า แม้ใน มาตรา 13 ของร่างพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับร่าง) ดังกล่าว จะมีการบัญญัติห้ามผู้จัดให้มีการ พนันยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าพนันโดยเด็ดขาด เว้นแต่บัญชี ข. หมายเลข 1 ที่ได้รับอนุญาตหรือมีกฎกระทรวง อนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตเอาไว้ ก็ตาม แต่ก็เป็นการนำเอาเนื้อความใน มาตรา 7 (3) ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กไม่ให้เข้าเล่นการพนัน ซึ่งเป็นการบัญญัติแยกไว้ โดยเฉพาะนั่นเอง แม้ว่าจะมีการบัญญัติโทษของผู้จัดให้มีการเล่นที่ฝ่าฝืนมาตราดังกล่าวเอาไว้ด้วย

ก็ตาม ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวก็ยังไม่มีความชัดเจนและครอบคลุมพอที่จะให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันได้เท่าที่ควร

ตารางเปรียบเทียบกฎหมายการพนันของประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเทศ	คำจำกัดความหรือนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพนัน	การปรับบทกำหนดโทษให้มีความเหมาะสม	การจ่ายสินบนนำจับ	บทบัญญัติเกี่ยวกับ การพนันออนไลน์	มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงให้เล่นการพนัน
ประเทศไทย	-	-	√	-	-
ประเทศสหรัฐอเมริกา	√	√	-	√	√
ประเทศสหราชอาณาจักร	√	√	-	√	√
เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	√	√	-	√	√
ประเทศสิงคโปร์	√	√	-	√	√

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัญหาการพนันในสังคมไทยถือเป็นปัญหาสำคัญที่ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่เสมอและส่งผลกระทบต่อตัวผู้เล่นนั่นเอง ทำให้เกิดความโลภที่อยากจะได้เงินหรือทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่อยากจะต้องลงทุนลงแรงทำอะไรมาก หากแต่อาศัยการเสี่ยงโชคด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินที่ต้องการ แต่หากไม่เป็นดังที่ตั้งใจไว้ก็ต้องเสียเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปกับการพนันจนบางรายต้องเป็นหนี้เป็นสินจำนวนมากหรือถึงขั้นสิ้นเนื้อประดาตัว นำไปสู่การก่ออาชญากรรมต่างๆ อันเป็นผลกระทบต่อสังคมที่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ การทำร้ายร่างกายหรืออาจร้ายแรงไปถึงการฆาตกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินที่จะนำไปใช้หนี้การพนันที่ตนได้ก่อไว้ ไม่เพียงเท่านั้น การพนันยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวและคนรอบข้างของผู้เล่นพนันเองด้วย ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกตามมา ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นปัญหาสังคมที่ทำให้คนในสังคมได้รับความเดือดร้อนและขัดต่อหลักของศาสนาพุทธที่พยายามจะขัดเกลาคติใจของมนุษย์ให้เป็นคนดี ขยันหมั่นเพียร ละเว้นความชั่วทั้งปวง จึงจำเป็นที่จะต้องใช้กฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการควบคุมการพนัน เนื่องจากการพนันจะนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นๆ นั่นเอง อีกทั้งในสังคมยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) วัฒนธรรมทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามา มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างปฏิเสธไม่ได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาเป็นยุคสมัยแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากขึ้นกว่าสมัยก่อน ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้เอง ทำให้ในปัจจุบันการพนันได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการเล่นใหม่ๆ ขึ้นมากมาย เพื่อดึงดูดนักพนันหน้าใหม่ให้เข้ามาเล่นการพนันเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ (Online Gambling) ที่ผู้เล่นสามารถเข้าถึงช่องทางการพนันได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพียงแค่ใช้อุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็สามารถเล่นการพนันได้แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเล่นยังสถานที่เล่นการพนันเหมือนอย่างในสมัยก่อนและยังสามารถเล่นการพนันได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงการพนันออนไลน์ได้อย่างง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว นับเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักพนันทั้งหลายโดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะยากต่อการติดตามกำกับและควบคุม ซึ่งการพนันออนไลน์นี้เป็นที่ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสังคมของทุกประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย

1. บทสรุป

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เป็นกฎหมายการพนันของไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ถือเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมและลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน ซึ่งมีการกำหนดบทลงโทษในทางอาญาเอาไว้ด้วย แต่การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังพบว่ามีผู้ที่ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎหมายอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ยังมีการเล่นพนันกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทยและมีการพัฒนาการเล่นในหลายรูปแบบ อันแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่สามารถมีผลใช้บังคับได้จริง เนื่องจากไม่สามารถแก้ปัญหาการพนันให้ลดลงไปได้ นอกจากนี้ ในปัจจุบันการพนันออนไลน์ เป็นที่นิยมกันอย่างมากในหมู่นักพนันทั้งหลาย เพราะสามารถเข้าถึงการเล่นพนันได้อย่างสะดวกรวดเร็วและง่ายดาย โดยเฉพาะการพนันฟุตบอลซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยในประเทศไทยนั้น การพนันออนไลน์ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ยังมีการลักลอบเล่นการพนันออนไลน์ให้เห็นกันอยู่อย่างเปิดเผย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายในส่วนของการเล่นพนันออนไลน์มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน แม้ว่าจะได้มีความพยายามปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวมาหลายครั้งก็ตาม ด้วยความล่าช้านี้เอง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายการพนันของไทยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรในหลายๆ เรื่อง อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายในหลายกรณี ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปเป็นประเด็นไว้ ดังนี้

1. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามความหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันเนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญา เพราะมีการกำหนดโทษทางอาญาที่ใช้ลงโทษต่อผู้กระทำความผิด คือ โทษจำคุกและโทษปรับ ซึ่งโทษจำคุกเป็นโทษที่มุ่งหมายบังคับแก่เสรีภาพของผู้กระทำความผิด จึงต้องมีการบัญญัติกฎหมายให้มีความชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือที่อาจแปลความหรือตีความไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับเจตนาของผู้ร่างกฎหมายหรือตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ได้มีการบัญญัติถึงนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” และคำว่า “ผู้จัดให้มีการเล่น” เอาไว้ อย่างชัดเจน ย่อมเกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งในปัจจุบัน การจะพิจารณาว่าการกระทำในลักษณะใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 นั้น จะต้องอาศัยการพิจารณาจากความหมายตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ซึ่งก็เป็นการแปลความหมายตามธรรมดาทั่วไป หรือจากความคิดเห็นของนักวิชาการด้านกฎหมายของไทยประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายของคำว่า “การพนัน” และหลักการตีความโดยเคร่งครัดตามทฤษฎีการตีความ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 อีกทั้งยังพบว่าในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้มีความยุ่งยากและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น กฎหมายจึงต้องมีการพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหรือทฤษฎีการร่างกฎหมายที่ต้องมีการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน หากกฎหมายมีความชัดเจนแล้ว

การบังคับใช้กฎหมายก็จะเกิดประสิทธิภาพและสามารถควบคุมการเล่นพนันให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายได้

2.ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า 58 ปีแล้ว การกำหนดโทษตามกฎหมายดังกล่าวจึงอาจไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและค่าของเงินตราในปัจจุบัน แม้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 จะมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา โดยใช้แนวคิดในเชิงข่มขู่คนในสังคมให้เกิดความหวาดกลัวไม่กล้ากระทำความผิดเพื่อควบคุมและปราบปรามการเล่นพนัน แต่เนื่องจากอัตราโทษฐานผู้จัดให้มีการเล่นการพนันและฐานผู้เล่นการพนัน มีอัตราโทษจำคุกและโทษปรับที่ค่อนข้างต่ำจึงไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่ได้สัดส่วนกับวงเงินพนันหรือของกลาง เพราะหากผู้กระทำความผิดเห็นว่ามิโทษเพียงเล็กน้อยย่อมจะไม่เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายและไม่เข็ดหลาบต่อการกระทำความผิด กล่าวคือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ได้กำหนดอัตราโทษสูงสุด โดยลงโทษจำคุกอย่างสูงสุดไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น ซึ่งเป็นอัตราโทษที่ต่ำเกินไป ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบหรือรู้สึกเกรงกลัวต่อการลงโทษ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษปรับกับการเล่นพนันในปัจจุบัน ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกรงกลัวต่อโทษ เพราะถือว่าเป็นค่าปรับอันน้อยนิด คุ่มค่ากับการได้มาของเงินสำหรับการจัดให้มีการเล่นพนัน หากเปรียบเทียบกับอัตราโทษของความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 102 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่ โดยมีการเพิ่มอัตราโทษของความผิดลหุโทษนั้น พบว่ามีการแก้ไขจากเดิมที่โทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท มาเป็นโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งเป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสถานการณ์ในปัจจุบันนั่นเอง ดังนั้น บทกำหนดโทษจึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบทกำหนดความผิด การที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา เพื่อควบคุมและปราบปรามการเล่นการพนันที่เบาเกินไป ทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ขาดประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับสภาพความผิดและสภาพสังคม เศรษฐกิจและสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จึงสมควรที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทกำหนดโทษดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

3.ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กำหนดให้มีการจ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับ ในมาตรา 15 เหตุที่ต้องบัญญัติให้มีการจ่ายสินบนนำจับ เนื่องจากรัฐต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนทั่วไป ตามแนวความคิดและทฤษฎีของนักนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยาที่มุ่งคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของสังคมที่หากคนปฏิบัติตามได้ยากเพราะต้องเสียผลประโยชน์ส่วนตัวของตน จึงต้องหาวิธีจูงใจให้มีคนปฏิบัติตามมากขึ้นจึงต้องมีการจ่ายสินบนเป็นรางวัล แต่ปัจจุบันพบว่าในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ยังมีกรณีที่ไม่สามารถจ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับได้ กล่าวคือ ในกรณีที่ให้จ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาลนั้น พบว่าในบางคดีศาลอาจมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกเพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้ลงโทษปรับด้วย จึงทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับจากเงินค่าปรับดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ได้ เนื่องจากศาลลงโทษจำคุก

โดยไม่ลงโทษปรับจำเลย เมื่อไม่มีการลงโทษปรับด้วย จึงไม่มีจำนวนเงินที่จะต้องนำมาเป็นเกณฑ์ ในการคำนวณว่าจะต้องจ่ายสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนเท่าใด ทำให้ผู้นำจับไม่ได้รับสินบน เป็นรางวัลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่หากศาลลงโทษในส่วนของการปรับตามพระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งได้กำหนดอัตราโทษที่สูงสุดไว้ไม่เกิน 5,000 บาท ศาลย่อมมีคำพิพากษา ลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติการพนันได้สูงสุดเพียง 5,000 บาท ตามมาตรา 12 (1) เท่านั้น ซึ่งไม่ได้สัดส่วนกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบันและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกำหนดให้ มีสินบนนำจับตามพระราชบัญญัติการพนันที่มีขึ้นเพื่อป้องปรามปัญหาอาชญากรรม โดยให้มีสินบน นำจับเป็นสิ่งจูงใจเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปราบปราม อาชญากรรม เพื่อให้ทันต่อสภาวะการณ์ในปัจจุบัน

4. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนัน ออนไลน์ในประเทศไทย ในปัจจุบันการพนันออนไลน์ถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย เพราะไม่มีการอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์ได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ. 2478 ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีการบังคับใช้มาเป็นเวลานานถึง 58 ปีแล้ว และยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน ออนไลน์เอาไว้โดยเฉพาะเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการพนัน ออนไลน์ในปัจจุบันของประเทศไทย จึงเป็นลักษณะของการตีความและเทียบเคียงบทกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ โดยเทียบเคียงจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 ทวิ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้ในการอุดช่องว่างสำหรับการพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุ ไว้ในบัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือ บัญชี ข. หรือที่ยังไม่มี กฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ และเทียบเคียงจากกฎหมายอื่นที่ใช้ประกอบ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ ซึ่งกฎหมายที่มีอยู่และนำมาปรับใช้นี้ยังไม่เพียงพอต่อการบังคับใช้เกี่ยวกับการพนัน ออนไลน์ จึงทำให้ในทางปฏิบัติขาดมาตรการหรือกลไกที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดได้จริง และหากได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการพนันของต่างประเทศแล้ว จะพบว่าในหลายๆ ประเทศ ต่างก็มีความพยายามที่จะแสวงหามาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการกับปัญหาการพนันออนไลน์ ที่เหมาะสมกับประเทศของตน โดยขึ้นอยู่กับแนวโน้มนโยบายของประเทศนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีการ กำหนดคำนิยามของคำว่า “การพนันออนไลน์” หรือ “การพนันทางอินเทอร์เน็ต” รวมทั้งมีการ กำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นเอาไว้ด้วย เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในการเล่นการพนัน ออนไลน์ ดังนั้น พระราชบัญญัติการพนันของไทยจึงควรจะมีการบัญญัติมาตรการในการควบคุมและ ลงโทษในกรณีที่มีการเล่นการพนันออนไลน์ในประเทศไทยขึ้นมาเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ไปในปัจจุบันและเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีความ ครอบคลุมไปถึงการพนันออนไลน์ซึ่งเป็นการพนันในรูปแบบใหม่นี้ด้วย

5. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูง หรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน เนื่องจากเด็กและเยาวชนถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติที่จะ เติบโตไปเป็นพลเมืองที่สำคัญของสังคมต่อไปในอนาคต ดังนั้น การวางรากฐานหรือปลูกฝังแต่สิ่งที่ดี ที่ถูกต้องแก่เด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมควรตระหนักถึง รวมทั้งการป้องกันเด็ก

และเยาวชนจากอาชญากรรมและอบายมุขทั้งปวง ซึ่งปัญหาการพนันนับเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สามารถถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้ลองทำอะไรใหม่ๆ ได้ง่ายเป็นวัยอยากรู้อยากลอง ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนจากการชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนันในทุกรูปแบบ รวมทั้งการพนันออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นด้วย โดยเฉพาะการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน

แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ไม่ได้มีบทบัญญัติถึงการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการพนันเอาไว้เป็นพิเศษ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับต่างประเทศนั้น จะพบว่า มีบางประเทศที่มีการกำหนดมาตรการหรือบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการพนันเอาไว้โดยเฉพาะ เช่น กฎหมายการพนันของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน โดยการห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นการพนันไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกม การพนันที่มีลักษณะเป็นการทายผลกีฬาฟุตบอล การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้หลายฉบับ หรือกฎหมายการพนันของประเทศสิงคโปร์ ที่มีมาตรการพิเศษสำหรับคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงให้เข้าร่วมการเล่นการพนันออนไลน์ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีประสิทธิภาพและครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วยแล้ว จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีมาตรการหรือบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันเอาไว้ด้วยเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการพนันและการพนันออนไลน์ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย ดังนี้

1. ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำจำกัดความหรือนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยให้เพิ่มคำนิยามคำว่า “การพนัน” และคำว่า “ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” ให้มีความชัดเจนมากขึ้นเป็นมาตรา 4 ตรี โดยให้มีข้อความดังต่อไปนี้

“การพนัน” หมายความว่า การเล่นที่เป็นการเสี่ยงโชคโดยอาศัยผลหรือเหตุการณ์อย่างใดที่ยังไม่แน่นอนมาเป็นข้อแพ้ชนะกัน และมุ่งประสงค์เอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่กันจากการเล่นนั้น

“ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน” หมายความว่า เจ้ามือ เจ้าสำนัก ผู้ควบคุมดูแลการเล่นหรือการพนันผู้เดินโพน หรือผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ซึ่งรู้เห็นหรือยินยอมให้มีการจัดให้มีการเล่นหรือการพนันขึ้น

2.ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนัน

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้จัดให้มีการเล่นการพนันหรือผู้เข้าเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ในมาตรา 12 โดยให้ยกเลิกข้อความเดิมและแก้ไขใหม่เป็นข้อความดังนี้

“มาตรา 12 ผู้ใดจัดให้มีการเล่นการพนัน หรือทำอุบายล่อ หรือช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลงหรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก. หมายเลข 1 ถึง 16 หรือการเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบหรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ด้วยอีกโทษหนึ่ง เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้ำ ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรที่จะนำมาตรการในการริบทรัพย์สินและมาตรการในการบำบัดฟื้นฟูมาใช้ควบคู่กับการลงโทษผู้เข้าเล่นการพนันด้วย

3.ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายสินบนนำจับ

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 15 เป็นข้อความดังนี้

“มาตรา 15 นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายสินบนนำจับแก่ผู้นำจับด้วยและให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโทษหนึ่ง หากผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินชำระสินบนดังกล่าวให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วหรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

กรณีผู้นำจับไม่ได้รับเงินสินบนนำจับตามวรรคหนึ่ง ด้วยเหตุไม่มีเงินจากของกลางหรือศาลมิได้พิพากษาลงโทษปรับจำเลย ให้นำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ในส่วนของการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังเห็นว่าควรมีการเพิ่มสินบนนำจับแก่ประชาชนผู้แจ้งเบาะแสการพนันให้สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจูงใจเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปราบปรามอาชญากรรมนั้นเอง

4.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะบัญญัติหมวดของความผิดว่าด้วยการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ตแยกขึ้นมาเป็นอีกหมวดหนึ่งโดยเฉพาะในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เพื่อให้

มีความครอบคลุมถึงความผิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ที่จากเดิมไม่มีการบัญญัติเอาไว้ โดยมีการกำหนดคำนิยามที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ตเอาไว้อย่างชัดเจนด้วย ดังนี้

“การพนันออนไลน์” หรือ “การพนันทางอินเทอร์เน็ต” หมายถึง การเล่นเอาเงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่น โดยอาศัยความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือ รวมทั้งโชค ซึ่งอาศัยเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ต

ในส่วนของความผิดที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ต ให้มีข้อความต่อไปนี้

“มาตรา... การเล่นการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ตทุกประเภท ไม่ว่าจะมิใช่ตรงกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฉบับนี้ ให้ถือว่าเป็นความผิดในบัญชี ก. ทั้งสิ้น”

“มาตรา... ผู้ใดเป็นเจ้าของเว็บไซต์การพนันหรือเป็นตัวแทนของเจ้าของเว็บไซต์การพนันที่สามารถนำมาเล่นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นเป็นเจ้าของมือเพื่อเล่นเอาเงินหรือทรัพย์สิน”

“มาตรา... ผู้ใดลงทะเบียนและเข้าไปขอเปิดเว็บไซต์การพนันถูกต้องตามเงื่อนไขของเว็บไซต์การพนันใดๆ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นเป็นผู้เล่น”

นอกจากนี้ ในส่วนของบทกำหนดโทษของผู้เล่น เจ้ามือ ผู้จัดให้มีการเล่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้มีข้อความต่อไปนี้

“มาตรา... ผู้ใดเล่นการพนันทางอินเทอร์เน็ต มีความผิดทางอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง การกระทำความผิดในกรณีเดียวกันซ้ำอีก ภายในเวลาห้าปีนับจากวันพ้นโทษ ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาเพิ่มโทษได้หนึ่งในสามของโทษที่กำหนดในความผิดครั้งหลัง”

“มาตรา... ผู้ใดจัดให้มีการเล่นการพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือเป็นผู้ช่วยเหลือหรือจัดให้มีการเล่น ผู้นั้นมีความผิดฐานเป็นเจ้ามือ ต้องระวางโทษจำคุกสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง การกระทำความผิดในกรณีเดียวกันซ้ำอีก ภายในเวลาห้าปีนับจากวันพ้นโทษ ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาเพิ่มโทษได้หนึ่งในสามของโทษที่กำหนดในความผิดครั้งหลัง”

“มาตรา... ผู้ใดจัดให้มีการเล่นหรือการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้วิธีการสื่อสารที่ห่างกันโดยระยะทาง หรือส่งข้อความผ่านคลื่นความถี่วิทยุ ทางโทรศัพท์ หรือผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือระบบต่างๆ หรือโดยวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

“มาตรา... ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติการพนันหรือผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติอื่น ถ้ากระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันทางอินเทอร์เน็ต ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดในฐานนั้น”

อีกทั้ง ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มเติมบทบัญญัติที่ห้ามการโฆษณาหรือเชิญชวนให้มีการเล่นการพนันและเพิ่มมาตรการในการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีจัดให้มีมาตรการในการควบคุมสถาบันการเงินไม่ให้ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพนันด้วย

5.ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกชักจูงหรือเชิญชวนให้เล่นการพนัน

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะบัญญัติหมวดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันแยกขึ้นมาเป็นอีกหมวดหนึ่งโดยเฉพาะในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันในทุกรูปแบบ โดยให้มีบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน ทั้งในส่วนของการห้ามมิให้เด็กเข้าเล่นพนันหรือเกี่ยวข้องกับการพนันทุกประเภท ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า จากบทบัญญัติในมาตรา 7 (3) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 นั้น ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าว โดยการยกเลิกข้อความในมาตรา 7 (3) และแก้ไขเป็นข้อความในมาตราใหม่ เพื่อป้องกันมิให้เด็กมีโอกาสเล่นการพนันทุกประเภทตามเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองเด็กจากการพนันอย่างแท้จริง โดยให้มีข้อความดังนี้

“มาตรา... ห้ามมิให้บุคคลอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์หรือบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นการพนันทุกประเภทโดยเด็ดขาด หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง หากบุคคลผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก ซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ห้ามมิให้ลงโทษจำคุกและปรับแก่เด็กนั้น แต่ให้คุมความประพฤติของเด็กนั้นเป็นระยะเวลาหกเดือน และต้องรายงานความประพฤติต่อศาลให้ทราบทุกกระยะสองเดือน”

“มาตรา... ห้ามมิให้บุคคลได้นำเด็กหรือเยาวชนเข้ามาหรือยินยอมให้เด็กหรือเยาวชนอยู่ในสถานที่อันเกี่ยวกับการเล่นพนัน หากฝ่าฝืนบุคคลนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“มาตรา... ห้ามผู้จัดให้มีการพนันยินยอมหรือปล่อยให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าเล่นการพนันทุกประเภทโดยเด็ดขาด หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากนี้ ควรจะมีบทบัญญัติในฐานความผิดเกี่ยวกับลูกจ้างและการว่าจ้างเด็กให้กระทำการใดอันเกี่ยวกับการพนัน โดยให้มีข้อความดังนี้

“มาตรา... ความผิดตามมาตรา... ในกรณีผู้จัดให้เล่นพนันหรือลูกจ้างภายในสถานที่เล่นพนัน มีส่วนในการนำเด็กหรือเยาวชนเข้ามาหรือให้เด็กหรือเยาวชนอยู่ในสถานที่เล่นพนัน บุคคลนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“มาตรา... ห้ามมิให้บุคคลใดว่าจ้างเด็กหรือให้เด็กกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการพนัน บุคคลใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนันและควรมีการจัดตั้งหน่วยงานศึกษาผลกระทบการพนัน เพื่อลดปัญหาการพนันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- “Casino Online เว็บพนันออนไลน์ อุตสาหกรรมตัวแรง!”.สืบค้น 17 เมษายน 2563 .จาก <http://xn--42co5bxbybt6arm1ibu.weebly.com/1/post/2012/6/-casino-online12.html>
- กนกศักดิ์ เวชยานนท์. (2548). *คำอธิบายวิธีการเล่นการพนัน*. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา.
- กานต์คะนิง สุขเกษม .(2546). *การเพิ่มความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นความผิดมูลฐานในพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะกุล. (2528). *ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก : แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติศักดิ์ ประกติ. (2545). *ความเป็นมาและหลักการใช้นิติวิธีในระบบซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ: จีระวิชาการพิมพ์.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2562). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลสยามพริ้นติ้ง (ประเทศไทย).
- คณะวิชาการ. (2559). *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 33 และ 34*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.
- คณะวิชาการ. (2559). *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78, 92 และ 93*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.
- คณะวิชาการ. (2559). *ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 23 และ 55*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.
- คณิต ฌ นคร. (2554). *กฎหมายอาญาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2558). *คำอธิบายวิชานิติปรัชญา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตติ ติงศภัทย์. (2529). *กฎหมายอาญาภาค 1*. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- จิตติ ติงศภัทย์. (2552). *การใช้การตีความกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: กองทุนศาสตราจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิรัฏฐ์ จันทะเสน. “การพนันเป็นของเลว”. ค้นวันที่ 30 มกราคม 2563. จาก <http://www.thailandsusu.com/webboard/index.php?topic=78190.0:wap2>
- จิต เศรษฐบุตร์. (2492). *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). *สังคมวิทยา อาชญากรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาตบุษย์ ฮายุกต์. (2559). *การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ : ศึกษากรณีเกมสังคมออนไลน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- ชุมพล โลหะชาละ. “คำบรรยายเรื่องการพนันต่างๆ ที่ขึ้นสู่ศาล”. *ดุสิต* 21, 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2517) : 10
- ชัชฌา บุญรัตน์. (2536). *อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเด็ก : ผลกระทบต่อประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2530). *คู่มือกฎหมายเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาคมนักวิชาการในประเทศไทย.
- ณัฐกร ศิริผ่องแก้ว. (2557). *มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนัน ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. “ทฤษฎีการลงโทษ” ใน *แนวการศึกษาชุดวิชากฎหมายอาญาและอาญาวิทยา* ขั้นสูง. กรุงเทพฯ; สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2554. หน้า 12.
- เดชา ฤทธิเนติธรรม. (2538). *ปัญหาการให้สินบนนำจับในคดีอาญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2560). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน.
- ธานี วรภัทร์. (2558). *หลักกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก*. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- ธารา มีบุญ. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นหวยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต. สาขาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา รัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นรเทพ บุญเก็บ. (2548). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันบนอินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทช กิจรานันท์. (2556). *การนำมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดการพนันมาใช้ในความผิดการพนัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2554). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”*. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- นาถวดี พิภค. (2536). *มาตรการคุ้มครองเด็กที่ถูกทำร้ายโดยบุคคลในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาคณะนิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรณาธิการข่าวสดออนไลน์ (2561, 3 มิถุนายน 2561) "ทลายเว็บพนันบอลออนไลน์กลางกรุง พบเงินหมุนเวียนถึง 120 ล้านบาท" *ข่าวสดออนไลน์* จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_1167178
- บรรณาธิการข่าวสดออนไลน์ (2561, 20 พฤษภาคม 2561) " “บอ บู้” งานเข้า! ตร. เตรียมดำเนินคดี โปสท์เชิญชวนเล่นพนันบอลออนไลน์" *ข่าวสดออนไลน์* จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_1112689

- ประธาน วัฒนวานิชย์. (2530). *กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และกฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก*. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ประภาช วณิกเกียรติ. (2495). *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง.
- ประเสริฐ เมฆมณี. (2535). *หลักทฤษฎีวิทยา*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ปิยอร เปลี่ยนผดุง. (2556). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์*. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).
- ปรีดี เกษมทรัพย์. (2526). *กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2559). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- พยนต์ ลินธนาภา. (2555). *เอกสารประกอบผลงาน เรื่อง การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ*. กรมคุมประพฤติ. กระทรวงยุติธรรม.
- เพยาว์ ศรีแสงทอง. (2555). *การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำผิด*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ. “มาตรการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศและแนวทางในการสร้างกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย”. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์* 6,1 (มกราคม – มิถุนายน 2562) : 444-457
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2555). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ “การพนันออนไลน์ การทลายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์ : ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478”*. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส)
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2556). *เปิดปม เป็นอยู่คือ พนันออนไลน์สังคมไทยยุคไร้พรมแดน*. โครงการจัดการความรู้ เพื่อการขับเคลื่อนสังคมปลอดภัยการพนัน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์, วิษณุ วงษ์สินศิริกุล และวิเชียร ต้นศิริคงคล. (2556). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์: มาตรการจัดการทางการเงินและมาตรการอื่น ๆ เสนอต่อคณะกรรมการด้านการธนาคารและสถาบันการเงินในตลาดเงินวุฒิสภา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- มานิช สุทธิวาหนฤพุดิ. (2551). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความและการพนันชั้นต่อ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมธาสิทธิ์ เสาร์แก้ว. (2557). *กฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รัฐสิทธิ์ คุรุสุวรรณ. (2558). *กฎหมายเกี่ยวกับเอกเทศสัญญา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์. “การพนัน”. *วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* 2, 2 (พฤษภาคม 2519) : 75
- วัชระ ทานะวงศ์. “มาตรการในการป้องกันและควบคุมการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต”. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 6,2 (พฤศจิกายน 2556) : 40-46
- วิมลศิริ ชำนาญเวช. (2530). *การเปรียบเทียบอนุสัญญาสิทธิเด็กกับกฎหมายไทย เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องร่างอนุสัญญาประกอบสิทธิเด็ก*. กรุงเทพมหานคร; คณะทำงานเพื่อเด็ก.
- วิชญ์ วงศ์สินศิริกุล. (2546). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ “เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม”*. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- วิไลเลขา ถาวรธนสารและคณะ. (2524). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น จำกัด.
- ศตวรรษ จันทรแป้น. (2545). *การกำหนดมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน โดยใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศารทูล สันติवासะ. (2554). “กฎหมายสิทธิมนุษยชน” ใน *เอกสารประกอบการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. กรุงเทพมหานคร; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน. “จับตาร่าง พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ.” สืบค้น 28 เมษายน 2563. จาก [http://icgp.thaisf.org/autopagev4/show_page.php? varid=59%2C4%2C](http://icgp.thaisf.org/autopagev4/show_page.php?varid=59%2C4%2C)
- สมพร พรหมหิตาธร. (2538). *คู่มือกฎหมายการพนัน*. กรุงเทพฯ: รพีสาสน์.
- ส่วนระบบข้อมูลและสถิติคดี สำนักแผนและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม (2562) *หนังสือรายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2562 สถิติข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตั้งแต่ มกราคม – ธันวาคม 2562*. สำนักงานศาลยุติธรรม
- ส่วนระบบข้อมูลและสถิติคดี สำนักแผนและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม (2561) *หนังสือรายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2561 รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ.2561*. สำนักงานศาลยุติธรรม
- สหธน รัตน์ไพจิตร. (2527). *ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรารุช ภายสะอาด. (2554). *ปัญหาทางกฎหมายการพนันออนไลน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- สุป็น พูลพัฒน์. (2492). *คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอม การพนันขึ้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง.
- สุมนทิพย์ จิตสว่าง. “การพนันอย่างถูกต้องตามกฎหมายในสังคมไทย”. ค้นวันที่ 10 มกราคม 2563. จาก <http://polsci.chula.ac.th/sumonthip/devian-gambling/htm>

- เสกสัน เครือคำ. (2558). *อาชญากรรม.อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา* (Crime,Criminology and Criminal Justice). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- เสกฐวุฒิ แพทย์ศิลป์. (2560). *ปัญหาวิจัยทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478. การศึกษาค้นคว้าอิสระ* ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). *หลักกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- หลวงวิเทศจรยารักษ์. (2495). *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืมฝากทรัพย์สินฯ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง.
- อดิศักดิ์ ทิมมาศย์. (2552). “การใช้ดุลพินิจในการลงโทษผู้กระทำผิดในประเทศไทย : ศึกษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 กรณีขับรถในขณะเมาสุรา”. ใน เอกสารวิชาการ หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 12. กรุงเทพมหานคร; สำนักงานศาลยุติธรรม.
- อรัญญา สุวรรณบุบผา. (2518). *หลักอาชญาวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อภิญา เวชชัย. (2527). *การศึกษาแนวคิดและแนวปฏิบัติงานในการให้บริการครอบครัวอุปการะ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2556). *ทฤษฎีอาญา*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2557). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- อัมพวรรณ มงคลอินทร์. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* 35,4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2558) : 215
- อำนาจ จงอติเรกลาภ. (2547). *การบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อุทิศ สุภาพ. “การนำปรัชญาวิทยามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย:ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำผิดโดยพลั้งพลาด” *ตุลพาห* 49, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2545) : 65-66.
- อุทิศ สุภาพ. (2546). *การนำปรัชญาวิทยามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- องอาจ ชัยเพชรโยธิน. (2548). *การบังคับใช้กฎหมายการพนัน ศึกษากรณีท้ายผลการแข่งขันฟุตบอล*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรพิน ปานเกษม. (2558). *ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาการพนันออนไลน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- Donald Brieland and John Allen Lemmon. (1987). *Social Work and the Law*. Minnesota : West Publishing.

- Francis T.Culen,Pamela. (2010). *Wilcox,Encyclopedia of Criminology Theory*.
- Fox News. “World Bets on British Royal Baby Name, Sex” Retrieved April 20, 2020.
From : <http://www.foxnews.com/world/2013/07/02/world-bets-on-british-royal-baby-name-sex/>
- H.L.A. Hart. (1982). *Punishment and Responsibility*. London : Oxford University.
- Shippen L. (1982). *Page the Law : the lawyer and medical aspects of child abuse in Child abuse*. United State of America Little : brown and Company.
- The History of Online Gambling, Retrieved April 17, 2020 from :
<http://www.onlinegambling.com/online-gambling-history.htm>
- Tibbetts,Stephen G. and Hemmens. (2010). *Criminological: A Tex/Reader*. Los Angeles : Sage PUBLISHING.
- Washington State Gambling Commission. (2020) “Illegal Gambling Activities”,Retrieved May 15, 2020. from : <http://www.wsgc.wa.gov/publications/brochures/5-228-illegal-gambling-activities.pdf>
- William o. Jenkins. (2020). “Interim Report on Internet Gambling Online”,Retrieved June 20, 2020. From : <http://www.gao.gov/new.items/d021101r.pdf>

ภาคผนวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การพนัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา น.อ. อาทิตย์ทิพอาภา ร.น. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เจ้าพระยายมราช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พล.อ. เจ้าพระยาพิชัยเนทรโยธิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตราไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรเพิ่มเติมและรวบรวมพระราชบัญญัติการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนันเสียใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช

สำนักงาน ๒๕๖๘”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.

๒๕๖๓ และกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ซึ่งมีความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความใน

มาตรา ๘๕๓ , ๘๕๔ และ ๘๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มี หรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุไว้

ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่ง

สำนักงาน

รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใด

สมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใดก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะ

คล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒/-/หน้า ๑๙๗๘/๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในการเล่นอันระบุนั้นจะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การเล่นหมายเลข ๕ ถึง ๑๕ ในบัญชี ข. หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุนั้น จะให้รางวัลตราค่าเป็นเงินไม่ได้ และห้ามมิให้ผู้ได้รับรางวัลที่ไปแล้วกลับคืน หรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้นในสถานงานหรือการเล่นหรือบริเวณต่อเนื่องในระหว่างมีงานหรือการเล่น

มาตรา ๔ ทวิ^๒ ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๔ จะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทนายและการทำนายด้วย

มาตรา ๕ ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น

มาตรา ๖ ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณสถาน

มาตรา ๗ ใบอนุญาตทุกฉบับต้องกำหนด

(๑) ลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขของการเล่นพนันโดยชัดแจ้ง

(๒) สถานที่ วัน เดือน ปี และกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เล่น ถ้าเป็นใบอนุญาตสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสวิป ให้ระบุจำนวนสลากที่จะขายกับสถานที่ วันและเวลาที่จะออกด้วย

(๓) จำนวนบุคคลผู้จะเข้าเล่นมีกำหนดหรือไม่ และไม่ให้บุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี บริบูรณ์หรือไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย เว้นแต่การเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข ๑๖

มาตรา ๘ การจัดให้มีการแกมพหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

^๒ มาตรา ๔ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๙ สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสวี่ป หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนหนึ่งคนใดนั้น ต้องส่งสลากให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประทับตราเสียก่อน จึงนำออกจำหน่ายได้

ถ้ายังมีได้รับอนุญาตให้มีการเล่นที่กล่าวไว้ในวรรคก่อน ห้ามมิให้ประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้บุคคลใด ๆ เข้าร่วมในการเล่นนั้น

มาตรา ๙ ทวิ^๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งที่ออกจำหน่ายตามมาตรา ๙ และที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดในสลาก

มาตรา ๙ ตริ^๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ทรัพย์สินพินันกันซึ่งจับได้ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมิได้ออกจำหน่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นนั้น ให้ศาลมีอำนาจริบได้ตามกฎหมายลักษณะอาญา ประกาศหรือเอกสารอย่างใด ๆ อันมุ่งหมายให้เป็นการชักชวนผู้อื่นให้เข้าเล่นดังกล่าวไว้ในมาตรา ๙ วรรค ๒ นั้น ตำรวจหรือกรมการอำเภอจะยึดและทำลายเสียก็ได้ ถ้าประกาศหรือเอกสารนั้นส่งทางไปรษณีย์ถึงผู้รับที่อยู่ในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะยึดประกาศหรือเอกสารนั้นไว้ก็ได้ แต่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ต้องแจ้งให้ผู้รับทราบ ถ้าผู้รับมีข้อโต้แย้งว่าประกาศหรือเอกสารนั้นมีได้เกี่ยวแก่การพนัน ผู้รับจะนำคดีไปฟ้องศาลภายในกำหนด ๑ เดือน นับแต่วันที่ได้รับความแจ้งความจากเจ้าพนักงานไปรษณีย์ก็ได้ ถ้าผู้รับมิได้นำคดีไปฟ้องศาลก็ดี หรือเมื่อศาลสั่งยื่นการยึดนั้นก็ดี เจ้าพนักงานไปรษณีย์มีอำนาจทำลายประกาศหรือเอกสารที่ยึดไว้แล้วนั้นได้

แต่เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะเปิดซองหรือห่อออกดูโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรานี้ไม่ได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายภายนอกแสดงว่า ในซองหรือในห่อนั้นมีสิ่งที่จะต้องริบและทำลายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีสิทธิจะเรียกใบอนุญาตคืนเมื่อมีเหตุสมควรเชื่อว่า ผู้รับใบอนุญาตกระทำการละเมิดพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒^๕ ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

^๓ มาตรา ๙ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕

^๔ มาตรา ๙ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕

^๕ มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๕

หรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก. หมายเลข ๑ ถึงหมายเลข ๑๖ หรือการเล่นตามบัญชี ข. หมายเลข ๑๖ เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไปจนถึง ๓ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ขึ้นไปจนถึง ๕,๐๐๐ บาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้ำ ให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๔ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๔ อันว่าด้วยการรับกลับคืนหรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐ บาท ขึ้นไปจนถึง ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ทวิ ผู้ใดกระทำความผิด ต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนดสามปีกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำความผิดครั้งหลังเป็นโทษจำคุกและปรับ ให้วางโทษทวิคูณ

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำความผิดครั้งหลังเป็นโทษจำคุกหรือปรับ ให้วางโทษทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕ นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายสินบนแก่ผู้นำจับด้วย และให้ศาลสั่งไว้ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิดใช้เงินสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโทษหนึ่ง ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลาง ซึ่งศาลสั่งริบเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

มาตรา ๑๖ รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการเล่นหมายเลข ๑๗ ในบัญชี ข. เสียภาษีไม่เกินกว่าร้อยละสิบแห่งยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย การเล่นหมายเลข ๑๘ ในบัญชี ข. ไม่เกินร้อยละสิบแห่งยอดรายรับซึ่งหักรายจ่ายแล้ว

^๖ มาตรา ๑๔ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕

^๗ มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐

^๘ มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๓

และการเล่นหมายเลข ๑๖ หมายเลข ๑๘ และหมายเลข ๒๐ ในบัญชี ข. ไม่เกินร้อยละสิบแห่งยอด
ราคาสลาก ซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย

รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการ
เล่นหมายเลข ๑๗ หมายเลข ๑๘ และหมายเลข ๑๙ ในบัญชี ข. เสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสอง
ครึ่ง เพื่อให้เป็นรายได้ของเทศบาลแห่งท้องที่ที่เล่นการพนันตามใบอนุญาตโดยกำหนดในกฎกระทรวง
ก็ได้

มาตรา ๑๖ ทวิ^๑ ภาษีที่จะต้องเสียตามความในมาตรา ๑๖ และเงินค่าธรรมเนียม

ตามความในมาตรา ๑๗ นั้น ให้รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดตามสภาพแห่ง
ท้องถิ่นได้

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ตั้งเจ้าพนักงานดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติ กำหนดเงินค่าธรรมเนียม กำหนดเงื่อนไขในการเล่นพนัน และวางระเบียบเพื่อ
ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สำนักงานค (ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์

รัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑มาตรา ๑๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัญชี ก.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๑. หาย ก. ข.	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒. โปป่น	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๓. โปกำ	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๔. ถั่ว	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๕. แปดเกล้า	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๖. ลับยี่เกี	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๗. ต่อแต้ม	
	๘. เปี้ยโบก หรือคู้คี่ หรืออีโง้ง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๙. ไฟสามใบ	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๐. ไม้สามอัน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๑๑. ช้างงา หรือป็อก	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๒. ไม้ดำ ไม้แดง หรือปลาตาปลาแดง หรืออีดำอีแดง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๓. อีโปงครอบ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๑๔. กำตัด	
	๑๕. ไม้หมุน หรือล้อหมุนทุก ๆ อย่าง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๑๖. หัวโตหรือทายภาพ	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๗. การเล่นซึ่งมีการทรมานสัตว์ เช่น เอามิดหรือหนามผูก หรือวางยาเบื่อเมาให้สัตว์ชนหรือต่อสู้กัน หรือสูมไฟบนหลังเต่าให้วิ่งแข่งกัน หรือการเล่นอื่น ๆ ซึ่งเป็นการทรมานสัตว์ อันมีลักษณะคล้ายกับที่วามานี้	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๘. บิลเสียดรู ตีผี	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๑๙. โยนจิม	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๐. สีเหงาลัก	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๒๑. ชลูกชลิก	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๒. น้ำเต้าทุก ๆ อย่าง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๒๓. ไฮโลว์	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๔. อีก่อย	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๒๕. ปั้นแปะ	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๖. อีโปงซัด	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๒๗. บาการา ^{๑๐}	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา		สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา		สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา		สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๐} บัญชี ก. ๒๗. เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

บัญชี ข.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ

นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข ๑๗ แห่งบัญชี ก.

๒. วิงวู้คน

๓. ชกมวย มวยปล้ำ

๔. แข่งเรือฟ่ง แข่งเรือลื้อ

๕. ชีร์รูป

๖. โยนห่วง

๗. โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

๘. ตกเบ็ด

๙. จับสลากโดยวิธีใด ๆ

๑๐. ยิงเป้า

๑๑. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ

๑๒. เต้าข้ามด่าน

๑๓. หมากแกว

๑๔. หมากหัวแดง

๑๕. ปิงโก

๑๖. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

๑๗. โตแต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑๘. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑๙. บุกเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

๒๐. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัด
ให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

๒๑. ไฟนักระจอก ไฟต่อแถม ไฟต่าง ๆ

๒๒. ดวด

๒๓. บิลเลียด

๒๔. ช้องอ้อย

๒๕.^{๑๑} สะบ้าทอย

๒๖.^{๑๒} สะบ้าชุด

๒๗.^{๑๓} ฟุตบอลโต๊ะ

^{๑๑} บัญชี ข. ๒๕. เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

^{๑๒} บัญชี ข. ๒๖ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒^{๑๕}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕^{๑๖}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕^{๑๗}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐^{๑๘}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๓^{๑๙}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในขณะนี้ เทศบาลได้รับเงินปันส่วนรายได้จากการอนุญาตให้เล่นการพนันวันน้อยมากโดยได้รับเพียง ๑๐% ของอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเท่านั้น และรายได้ของเทศบาลไม่เพียงพอแก่ภารกิจในอันที่จะบำรุงท้องถิ่น จึงควรเก็บภาษีการเล่นการพนัน หมายเลข ๑๗ , ๑๘ และ ๑๙ ในบัญชี ข. แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ เพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นรายได้แก่เทศบาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘^{๒๐}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔^{๒๑}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปรากฏว่าได้มีการเล่นการพนันสลากกินรวบอันเป็นการผิดกฎหมายอยู่โดยแพร่หลาย สมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้ลงโทษหนักขึ้นเพื่อเป็นการปราบปราม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕^{๒๒}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากมีผู้ขายสลากกินแบ่งที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลาก เป็นเหตุให้ประชาชนต้องซื้อสลากในราคาสูง และ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖/-/หน้า ๙๗๑/๒ ตุลาคม ๒๔๘๒

^{๑๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙/ตอนที่ ๖/หน้า ๒๕๘/๒๗ มกราคม ๒๔๘๕

^{๑๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙/ตอนที่ ๗๖/หน้า ๒๓๖๑/๘ ธันวาคม ๒๔๘๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔/ตอนที่ ๔๕/หน้า ๖๓๒/๒๓ กันยายน ๒๔๙๐

^{๑๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗/ตอนที่ ๓๑/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๖/๑๓ เมษายน ๒๕๐๓

^{๒๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗/ตอนที่ ๖๖/หน้า ๕๕๑/๙ สิงหาคม ๒๕๐๓

^{๒๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘/ตอนที่ ๓๕/หน้า ๓๙๒/๑๘ เมษายน ๒๕๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๒} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๙/ตอนที่ ๑๑/หน้า ๕๕/๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๖๙/๒๕๕๙

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพนัน

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๓๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และบทบัญญัติบางประการยังไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับสภาพการเล่นการพนันที่ได้มีการพัฒนาวิธีการให้ซับซ้อนมากขึ้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวในเรื่องมาตรการควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา การจัดให้มีการเล่นการพนัน ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษ อัตราภาษีและค่าธรรมเนียม และบัญชีการเล่นการพนันท้ายพระราชบัญญัติ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การพนัน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพนัน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘
- (๒) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๓) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕
- (๔) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕
- (๕) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๖) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๗) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๘) พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การพนัน” หมายความว่า การเล่นที่เป็นการเสี่ยงโชคโดยอาศัยผลหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่ง
อย่างใดที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อแพ้ชนะกันและมุ่งประสงค์เอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่กันจาก
การเล่นนั้น

“การเล่น” หมายความว่า การที่บุคคลเข้าเล่นโดยไม่มีการพนัน และให้หมายความรวมถึง การทายหรือการทำนายด้วย

“ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” หมายความว่า เจ้ามือ เจ้าสำนัก ผู้ควบคุมดูแลการเล่น หรือการพนัน ผู้เดินโพล หรือผู้เป็นเจ้าของสถานที่ซึ่งรู้เห็นหรือยินยอมให้มีการจัดให้มีการเล่นหรือการพนัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราภาษีการพนัน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย พระราชบัญญัตินี้ เงื่อนไขในการเล่นพนัน และแบบใบอนุญาต เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การควบคุมการเล่นการพนัน

มาตรา ๖ ห้ามจัดให้มีการเล่นหรือการพนัน หรือเข้าเล่นหรือเข้าพนันตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าสถานที่ใดสมควรอนุญาตให้มีการเล่นตามวรรคหนึ่งชนิดใด ภายใต้งื่อนไขใด ๆ รวมทั้งการเสียภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และค่าธรรมเนียม ให้อนุญาตได้โดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ห้ามจัดให้มีการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มี ลักษณะคล้ายกัน โดยไม่ได้รับใบอนุญาต เว้นแต่มีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต การอนุญาตและการจัดให้มีการพนันตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งสถานที่จัดให้มีการพนัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ห้ามจัดให้มีการเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่น ที่มีลักษณะคล้ายกัน อันนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยไม่ได้รับใบอนุญาต เว้นแต่มีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การจัดให้มีการเล่นตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งสถานที่จัดให้มีการเล่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือเข้าพนันที่มี ลักษณะคล้ายกันซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้จัดให้มีขึ้นเพื่อการพนันหรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้น โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

มาตรา ๑๐ การเพิ่มเติมการเล่นในบัญชี ก. หรือการเปลี่ยนการเล่นจากบัญชี ข. เป็นบัญชี ก. ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การเพิ่มเติมการเล่นในบัญชี ข. หรือการเปลี่ยนการเล่นจากบัญชี ก. เป็นบัญชี ข. ให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะจัดให้มีการเล่นพลิกแพลงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการเล่น อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ใบอนุญาต รวมทั้งลักษณะข้อจำกัด และเงื่อนไขในใบอนุญาตมิได้

มาตรา ๑๒ การเล่นอื่นใดนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง จะพนันกันหรือจะจัดให้มีขึ้นเพื่อให้พนันกันมิได้

มาตรา ๑๓ ห้ามผู้จัดให้มีการพนันยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์เข้าพนันโดยเด็ดขาด เว้นแต่บัญชี ข. หมายเลข ๑ ที่ได้รับอนุญาตหรือมีกฎกระทรวง อนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติยอมพนันเอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่น อยู่ด้วย ก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่น

ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะ งานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณสถาน

มาตรา ๑๕ เงินหรือทรัพย์สินซึ่งจับได้ในวงการพนันอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการพนัน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นมิได้เอาออกพนันกัน

เครื่องมือและอุปกรณ์ เงิน หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการพนันนั้น ให้ศาลมีอำนาจจับได้

มาตรา ๑๖ ห้ามผู้ใดขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน โดยไม่ปรากฏรอยประทับตราของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตบนสลาก

ห้ามผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก

หมวด ๒
การออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๒) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกใบอนุญาต
- (๒) สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตระงับหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร
- (๓) เพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตาม (๒)
- (๔) จัดเก็บภาษีการพนันตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๑๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
 - (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
 - (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือเคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก แต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่ถึงสามปีในวันขออนุญาต เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (๖) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ (๓)
- ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ผู้แทนนิติบุคคลนั้นทุกคนต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๐ ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วจะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๓
การจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการพนันดังต่อไปนี้ เสียภาษีการพนันในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งไม่เกินร้อยละสิบของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย เพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

- (๑) การพนันตามบัญชี ข. หมายเลข ๑ และหมายเลข ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน
- (๒) การพนันตามบัญชี ข. หมายเลข ๓ หมายเลข ๔ หมายเลข ๕ หมายเลข ๖ หมายเลข ๗ หมายเลข ๘ หมายเลข ๙ หมายเลข ๑๐ หมายเลข ๑๑ หมายเลข ๑๒ หมายเลข ๑๓ หมายเลข ๑๔ หมายเลข ๑๕ หมายเลข ๑๖ หมายเลข ๑๗ หมายเลข ๑๘ หมายเลข ๑๙ หมายเลข ๒๐ และหมายเลข ๒๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือการพนันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการพนันตามมาตรา ๒๑ เสียภาษีการพนันเพิ่มขึ้นอีกในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งไม่เกินร้อยละสองครึ่งของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย เพื่อเป็นรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการอนุญาตจัดให้มีการพนันนั้น แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๒๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมตามอัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีการพนันตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๒๓ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจจัดเก็บภาษีการพนันและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

การจัดเก็บ การยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่าย และการชำระภาษีการพนัน และค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภาษีการพนันที่จะต้องเสียตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๒๓ ให้รัฐมนตรีกำหนดตามสภาพแห่งท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการพนันเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีมิได้ยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่ายภายในกำหนดเวลาตาม มาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษี

(๒) ในกรณีมิได้ยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่ายไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด ทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนภาษีที่เสียขาดไปนั้น

มาตรา ๒๗ ผู้ใดมีหน้าที่เสียภาษีการพนันแล้วไม่ชำระภาษีการพนันภายในกำหนดเวลา หรือชำระขาดจากจำนวนภาษีการพนันที่ต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งครั้งต่อเดือน หรือเศษของเดือน ของจำนวนภาษีการพนันที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ ทั้งนี้ การคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น เงินเพิ่มตามมาตรานี้มิให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

มาตรา ๒๘ เบี้ยปรับและเงินเพิ่มอาจงดหรือลดลงได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษีการพนันตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจัดให้มีการเล่นหรือการพนันอันฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันอันฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดจัดให้มีการพนันอันฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเข้าพนันอันฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดจัดให้มีการเล่นหรือการพนันอันฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒ โดยใช้วิธีการสื่อสารที่ห่างกันโดยระยะทาง หรือส่งข้อความ
ผ่านคลื่นความถี่วิทยุ ทางโทรศัพท์ หรือผ่านระบบต่าง ๆ หรือวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ต้องระวางโทษ
เป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๓๗ ผู้จัดให้มีการพนันผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ผู้ใดฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๙ ผู้ใดประกาศ โฆษณา ชักชวน จูงใจ หรือล่อลวงโดยทางตรงหรือทางอ้อม
ให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันอันฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้จัดให้มีการเล่น
หรือการพนันที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๔๐ ผู้ใดให้เช่า หรือยินยอมให้ใช้สิ่งสาธารณทรัพย์ แล้วต่อมาทราบว่าจะสิ่งสาธารณทรัพย์
ดังกล่าวถูกนำไปใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และไม่แจ้ง
ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๑ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการพนันผู้ใด ไม่ยื่นบัญชีแสดงยอดเงินรายรับและรายจ่าย
เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีการพนัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือระเบียบ ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วย
การพนันซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัด
หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน และยังอยู่ในระหว่าง
พิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณี คำขออนุญาตมีข้อแตกต่างไปจากคำขอ
อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น
เพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ ใบอนุญาตและหนังสืออนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการพนันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุที่กำหนดไว้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

ใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน

(๑) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ ลีอตโต้ การเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งซึ่งออกในประเทศไทย	ครั้งละ	๓๐,๐๐๐ บาท
(๒) โตเตโลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	วงหนึ่ง วันละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๓) การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้กันหรือแข่งกัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข ๑๗ แห่งบัญชี ก.		
(ก) แข่งม้า	เที่ยวละ	๒,๕๐๐ บาท
(ข) ชนโค กระบือ	คู่ละ	๒,๕๐๐ บาท
(ค) ให้สัตว์อื่นต่อสู้หรือแข่งกัน	วันละ	๒,๐๐๐ บาท
(๔) ไฟนักรกระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟรัมมี ไฟอื่น ๆ	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๕) ต่อแต้ม	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๖) บิลเลียด สนุกเกอร์ พูล	โต๊ะหนึ่ง เดือนละ	๑,๕๐๐ บาท
(๗) ฟุตบอลโต๊ะ	โต๊ะหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๘) วิ่งวัวคน	วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๙) ชกมวย มวยปล้ำ	วันละ	๒,๐๐๐ บาท
(๑๐) แข่งเรือฟ่ง แข่งเรือล้อ	วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๑) ชู้รูป	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๒) โยนห่วง	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๓) โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๔) ตกเบ็ด	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๕) จับสลากโดยวิธีใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๖) ยิงเป้า	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๗) ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือปาสิ่งใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๘) เต้าข้ามด่าน	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๙) บิงโก	วงหนึ่ง วันละ	๑,๐๐๐ บาท
(๒๐) สะบ้าทอย	วงหนึ่ง วันละ	๕๐๐ บาท
(๒๑) สะบ้าชุด	วงหนึ่ง วันละ	๕๐๐ บาท

บัญชี ก.

๑. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ ลี้อโต้ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย
๒. ไฟฟ้า ไฟไปป์เกอร์ ไฟป็อก ไฟยี่อิด ไฟแบล็คแจ็ค หรือบาคาร่า
๓. สล็อตแมชชีน ตู้ม้า
๔. พนันทายผลการแข่งขันฟุตบอลหรือกีฬาต่าง ๆ
๕. ไฮโลว์
๖. ไม้หมุนหรือล้อหมุนทุก ๆ อย่าง
๗. โป่ป่น โป่กำ โป่ถั่วหรือกำถั่ว
๘. หวย ก. ข. หวยปิงปอง
๙. หวยหั้น
๑๐. น้ำเต้าทุก ๆ อย่าง
๑๑. จับยี่กี
๑๒. สีเฆงลัก
๑๓. ชลูกขลิก
๑๔. แปดเก้า
๑๕. ไฟสามใบ
๑๖. ไม้สามอัน
๑๗. การเล่นซึ่งมีการทรมานสัตว์ เช่น เอาของมีคมหรือหนามผูก หรือวางยาเบื่อยาเมาให้สัตว์ชนหรือต่อสู้กัน หรือทำการใดให้สัตว์เจ็บปวดทรมานเกินความจำเป็นเพื่อให้สัตว์วิ่งแข่งกันหรือสุนัขกัดกัน หรือเอาสัตว์ดุร้ายมากัดกัน หรือการเล่นอื่น ๆ ซึ่งเป็นการทรมานสัตว์อันมีลักษณะคล้ายกับที่ว่ามานี้
๑๘. บิลเลียดรู ดีฟี

บัญชี ข.

๑. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการพนันที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งออกในประเทศไทย
๒. โตแต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
๓. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้กันหรือแข่งกัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ
นอกจากที่กล่าวไว้ในหมายเลข ๑๗ แห่งบัญชี ก.
๔. ไฟนักระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟรัมมี ไฟผ่องไทย ไฟอื่น ๆ
๕. ต่อแต้ม
๖. บิลเลียด สนุกเกอร์ พูล
๗. ฟุตบอลโต๊ะ
๘. วิ่งว้าวคน
๙. ชกมวย มวยปล้ำ
๑๐. แข่งเรือฟ่ง แข่งเรือลื้อ
๑๑. ชู้รูป
๑๒. โยนห่วง
๑๓. โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ
๑๔. ตกเบ็ด
๑๕. จับสลากโดยวิธีใด ๆ
๑๖. ยิงเป้า
๑๗. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือปาสิ่งใด ๆ
๑๘. เต้าข้ามด่าน
๑๙. บิงโก
๒๐. สะบ้าทอย
๒๑. สะบ้าชุด

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้ใช้บังคับมานาน มีบทบัญญัติบางมาตราล้าสมัยและมีอัตราโทษที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ที่การเล่นพนันได้พัฒนาวิธีการเล่นซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งยังขาดมาตรการควบคุมการลักลอบเล่นการพนัน ไม่มีมาตรการจัดการเพียงพอกับผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน เจ้าของบ่อน เจ้าของสถานที่ที่มีส่วนรู้เห็น ผู้สนับสนุน รวมทั้งโทษที่กำหนดไว้เดิมยังไม่เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว จึงต้องกำหนดโทษให้ครอบคลุมและเพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังสมควรแยกการแถมพหหรือให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใดในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพออกจากกฎหมายว่าด้วยการพนัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้มีบทนิยามคำว่า “การเล่น” “การพนัน” และ “ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

(๒) จัดหมวดหมู่ของบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการเล่นการพนัน การออกใบอนุญาต และการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

(๓) แยกบทบัญญัติเกี่ยวกับการพนันและการเล่นตามบัญชี ข. ออกจากกัน เพื่อความชัดเจนในการควบคุมและการขอรับใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

(๔) กำหนดให้การเพิ่มเติมการเล่นหรือการเปลี่ยนการเล่นระหว่างบัญชี ก. และบัญชี ข. ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๑๐) รวมทั้งกำหนดห้ามผู้ได้รับใบอนุญาตจะจัดให้มีการเล่นพลิกแพลงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการเล่นอันขัดต่อบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติ และเงื่อนไขในใบอนุญาตมิได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

(๕) กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนเข้าเล่นการพนัน โดยห้ามผู้จัดให้มีการพนันยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าพนันโดยเด็ดขาด (ร่างมาตรา ๑๓)

(๖) ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสามารถแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและกำหนดตัวเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๑๗)

(๗) กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๘)

(๘) ตัดบทบัญญัติในเรื่องการจัดให้มีการแกมพหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อน ออก เนื่องจากได้มีการยกร่างเป็นร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. แยกอีกฉบับต่างหาก

(๙) ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยกำหนดอัตราโทษแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายทั่วไป และกำหนดอัตราโทษให้ลดหลั่นตามความร้ายแรงของความผิดแต่ละฐาน ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ พร้อมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษ กรณีผู้ให้เข้าหรือยินยอมให้ซื้อสิ่งหามิทรัพย์ในการกระทำความผิดผู้ใดจัดให้มีการเล่นการพนัน โดยไม่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจทราบ (ร่างมาตรา ๔๐) ตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนเพิ่มบทกำหนดโทษผู้มีหน้าที่เสียภาษีการพนันที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงยอดรายรับรายจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีการพนัน (ร่างมาตรา ๔๑)

(๑๐) แก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมให้มีรายละเอียดชัดเจน และเหมาะสมยิ่งขึ้น

(๑๑) ปรับปรุงบัญชีการพนันแนบท้ายพระราชบัญญัติ

(ก) **บัญชี ก.** ปรับปรุงการเล่นการพนันอันระบุไว้ในบัญชี ก. โดยจัดเรียงการเล่นการพนันร้ายแรงไว้ในลำดับต้นของบัญชี และย้ายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทยแต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น จากบัญชี ข. ลำดับที่ ๒ มาไว้เป็นบัญชี ก. ลำดับที่ ๑ นอกจากนี้ ได้รวม ไพ่เฉ ไพ่โป๊กเกอร์ ไพ่โป๊กเกอร์ ไพ่ยี่อียด หรือไพ่แบล็คแจ๊ค หรือบากราไว้ด้วยกันในลำดับที่ ๒ รวมโปปิ่น โปก่า โปถั่วหรือกำถั่วไว้ด้วยกันในลำดับที่ ๗ ทำให้มีการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ทั้งสิ้น ๑๘ ลำดับ จากที่เสนอมานี้ ๒๐ ลำดับ

(ข) **บัญชี ข.** โดยย้ายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทยแต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้นในลำดับที่ ๑ ไปไว้ในบัญชี ก. และแก้ไขถ้อยคำในลำดับอื่นๆ เล็กน้อย

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ได้ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการพนันในต่างประเทศ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ธุรกิจการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในมลรัฐต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกามีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนันประเภทใดประเภทหนึ่งเกือบทุกมลรัฐ ยกเว้นเพียงสองมลรัฐคือ มลรัฐ Hawaii และมลรัฐ Utah ที่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันทุกชนิด การพนันถูกกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งได้เป็น ๕ ประเภทหลัก คือ

(ก) การประกอบธุรกิจคาสีโน (Commercial Casino Gaming) มี ๓๘ มลรัฐที่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจสถานคาสีโน โดยมลรัฐ Nevada ซึ่งเป็นที่ตั้งของลาสเวกัสเป็นมลรัฐที่มีรายได้จากธุรกิจคาสีโนสูงที่สุด โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ มีรายได้ ๑๐.๔๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนรายได้ทั้งหมดของธุรกิจคาสีโนในสหรัฐทั้งหมดมีมูลค่า ๓๔.๖๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ

(ข) การประกอบกิจการเกมการพนันเพื่อการกุศล (Charitable Gaming) เป็นการประกอบกิจการเกมการพนันที่ดำเนินการโดยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร รูปแบบของการพนันประเภทนี้ เช่น การเล่นเกมบิงโก การจัดให้มีการเล่นเกมพนันเป็นการชั่วคราวที่เรียกว่า Monte Carlo Night ทั้งนี้ รายได้จากการจัดการพนันจะนำไปใช้ในกิจกรรมการกุศลขององค์กรที่จัดงานนั้น

(ค) สลากกินแบ่ง (Lotteries) ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการออกสลากกินแบ่งที่มีลักษณะเป็นสลากกินแบ่งที่วางจำหน่ายทั่วประเทศ (National Lotteries) แต่การอนุญาตให้จำหน่ายจะขึ้นอยู่กับนโยบายและกฎหมายของแต่ละมลรัฐ รูปแบบของสลากกินแบ่งก็มีแตกต่างกัน และมีการอนุญาตให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งระหว่างมลรัฐที่เรียกว่า Multiple State Lottery ได้ด้วย ปัจจุบันมีมลรัฐที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งจำนวน ๔๓ มลรัฐ

(ง) ธุรกิจเกมการพนันของชนพื้นเมืองอินเดียนแดง (Native American Gaming) ในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๘๐ เริ่มมีกลุ่มชนพื้นเมืองขออนุญาตประกอบธุรกิจการพนันในเขตสงวนของชนพื้นเมือง ชนเผ่าที่ต้องการทำธุรกิจนี้จะติดต่อกับบริษัทที่ประกอบธุรกิจคาสีโนเข้ามาเป็นผู้ดำเนินธุรกิจในพื้นที่สงวนสำหรับชนเผ่า ข้อมูลในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ พบว่ามีกลุ่มชนพื้นเมือง ๒๓๗ ชนเผ่าใน ๒๘ มลรัฐ มีรายได้จากธุรกิจการพนันเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาลของชนเผ่าในการบริหารจัดการของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ของชนเผ่า

(จ) การพนันทายผลการแข่งขัน (Pari-mutuel wagering) เป็นการพนันทายผลการแข่งขันซึ่งเงินรางวัลทั้งหมดจะนำมารวมเป็นเงินกองกลาง ซึ่งเงินรางวัลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวงเงินที่มีการเล่นการพนันในครั้งนั้น รวมถึงจำนวนผู้เล่นที่ทายผลถูกต้องว่ามีมากน้อยเพียงใด การพนันในประเภทนี้ที่นิยมเล่นที่สุดคือ ม้าแข่ง ส่วนการพนันทายผลอื่น ๆ เช่น การแข่งขันชกหรือเกมบอลที่เรียกว่า Jai-alai

กฎหมายควบคุมการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายควบคุมการพนันของสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจพนัน แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ กฎหมายสหพันธรัฐ (Federal law) และกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ (State law)

(ก) กฎหมายสหพันธรัฐ

ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทั่วไปการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพนัน จะเป็นอำนาจของมลรัฐต่าง ๆ ที่จะออกกฎหมายบังคับใช้ภายในมลรัฐของตนเอง แต่ในกรณีที่รัฐบาลกลาง เห็นว่าเรื่องใดมีผลกระทบในระดับประเทศเป็นวงกว้าง รัฐบาลกลางจะเข้ามามีบทบาทกำหนดทิศทาง จึงมีการบัญญัติกฎหมายสหพันธรัฐหรือกฎหมายรัฐบาลกลางที่เกี่ยวกับการพนันในบางเรื่องขึ้น ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงกฎหมายบางฉบับที่สำคัญ และจะอธิบายเฉพาะหลักการและเหตุผล หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

Interstate Wire Act of 1961 (Wire Act) (U.S. Code, Title 18, Chapter 50 (§ 1081 – 1085))

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม (organized crime) ด้วยการใช้นาตราการหลายอย่าง โดยเฉพาะมาตรการตรวจสอบทางการเงิน หรือการยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม เช่น การเรียกเงินค่าคุ้มครอง การทำธุรกิจพนันผิดกฎหมาย มูลเหตุของการตรากฎหมายเนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๕๐ องค์กรอาชญากรรมมักจะนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมาใช้หมุนเวียนในธุรกิจพนันเพื่อพอกให้เป็นเงินถูกกฎหมาย กฎหมายฉบับนี้ช่วยให้มลรัฐต่าง ๆ สามารถบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีบทลงโทษทางอาญาในกรณีที่บุคคลใดประกอบธุรกิจรับพนัน ทายผลการเสี่ยงโชคที่ใช้อุปกรณ์สื่อสารผ่านทางสาย (Wire communication) ในการทำธุรกิจพนัน ระหว่างมลรัฐ หรือธุรกิจพนันในต่างประเทศ รวมถึงการโอนเงินหรือเครดิตที่ได้จากการชนะพนัน ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้มีโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ ตัวอย่างการนำกฎหมายนี้มาปรับใช้ในปัจจุบันของรัฐบาลกลางสหรัฐโดยกระทรวงยุติธรรม คือ การพนันทางอินเทอร์เน็ตซึ่งถือเป็นการพนันผิดกฎหมาย

Illegal Gambling Business Act

กฎหมายฉบับนี้บัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เพื่อควบคุมองค์กรอาชญากรรม เนื่องจากรัฐบาลสหรัฐและสภาองเกรสเห็นว่า ธุรกิจพนันผิดกฎหมายได้ขยายตัวไปอย่างมาก เช่น การเล่นเกมแบบคาสิโนที่จัดให้มีขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจนกลายเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรอาชญากรรมต่าง ๆ และยังส่งผลเสียหายต่อระบบการค้าระหว่างมลรัฐ กฎหมายนี้จะช่วยให้มลรัฐสามารถออกกฎหมายของตนเองเพื่อควบคุมกิจกรรมการพนันระหว่างมลรัฐ และจัดการทำธุรกิจพนันผิดกฎหมายให้ลดน้อยได้ บทบัญญัติของกฎหมายจะมีสาระเป็นการลงโทษเจ้าของบ่อนหรือธุรกิจพนันผิดกฎหมาย มิใช่การดำเนินคดีกับผู้เล่นพนันผิดกฎหมาย กล่าวคือ หากมีกลุ่มบุคคลตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ดำเนินการให้เงินสนับสนุน บริหารจัดการ ควบคุม สั่งการ หรือเป็นเจ้าของธุรกิจพนันผิดกฎหมายส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด และเป็นธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐในแต่ละวันและดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ วัน จะถือว่ามีความผิดตามกฎหมายนี้

Indian Gaming Regulation (U.S Code, Title 25, Chapter 29) (2000)

รัฐบาลกลางสหรัฐได้ออกกฎหมายนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๘๘ โดยอนุญาตให้ชนพื้นเมืองอินเดียสามารถประกอบธุรกิจพนันในพื้นที่ของตนเองได้ แต่ก็มีมาตรการควบคุมภายใต้กฎหมาย

ของมลรัฐและรัฐบาลกลางในบางเรื่อง กฎหมายฉบับนี้บัญญัติให้มีการนำเงินรายได้จากธุรกิจการพนันในเขตชนเผ่าไปใช้ภายในวัตถุประสงค์ ๕ ประการคือ

- ๑) เพื่อใช้เป็นงบประมาณในการบริหารงานของรัฐบาลชนเผ่า
- ๒) เพื่อใช้ในกิจการสวัสดิการสังคมทั่วไปของชนเผ่าและสมาชิก
- ๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
- ๔) เพื่อบริจาคให้แก่องค์กรการกุศล
- ๕) เพื่อเป็นเงินทุนในการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐบาลท้องถิ่น

กฎหมายฉบับนี้ยังบัญญัติให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชื่อ the National Indian Gaming Commission ประกอบด้วยกรรมการ ๓ คน โดยประธานกรรมการได้รับแต่งตั้งจากประธานาธิบดีสหรัฐโดยคำแนะนำและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา กรรมการ ๒ ใน ๓ คนจะต้องเป็นสมาชิกของชนเผ่าพื้นเมืองที่มีกฎหมายรับรอง คณะกรรมการชุดนี้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี และมีสถานะตามกฎหมายเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ไม่อยู่ในสังกัดของหน่วยงานราชการของรัฐบาลกลาง มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจกรรมเกมพนันในพื้นที่ของชนเผ่าอินเดียน เพื่อปกป้องกลุ่มชนเผ่าจากองค์กรอาชญากรรม การทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน ปกป้องผลประโยชน์จากธุรกิจการพนันของกลุ่มชนเผ่า และดูแลผู้ประกอบการและผู้เล่นให้มีการดำเนินการและเล่นเกมอย่างยุติธรรม โดยคณะกรรมการชุดนี้ยังมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย การพิจารณาเงินค่าปรับทางแพ่ง การอนุญาต ตรวจสอบ หรือสั่งปิดสถานประกอบการ

Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 (UIGEA)

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ โดยให้เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนี้ว่าเป็นผลมาจากรายงานศึกษาผลกระทบจากการเล่นพนันของ the National Gambling Impact Study Commission ในปี ๑๙๙๙ การพนันทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะมีการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านบัตรเครดิต การโอนเงินเป็นหลักทำให้เกิดปัญหาการติดหนี้พนันที่บริษัทบัตรเครดิตไม่สามารถติดตามหนี้จากลูกค้าผู้ถือบัตรเครดิตได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะ เพราะกฎหมายการพนันที่ใช้บังคับอยู่ไม่สามารถห้ามการเล่นพนันลักษณะนี้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมาย UIGEA มีเนื้อหาควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรับชำระเงินที่เชื่อมโยงกับธุรกิจพนันออนไลน์ผิดกฎหมาย กฎหมายนี้ให้อำนาจแก่ธนาคารกลางและกระทรวงการคลัง ในการออกกฎหมายลำดับรองและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามผู้ประกอบการธุรกิจใต้อุตสาหกรรมการพนันยอมรับการชำระเงินหรือการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายรัฐบาลกลางและกฎหมายมลรัฐ นอกจากนี้ สถาบันการเงินหรือธนาคารจะต้องออกนโยบายหรือกระบวนการที่จะตรวจสอบ ระงับการทำธุรกรรมการเงิน เพื่อป้องกันมิให้มีการทำธุรกรรมที่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้

Professional and Amateur Sports Protection Act of 1992

(28 U.S.C. 3701)

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ เพราะปัญหาการเล่นการพนันทายผลกีฬา (sport gambling) เป็นปัญหารุนแรงในระดับประเทศ และเกินกว่าที่มลรัฐต่าง ๆ

จะสามารถรับมือได้ อย่างไรก็ตาม ในเดือนกันยายน ปี ๑๙๙๑ กระทรวงยุติธรรมสหรัฐไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการออกกฎหมายฉบับนี้ โดยเห็นว่าขัดต่ออำนาจของมลรัฐต่าง ๆ ที่จะพิจารณาดรากฎหมายในเรื่องนี้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีคำตัดสินของศาลเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้

ผลของกฎหมายฉบับนี้ทำให้มีการพ่นท้ายผลการแข่งขันกีฬาบางประเภทได้รับยกเว้นให้ดำเนินการได้ใน ๔ มลรัฐ ได้แก่ มลรัฐ Nevada มลรัฐ Delaware มลรัฐ Montana และมลรัฐ Oregon ทั้งนี้ มีความพยายามที่จะเสนอแก้ไขกฎหมายจากภาคอุตสาหกรรมการพนัน นำโดยผู้ประกอบการธุรกิจคาสิโนและ American Gaming Association เพื่อให้มีการพ่นท้ายผลการแข่งขันกีฬาที่เปิดกว้างมากขึ้น แต่การเสนอแก้ไขกฎหมายไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รับการคัดค้านจากภาคเอกชนและกลุ่มโรงเรียนในสหรัฐที่ไม่เห็นด้วยในการอนุญาตให้มีการพ่นท้ายผลกีฬา โดยมีรายงานผลการศึกษาที่ชี้ชัดแจ้งว่าการพ่นท้ายผลกีฬาจะส่งผลเสียต่อนักเรียนและเยาวชนที่เป็นนักกีฬาเป็นอย่างมาก

Transportation of Gambling Devices Act of 1951 (U.S. Code, Title 15, Chapter 24)

สภาองเกรสได้ออกกฎหมายชื่อ Transportation of Gambling Devices Act ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ หรือที่รู้จักกันดีในชื่อว่า the Johnson Act กฎหมายมีผลทำให้การขนส่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นพนันไปยังมลรัฐที่ห้ามการเล่นพนันชนิดนั้น ๆ ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การขนย้ายอุปกรณ์สำหรับเล่นเกมในคาสิโนไปที่มลรัฐฮาวายที่มีกฎหมายห้ามการตั้งคาสิโน จะถือเป็นการทำผิดกฎหมาย ดังนั้น ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นพนัน เช่น เครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ slot machine อุปกรณ์เล่นรูเล็ต มีหน้าที่ตามกฎหมายในการไปจดทะเบียนแจ้งรายการอุปกรณ์ เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันประจำปี โดยยื่นต่อกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ อุปกรณ์ที่จดทะเบียนไว้แล้วจะต้องมีการทำสัญลักษณ์ในการขนส่งในแต่ละครั้ง ส่วนการขนส่งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์นั้นไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายนี้ในทุกกรณี

(ข) กฎหมายของมลรัฐ: มลรัฐนิวยอร์ก

ตามที่ได้กล่าวข้างต้นว่าในมลรัฐต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกามีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประเภทใดประเภทหนึ่งเกือบทุกมลรัฐ ในแต่ละมลรัฐจะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมกำกับการเล่นการพนันแตกต่างกันไป สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันในระดับมลรัฐในที่นี่ จะได้เสนอกฎหมายของมลรัฐนิวยอร์ก

ปัจจุบันในมลรัฐนิวยอร์กมีการเล่นพนันหลายรูปแบบ ดังนี้

๑) คาสิโน ปัจจุบันมีคาสิโนในโรงแรมกว่า ๑,๖๒๔ แห่งในมลรัฐนี้ และยังมีคาสิโนของชนพื้นเมืองอินเดีย (Indian casinos) หลายแห่งที่มีทั้ง table games, slot machines, เครื่องเล่นเกมโป๊กเกอร์และเครื่องเล่น video keno คาสิโนบางแห่งมีเครื่องเล่นเกมมากถึง ๓,๐๐๐ เครื่อง สำหรับคาสิโนแบบ table games (เช่น เกม poker, three card poker, blackjack, baccarat, mini-baccarat etc.) จะกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ที่จะเข้าไปเล่นได้ต่างกันบ้าง คาสิโนส่วนใหญ่จะกำหนดอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี แต่บางแห่งจะกำหนดอายุไว้ไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี

๒) ลีออตเตอรี มีการออกลีออตเตอรีของรัฐหลายรูปแบบ เช่น ลีออตโต้ ลีออตเตอรีแบบชุด ซึ่งเป็นการพนันที่นิยมเล่นมาก

๓) การพนันทายผลการแข่งขัน ได้แก่ Racinos และการพนันแข่งม้าในสนามแข่งม้าทั่วไป

๔) การเล่นโป๊กเกอร์ที่อยู่นอกคาสีโน บางครั้งเรียกว่า home games เป็นการพนันที่คนทั่วไปเข้าถึงได้ง่ายกว่าการเล่นในคาสีโนที่มีกฎระเบียบเข้มงวดมากกว่า

หน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมการพนันทายผลและการแข่งขันมลรัฐนิวยอร์ก” (New York State Racing and Wagering Board) ความเป็นมาของคณะกรรมการชุดนี้จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๓ ตามกฎหมายของมลรัฐในขณะนั้น โดยมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในการควบคุมดูแลการแข่งขันทุกประเภท เช่น การแข่งม้าและการทายผลการแข่งขันในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในสนามหรือนอกสนามก็ตาม ซึ่งก่อนหน้าที่จะมีกฎหมายปี ๑๙๗๓ นั้น มีคณะกรรมการควบคุมการแข่งขันหลายชุดและมีอำนาจตามประเภทการแข่งขันต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมที่มีมาตรฐานแตกต่างกัน จึงมีการจัดตั้งเป็นองค์กรเดียวกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการดังกล่าวยังมีอำนาจควบคุมและกำกับธุรกิจพนันในมลรัฐ มีอำนาจในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการคาสีโน การออกใบอนุญาตของพนักงานและร้านค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนัน

พันธกิจหรือเป้าหมายในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดนี้คือ การควบคุมให้การประกอบการพนันทายผลการแข่งขันที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายและการจัดกิจกรรมเกมขององค์กรการกุศลรวมถึงการประกอบกิจการเกมประเภท Class III ในพื้นที่ของชาวอินเดียน คณะกรรมการมีบทบาทหลักในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ด้วยการควบคุมผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตและพนักงานให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

คณะกรรมการจะมีอำนาจตามกฎหมายชื่อ RACING, PARI-MUTUEL WAGERING AND BREEDING LAW (Chapter 47) โดยมาจากการแต่งตั้งของผู้ว่าการมลรัฐนิวยอร์ก โดยผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภาของมลรัฐ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี มีกรรมการ ๓ คน โดยกรรมการแต่ละคนจะต้องอยู่สังกัดพรรคการเมืองที่ต่างกัน คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำรายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์เสนอต่อผู้ว่าการมลรัฐและให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะตามที่เห็นว่าเหมาะสม

ในกรณีที่พบว่า ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการอาจกระทำผิดตามกฎหมายหรือเงื่อนไขในใบอนุญาต คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่หลายประการ เช่น อำนาจในการออกหมายเรียกบุคคลหรือพยานมาให้ถ้อยคำ การสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงด้วยการสอบปากคำพยาน การรวบรวมพยานหลักฐานและจัดทำรายงานต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติห้ามมิให้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต อนุญาตให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เข้าเล่นพนันทายผลการแข่งขันม้าหรือเล่นพนันประเภทอื่น ๆ ที่อยู่ในความควบคุมตามกฎหมายนี้

ในลำดับต่อไปจะกล่าวถึงกฎหมายการพนันแต่ละฉบับเฉพาะในส่วนหลักการและเหตุผล ดังนี้

- กฎหมายควบคุมการเล่นพนันทายผลการแข่งขันกีฬาและกิจกรรมต่าง ๆ ชื่อว่า RACING, PARI-MUTUEL WAGERING AND BREEDING LAW (Chapter 47) เนื้อหากฎหมายฉบับนี้ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

- กฎหมายว่าด้วยเกมบิงโก ชื่อว่า LOCAL OPTION FOR CONDUCT OF BINGO BY CERTAIN ORGANIZATIONS (ARTICLE 14-H) กฎหมายฉบับนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า

“กฎหมายว่าด้วยใบอนุญาตเกมบิงโก” (bingo licensing law) มีเจตนารมณ์เพื่อหาเงินทุนมาใช้ในกิจการสาธารณกุศลที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ การศึกษา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ กิจการทางศาสนา สิทธิพลเมือง ทั้งนี้ จะต้องเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐมีนโยบายจะควบคุมเกมบิงโกอย่างเข้มงวดและไม่มีนโยบายส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจในทุกรูปแบบ การออกใบอนุญาตและกฎข้อบังคับในการเล่นเกมบิงโกที่จะถูกควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด สำหรับการบังคับใช้กฎหมายนั้น จะให้ความสำคัญกับการป้องกันการเล่นพนันในเชิงธุรกิจและป้องกันการก่อการอาชญากรรมหรือผู้กระทำความผิดกฎหมายที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องในการพนันประเภทนี้ มีการป้องกันการฟอกเงินที่ได้มาโดยมิชอบหรือไม่มีแหล่งที่มาที่ยั่งยืน

- กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการควบคุมเกมบิงโก ชื่อว่า STATE BINGO CONTROL COMMISSION (ARTICLE 16-B) หลักการและเหตุผลของกฎหมายนี้คือการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเกมบิงโก ซึ่งในปัจจุบันมีคณะกรรมการควบคุมการพนันทายผลและการแข่งขัน มลรัฐนิวยอร์กเข้ามาทำหน้าที่แทนคณะกรรมการควบคุมเกมบิงโกแล้ว

- กฎหมายว่าด้วยการดำเนินการธุรกิจเกมเสี่ยงโชคขององค์กรบางประเภท ชื่อว่า LOCAL OPTION FOR CONDUCT OF GAMES OF CHANCE BY CERTAIN ORGANIZATIONS (Chapter 9-A) กฎหมายนี้มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า “กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตให้มีเกมเสี่ยงโชค” (the games of chance licensing law) มีเจตนารมณ์เพื่อหาเงินทุนมาใช้ในกิจการสาธารณกุศลที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ การศึกษา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ กิจการทางศาสนา สิทธิพลเมือง ทั้งนี้ จะต้องเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐมีนโยบายที่จะควบคุมเกมเสี่ยงโชคทุกชนิดอย่างเข้มงวด ไม่มีนโยบายส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด การออกใบอนุญาตและกฎข้อบังคับในการเล่นเกมนเสี่ยงโชค จะถูกควบคุม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด ในส่วนการบังคับใช้กฎหมายนั้น จะให้ความสำคัญกับการป้องกันการเล่นพนันในเชิงธุรกิจและป้องกันการก่อการอาชญากรรมหรือผู้กระทำความผิดกฎหมาย

(๒) ประเทศออสเตรเลีย

ธุรกิจการพนันในออสเตรเลีย

การเล่นพนันถูกกฎหมายในออสเตรเลีย สามารถจำแนกได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ คือ การเล่นเกมพนันทุกรูปแบบที่ใช้การทายผลการแข่งขัน (อาทิเช่น เครื่องเล่นเกม, เกมพนันที่เล่นบนโต๊ะ ในคาสีโน, คีโน (keno) และล็อตเตอรี่), การพนันทายผลการแข่งขัน (wagering/ betting) และการพนันรูปแบบอื่น ๆ (อาทิเช่น raffles, lucky envelopes) ในที่นี้จะขออธิบายถึงการพนันประเภทที่ได้รับความนิยม ดังนี้

(ก) เครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic gaming machines - EGMs) เป็นการพนันที่คนออสเตรเลียนิยมเล่นอย่างมากในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่ผู้เล่นจะเล่นกับเครื่องโดยลำพัง แต่ก็มีเครื่องประเภท multi-terminal gaming machines (MTGMs) ที่มีผู้เล่นหลายคน เช่น ไพ่แบล็กแจ็ค (draw card blackjack) และรูเล็ต (roulette)

(ข) ล็อตเตอรี่ ในออสเตรเลียมีล็อตเตอรี่จำหน่ายหลายรูปแบบ รวมถึงล็อตโต, pools และล็อตเตอรี่ชนิดที่รู้ผลในขณะที่ซื้อหรือล็อตเตอรี่แบบชุด

(ค) คีโน (keno) เป็นเกมที่ผู้เล่นพนันจะเลือกชุดหมายเลข ๒๐ ตัวเลข จากทั้งหมด ๘๐ ตัวเลขผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือเครื่องออกรางวัลด้วยลูกบอล คีโนเป็นรูปแบบหนึ่ง

ของเกมบิงโกอิเล็กทรอนิกส์ที่นิยมเล่นในคลับ คาสิโน และโรงแรม

(ง) เกมที่เล่นบนโต๊ะ (table games) ผู้เล่นเกมพนันไฟแบบต่าง ๆ เช่น ไฟแบล็กแจ็ค หรือการเล่นบาคาร่า รูเล็ต

(จ) การพนันทายผลการแข่งขัน (Wagering/ betting) เป็นการพนันทายผลการแข่งขันหรือกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมีเงินหรือทรัพย์สินเป็นสิ่งเดิมพันกัน ส่วนใหญ่เป็นการแข่งขันกีฬา

ข้อมูลการสำรวจทางสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติของออสเตรเลีย (Australian Bureau of Statistics-ABS) ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๔-๒๐๐๕ พบว่า ธุรกิจการพนันในออสเตรเลีย ในช่วงสิ้นปี ๒๐๐๕ มีจำนวนผู้ประกอบการราว ๕,๓๗๐ แห่ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ทำธุรกิจคลับ และผับ สถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบาร์

กฎหมายควบคุมการพนันของประเทศออสเตรเลีย

การบริหารนโยบายในการควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจการพนันในออสเตรเลีย จะอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลแต่ละมลรัฐ กล่าวคือ มลรัฐต่าง ๆ จะกำหนดนโยบาย ออกกฎหมายและมาตรการควบคุมดูแลการพนันในมลรัฐของตน อย่างไรก็ตาม การเติบโตของอุตสาหกรรมการพนันในออสเตรเลีย ทำให้เกิดผลเสียหรือผลกระทบด้านลบต่อประชาชนและสังคมโดยรวม ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา รัฐบาลกลางของออสเตรเลียเริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษาสถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการพนัน และได้พยายามเสนอแนะมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้

(ก) กฎหมายของรัฐบาลกลาง

ประเทศออสเตรเลียไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางที่ควบคุมจัดการการประกอบธุรกิจพนันในลักษณะทั่วไป เว้นแต่กรณีที่รัฐบาลกลางเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมาก ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ รัฐบาลกลางได้ออกกฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ต คือ กฎหมาย Interactive Gambling Act 2001 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมธุรกิจการพนันออนไลน์ในประเทศ และคุ้มครองคนออสเตรเลียที่เล่นพนันในประเทศและต่างประเทศ

เนื่องจากพนันออนไลน์หรือพนันทางอินเทอร์เน็ตเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น ในออสเตรเลีย พร้อม ๆ กับการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่แพร่หลายทั่วโลก รัฐบาลออสเตรเลียจึงผลักดันให้มีกฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ขึ้นชื่อว่า “Interactive Gambling Act 2001” โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

- ห้ามดำเนินธุรกิจพนันออนไลน์ (interactive gambling services) ที่อยู่ต่างประเทศที่มีกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย

- ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจพนันออนไลน์ที่มีธุรกิจหลักหรือสำนักงานในออสเตรเลีย ดำเนินการให้บริการพนันออนไลน์แก่ลูกค้าที่อยู่ในประเทศอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือที่เรียกว่า “designated countries” กล่าวคือ รัฐบาลออสเตรเลียอาจประกาศรายชื่อประเทศที่ห้ามการดำเนินธุรกิจพนันออนไลน์ที่คนออสเตรเลียดำเนินการในบางประเทศได้

- จัดให้มีระบบการร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจบริการพนันออนไลน์ที่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายให้แก่คนที่อยู่ในออสเตรเลีย เช่น กรณีที่พบเนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามไว้

- ประชาชนหรือผู้ที่อยู่ในออสเตรเลียมีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามได้ โดยร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลกิจการสื่อสารและสื่อมวลชน ซึ่งเรียกว่า the Australian Communications and Media Authority (ACMA)

- ในกรณีที่พบว่าเว็บไซต์นั้นเข้าพื้นที่เว็บในออสเตรเลียเพื่อเผยแพร่เนื้อหาการพนันออนไลน์ที่กฎหมายห้ามแล้ว ในกรณีนี้ ACMA จะพิจารณาว่าการร้องเรียนดังกล่าวควรส่งต่อให้ตำรวจออสเตรเลียดำเนินการตามกฎหมายต่อไปหรือไม่

- กฎหมายฉบับนี้ห้ามมิให้มีการโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในทุกกรณี

(ข) กฎหมายของมลรัฐ: มลรัฐวิกตอเรีย

กฎหมายมลรัฐต่าง ๆ จึงมีความสำคัญในการควบคุมอุตสาหกรรมการพนัน ซึ่งแต่ละมลรัฐสามารถริเริ่มตรากฎหมายของตนเองได้ โดยจำแนกกลุ่มกฎหมายได้เป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

- กฎหมายควบคุมการพนันที่มีลักษณะเป็นการทั่วไปคือ มีบทบัญญัติที่ควบคุมการเล่นพนันประเภทต่าง ๆ เช่น Gambling Regulation Act, Gaming Control Act

- กฎหมายควบคุมธุรกิจคาสีโน เช่น Casino Control Act

- กฎหมายสลากกินแบ่ง เช่น Lotteries Act

- กฎหมายควบคุมการพนันทายผลการแข่งขัน เช่น Betting Control Act, Games, Wagers and Betting Houses Act, Gambling and Racing Control Act

- กฎหมายควบคุมเครื่องเล่นเกม เช่น Gaming Machine Act

นอกจากนี้ ในบางมลรัฐจะมีการออกกฎหมายเฉพาะ เพื่อจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลธุรกิจพนันเป็นการเฉพาะ เช่น กฎหมายชื่อ Gaming and Wagering Commission Act 1987 ของมลรัฐเวสเทิร์นออสเตรเลีย หรือกฎหมายชื่อ Gambling Regulation Act 2003 ของมลรัฐวิกตอเรียที่มีคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ

ในมลรัฐเซาท์ออสเตรเลีย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการพนันที่มีความเป็นอิสระชื่อว่า Independent Gambling Authority โดยจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายชื่อ Independent Gambling Authority Act 1995 คณะกรรมการ Independent Gambling Authority มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากการพนัน รวมถึงการป้องกันหรือลดอันตรายที่เกิดจากการพนันให้น้อยที่สุด และให้มีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษาวิจัยผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของการพนันที่เกิดต่อชุมชนโดยรวมและอุตสาหกรรมการพนันเอง สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันในระดับมลรัฐ ในที่นี้ จะได้เสนอกฎหมายของมลรัฐวิกตอเรีย

จากข้อมูลจำนวนภาษีการพนันที่มลรัฐต่าง ๆ จัดเก็บได้ในระหว่างปี ๒๐๐๘ ถึง ๒๐๐๙ มลรัฐวิกตอเรียเป็นมลรัฐที่จัดเก็บภาษีจากการพนันได้มากที่สุด คิดสัดส่วนเป็นร้อยละ ๑๓ ของภาษีที่จัดเก็บได้ทั้งหมดของมลรัฐนี้ ขณะที่ค่าเฉลี่ยของมลรัฐอื่น ๆ ประมาณร้อยละ ๑๐ แสดงให้เห็นว่ามลรัฐวิกตอเรียพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรมพนันมากกว่ามลรัฐอื่น ๆ และจากการเก็บข้อมูลสถิติระหว่างปี ๒๐๐๘ - ๒๐๐๙ พบว่าประชากรของมลรัฐวิกตอเรียมีค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันต่อคน อยู่ในอันดับต้น ๆ ของประเทศ (ประมาณ ๑,๗๕๐ เหรียญต่อคนต่อปี) ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้เลือกมลรัฐวิกตอเรียเป็นกรณีศึกษา

ปัจจุบันมีธุรกิจพนันหลายรูปแบบที่ดำเนินการในมลรัฐวิกตอเรีย ได้แก่ ธุรกิจคาสีโน, เครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ (electronic gaming machines) (เช่น เกมโป๊กเกอร์)

ตู้ slots), การทายผลแข่งขันต่าง ๆ, Club Keno, การพนันออนไลน์, ลีตเตอร์รี่ (public lotteries/trade promotion lotteries), และธุรกิจเกมที่กำลังดำเนินการโดยชุมชนหรือองค์กรการกุศล (เช่น raffles และบิงโก) จากข้อมูลในปี ๒๐๑๐ มีสถานที่เล่นการพนันในมลรัฐนี้จำนวน ๕๒๗ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่อยู่ในโรงแรมหรือคลับต่าง ๆ ที่มีใบอนุญาต และมักจะมีเครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์แทบทุกแห่ง

การควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจการพนันในมลรัฐวิกตอเรีย อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลมลรัฐวิกตอเรีย ปัจจุบันหน่วยงานที่ควบคุมดูแลธุรกิจพนันในมลรัฐนี้ คือ “คณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการพนันแห่งมลรัฐวิกตอเรีย” (Victorian Commission for Gambling Regulation) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย the Gambling Regulation Act 2003 โดยมีสถานะเป็นองค์กรอิสระ คณะกรรมการดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจดังนี้

- ออกใบอนุญาต
- ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนันคาสีโน และเครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์
- สืบสวนสอบสวน ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินการเล่นพนันที่ได้รับอนุญาต
- ตรวจสอบเบาะแสการกระทำความผิดตามกฎหมายพนัน
- รับคำร้องเรียนจากผู้เล่นพนันหรือประชาชนทั่วไป
- เฝ้าระวังกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมหรือธุรกิจพนัน และประเด็นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เช่น ปัญหาที่เกิดจากการพนัน ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

- ทดสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้เล่นพนัน เพื่อให้มีการเล่นพนันที่เป็นธรรม

- เผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการธุรกิจพนันและประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการพนัน

- ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการสามารถให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลมลรัฐวิกตอเรีย รวมทั้งยังควบคุมกำกับธุรกิจพนันให้มีความเป็นธรรมและไม่มีเรื่องอาชญากรรมมาเกี่ยวข้องเพื่อเป็นการลดผลเสียหรือปัญหาที่เกิดจากการพนัน

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการพนันแห่งมลรัฐวิกตอเรีย จะต้องรายงานต่อ The Minister for Gaming ซึ่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานชื่อ Gaming and Racing Business Unit ที่อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม (the Department of Justice) ของมลรัฐวิกตอเรีย

นอกจากคณะกรรมการที่ได้กล่าว ยังมีหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมหรือบริหารจัดการธุรกิจพนันด้วยคือ the Office of Gaming and Racing ซึ่งมีภารกิจหลักในการให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ the Minister for Gaming และ the Minister for Racing โดยมีภารกิจในการพัฒนาปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันต่าง ๆ การพิจารณาประเด็นปัญหาที่เกิดจากการพนันและการแข่งขัน การออกใบอนุญาตแข่งขัน การรับเรื่องร้องเรียน การบริหารจัดการอุตสาหกรรมการแข่งขัน การส่งเสริมยุทธศาสตร์เรื่องการพนันที่มีความรับผิดชอบ ให้บริการรับปรึกษาปัญหาที่เกิดจากการพนัน และสนับสนุนการศึกษาวิจัยเรื่องการพนัน

กฎหมายที่ควบคุมธุรกิจพนันในมลรัฐวิกตอเรียเดิมนั้น มีกฎหมายหลายฉบับด้วยกันโดยแยกออกไปตามประเภทหรือวิธีการเล่นพนัน เช่น กฎหมายชื่อ Lotteries Gaming and Betting Act 1966 Gaming Machine Control Act 1991 Gaming and Betting Act 1994 Public Lotteries Act 2000 แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายการพนันในมลรัฐทั้งหมดโดยนำเนื้อหาการควบคุมการพนันหลายประเภทมารวมกันไว้ในกฎหมายชื่อ Gambling Regulation Act 2003 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการพนันประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น เกมโป๊กเกอร์ สล็อต slots), การทายผลแข่งชั้นต่าง ๆ Club Keno การพนันออนไลน์ ลีตเตอร์รี่ (public lotteries/ trade promotion lotteries), และธุรกิจเกมที่ดำเนินการโดยชุมชนหรือองค์กรการกุศล (เช่น raffles และบิงโก) ทั้งนี้ แนวทางการบัญญัติกฎหมาย Gambling Regulation Act ดังกล่าว มาจากแนวคิดจากการปรับปรุงกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งมีการยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันหลายฉบับ แล้วนำมาบัญญัติรวมกันไว้ในกฎหมายชื่อ Gambling Act

กฎหมายการพนันสำคัญฉบับอื่น ที่ยังใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ Casino Control Act 1991 Casino (Management Agreement) Act 1993 ซึ่งเป็นกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจคาสีโนคือ การออกใบอนุญาต การควบคุม ตรวจสอบคาสีโนที่ได้รับอนุญาต โดยจะต้องป้องกันปัญหาความเชื่อมโยงระหว่างคาสีโนกับองค์กรอาชญากรรมต่าง ๆ การออกมาตรการให้มีการเล่นเกมในคาสีโนที่ดำเนินการอย่างสุจริต ไม่มีการโกงการเล่น และมีการกฎหมายลำดับรองในระดับ regulation ได้แก่ Casino Control (License Fees) Regulations 2005 Casino Control (Boundary Redefinition Fee) Regulations 2005

(๓) เขตปกครองพิเศษฮ่องกง

ธุรกิจการพนันในฮ่องกง

นโยบายการเปิดให้เล่นการพนันถูกกฎหมายของฮ่องกง มีความแตกต่างจากประเทศอื่น กล่าวคือ รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเข้มงวดและกังวลถึงผลเสีย จากธุรกิจคาสีโนเป็นอย่างมาก จึงไม่มีการอนุญาตให้มีการเปิดคาสีโนในฮ่องกง คนฮ่องกงที่ต้องการเล่นคาสีโนจะต้องเดินทางไปเล่นที่มาเก๊าแทน และกฎหมายฮ่องกงมิได้เปิดให้ผู้ประกอบการโดยทั่วไปขออนุญาตประกอบธุรกิจการพนันมีเพียงสโมสรแข่งม้าฮ่องกง (Hong Kong Jockey Club, HKJC) ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งในลักษณะของสมาคมที่ไม่แสวงหาผลกำไร และได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการพนันถูกกฎหมายในฮ่องกง ดังต่อไปนี้

(ก) สลากกินแบ่ง (Mark 6 Lottery) ดำเนินการโดยบริษัท The HKJC Lotteries Limited ซึ่งเป็นบริษัทที่ถือหุ้นโดยสโมสรแข่งม้าฮ่องกง โดยสลากกินแบ่ง (Mark 6 Lottery) จะออกรางวัลสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง โดยกฎหมายฮ่องกงมีมาตรการคุ้มครองเยาวชนจากการเล่นสลากกินแบ่งโดยกำหนดอายุของผู้ซื้อว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป

(ข) การแข่งม้า สโมสรแข่งม้าฮ่องกงได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้จัดแข่งม้าเพียงแห่งเดียวตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๘๔

(ค) การพนันทายผลฟุตบอล การพนันทายผลฟุตบอลถูกกฎหมายเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ เพื่อแก้ปัญหาการพนันทายผลฟุตบอลผิดกฎหมาย โดยผู้ประกอบการมีเพียงรายเดียวคือ บริษัท HKJC Football Betting Limited ซึ่งเป็นบริษัทลูกที่สโมสรแข่งม้าฮ่องกงถือหุ้นทั้งหมด โดยการอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตจะต้องดำเนินการมาตรการรับผิดชอบทางสังคม

การลดผลกระทบที่เกิดกับชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน และป้องกันการเล่นพนันโดยบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

จากการสำรวจในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ รูปแบบการพนันที่นิยมในฮ่องกง ๔ อันดับแรก ได้แก่

- ๑) สลากกินแบ่ง (Mark 6 Lotteries)
- ๒) การแข่งม้า
- ๓) การเล่นกาสิโนที่มาเก๊า
- ๔) การพนันทายผลฟุตบอล

ปัจจุบันการอนุญาตให้เล่นพนันในสถานที่หรือกิจกรรมกีฬาบางอย่าง เช่น การแข่งม้า และการทายผลฟุตบอล ในฮ่องกงจะมีหน่วยงานของรัฐควบคุม กำกับดูแลอย่างเข้มงวด เหตุผลที่ฮ่องกงมีนโยบายอนุญาตให้มีการเล่นการพนันบางประเภทอย่างถูกต้องตามกฎหมายก็เพราะรัฐบาลเห็นว่าประชาชนฮ่องกงส่วนหนึ่งมีความต้องการที่จะเล่นพนัน ในขณะที่ตัวรัฐบาลเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดให้มีการเล่นพนันอย่างถูกต้องตามกฎหมายและมีการควบคุมตรวจสอบ เพราะการพนันที่ผิดกฎหมายจะทำให้เกิดปัญหาสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการหลอกลวง ฉ้อโกง ทุจริตกู้ยืมเงินนอกระบบ และกลายเป็นแหล่งรายได้สำหรับองค์กรอาชญากรรม เดิมรัฐบาลฮ่องกงยังไม่มี การอนุญาตให้มีการเล่นพนันออนไลน์หรือการเล่นพนันผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง หากพบว่ามีการเล่นพนันในลักษณะดังกล่าวจะถือว่าขัดต่อกฎหมายการพนันของฮ่องกง ต่อมาจึงมีการยกเว้นสำหรับกรณีการดำเนินการรับพนันทายผลฟุตบอลของ Hong Kong Jockey Club

การควบคุม กำกับดูแลธุรกิจพนัน

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและกำกับดูแลการปฏิบัติ ตามนโยบายของรัฐบาลคือ Home Affairs Bureau สำหรับนโยบายเรื่องการพนันนั้น รัฐบาลฮ่องกงมีนโยบายที่จะไม่ส่งเสริมให้มีการเล่นพนัน ด้วยการจำกัดสถานที่หรือกิจกรรมที่อนุญาตให้เล่นพนัน ได้โดยมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่น ๆ ควบคุมการออกใบอนุญาต และอนุญาตให้องค์กรเอกชนบางแห่ง ดำเนินการในกิจกรรมกีฬาบางเรื่อง กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

(ก) คณะกรรมการพนันทายผลและล็อตเตอรี (Betting and Lotteries Commission) เป็นคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย the Betting Duty Ordinance เดิม นั้น คณะกรรมการชุดนี้มีชื่อว่า the Football Betting and Lotteries Commission ซึ่งจะจำกัดเฉพาะเรื่องการพนันทายผลฟุตบอล ต่อมามีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเมื่อปี ๒๐๐๖ เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการพนันทายผลกีฬาประเภทอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะกรณี การพนันแข่งม้า คณะกรรมการชุดนี้ได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าการเกาะฮ่องกง มีอำนาจหน้าที่ในการให้ คำแนะนำแก่ the Secretary for Home Affairs ในเรื่องต่อไปนี้

๑) กำกับดูแลการประกอบกิจการพนันทายผลแข่งม้า การพนันทายผลฟุตบอล และกิจการล็อตเตอรี

๒) ออกใบอนุญาตและเพิกถอนใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ในข้อ ๑) ข้างต้น รวมถึงสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใบอนุญาตได้ด้วย

๓) ควบคุมดูแลให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขการออกใบอนุญาต และมีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการออกใบอนุญาต

๔) กำหนดโทษปรับทางแพ่ง (financial penalties) แก่ผู้รับอนุญาตที่ทำผิด ข้อตกลงหรือเงื่อนไขต่าง ๆ

(ข) Television and Entertainment Licensing Authority (TELA) เป็นหน่วยงานอีกแห่งหนึ่งซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการ (regulatory agency) รวม ๓ ด้านตามกฎหมาย ได้แก่

๑) กิจการแพร่ภาพและกระจายเสียง (broadcasting services)

๒) กิจการจัดกลุ่มหรือประเภทของภาพยนตร์ (film classification) และการควบคุมภาพลามก อนาจาร หรือภาพที่ไม่เหมาะสม

๓) การออกใบอนุญาตกิจการด้านบันเทิง (entertainment licensing) TELA จึงมีอำนาจหน้าที่หลักในการติดตามตรวจสอบว่า กิจการเหล่านั้นดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายหรือไม่ เพียงใด หัวหน้าหน่วยงานแห่งนี้ เรียกว่า Commissioner for Television and Entertainment Licensing (CTEL)

การออกใบอนุญาตในกิจการด้านบันเทิงของ TELA ที่เกี่ยวกับการเล่นพนัน มี ๕ ประเภทหลัก ได้แก่

๑) Amusement Game Centres Licence (ใบอนุญาตประกอบกิจการ ศูนย์เกมบันเทิง) ผู้ขอใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายชื่อ the Amusement Game Centres Ordinance (AGCO) โดยจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้คือ จะต้องเป็นบุคคลธรรมดา หรือบุคคล ที่เป็นผู้แทนนิติบุคคลหรือองค์กรที่มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ และสามารถดำเนินกิจการ ควบคุมดูแล ศูนย์เกมบันเทิงได้ และจะต้องไม่เป็นตัวแทนของบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต และต้องจัด ให้มีสถานที่ที่เหมาะสมแก่การดำเนินกิจการดังกล่าว

๒) Trade Promotion Competition License (ใบอนุญาตประกอบกิจการ แข่งขันเพื่อส่งเสริมการขาย) ตามนิยามในกฎหมายการพนันของฮ่องกง เป็นกิจกรรมการแข่งขัน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขายสินค้า บริการของธุรกิจ โดยมีการแจก รางวัลให้แก่ผู้เข้าร่วมแข่งขันด้วย เช่น การจัดรายการส่งเสริมการขายของห้างสรรพสินค้า หรือร้านอาหาร โดยผู้ที่ซื้อสินค้าหรือใช้บริการจะมีโอกาสได้รับรางวัลชิงโชค ผู้ที่ดำเนินการกิจกรรม ดังกล่าวในฮ่องกง จะต้องได้รับอนุญาตจาก CTEL

๓) Lottery License (ใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่ง) ผู้ขอใบอนุญาตจะต้อง เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่จดทะเบียนในฮ่องกง โดยการออกสลากกินแบ่งขององค์กร จะต้องดำเนินการเพื่อนำเงินรายได้มาใช้ในกิจการขององค์กรที่ขออนุญาตเท่านั้น อย่างไรก็ตาม องค์กรนั้น ๆ จะต้องเสียภาษีตามกฎหมาย ยกเว้นจะเป็นองค์กรสาธารณกุศลหรือทรัสต์เพื่อกิจการ สาธารณะที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามกฎหมายภาษีอากรชื่อ the Inland Revenue Ordinance (Cap.112)

เงื่อนไขสำคัญของใบอนุญาตล็อตเตอรี่ลักษณะนี้คือ รางวัลที่ให้แก่ผู้ถูกรางวัล จะต้องเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของ จะไม่มีรางวัลที่เป็นเงินสด เงินรายได้จากการจำหน่ายล็อตเตอรี่ ของผู้รับอนุญาตจะต้องไม่ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นสมาชิก ในองค์กรที่กระทำการในนามของผู้รับอนุญาต เช่น เป็นผู้มีส่วนช่วยโฆษณาหรือส่งเสริมการขาย ล็อตเตอรี่ หรือเงื่อนไขการห้ามจำหน่ายล็อตเตอรี่ ก่อนถึงเวลาออกรางวัลเป็นเวลามากกว่า ๘ สัปดาห์ การห้ามโฆษณาการจำหน่ายล็อตเตอรี่ทางหนังสือพิมพ์ในฮ่องกง การจัดทำรายงาน

ผลการจำหน่าย เงินรายได้ รายจ่ายทั้งหมดที่ได้รับการตรวจสอบรายงานการเงินแล้ว เพื่อจัดส่งรายงานให้ TELA ทราบ ภายในเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศผลรางวัล

๔) Amusements with Prizes License (ใบอนุญาตจัดงานบันเทิง และมีของรางวัล) เป็นกรณีที่บุคคลใดที่ต้องการจัดกิจกรรมเล่นเกมเพื่อชิงรางวัลในสถานที่ที่ขออนุญาตไว้ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ชื่อว่า the Places of Public Entertainment Ordinance ที่กำหนดให้จะต้องยื่นขอใบอนุญาตจาก CTCL เช่น การจัดกิจกรรมในงานรื่นเริงสวนสนุก (funfairs), งานออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้า (bazaars) และงานเทศกาลขนาดใหญ่ (grand fetes) การจัดงานในลักษณะนี้จะต้องขอใบอนุญาตประเภทนี้เสียก่อน ในกรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายการพนัน มาตรา (1) (a) (iii) นั้น TELA จะออกใบอนุญาตประเภทนี้ได้ ก็ต่อเมื่อได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานด้านความปลอดภัยของอาหารและสุขอนามัยคือ the Food and Environmental Hygiene Department ตามกฎหมาย the Places of Public Entertainment Ordinance

๕) Tombola License (ใบอนุญาตประกอบกิจการเกม Tombola)

ในเอกสารคู่มือการยื่นคำขอใบอนุญาตประเภท Trade Promotion Competition License ของ TELA ระบุว่ารัฐบาลฮ่องกงไม่มีนโยบายส่งเสริมให้มีการเล่นพนัน แต่จะอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตดำเนินกิจการพนันตามที่กำหนดไว้ ส่วนขั้นตอนการออกใบอนุญาตนี้มีความเข้มงวดค่อนข้างมาก มีการกำหนดเงื่อนไขการออกใบอนุญาตของการพนันแต่ละวิธีการที่ละเอียด หากผู้รับอนุญาตประกอบกิจการการพนันไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ข้อใดข้อหนึ่งแล้วตามประเภทของใบอนุญาตที่กล่าวมาข้างต้น จะถูกเพิกถอนใบอนุญาตในทันที หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย

กฎหมายควบคุมการพนัน

Gambling Ordinance (CHAPTER 14826)

กฎหมายฮ่องกงที่เกี่ยวกับการพนันมีหลายฉบับ กฎหมายหลักที่มีความสำคัญที่สุดชื่อว่า Gambling Ordinance (CHAPTER 14826) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ ถือว่าการพนันทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คือกฎหมายอนุญาตให้มีการพนันที่ถูกกฎหมายได้ เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้

บทบัญญัติกฎหมายที่ป้องกันผลกระทบของการเล่นพนันที่มีต่อกลุ่มเยาวชน คือห้ามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่น เกม การพนันที่เป็นลักษณะการทายผลกีฬาฟุตบอล การแข่งม้า การซื้อสลากกินแบ่ง โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้หลายฉบับ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตให้มีการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น The Betting Duty Ordinance (Chapter 108), Gambling Regulation (Chapter 148A) รวมทั้งแนวปฏิบัติของสโมสรแข่งม้าฮ่องกง

เนื้อหาของกฎหมาย Gambling Ordinance ที่น่าสนใจ

มาตรา ๗ ห้ามประกอบกิจการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และห้ามผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเล่นพนัน ด้วยการรับ เจริญ หรือจัดให้มีการพนันนอกฮ่องกง ถ้าการพนันนั้นดำเนินการในฮ่องกง หรือดำเนินการโดยบุคคลที่อยู่ในฮ่องกง

ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษปรับไม่เกิน ๕ ล้านเหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรืออาจต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี

มาตรา ๘ ห้ามเล่นพนันผิดกฎหมายกับเจ้ามือที่ไม่มีใบอนุญาต ผู้เล่นพนันอาจได้รับโทษสูงสุด (กรณีที่เป็นกรณการกระทำความผิดครั้งที่ ๓ เป็นต้นไป) คือโทษปรับ ๓๐,๐๐๐ เหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน ๙ เดือน

มาตรา ๑๔ ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งตนรู้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะถูกนำไปใช้โดยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการพนันผิดกฎหมาย หรือการซื้อขายสลากกินแบ่งผิดกฎหมาย ถือว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือไม่เกิน ๗ ปี

มาตรา ๑๖ B ห้ามผู้ใดส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการเล่นพนันกับผู้จัดให้มีการเล่นพนัน หรือ bookmaker ยกเว้นจะเข้ากรณีตาม มาตรา ๓ (๘) (กรณีการดำเนินการตามกฎหมายชื่อ the Broadcasting Ordinance (Chapter 562) หรือ Betting Duty Ordinance (Chapter 108)) (มาตรา ๑๖ B) เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้มีการเล่นพนันผิดกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ B นี้

ในประเด็นนี้ มีผู้ให้ความเห็นทางวิชาการที่น่าสนใจว่า ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ให้ความร่วมมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ B นี้ คือ ช่วยเหลือในการรับฝากเงิน โอนเงินที่ได้มาจากการเล่นพนัน สถาบันการเงินจะมีความผิดตามมาตรา ๑๖ B นี้ด้วย ประกอบกับความผิดตามมาตรา ๑๖ C หากมีส่วนรู้เห็นหรือไม่ระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่ได้มาจากการพนันผิดกฎหมาย ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษตามมาตรา 16 B คือโทษปรับไม่เกิน ๕ ล้านเหรียญฮ่องกง และโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรืออาจต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี

มาตรา ๑๘ ของกฎหมายการพนันฮ่องกง บัญญัติว่าผู้กระทำความผิดหรือจำเลยที่ถูกฟ้องร้องตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ มีภาระการพิสูจน์ว่าการพนันที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นการพนันที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๓ หรือมาตรา ๔ (กรณีสลากกินแบ่ง) จะเห็นว่า มาตรา ๑๘ เป็นบทบัญญัติที่ผลักดันให้นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ไปยังจำเลยในคดีการพนัน

เนื้อหาตามมาตรา ๑๘ มีความแตกต่างจากกฎหมายไทยซึ่งในคดีอาญา และคดีแพ่งตามกฎหมายไทย กฎหมายจะบัญญัติให้โจทก์มีหน้าที่นำสืบการกระทำความผิดของจำเลย จะมีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่กฎหมายสันนิษฐานว่า ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้กระทำความผิด และต้องมีหน้าที่นำสืบพิสูจน์พยานหลักฐานว่า ตนเองมิได้กระทำความผิดตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๑ กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม (Telecommunication service provider) ดำเนินการใน ๒ กรณีคือ (๑) สั่งระงับการให้บริการโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้ คือ ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ หรือ (๒) สั่งระงับการให้บริการแก่สถานที่ใช้เล่นพนันโดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน ๑๒ เดือน

การกำหนดอัตราโทษ ตามกฎหมายการพนันฮ่องกงจะกำหนดความร้ายแรงของโทษตามพฤติกรรมการกระทำความผิด คือ แบ่งโทษออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ กรณีกระทำความผิดครั้งแรก กฎหมายบัญญัติโทษปรับและโทษจำคุกต่ำที่สุด แต่หากมีกระทำความผิดเป็นครั้งที่ ๒ ก็จะอยู่ในระดับที่ ๒ และถ้ามีการกระทำความผิดตั้งแต่ครั้งที่ ๓ เป็นต้นไป ก็จะมีบทลงโทษที่ร้ายแรงมากขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังแบ่งประเภทของโทษตามความร้ายแรงของโทษออกเป็น ๒ ระดับตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ของอังกฤษ คือ กรณีความผิดที่มีอัตราโทษต่ำ (Summary conviction) ผู้พิพากษาสามารถตัดสินลงโทษจำเลยได้ ต่างจากกรณีความผิดที่มีอัตราโทษค่อนข้างสูง หรือเป็นความผิดอาญาร้ายแรง จำเลยจะมีสิทธิได้รับการนำสืบพยานหลักฐานต่อหน้าคณะลูกขุน

มาตรา ๑๙ ข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามกฎหมายการพนันฮ่องกงนั้น หากปรากฏพยานหลักฐานบางประการตามที่มาตรา ๑๙ บัญญัติไว้ให้สันนิษฐานว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายการพนัน ในกรณีดังต่อไปนี้

ก) การเข้าไปตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานที่ใด ๆ ตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ (๒)(a) หากพบว่า มีการกีดขวาง ชัดขวาง หรือทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจล่าช้า

ข) สถานที่ใด ๆ ที่ตำรวจเข้าไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ (๒) (a) หากพบว่า มีการปกปิดซ่อนเร้น เคลื่อนย้าย หรือทำลายอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นพนัน

ค) อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นพนันที่พบในสถานที่ซึ่งตำรวจเข้าไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ (๒) (a) หรือมีบุคคลอื่นพบเห็นในสถานที่ดังกล่าวแล้ว

กฎหมายให้สันนิษฐานไว้ว่า มีการเล่นพนันในสถานที่นั้น ๆ เว้นแต่จะมิพยานหลักฐานอย่างอื่นมาหักล้าง กล่าวคือ จำเลยมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในมาตรา ๑๘

ข้อสันนิษฐานที่สำคัญอีกประการตามมาตรา ๑๘ คือ ความผิดฐานเล่นการพนันผิดกฎหมายตามมาตรา ๖ หากมีพยานหลักฐานพบว่า บุคคลใดอยู่ในสถานที่เล่นพนัน หรือบุคคลใดที่หลบหนีออกจากสถานที่เล่นพนันในระหว่างที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปในสถานที่นั้นตาม มาตรา ๒๓ (๒) (a) กฎหมายให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นเป็นผู้เล่นพนันด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์หักล้างเป็นอย่างอื่นได้

Betting Duty Ordinance

กฎหมายที่สำคัญอีกฉบับคือ The Betting Duty Ordinance (Cap 108) เป็นกฎหมายที่กำหนดอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจพนันแข่งม้า การพนันบอล และการประกอบกิจการล็อตเตอรี่ Mark 6 และมีบทบัญญัติที่ป้องกันผลกระทบด้านลบของการพนันที่จะเกิดกับเยาวชน ดังนี้

๑) กำหนดเงื่อนไขประกอบกิจการฯ ของผู้รับอนุญาตการพนันว่า

- จะต้องไม่ยอมรับหรืออนุญาตให้บุคคลใด ๆ รับพนันจากเยาวชน คือผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ๑๘ ปี อย่างเด็ดขาด

- ห้ามรับแทงพนันในสถานที่ที่เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้

- ห้ามดำเนินการให้เงินรางวัลแก่เยาวชนที่อ้างว่าชนะพนันหรือเล่นล็อตเตอรี่ได้

๒) ห้ามดำเนินการโฆษณาหรือดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเยาวชน หรือโฆษณา ประชาสัมพันธ์ในลักษณะทำให้เชื่อว่าสามารถชนะได้รางวัลโดยง่าย หรือแนะนำให้เล่นพนันแข่งม้า โดยอ้างว่าเป็นช่องทางในการสร้างรายได้หรือเป็นหนทางแก้ปัญหาทางการเงิน

สำหรับบทลงโทษปรับทางแพ่ง นั้น มีบัญญัติใน Section 6 ZE Financial penalties ถือเป็นโทษทางปกครองอย่างหนึ่ง ตัวอย่างกรณีที่สามารถใช้บทลงโทษทางการเงินของฮ่องกง อาทิเช่น ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการการพนันตายผลหรือล็อตเตอรี่ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต จะต้องจ่ายเงินค่าปรับทางแพ่งที่มีอัตราค่าปรับระหว่าง ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญฮ่องกง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงหรือจำนวนครั้งที่มีการทำผิด

เงื่อนไขของผู้รับอนุญาต เช่น หากเป็นการทำผิดเงื่อนไขครั้งแรกก็จะมีอัตราโทษปรับต่ำกว่ากรณีที่เคยทำผิดเงื่อนไขหลายครั้ง โดยอัตราโทษปรับขั้นสูงสุดจะเทียบกับการกระทำผิดตั้งแต่ ๓ ครั้งขึ้นไป แต่ก่อนที่จะดำเนินการบังคับให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง Secretary for Home Affairs จะเปิดโอกาสให้ผู้รับอนุญาตชี้แจงให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วจึงนำมาพิจารณาประกอบกับข้อกล่าวหาหรือคำร้องเรียนนั้น ๆ

อย่างไรก็ดี ในระหว่างที่ผู้รับอนุญาตร้องอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์ก็ยังไม่ต้องจ่ายเงินค่าปรับดังกล่าว เงินค่าปรับที่จ่ายได้จะถือเป็นรายได้ของรัฐบาล ในกรณีที่ผู้กระทำผิดไม่ชำระเงินค่าปรับทางแพ่งนี้แล้ว ก็จะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่งต่อไปโดยกฎหมายถือว่าเป็นหนึ่งอย่างหนึ่ง

GOVERNMENT LOTTERIES ORDINANCE (Chapter 334, 1962)

กฎหมายที่ใช้บังคับกับการออกล็อตเตอรี่ที่ดำเนินการโดยเอกชนคือ GOVERNMENT LOTTERIES ORDINANCE โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุญาต การควบคุม การดำเนินการเกี่ยวกับล็อตเตอรี่ในเรื่องต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล (Government Lotteries Management Committee) มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล การประกอบกิจการล็อตเตอรี่ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ลำดับรองตามกฎหมายนี้ หรือตามกฎหมายที่ออกโดยผู้ว่าการเกาะฮ่องกง (the Chief Executive) กฎหมายนี้ยังกำหนดสัดส่วนการจัดสรรเงินรายได้จากการจำหน่ายล็อตเตอรี่ คือ ส่วนเงินรางวัล ร้อยละ ๖๐ ของรายได้ที่จำหน่ายได้ในแต่ละครั้ง และมีการจัดสรรเงินรายได้ส่วนหนึ่งหลังจากที่หักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้ว มาไว้ในกองทุนชื่อ the Lotteries Fund ซึ่งเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อนำเงินไปสนับสนุนโครงการเพื่อการพัฒนาสังคม กิจกรรมการกุศลและสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2503 และมาตรา 16 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2482 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478
- (2) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 4 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 2)
- (3) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 3)
- (4) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 4)
- (5) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 5)
- (6) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 6)
- (7) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 7)
- (8) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 8)
- (9) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 9) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478
- (10) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 10) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(11) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 11) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(12) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 12) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(13) กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2409) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(14) กฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ.2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(15) กฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(16) กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 2 ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

บาการา

ข้อ 3 ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

1. สะบ้าทอย

2. สะบ้าชุด

3. ฟุตบอลโต๊ะ

4. เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล ไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัสเลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

ข้อ 4 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงาน ผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ และใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา 8

(1) ผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับจังหวัดอื่น

นอกจากกรุงเทพมหานคร

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก. การพนันต่อไปนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตได้

(1) แข่งม้าหรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งไม่มีการเล่นโตเตเตไลเซเตอร์ สวีป หรือนักเมกิง

รวมอยู่ด้วย

(2) วิ่งวักคน ซึ่งไม่มีการเล่นโตเตเตไลเซเตอร์ สวีป หรือนักเมกิง รวมอยู่ด้วย

(3) ไฟ่นกระจอก ไฟต่อเต็ม และไฟต่าง ๆ เว้นแต่ไฟโป๊กเกอร์ ไฟเผา

(4) ควด

(5) ซ้องอ้อย

(6) สะบ้าทอย

(7) สะบ้าชุด

(8) ชกมวย มวยปล้ำ

ข. การพนันต่อไปนี้ ในกรุงเทพมหานครให้ออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครอง
สั่งอนุมัติแล้ว ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติแล้ว

(1) ให้สัตว์ต่อสู้กัน

(2) ไฟโป๊กเกอร์ ไฟเผา

(3) บิลเลียด

(4) การจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบ

กิจการค้าหรืออาชีพ

ค. การพนันต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
สั่งอนุมัติแล้ว

(1) แข่งเรือพุ่ง แข่งเรือลื้อ

(2) ซี่รูป

(3) โยนห่วง

(4) โยนสตาลค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

(5) ตกเบ็ด

(6) จับสลากโดยวิธีใด ๆ

(7) ยิงเป้า

(8) ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ

(9) เต้าข้ามด่าน

(10) หมากแกว

(11) หมากหัวแดง

(12) บิงโก

(13) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
 อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

(14) แข่งม้า หรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งมีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือบู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย

(15) วิ่งวัวคน ซึ่งมีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือบู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย

(16) โตเตโลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(17) สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(18) บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(19) ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่
 ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายประเทศที่จัดนั้น

(20) ฟุตบอลโต๊ะ

(21) เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่างหรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่น
 โดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะ
 กันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

ข้อ 5 กำหนดอายุใบอนุญาตให้เล่นการพนันตามบัญชี ข. ต้องไม่เกินจำนวนวัน
 และต้องอยู่ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(ก) การพนันต่อไปนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งวันและให้เล่นได้ภายในกำหนดเวลา

การพนัน	กำหนดเวลา
1. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้ หรือแข่งกัน ซึ่งไม่มีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือบู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย	7 ถึง 19 นาฬิกา
2. วิ่งวัวคน	7 ถึง 19 นาฬิกา
3. แข่งเรือฟุง แข่งเรือล้อ	7 ถึง 19 นาฬิกา
4. ชิ่งอ้อย	7 ถึง 19 นาฬิกา
5. ชกมวย มวยปล้ำ	12 ถึง 24 นาฬิกา
6. ชีรูป	7 ถึง 24 นาฬิกา
7. โยนห่วง	7 ถึง 24 นาฬิกา
8. โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา

ข้อ 4 ค.(20) เพิ่มเติมโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 4 ค.(21) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การพนัน	กำหนดเวลา	
9. ตกเบ็ด	7 ถึง 24 นาฬิกา	
10. จับสลากโดยวิธีใด ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา	
11. ยิงเป้า	7 ถึง 24 นาฬิกา	
12. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา	
13. เต้าข้ามแดน	7 ถึง 24 นาฬิกา	
14. หมากแกว	7 ถึง 24 นาฬิกา	
15. หมากหัวแดง	7 ถึง 24 นาฬิกา	
16. บิงโก	7 ถึง 24 นาฬิกา	
17. สะบ้าทอย	7 ถึง 24 นาฬิกา	
18. สะบ้าชุด	7 ถึง 24 นาฬิกา	
19. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน	12 ถึง 20 นาฬิกา	
ซึ่งมีการเล่นโตเตไลเซเตอร์ รวมอยู่ด้วย		
20. โตเตไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใด	12 ถึง 20 นาฬิกา	
อย่างหนึ่ง		
21. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	12 ถึง 20 นาฬิกา	
22. ไฟนกระจอก ไฟต่อแถม ไฟต่าง ๆ		
	วันอาทิตย์	12 ถึง 24 นาฬิกา
	วันอื่น	18 ถึง 24 นาฬิกา
23. ควด	วันอาทิตย์	12 ถึง 24 นาฬิกา
	วันอื่น	18 ถึง 24 นาฬิกา

(ข) การพนันต่อไปนี้อาจไม่เกินจำนวนวัน นับจากวันออกใบอนุญาตถึงวันออกสลาก ถ้ากำหนดการออกสลากไว้หลายคราวจนถึงเวลาออกสลากครั้งสุดท้าย และการออกสลากคราวเดียว หรือหลายคราวนั้น ถ้าทำในประเทศไทยต้องอยู่ภายในเวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา ในวันที่กำหนดไว้

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัด
ให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

(ค) บิลเลียด ฟุตบอลโต๊ะ หรือเครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกลพลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด คิด ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม ต้องไม่เกินสามสัปดาห์ นับจากวันออกใบอนุญาตและให้เล่นได้ภายในเวลา 17 ถึง 23 นาฬิกา

ข้อ 6 กำหนดอายุใบอนุญาต การจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพให้นับแต่วันที่เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตจนถึงวันที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ตามที่เห็นสมควรและการเสี่ยงโชคแต่ละคราวต้องอยู่ภายในเวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา แห่งวันที่กำหนดไว้

ข้อ 7 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตให้เล่นได้เฉพาะในงานรื่นเริงสาธารณะหรืองานนักขัตฤกษ์หรือในโอกาสพิเศษอื่นเท่านั้น

1. ชีรูป
2. โยนห่วง
3. โยนสตางค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ
4. ตกเบ็ด
5. จับสลากโดยวิธีใด ๆ
6. ยิงเป้า
7. ปาหน้าคน ปาสัตว์หรือสิ่งใด ๆ
8. เต้าข้ามด่าน
9. หมากแกว
10. หมากหัวแดง
11. บิงโก

ข้อ 8 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำรายงานจำนวนยอดเงินรายรับและรายจ่ายในวันหนึ่ง ๆ ขึ้นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในวันรุ่งขึ้นทุกวัน

1. โตเต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 9 การพนันบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเรียกร้อง ผู้รับใบอนุญาตต้องยื่นบัญชีรายการแสดงยอดเงินราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อ

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง
2. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวม หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

ข้อ 10 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้ทราบสถานที่ วันและเวลาที่จะออกสลากอย่างน้อยสามวันก่อนวันออกสลาก และให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้หลักฐานไว้เป็นสำคัญว่าได้รับแจ้งความนั้นแล้ว

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวมหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. สวิป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 11 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำบัญชีการจำหน่าย และให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจตรวจบัญชีนั้นได้

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวม หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. โตเต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. สวิป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

5. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวม หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

ข้อ 12 ให้กำหนดภาษีตามมาตรา 16 วรรค 1 และมาตรา 16 ทวิ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นโตเต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง เสียภาษีดังนี้

(ก) ในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ร้อยละ 10	}	แห่งยอดรายวัน ก่อนหักรายจ่าย
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5		

(2) ผู้รับใบอนุญาตเล่นบู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่งเสียภาษี ดังนี้

(ก) ในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ร้อยละ 10	}	แห่งยอดรายรับ ซึ่งหักรายจ่ายแล้ว
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5		

(3) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่ง สลากกินรวม หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง สวิปหรือขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวม หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศนั้น เสียภาษีดังนี้

(ก) ในจังหวัดพระนคร
และจังหวัดธนบุรี
ร้อยละ 10
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5 | } | แห่งยอดราคาสลาก
ซึ่งมีผู้รับซื้อ
ก่อนหักรายจ่าย |
|--|---|---|

(4) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เสียภาษีในอัตราร้อยละ 0.5 แห่งยอดราคาสลาก ซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย

นอกจากภาษีดังกล่าวแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเสียภาษีเพิ่มขึ้นตาม มาตรา 16 วรรค 2 อีกร้อยละสองครึ่งแห่งยอดที่ต้องเสีย เพื่อเป็นรายได้ของเทศบาลแห่งท้องที่ที่เล่นการพนันตามใบอนุญาต ข้อ 13 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

(1) ไพ่บริดจ์ ซึ่งเล่นในสมาคมระหว่างสมาชิก หรือบุคคลที่สมาคมอนุญาต หรือเล่นในบ้านระหว่างญาติมิตร โดยสมาคมผู้จัดให้มีการเล่นหรือเข้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น

(2) บิดเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง และรั้วรอบมิดชิด จำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเข้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิดเลียด โดยอนุโลม

(3) วิงวู้คน ซึ่งได้มีการเล่นโตเตตไลเซเตอร์ สวีป หรือบู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย ชกมวย มวยปล้ำ ซึ่งกรมพลศึกษาหรือแผนกศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคจัดให้มีขึ้นระหว่างนักเรียน

ข้อ 14 เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตผ่อนผันการอนุญาต ให้ผิดไปจากลักษณะข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หลังใบอนุญาตได้แต่เฉพาะเมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว

ข้อ 15 ผู้ใดประสงค์จะจัดให้มีการเล่นการพนัน ตามบัญชี ข. หรือการจัดให้มีการแถมพกดหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา 8 ให้ทำคำขอตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ ดังนี้

- (1) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่กรมการปกครอง
- (2) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่ที่ทำการปกครองอำเภอหรือที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ

ข้อ 13 (2) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 15 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 16 ภายใต้บังคับ ข้อ 19 ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. และใบอนุญาตจัดให้มีการแถมพอก หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้า หรืออาชีพตามมาตรา 8 ให้ใช้แบบพิมพ์ตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 17 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เล่นการพนันตามบัญชี ข. ให้กำหนด ดังนี้

ลำดับ	การพนัน	ค่าธรรมเนียม
1	การเล่นซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน (ก) ชนโค กระบือ แพะ แกะ (ข) ให้สัตว์อื่นนอกจาก โค กระบือ แพะ แกะ ต่อสู้กัน (ค) แข่งม้า ในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่น (ง) แข่งสัตว์อื่นนอกจากม้า	วันละ 400 บาท วันละ 200 บาท เที่ยวละ 500 บาท เที่ยวละ 50 บาท เที่ยวละ 200 บาท
2	วิ่งวัวคน	วันละ 200 บาท
3	ชกมวย มวยปล้ำ	วันละ 200 บาท
4	แข่งเรือพ่วง แข่งเรือล้อ	วันละ 200 บาท
5	ชิงรูป	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
6	โยนห่วง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
7	โยนสตาลค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
8	ตกเบ็ด	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
9	จับสลากโดยวิธีใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
10	ยิงเป้า	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
11	ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
12	เต้าข้ามด่าน	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
13	หมากแกว	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
14	หมากหัวแดง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
15	บิงโก	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
16	สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่น อย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น แก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท ครั้งละ 5,000 บาท

ลำดับ	การพนัน	ค่าธรรมเนียม	
17	โตเตโลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่น	วงหนึ่ง	วันละ 10,000 บาท
		วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
18	สวี่ป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง		ครั้งละ 1,000 บาท
19	บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	วงหนึ่ง	วันละ 5,000 บาท
20	ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวี่ป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้น โดยชอบด้วยกฎหมาย ของประเทศที่จัดนั้น		ครั้งละ 1,000 บาท
21	ไฟ		
	(ก) ไฟนักระจอก	วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
	(ข) ไฟป็อกเกอร์ ไฟเผา	วงหนึ่ง	วันละ 2,000 บาท
	(ค) ไฟผ่องเงิน ไฟซีเช็ก	วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
	(ง) ไฟอื่น ๆ	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
			ถ้าเล่นระหว่างญาติมิตรในเคหสถาน อันมิใช่ร้านค้าและมีใจการเล่นประจำ
		วงหนึ่ง	วันละ 50 บาท
22	ควด	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
23	บิลเลียด	โต๊ะหนึ่งเดือนละ	300 บาท
24	ซ็องอ้อย	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
25	สะบ้าทอย	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
26	สะบ้าซุด	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
27	ฟุตบอลโต๊ะ	โต๊ะหนึ่ง	1,000 บาท
28	เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ดึง ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถ ทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือ เครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม	เครื่องหนึ่ง	2,000 บาท

ข้อ 17 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 20 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 17 อันดับ 28 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 5 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 18 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดให้มีแถมพก หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ด้วยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพให้กำหนด ดังนี้

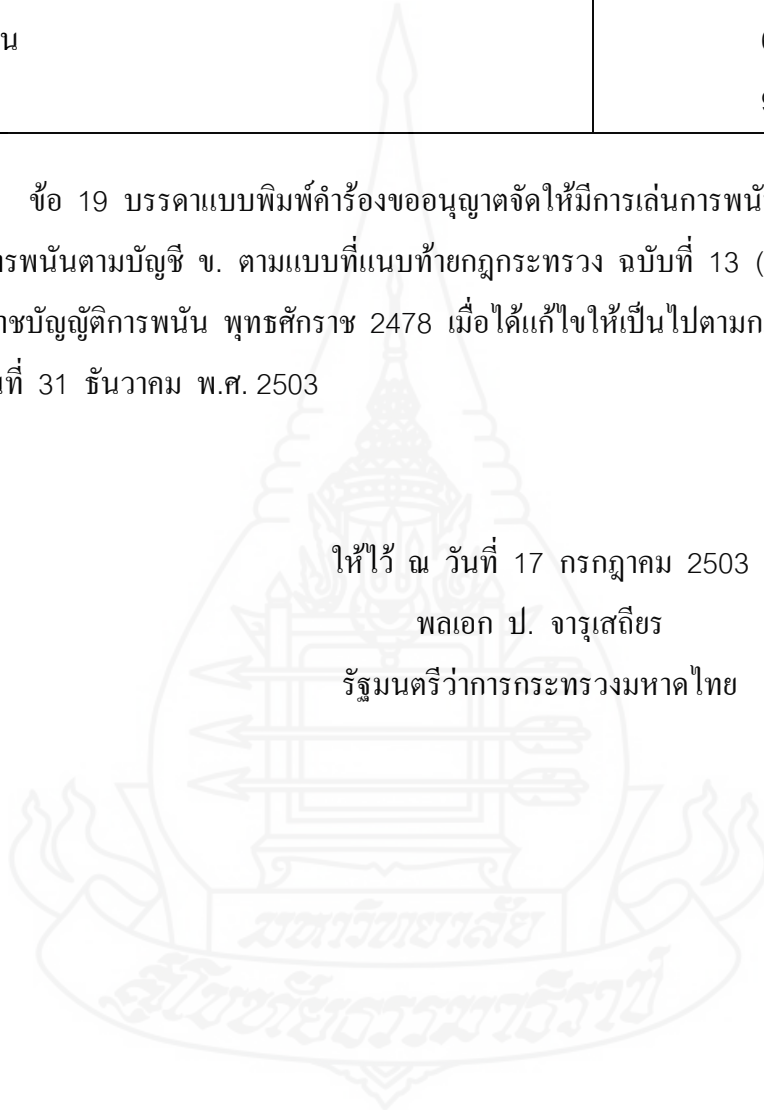
กำหนดอายุใบอนุญาต	ค่าธรรมเนียม
1 วัน	300 บาท
ไม่เกิน 7 วัน	600 บาท
ไม่เกิน 1 เดือน	1,500 บาท
ไม่เกิน 6 เดือน	6,000 บาท
ไม่เกิน 1 ปี	9,000 บาท

ข้อ 19 บรรดาแบบพิมพ์คำร้องขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน และใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. ตามแบบที่แนบท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2409) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เมื่อได้แก้ไขให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ให้คงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2503

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2503

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่
เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงาน
ให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด
บรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความ
รวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของ
ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ
ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔^๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๒ มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท^๓

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย^๔

มาตรา ๑๒^๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๑ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

^๓ มาตรา ๑๑ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๔ มาตรา ๑๑ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๕ มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒/๑^๖ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ^๗

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น^๘

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดชอบทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย^๙

^๖ มาตรา ๑๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๗ มาตรา ๑๓ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๘ มาตรา ๑๓ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๙ มาตรา ๑๓ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว^{๑๐}

มาตรา ๑๔^{๑๑} ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวล

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๑๕^{๑๒} ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

^{๑๐} มาตรา ๑๓ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๑} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๒} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๖^๓ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำการต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด

ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๖/๑^๔ ในคดีความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(๑) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(๒) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา หรือเผยแพร่

(๓) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก

การกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๖/๒^๕ ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา ๑๖/๑ ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกราชอาณาจักรและ

(๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น

หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๓ มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๔ มาตรา ๑๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๕ มาตรา ๑๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๗/๑^{๑๖} ความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่ง

คนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่ นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

หมวด ๒

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘^{๑๗} ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อไต่ถามคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

^{๑๖} มาตรา ๑๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๗} มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิดหรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ดำเนินการตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้

มาตรา ๑๙^{๑๘} การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

^{๑๘} มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดหรือครบถ้วน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐^{๑๙} ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

(๑) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาค ๒ ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ

ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนไม่เกินสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

^{๑๙} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

และให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจาก
กระทรวงการคลัง

การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้
แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติ
สำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ
ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมี
คำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไป
ก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมาย
ก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่ง
ไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีการ
ห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้
ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือ
เผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้

ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่ง หมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้
ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข
เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าว
ข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของ
ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้^{๒๐}

มาตรา ๒๒^{๒๑} ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา
๑๘ วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของ
ผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับ
ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา ๑๘
วรรคสองหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

^{๒๐} มาตรา ๒๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๑} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

หรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยมีขอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓^{๒๒} พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔^{๒๓} ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕^{๒๔} ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ วรรคสองให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีค้ำประกันสัญญา ชูเชี่ยว หลอกหลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การให้บริการสิ้นสุดลง

ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๒} มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๓} มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๔} มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๕} มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง^{๒๖}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการกำหนดให้ได้รับความคุ้มครองพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมากคุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย^{๒๗}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการจับ ควบคุม คั่น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีมีอำนาจร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๖} มาตรา ๒๘ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๗} มาตรา ๒๘ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑^{๒๘} ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑) การสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๒๐

(๓) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๘} มาตรา ๓๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐^{๒๙}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรัตนภรณ์ ยงยุทธวิชัย
วัน เดือน ปีเกิด	20 พฤศจิกายน 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2556
สถานที่ทำงาน	ศาลแรงงานกลาง แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	นิติกรปฏิบัติการ

